155.5
ป521

ปัจจัยทางชีวจิตสังคมที่ส่งผลต่อทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ของวัยรุ่นที่ศึกษาในโรงเรียนรัฐบาลและเอกชน เขตบางกะปิ

รายงานการวิจัย

ของ

กวิสรา พชรเบญจกุล
นิกษาเนกษ์ พูน
สรายุทธิ์ เรืองอักษร
สุดารัตน์ ศรีบุญเรือง
อิสริยา ปาริชาติกานนท์

21 พ.ค. 2550

รายงานการวิจัยฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการเรียนการสอน
รายวิชา จต 325 วิธีการวิจัยในจิตวิทยาพัฒนาการ
สาขาจิตวิทยา คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
มีนาคม 2550

h306537

ปัจจัยทางชีวจิตสังคมที่ส่งผลต่อทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ของวัยรุ่นที่ศึกษาในโรงเรียนรัฐบาลและเอกชน เขตบางกะปิ

รายงานการวิจัย

ของ

กวิสรา	พชรเบญจกุล
นิกษาเนกษ์	พูน
สรายุทธิ์	เรืองอักษร
สุดารัตน์	ศรีบุญเรือง
อิสริยา	ปาริชาติกานนท์

รายงานการวิจัยฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการเรียนการสอน

รายวิชา จต 325 วิธีการวิจัยในจิตวิทยาพัฒนาการ

สาขาจิตวิทยา คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

มีนาคม 2550

(ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ)

ปัจจัยทางชีวจิตสังคมที่ส่งผลต่อทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ของวัยรุ่นที่ศึกษาในโรงเรียนรัฐบาลและเอกชน เขตบางกะปิ

บทคัดย่อ

ของ

กวิสรา	พชรเบญจกุล
นิกษาเนกษ์	พูน
สรายุทธิ์	เรืองอักษร
สุดารัตน์	ศรีบุญเรือง
อิสริยา	ปาริชาติกานนท์

รายงานการวิจัยฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการเรียนการสอน

รายวิชา จต 325 วิธีการวิจัยในจิตวิทยาพัฒนาการ

สาขาจิตวิทยา คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

มีนาคม 2550

กวิสรา พชรเบญจกุล และคณะ. (2550). *ปัจจัยทางชีวจิตสังคมที่ส่งผลต่อทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของวัยรุ่นที่ศึกษาในโรงเรียนรัฐบาลและเอกชน เขตบางกะปิ.* รายงานการวิจัย วท. บ. (จิตวิทยา). กรุงเทพฯ: สาขาจิตวิทยา คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
อาจารย์ที่ปรึกษา: ดร.เรวดี ทรงเที่ยง.

การวิจัยครั้งนี้เป็นงานวิจัยเชิงสำรวจ มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาเปรียบเทียบระดับทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของวัยรุ่นที่ศึกษาในโรงเรียนรัฐบาลและเอกชน เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางจิตสังคมกับทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของวัยรุ่น และเพื่อศึกษาปัจจัยทางจิตสังคมที่สามารถทำนายทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของวัยรุ่น ทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย เมื่อจำแนกตามกลุ่มเพศและระดับชั้นการศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นวัยรุ่นที่ศึกษาในโรงเรียนรัฐบาลและเอกชน เขตบางกะปิ จำนวน 403 คน ซึ่งได้มากจากการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามการดูแลตนเอง, อนาคตของฉัน, พ่อแม่ของฉัน, เพื่อนของฉัน, การเปิดรับสิ่งใหม่, ครอบครัวของฉัน และการใช้ชีวิต สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน t-test สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient) และการวิเคราะห์ความถดถอยแบบพหุเป็นขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis)

ผลการศึกษาวิจัยพบว่า

1. วัยรุ่นที่ศึกษาในโรงเรียนรัฐบาลและเอกชน เขตบางกะปิ มีทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงไม่แตกต่างกัน

2. การพึ่งพาตนเอง ลักษณะมุ่งอนาคต อิทธิพลของพ่อแม่ และการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย มีความสัมพันธ์ทางบวกกับทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของวัยรุ่นที่ศึกษาในโรงเรียนเขตบางกะปิ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. อิทธิพลของเพื่อน อิทธิพลของสื่อ และการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย มีความสัมพันธ์ทางลบกับทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของวัยรุ่นที่ศึกษาในโรงเรียนเขตบางกะปิ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. อิทธิพลของพ่อแม่, การพึ่งพาตนเอง, อิทธิพลของสื่อ และการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย สามารถทำนายทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงในวัยรุ่นที่ศึกษาในโรงเรียนเขตบางกะปิ ได้ร้อยละ 60.7 โดยเขียนเป็นสมการทำนายได้ดังนี้

คะแนนดิบ Att = 1.434 + .226(PA) + .145(D) - .141(ME) + .153(FD)

คะแนนมาตรฐาน Att' = .396(PA) + .218(D) - .229(ME) + .165(FD)

5. อิทธิพลของพ่อแม่, การพึ่งพาตนเอง อิทธิพลของสื่อ และการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย สามารถทำนายทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของวัยรุ่นเพศชายที่ศึกษาในโรงเรียนเขตบางกะปิ ได้ร้อยละ 53.6 โดยเขียนเป็นสมการทำนายได้ดังนี้

คะแนนดิบ Att = 1.269 + .211(PA) + .154(D) - .121(ME) + .187(FD)

คะแนนมาตรฐาน Att' = .342(PA) + .255(D) - .211(ME) + .206(FD)

6. อิทธิพลของพ่อแม่, อิทธิพลของสื่อ, ลักษณะมุ่งอนาคต และการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย สามารถทำนายทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของวัยรุ่นเพศหญิงที่ศึกษาในโรงเรียนเขตบางกะปิ ได้ร้อยละ 65.2 โดยเขียนเป็นสมการทำนายได้ดังนี้

คะแนนดิบ Att = 1.638 + .204(PA) - .164(ME) + .145(F) + .134(FD)

คะแนนมาตรฐาน Att' = .368(PA) - .255(ME) + .255(F) + .142(FD)

7. อิทธิพลของพ่อแม่, อิทธิพลของสื่อ และการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยสามารถทำนายทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของวัยรุ่นที่ศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ได้ร้อยละ 46.3 โดยเขียนเป็นสมการทำนายได้ดังนี้

คะแนนดิบ Att = 2.992 + .291(PA) - .216(ME) - .216(FO)

คะแนนมาตรฐาน Att' = .419(PA) - .385(ME) - .211(FO)

8. อิทธิพลของพ่อแม่, อิทธิพลของสื่อ, ลักษณะมุ่งอนาคต และการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย สามารถทำนายทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ของวัยรุ่นที่ศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ได้ร้อยละ 65.3 โดยเขียนเป็นสมการทำนายได้ดังนี้

คะแนนดิบ Att = 2.654 + .168(PA) - .166(ME) + .140(F) - .234(FO)

คะแนนมาตรฐาน Att' = .322(PA) - .304(ME) + .239(F) - .176(FO)

9. ลักษณะมุ่งอนาคต, อิทธิพลของสื่อ และอิทธิพลของพ่อแม่ สามารถทำนายทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของวัยรุ่นที่ศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ได้ร้อยละ 39.2 โดยเขียนเป็นสมการทำนายได้ดังนี้

คะแนนดิบ Att = 1.947 + .214(F) - .151(ME) + .144(PA)

คะแนนมาตรฐาน Att' = .377(F) - .274(ME) + .277(PA)

10. อิทธิพลของพ่อแม่และการพึ่งพาตนเอง สามารถทำนายทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของวัยรุ่นที่ศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ได้ร้อยละ 63.5 โดยเขียนเป็นสมการทำนายได้ดังนี้

คะแนนดิบ Att = .931 +.292(PA) + .212(D)

คะแนนมาตรฐาน Att' = .537(PA) + .338(D)

11. การพึ่งพาตนเองและอิทธิพลของพ่อแม่ สามารถทำนายทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของวัยรุ่นที่ศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ได้ร้อยละ 72.3 โดยเขียนเป็นสมการทำนายได้ดังนี้

คะแนนดิบ Att = .959 + .282(D) + .256(PA)

คะแนนมาตรฐาน Att' = .492(D) + .409(PA)

12. การพึ่งพาตนเองและอิทธิพลของพ่อแม่ สามารถทำนายทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของวัยรุ่นที่ศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ได้ร้อยละ 39.2 โดยเขียนเป็นสมการทำนายได้ดังนี้

คะแนนดิบ Att = .520 + .353(D) + .267(PA)

คะแนนมาตรฐาน Att' = .413(D) + .396(PA)

ประกาศคุณูปการ

รายงานการวิจัยฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี เป็นเพราะคณะผู้วิจัยได้รับความกรุณาอย่างยิ่งจาก อาจารย์เรวดี ทรงเที่ยง ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษางานวิจัยที่ได้เสียสละเวลาอันมีค่าเพื่อให้คำปรึกษา แนะนำ รวมทั้งแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ในการจัดทำงานวิจัยนี้ทุกขั้นตอน อีกทั้งทำให้ผู้วิจัยได้รับประสบการณ์ในการทำงานวิจัยและรู้ถึงคุณค่าของงานวิจัยที่จะช่วยให้งานวิจัยได้พัฒนางานวิจัยให้เป็นไปอย่างมีคุณค่ามากขึ้น อีกทั้ง ท่านยังเป็นแบบฉบับของอาจารย์ที่ทุ่มเทให้กับศิษย์และงานด้านการวิจัยอย่างไม่เหน็ดเหนื่อย ทำให้รายงานการวิจัยฉบับนี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น คณะผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

คณะผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ในภาคจิตวิทยาทุกท่าน ที่ให้ความรู้แก่คณะผู้วิจัยในการให้ความรู้ในวิชาจิตวิทยา ซึ่งทำให้คณะผู้วิจัยตระหนักว่าการศึกษาในระดับปริญญาตรีของคณะผู้วิจัยนั้นมิได้สิ้นสุดลงเพียงการทำรายงานการวิจัยฉบับนี้ให้สำเร็จลงได้ หากคณะผู้วิจัยไม่ได้ซึมซับเอากระบวนการเรียนรู้ที่ถูกจุดประกายขึ้นในระยะเวลา 4 ปีที่ผ่านมา ให้กลายเป็นการเรียนรู้ที่ต้องสืบเนื่องต่อไปอย่างไม่สิ้นสุด และอีกทั้งจะต้องนำเอาความรู้นั้นไปยังประโยชน์ให้แก่ผู้อื่นต่อ ๆ ไปอีกด้วยจึงจะสมตามเจตนารมณ์ของศาสตร์แห่งวิชาจิตวิทยาอย่างสมบูรณ์

ขอกราบขอบคุณผู้บริหาร คณาจารย์ ของโรงเรียน เพ็ญสมิทธ์ และโรงเรียนเทพลีลา ทุกท่านที่กรุณาให้ความร่วมมือในการให้ความช่วยเหลือ อำนวยความสะดวกในการใช้สถานที่ดำเนินการทำรายงานการวิจัยและการเก็บรวบข้อมูลเป็นอย่างดี และขอขอบคุณนักเรียนทุกคนที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามอย่างดียิ่ง

ขอขอบคุณบริษัท ผลิตภัณฑ์กระดาษไทย จำกัด ที่ช่วยสนับสนุนกระดาษที่มีคุณภาพ สามารถช่วยถนอมสายตาของผู้อ่านได้เป็นอย่างดี สำหรับใช้ในการทำรายงานการวิจัย ทั้งในส่วนของแบบสอบถาม และรูปเล่มงานวิจัย

ขอขอบพระคุณ พ่อและแม่ของคณะผู้วิจัย ที่ให้ทั้งกำลังกายและกำลังใจที่ดีตลอดระยะเวลาที่ศึกษาและทำงานวิจัย ขอบคุณคณะผู้เชี่ยวชาญที่ช่วยตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย รวมทั้งเพื่อนร่วมชั้นปีที่เป็นที่ปรึกษาและช่วยเหลือเป็นกำลังใจด้วยดีตลอดมา

ท้ายนี้ คณะผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่า คุณค่าและประโยชน์ของงานวิจัยฉบับนี้ จะช่วยสรรค์สร้างแนวคิดอันมีคุณค่าต่อไปในอนาคตให้แก่ผู้อ่าน

คณะผู้วิจัย

สารบัญ

บทที่		หน้า
1	**บทนำ**	1
	ภูมิหลัง	1
	ความมุ่งหมายของการวิจัย	3
	ความสำคัญของการวิจัย	3
	ขอบเขตของการวิจัย	3
	กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย	3
	ตัวแปรที่ศึกษา	3
	กรอบแนวคิด	4
	นิยามศัพท์เฉพาะ	5
	นิยามปฏิบัติการ	5
	สมมติฐานของการวิจัย	8
2	**เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง**	9
	เอกสารที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติ	10
	ความหมายของทัศนคติ	10
	ลักษณะทั่วไปของทัศนคติ	10
	องค์ประกอบของทัศนคติ	11
	การเกิดทัศนคติ	12
	การเปลี่ยนแปลงทัศนคติ	13
	การวัดทัศนคติ	15
	เอกสารที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจพอเพียง	17
	ที่มา	17
	ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	17
	คำนิยามของเศรษฐกิจพอเพียง	18
	กรอบแนวคิด	20
	แนวคิดหลักของเศรษฐกิจพอเพียง	20
	วัตถุประสงค์	21
	หลักการ	21
	เงื่อนไขพื้นฐาน	22
	เศรษฐกิจพอเพียงกับ “ทฤษฎีใหม่”	22
	การปฏิบัติตนตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง	23
	ทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง	26
	เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการพึ่งพาตนเอง	27
	ความหมายของการพึ่งพาตนเอง	27

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
2	(ต่อ)	
	แนวคิดเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเอง	30
	ประโยชน์ของแนวคิดการพึ่งพาตนเอง	32
	ความเกี่ยวข้องระหว่างการพึ่งพาตนเองกับทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของวัยรุ่น	33
	เอกสารที่เกี่ยวข้องกับลักษณะมุ่งอนาคต	33
	ความหมายของลักษณะมุ่งอนาคต	33
	ความสำคัญของลักษณะมุ่งอนาคต	34
	ปัจจัยที่ส่งเสริมลักษณะมุ่งอนาคต	35
	การพัฒนาลักษณะมุ่งอนาคต	36
	ความเกี่ยวข้องระหว่างลักษณะมุ่งอนาคตกับทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของวัยรุ่น	37
	เอกสารที่เกี่ยวข้องกับอิทธิพลของพ่อแม่	38
	ความหมายของพ่อแม่	38
	ความสำคัญของพ่อแม่	38
	บทบาทของพ่อแม่	38
	ความเกี่ยวข้องระหว่างอิทธิพลของพ่อแม่กับทัศนคติตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงของวัยรุ่น	40
	เอกสารที่เกี่ยวข้องกับอิทธิพลของกลุ่มเพื่อน	40
	ความหมายของกลุ่มเพื่อน	40
	ความสำคัญของกลุ่มเพื่อน	40
	อิทธิพลของกลุ่มเพื่อนในเด็กวัยรุ่น	41
	ความเกี่ยวข้องระหว่างอิทธิพลของกลุ่มเพื่อนกับทัศนคติตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง	42
	เอกสารที่เกี่ยวข้องกับอิทธิพลของสื่อ	43
	ความหมายของสื่อ	43
	องค์ประกอบในกระบวนการสื่อสาร	44
	ประเภทของสื่อ	44
	ความเกี่ยวข้องระหว่างอิทธิพลของสื่อกับทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง	46
	เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดู	47
	ความหมายของการอบรมเลี้ยงดู	47
	ความสำคัญของการอบรมเลี้ยงดู	48
	รูปแบบของการอบรมเลี้ยงดู	49

สารบัญ (ต่อ)

บทที่ **หน้า**

2 (ต่อ)

ความเกี่ยวข้องระหว่างการอบรมเลี้ยงดูกับ
ทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของวัยรุ่น 53

3 วิธีดำเนินการวิจัย 54
การกำหนดกลุ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่าง 54
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 54
การเก็บรวบรวมข้อมูล 67
การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล 68

4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล 70
การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล 70

5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ 91
ความมุ่งหมายของการวิจัย 91
สมมติฐานของการวิจัย 91
วิธีดำเนินการวิจัย 91
สรุปผล 93
อภิปรายผล 95
ข้อเสนอแนะ 107

บรรณานุกรม 109

ภาคผนวก 119
ภาคผนวก ก 120
- **จดหมายขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลประกอบการวิจัย** 121
- จดหมายขอรับการสนับสนุนในการวิจัย 125
- จดหมายตอบรับจากบริษัทผลิตภัณฑ์กระดาษไทย จำกัด 129
- **รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ** 130
- รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือในการวิจัย 130

ภาคผนวก ข 131
- **คุณภาพเครื่องมือวัด** 132

ภาคผนวก ค 135
- **แบบสอบถามความคิดเห็น** 136

สารบัญ (ต่อ)

ประวัติย่อคณะผู้วิจัย 152

บัญชีตาราง

ตาราง หน้า

1 จำนวนและอัตราส่วนร้อยละด้านข้อมูลส่วนบุคคลของวัยรุ่น 70
2 ปัจจัยทางจิตสังคม และทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของวัยรุ่น
ที่ศึกษาในโรงเรียนเขตบางกะปิ (403 ราย) 71
3 การเปรียบเทียบทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของวัยรุ่น
ที่ศึกษาในโรงเรียนเขตบางกะปิ โดยจำแนกตามประเภทของโรงเรียน 72
4 สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางจิตสังคมกับทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง
ของวัยรุ่นที่ศึกษาในโรงเรียนเขตบางกะปิ 73
5 การวิเคราะห์ปัจจัยพยากรณ์ในการทำนายทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง
โดยใช้สมการถดถอยพหุแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) 74
6 สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางจิตสังคมกับทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง
ของวัยรุ่นเพศชายที่ศึกษาในโรงเรียนเขตบางกะปิ 75
7 การวิเคราะห์ปัจจัยพยากรณ์ในการทำนายทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง
ของวัยรุ่นเพศชายที่ศึกษาในโรงเรียนเขตบางกะปิ โดยใช้สมการถดถอยพหุแบบขั้นตอน
(Stepwise Multiple Regression Analysis) 76
8 สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางจิตสังคมกับทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง
ของวัยรุ่นเพศหญิงที่ศึกษาในโรงเรียนเขตบางกะปิ 77
9 การวิเคราะห์ปัจจัยพยากรณ์ในการทำนายทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง
ของวัยรุ่นเพศหญิงที่ศึกษาในโรงเรียนเขตบางกะปิ โดยใช้สมการถดถอยพหุแบบขั้นตอน
(Stepwise Multiple Regression Analysis) 78
10 สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางจิตสังคมกับทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง
ของวัยรุ่นที่ศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในโรงเรียนเขตบางกะปิ 79
11 การวิเคราะห์ปัจจัยพยากรณ์ในการทำนายทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง
ของวัยรุ่นที่ศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในโรงเรียนเขตบางกะปิ
โดยใช้สมการถดถอยพหุแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) 80
12 สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางจิตสังคมกับทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง
ของวัยรุ่นที่ศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในโรงเรียนเขตบางกะปิ 81
13 การวิเคราะห์ปัจจัยพยากรณ์ในการทำนายทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง
ของวัยรุ่นที่ศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในโรงเรียนเขตบางกะปิ
โดยใช้สมการถดถอยพหุแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) 82
14 สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางจิตสังคมกับทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง
ของวัยรุ่นที่ศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนเขตบางกะปิ 83

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง **หน้า**

15 การวิเคราะห์ปัจจัยพยากรณ์ในการทำนายทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ของวัยรุ่นที่ศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนเขตบางกะปิ โดยใช้สมการถดถอยพหุแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) 84

16 สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางจิตสังคมกับทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ของวัยรุ่นที่ศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในโรงเรียนเขตบางกะปิ 85

17 การวิเคราะห์ปัจจัยพยากรณ์ในการทำนายทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ของวัยรุ่นที่ศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในโรงเรียนเขตบางกะปิ โดยใช้สมการถดถอยพหุแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) 86

18 สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางจิตสังคมกับทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ของวัยรุ่นที่ศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ในโรงเรียนเขตบางกะปิ 87

19 การวิเคราะห์ปัจจัยพยากรณ์ในการทำนายทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ของวัยรุ่นที่ศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ในโรงเรียนเขตบางกะปิ โดยใช้สมการถดถอยพหุแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) 88

20 สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางจิตสังคมกับทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ของวัยรุ่นที่ศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนเขตบางกะปิ 89

21 การวิเคราะห์ปัจจัยพยากรณ์ในการทำนายทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ของวัยรุ่นที่ศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนเขตบางกะปิ โดยใช้สมการถดถอยพหุแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) 90

22 การวิเคราะห์รายข้อของแบบสอบถาม "การดูแลตนเอง" 132

23 การวิเคราะห์รายข้อของแบบสอบถาม "อนาคตของฉัน" 132

24 การวิเคราะห์รายข้อของแบบสอบถาม "พ่อแม่ของฉัน" 132

25 การวิเคราะห์รายข้อของแบบสอบถาม "เพื่อนของฉัน" 132

26 การวิเคราะห์รายข้อของแบบสอบถาม "การเปิดรับสิ่งใหม่" 133

27 การวิเคราะห์รายข้อของแบบสอบถาม "ครอบครัวของฉัน" 133

28 การวิเคราะห์รายข้อของแบบสอบถาม "การใช้ชีวิต" 134

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ หน้า

1 กรอบแนวคิดในการวิจัย 4

บทที่ 1
บทนำ

ภูมิหลัง

เศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ที่ได้พระราชทานแนวพระราชดำรัสแก่ราษฎรเป็นครั้งแรกเมื่อวันที่ 18 กรกฎาคม พ.ศ. 2517 โดยพระราชทานให้แก่นิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ซึ่งเป็นปรัชญาที่ชี้ถึงแนวทางการดำเนินชีวิตที่พึ่งตนเองได้ พอมีพอกิน ให้หันกลับมายึดเส้นทางสายกลางในการดำรงชีวิต ใช้วิถีชีวิตไทยที่จะทำให้ชาติบ้านเมืองและตัวเราหลุดพ้นจากความทุกข์ และมีความสุขในที่สุด (วิวัฒน์ ศัลยากำธร. 2547 : 60) หลายคนอาจจะเข้าใจว่าเศรษฐกิจพอเพียงนี้เป็นปรัชญาที่ใช้ได้กับแต่ภาคเกษตรกรรมเท่านั้น แต่อันที่จริงแล้ว ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมีเพื่อประโยชน์และแนวทางในการแก้ปัญหาความยากจน และพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน กินดีอยู่ดี บนพื้นฐานแห่งความพอเพียงตามความจำเป็นพื้นฐานของประชาชนที่มีอยู่ เมื่อประชาชนโดยส่วนใหญ่ซึ่งเป็นฐานล่างของประเทศ มีความพออยู่พอกินแล้ว ก็จะเป็นพื้นฐานในการพัฒนาและสร้างความเข้มแข็งให้กับฐานเศรษฐกิจของประเทศ (พัชรลักษณ์ วัตตาภิรดี. 2547 : 1)

นอกจากพระราชดำรัสที่พระราชทานให้แก่นิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์แล้ว ยังมี พระราชดำรัสในวโรกาสอื่นๆ อีกที่เน้นถึงเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง ดังในพระราชดำรัสเนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา วันที่ 4 ธันวาคม 2517

"...คนอื่นจะว่าอย่างไรก็ช่างเขา จะว่าเมืองไทยล้าสมัย ว่าเมืองไทยเชย ว่าเมืองไทยไม่มีสิ่งที่สมัยใหม่ แต่เราอยู่พอมีพอกินและขอให้ทุกคนมีความปรารถนาที่จะให้เมืองไทยพออยู่พอกิน มีความสงบและทำงานตั้งจิตอธิษฐานตั้งปณิธาน ในทางนี้ที่จะให้เมืองไทยอยู่แบบพออยู่พอกิน ไม่ใช่ว่าจะรุ่งเรืองอย่างยอด แต่ว่ามีความพออยู่พอกิน มีความสงบ เปรียบเทียบกับประเทศอื่นๆ ถ้าเรารักษาความพออยู่พอกินนี้ได้ เราก็จะยอดยิ่งยวดได้..."

จะเห็นได้ว่าทรงเน้นย้ำเรื่อง "การมีพอกินพอใช้" ค่อนข้างมาก (วันจันทร์ บวรพานิช. 2547 : 3) แต่ในขณะนั้นรัฐบาลไทย และประชาชนชาวไทยโดยเฉพาะผู้ที่มีฐานะทางเศรษฐกิจในช่วงนั้น ไม่มีคนใดที่จะให้ความสำคัญ หรือเห็นคุณค่าของการพอมี พอกิน พอใช้เลย ทุกคนยังหลงระเริงกับการใช้จ่ายอย่างฟุ่มเฟือย โดยหารู้ไม่ว่าประเทศไทยกำลังจะประสบปัญหาทางเศรษฐกิจครั้งรุนแรง แม้ว่าในปี 2539 ที่เริ่มมีสัญญาณของปัญหาเศรษฐกิจ ก็ยังคงเตือนประชาชนชาวไทยเตรียมใจไว้รับกับสิ่งที่อาจเกิดขึ้น ซึ่งได้รับสั่งว่า

"...พอมีภัยที่มาจากจิตใจของคน ซึ่งก็แก้ไขได้เหมือนกันแต่ว่ายากกว่าภัยธรรมชาติ ธรรมชาตินั้นเป็นสิ่งนอกกายเรา แต่นิสัยใจคอของคนเป็นสิ่งที่อยู่ข้างใน อันนี้ก็เป็นข้อหนึ่งที่อยากให้จัดการให้มีความเรียบร้อย แต่ก็ไม่หมดหวัง..."

ในปี 2540 ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจของประเทศไทยชัดเจนขึ้น ส่งผลกระทบรุนแรงไปสู่ประชาชนเกือบทุกระดับของสังคมไทย ทั้งในทางด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ ทำให้การลงทุนหยุดชะงัก เกิดภาวะการว่างงานขึ้น สะท้อนให้เห็นว่าแผนพัฒนาประเทศมุ่งทางด้านการพัฒนาเศรษฐกิจมากเกินไป จากการที่บางสภาพคล่องของสถาบันการเงินและภาคธุรกิจ เกิดปัญหาหนี้สิน ปัญหาการขาดความเชื่อมั่นในเสถียรภาพของเศรษฐกิจทำให้สูญเสียความสามารถในการแข่งขันกับประเทศอื่นๆ นำมาซึ่งการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจที่รวดเร็ว (สายผึ้ง รัตนงาม. 2547 : 1) และในโรกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา เมื่อวันที่ 4 ธันวาคม

พิมพ์บนกระดาษถนอมสายตา Green Read อ่านได้นาน

2540 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้พระราชทานพระราชดำรัสแก่พสกนิกรชาวไทยเกี่ยวกับเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงอีกครั้ง คือ

"...การจะเป็นเสือนั้นไม่สำคัญ สำคัญอยู่ที่เรามีเศรษฐกิจแบบพอมีพอกิน แบบพอมีพอกินนั้นหมายความว่า อุ้มชูตัวเองได้ให้มีพอเพียงกับตนเอง... เชื่อว่าประเทศไทยนี้จะสามารถพ้นวิกฤตการณ์ได้ดีกว่าหลายประเทศ เพราะว่าที่ดินภูมิประเทศยังให้ หมายความยังเหมาะสมกับความเป็นอยู่ได้ แต่ว่าความเป็นอยู่ต้องไม่ฟุ้งเฟ้อ ต้องประหยัดและต้องไปในทางที่ถูกต้อง..."

แนวคิดจากพระราชดำรัส "เศรษฐกิจพอเพียง" ที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชทานในครั้งนี้ได้มีการนำไปปฏิบัติกันหลายหน่วยงาน รัฐบาลเห็นความสำคัญของแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงจึงได้นำมาเป็นพื้นฐานในการพัฒนาประเทศ ซึ่งจะเห็นได้จากในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540-2544) โดยเฉพาะอย่างยิ่งรัฐบาลในปัจจุบันที่เน้นการดำเนินงานตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงอย่างมาก ไม่ว่าจะเป็นในด้านเศรษฐกิจ สังคม การศึกษา เป็นต้น ซึ่งเป็นการแสดงให้เห็นว่าเศรษฐกิจพอเพียงสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ในทุกส่วนของสังคม

ในสภาพสังคมปัจจุบันประชาชนชาวไทยส่วนใหญ่ยังยึดติดอยู่กับการพึ่งพาโดยเฉพาะการพึ่งพาเทคโนโลยีทันสมัยที่ชาวต่างชาติเป็นผู้ประดิษฐ์คิดค้นขึ้น หากเราจะต้องดำเนินประเทศโดยใช้เศรษฐกิจพอเพียงเป็นพื้นฐานในการพัฒนาประเทศนั้น ประชาชนชาวไทยจะมีความพร้อมที่จะปรับเปลี่ยนรูปแบบการดำเนินชีวิตได้หรือไม่ คนไทยจะต้องปรับเปลี่ยนรูปแบบชีวิต เปลี่ยนความคิดที่เกี่ยวกับการดำเนินชีวิต ซึ่งไม่ใช่เรื่องยากอะไรเลย เพราะในอดีตสังคมไทยก็มีการดำเนินชีวิตเช่นนี้ เพียงแต่รัฐบาลจะต้องทำให้ประชาชนมีความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง และจะสามารถนำมาปรับใช้ให้เข้ากับวิถีชีวิตของคนไทยในปัจจุบันได้อย่างไร แต่เป็นที่น่าสังเกตว่าคนไทยในประเทศมีทัศนคติต่อแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงเป็นอย่างไรบ้าง เพราะการที่รัฐบาลนำเศรษฐกิจพอเพียงนี้มาใช้ในการพัฒนาประเทศ หากประชาชนมีทัศนคติที่ไม่ดีย่อมเป็นอุปสรรคในการพัฒนาประเทศด้วย

วัยรุ่นเป็นวัยหนึ่งที่น่าสนใจในการศึกษาครั้งนี้ เนื่องด้วยสภาพสังคมที่เปลี่ยนไปจากในอดีตเป็นอย่างมาก ทำให้วัยรุ่นได้รับค่านิยม แนวคิด และวัฒนธรรมจากต่างประเทศค่อนข้างมาก โดยเฉพาะวัยรุ่นในแถบกรุงเทพมหานครที่จะได้รับอิทธิพลจากต่างประเทศมาก พวกเขาจึงมีความ คิดต่างๆ ที่แปลกกันออกไป และด้วยสังคมในปัจจุบันเป็นสังคมแห่งเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น จึงน่าเป็นที่สนใจว่าวัยรุ่นมีทัศนคติ ความคิดเห็นอย่างไรต่อแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เพราะวัยรุ่นถือเป็นวัยที่เป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศ ซึ่งจะสานต่อแนวความคิดเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงให้อยู่คู่กับประเทศไทยต่อไป

จากปัญหาและความสำคัญทั้งหมดที่กล่าวมานี้ ทำให้คณะผู้วิจัยศึกษาถึงปัจจัยทางชีวจิตสังคมที่ส่งผลต่อทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของวัยรุ่นเขตบางกะปิ โดยคณะผู้วิจัยเห็นว่าเขตบางกะปิเป็นเขตหนึ่งในกรุงเทพมหานครที่มีทั้งวัยรุ่นที่ศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย จึงทำให้เขตบางกะปินี้มีประชากรวัยรุ่นที่หลากหลายมากกว่า ซึ่งน่าจะมีทัศนคติที่แตกต่างกันออกไป สามารถนำผลการศึกษาไปใช้ประโยชน์ได้มาก

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ จะชี้ให้เห็นถึงปัจจัยที่ส่งเสริมหรือสนับสนุนให้วัยรุ่นมีทัศนคติที่ดีต่อแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ทำให้รู้จักเลือกที่จะปลูกฝังทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงอย่างไรให้วัยรุ่นมีทัศนคติที่ดีต่อแนวคิดนี้ ซึ่งจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการพัฒนาประเทศชาติให้ยั่งยืน เพราะวัยรุ่นจะถือเป็นแรงสำคัญของประเทศในการพัฒนาด้านต่างๆ ในอนาคตให้สอดคล้องกับหลักการของเศรษฐกิจพอเพียง

พิมพ์บนกระดาษถนอมสายตา Green Read อ่านได้นาน

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ของวัยรุ่นที่ศึกษาในโรงเรียนเขตบางกะปิ
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบระดับทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงระหว่างวัยรุ่นที่ศึกษาในโรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนเอกชน เขตบางกะปิ
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางจิตสังคม กับทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของวัยรุ่นที่ศึกษาในโรงเรียนเขตบางกะปิ
4. เพื่อศึกษาปัจจัยพยากรณ์ที่สามารถทำนายทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของวัยรุ่นทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย ที่จำแนกตามกลุ่มเพศและกลุ่มระดับชั้นการศึกษา

ความสำคัญของการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่องปัจจัยทางชีวจิตสังคมที่ส่งผลต่อทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของวัยรุ่นที่ศึกษาในโรงเรียนเขตบางกะปิ ทำให้คณะผู้วิจัยทราบถึงแนวคิดเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันได้เป็นอย่างดี และจากผลการศึกษาวิจัยนี้ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการอบรมปลูกฝังให้วัยรุ่นมีทัศนคติที่ดีต่อเศรษฐกิจพอเพียง เนื่องจากการวิจัยในครั้งนี้จะทำให้ทราบถึงปัจจัยทางจิตสังคม ที่ส่งผลให้วัยรุ่นมีทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง และยังก่อให้เกิดประโยชน์ต่อผู้ที่สนใจทำการศึกษาวิจัยในเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นวัยรุ่นที่ศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2549 ของโรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนเอกชน เขตบางกะปิ ซึ่งมีจำนวนโรงเรียนทั้งสิ้น 7 โรง โดยเป็นโรงเรียนรัฐบาล 5 โรง ได้แก่ โรงเรียนเทพลีลา โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง โรงเรียนมัธยมวัดบึงทองหลาง โรงเรียนบางกะปิ โรงเรียนมัธยมบ้านบางกะปิ และโรงเรียนเอกชน 2 โรง ได้แก่ โรงเรียนเพ็ญสมิทธ์ โรงเรียนพระมารดานิจจานุเคราะห์ ซึ่งมีจำนวนทั้งสิ้น 11,046 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นวัยรุ่นที่ศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2549 ของโรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนเอกชน เขตบางกะปิ จำนวน 403 คน ซึ่งได้มาด้วยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยวัยรุ่นที่ศึกษาในโรงเรียนรัฐบาลได้มาจากโรงเรียนเทพลีลา จำนวน 310 คน และวัยรุ่นที่ศึกษาในโรงเรียนเอกชนได้มาจากโรงเรียนเพ็ญสมิทธ์ จำนวน 93 คน

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่
   1.1 ปัจจัยทางชีวะ
      - เพศ ได้แก่ เพศชาย และเพศหญิง
      - ประเภทของโรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนรัฐบาล และโรงเรียนเอกชน

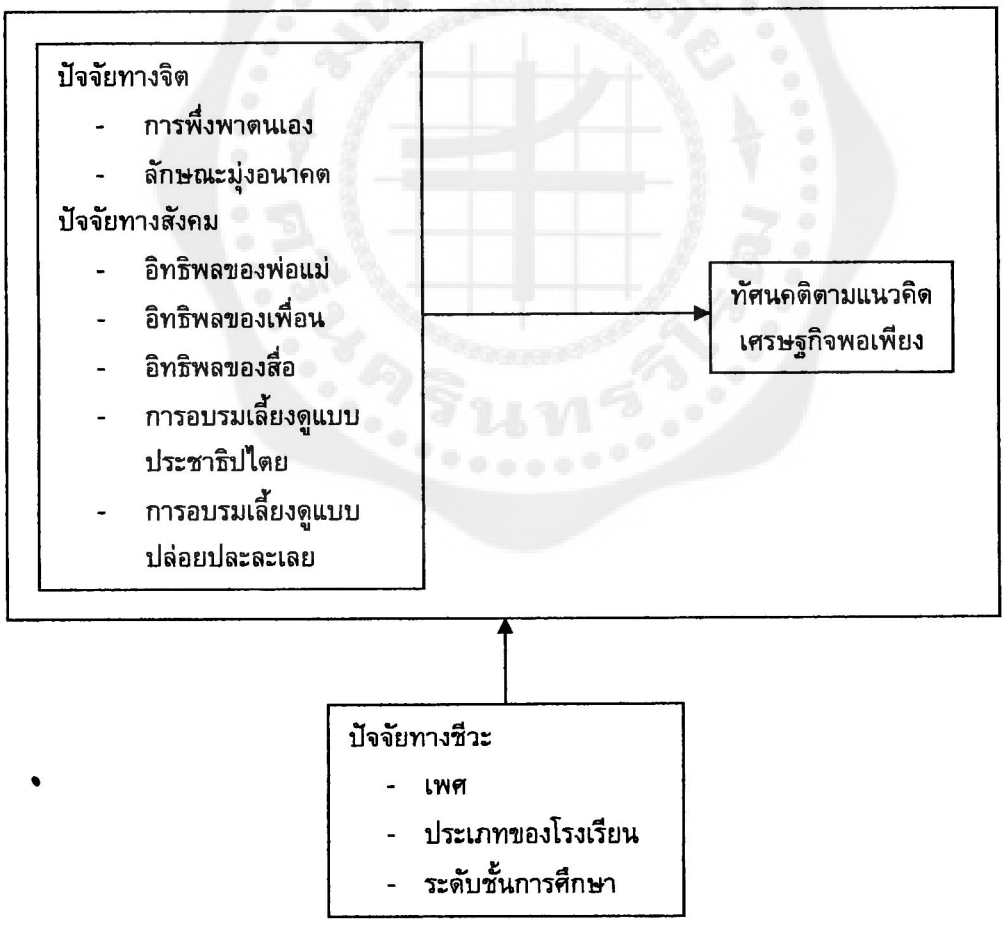
- ระดับชั้นการศึกษา ได้แก่ มัธยมศึกษาปีที่ 1-6

1.2 ปัจจัยทางจิต
- การพึ่งพาตนเอง
- ลักษณะมุ่งอนาคต

1.3 ปัจจัยทางสังคม
- อิทธิพลของพ่อแม่
- อิทธิพลของเพื่อน
- อิทธิพลของสื่อ
- การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย
- การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย

2. ตัวแปรตาม คือ ทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของวัยรุ่น

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

พิมพ์บนกระดาษถนอมสายตา Green Read อ่านได้นาน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. วัยรุ่น หมายถึง นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2549 ในโรงเรียนรัฐบาลและเอกชน เขตบางกะปิ

2. พ่อแม่ หมายถึง บุคคลผู้ให้กำเนิด และ/หรือเป็นผู้ให้การเลี้ยงดู อุปถัมภ์แก่บุตรวัยรุ่น หรือเป็นผู้ปกครองของวัยรุ่นนั่นเอง

3. เพื่อน หมายถึง บุคคลผู้ที่มีอายุรุ่นราวคราวเดียวกับวัยรุ่น มีการทำกิจกรรมร่วมกัน และมีความคล้ายคลึงกันในด้านความสนใจ ความคิด และการแสดงออกพฤติกรรม

4. สื่อ หมายถึง เครื่องมือในการสื่อสาร ได้แก่ สิ่งพิมพ์ วิทยุกระจายเสียง และวิทยุโทรทัศน์

นิยามปฏิบัติการ

1. การพึ่งพาตนเอง หมายถึง พฤติกรรมในการใช้ความรู้ ความสามารถของตนกระทำสิ่งต่างๆ ในการตอบสนองความต้องการของตนเอง รวมทั้งมีพฤติกรรมทางการคิด การตัดสินใจด้วยตนเอง ไม่ขอความช่วยเหลือจากผู้อื่นก่อนหากสามารถทำได้ด้วยตนเอง เข้าใจในปัญหาและมีวิธีแก้ไขปัญหาโดยใช้ศักยภาพและความสามารถของตน มีความรับผิดชอบ ตลอดจนเชื่อมั่นในผลของการกระทำใดๆ ที่เกิดขึ้นจากตนเอง ซึ่งลักษณะการพึ่งพาตนเอง สามารถวัดได้จาก **"แบบสอบถามการดูแลตนเอง"** ที่คณะผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 10 ข้อ เป็นแบบสอบถามประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ ได้แก่ จริงที่สุด จริง จริงน้อย จริงน้อยที่สุด และไม่จริงเลย โดยผู้ตอบเป็นผู้ประเมินตนเองในการมีความคิด ความรู้สึก และพฤติกรรมดังกล่าวที่ตรงกับความจริงของผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้ที่ได้คะแนน "สูง" จะมีลักษณะพึ่งพาตนเองในระดับสูง และผู้ที่ได้คะแนน "ต่ำ" จะมีลักษณะพึ่งพาตนเองในระดับต่ำ

2. ลักษณะมุ่งอนาคต หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการคาดการณ์ไกลจากการกระทำเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตของตน เห็นความสำคัญของผลดีและผลเสียที่จะเกิดขึ้นในอนาคต สามารถวางแผนปฏิบัติเพื่อรอรับผลดีหรือป้องกันผลเสีย ตลอดจนสามารถควบคุมตนเองให้กระทำหรือละเว้นการกระทำบางอย่างตามความต้องการของตน เพราะเล็งเห็นผลเสียที่จะเกิดขึ้นทั้งต่อตนเองและผู้อื่นในภายหลัง มีความเพียรพยายามปฏิบัติตามแผนที่วางไว้ได้ โดยมีคุณลักษณะและพฤติกรรมดังต่อไปนี้

2.1 ความสามารถคาดการณ์ไกลเกี่ยวกับการดำเนินชีวิต ได้แก่ ความสามารถที่จะกำหนดเป้าหมายเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตโดยพิจารณาจากความเป็นไปได้จากสภาพการณ์ปัจจุบัน

2.2 ความสามารถในการวางแผนที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิต ได้แก่ ความสามารถของบุคคลในการตั้งจุดมุ่งหมายในการดำเนินชีวิต และวางแผนอย่างเป็นระบบเพื่อให้ไปถึงจุดมุ่งหมายนั้น โดยพิจารณาถึงความสนใจ ความสามารถและความถนัดของตนเองที่เกี่ยวกับการดำเนินชีวิต กำหนดทางเลือกและตัดสินใจเลือกที่เหมาะสมโดยคำนึงถึงผลดี ผลเสียที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

2.3 ความสามารถอดกลั้นต่อความต้องการในปัจจุบัน ได้แก่ รู้จักห้ามใจตนเอง ควบคุมตนเองเพื่อไปสู่จุดหมายปลายทางของความสำเร็จ

2.4 ความเพียรพยายามที่จะต่อสู้กับอุปสรรคต่างๆ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายในอนาคต

ลักษณะมุ่งอนาคต สามารถวัดได้จาก **"แบบสอบถามอนาคตของฉัน"** ที่คณะผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 10 ข้อ เป็นแบบสอบถามประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ ได้แก่ จริงที่สุด จริง จริงน้อย จริงน้อยที่สุด และ

พิมพ์บนกระดาษถนอมสายตา Green Read อ่านได้นาน

ไม่จริงเลย โดยผู้ตอบเป็นผู้ประเมินตนเองในการมีความคิด ความรู้สึก และพฤติกรรมดังกล่าวที่ตรงกับความจริงของผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้ที่ได้คะแนน "สูง" จะมีลักษณะมุ่งอนาคตในระดับสูง และผู้ที่ได้คะแนน "ต่ำ" จะมีลักษณะมุ่งอนาคตในระดับต่ำ

3. อิทธิพลของพ่อแม่ หมายถึง การที่วัยรุ่นได้รับอิทธิพลจากพ่อแม่ในการกำหนดการกระทำ ความคิด ความรู้สึก ตลอดจนการเรียนรู้ โดยได้รับการถ่ายทอดความเชื่อ ทัศนคติ วิถีการดำเนินชีวิต การกระทำบุคลิกภาพ จากการชักจูงและการโน้มน้าวจากพ่อแม่ โดยลูกจะแสดงพฤติกรรมยอมรับ และยินยอมกระทำตามเกณฑ์ที่พ่อแม่กำหนด ซึ่งอิทธิพลของพ่อแม่สามารถวัดได้จาก **"แบบสอบถามพ่อแม่ของฉัน"** ที่คณะผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 10 ข้อ เป็นแบบสอบถามประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ ได้แก่ จริงที่สุด จริง จริงน้อย จริงน้อยที่สุด และไม่จริงเลย โดยผู้ตอบเป็นผู้ประเมินตนเองในการมีความคิด ความรู้สึก และพฤติกรรมดังกล่าวที่ตรงกับความจริงของผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้ที่ได้คะแนน "สูง" จะมีระดับการยอมรับอิทธิพลของพ่อแม่ในระดับสูง และผู้ที่ได้คะแนน "ต่ำ" จะมีระดับการยอมรับอิทธิพลของพ่อแม่ในระดับต่ำ

4. อิทธิพลของเพื่อน หมายถึง ผลจากการที่วัยรุ่นได้คบหากับบุคคล และทำให้วัยรุ่นประพฤติตนตามการกระทำของเพื่อน ยอมรับพฤติกรรม และปฏิบัติตามพฤติกรรมของเพื่อนในกลุ่ม ซึ่งพฤติกรรมดังกล่าวนั้นมีทั้งด้านดีและไม่ดี รวมทั้งรับเอาค่านิยม ความเชื่อ และทัศนคติของกลุ่มมาเป็นของตนเอง ซึ่งอิทธิพลของเพื่อนสามารถวัดได้จาก **"แบบสอบถามเพื่อนของฉัน"** ที่คณะผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 10 ข้อ เป็นแบบสอบถามประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ ได้แก่ จริงที่สุด จริง จริงน้อย จริงน้อยที่สุด และไม่จริงเลย โดยผู้ตอบเป็นผู้ประเมินตนเองในการมีความคิด ความรู้สึก และพฤติกรรมดังกล่าวที่ตรงกับความจริงของผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้ที่ได้คะแนน "สูง" จะมีระดับการยอมรับอิทธิพลของเพื่อนในระดับสูง และผู้ที่ได้คะแนน "ต่ำ" จะมีระดับการยอมรับอิทธิพลของเพื่อนในระดับต่ำ

5. อิทธิพลของสื่อ หมายถึง ผลจากการอ่านสื่อสิ่งพิมพ์ การรับฟังวิทยุ และการรับชมรายการโทรทัศน์ ซึ่งมีผลให้วัยรุ่นปฏิบัติตนตามสื่อ การรับเอาความรู้ ทัศนคติ ค่านิยม และพฤติกรรมที่พบได้จากสื่อมาเป็นของตนเอง และนำเอาไปใช้ในการดำเนินชีวิต ซึ่งอิทธิพลของสื่อสามารถวัดได้จาก **"แบบสอบถามการเปิดรับสิ่งใหม่"** ที่คณะผู้วิจัยปรับปรุงมาจากแบบสอบถามผลที่ได้จากสื่อของชนาธิป ชินะนาวิน (2545 : 166) จำนวน 10 ข้อ เป็นแบบสอบถามประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ ได้แก่ จริงที่สุด จริง จริงน้อย จริงน้อยที่สุด และไม่จริงเลย โดยผู้ตอบเป็นผู้ประเมินตนเองในการมีความคิด ความรู้สึก และพฤติกรรมดังกล่าวที่ตรงกับความจริงของผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้ที่ได้คะแนน "สูง" จะมีระดับการยอมรับอิทธิพลของสื่อในระดับสูง และผู้ที่ได้คะแนน "ต่ำ" จะมีระดับการยอมรับอิทธิพลของสื่อในระดับต่ำ

6. การอบรมเลี้ยงดู หมายถึง กระบวนการฝึกอบรม ปรุงแต่ง หรือการถ่ายทอดคุณลักษณะต่างๆ จากพ่อแม่ หรือผู้ใกล้ชิดให้แก่เด็ก โดยแบ่งรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูออกเป็น 2แบบ ดังนี้

6.1 <u>การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย</u> คือ สภาพที่วัยรุ่นได้รับการปฏิบัติจากพ่อแม่ หรือผู้ปกครอง และมีความรู้สึกว่าพ่อแม่แสดงความรักใคร่ ห่วงใย ให้ความสนใจ เข้าใจความต้องการของลูก ส่งเสริมให้ลูกแสดงความสามารถอย่างเต็มที่ เปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็นพร้อมทั้งยอมรับฟังความคิดเห็นของลูก ให้ความสนิทสนมเป็นกันเอง และมีความยุติธรรมให้แก่ลูกทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน มีการลงโทษโดยใช้เหตุผล

6.4 <u>การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย</u> คือ สภาพที่วัยรุ่นได้รับการปฏิบัติจากพ่อแม่หรือผู้ปกครอง และมีความรู้สึกว่าพ่อแม่ไม่ดูแลเอาใจใส่ ไม่สนใจดูแลเกี่ยวกับความเป็นอยู่ของลูก มักลืมหรือไม่สนใจกับคำสัญญาหรือข้อเรียกร้องของลูก ปล่อยให้ทำอะไรตามใจชอบ ไม่สนใจช่วยเหลือ ไม่ชี้แนะแนวทางที่ถูกต้อง

และเหมาะสมให้ ลงโทษเด็กโดยใช้อารมณ์ ไม่มีเหตุผล และรักลูกไม่เท่ากัน

การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยและการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย สามารถวัดได้จาก **"แบบสอบถามครอบครัวของฉัน"** ที่ปรับปรุงมาจากแบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดูของมาริสา รัฐปัตย์ (2532 : 127-131) จำนวน 40 ข้อ โดยข้อ 1-20 เป็นแบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย และข้อ 21-40 เป็นการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย โดยเป็นแบบสอบถามประมาณค่า (Rating Scale) มี 4 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด, มาก, น้อย และน้อยที่สุด โดยผู้ตอบเป็นผู้ประเมินตนเองในการมีพฤติกรรมดังกล่าว ผู้ที่ได้คะแนน "สูง" จะมีระดับการได้รับรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูลักษณะนั้นในระดับสูง และผู้ที่ได้คะแนน "ต่ำ" จะมีระดับการได้รับรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูลักษณะนั้นในระดับต่ำ

7. ทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง แนวโน้มที่บุคคลจะแสดงพฤติกรรมตอบสนองต่อแนวคิดในการดำเนินชีวิตด้วยความพอประมาณ พอดี ไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น มีเหตุผล รู้จักการประมาณตน รู้จักพึ่งตนเอง และใฝ่หาความรู้เพื่อเป็นภูมิคุ้มกันที่ดีต่อตัวเอง ตามความคิด และความรู้สึกของบุคคลซึ่งเกิดการเรียนรู้และประสบการณ์ โดยที่บุคคลจะแสดงพฤติกรรมตอบสนองใน 2 กรณีคือ แสดงความพร้อมที่จะเข้าไปหาเมื่อรู้สึกชอบ เรียกว่า *"มีทัศนคติที่ดี"* หรือ แสดงความพร้อมที่จะเข้าไปหาเมื่อรู้สึกไม่ชอบ เรียกว่า *"มีทัศนคติที่ไม่ดี"* ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่

7.1 <u>ด้านความคิด</u> หมายถึง ความคิดเห็นต่อแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ได้แก่

- ความคิดด้านความมีเหตุผล คือ ความคิดเห็นของบุคคลเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตด้วยความระมัดระวังรอบคอบ โดยการวิเคราะห์เหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้อง อันประกอบไปด้วย "ตัวเรา" ได้แก่ การพิจารณาถึงจุดแข็งและจุดอ่อนของตนเอง นั่นคือการรับรู้ความสามารถ ทักษะ ความชำนาญในด้านต่างๆ ของตนเอง ที่เอื้อให้เราประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่ได้ตั้งไว้ หรือทำให้เราล้มเหลวไม่บรรลุเป้าหมายได้ และปัจจัยต่อมาที่ต้องพิจารณาคือ "สิ่งแวดล้อม" เป็นการประเมินสถานการณ์ภายนอกที่จะเข้ามามีผลกระทบทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อเป้าหมายในอนาคต โดยเราจะต้องนำทั้งสองปัจจัยนี้มาพิจารณาร่วมกัน เพื่อที่จะได้รู้จักเลือกรับหรือนำสิ่งที่ดี และมีความเหมาะสมมาประยุกต์ใช้และเตรียมพร้อมรับมือกับสถานการณ์ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต
- ความคิดด้านความพอประมาณ คือ ความคิดเห็นของบุคคลต่อการดำรงชีวิตด้วยความพอเหมาะพอดีที่ไม่น้อยเกินไปและไม่มากเกินไป โดยไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น
- ความคิดด้านการมีภูมิคุ้มกัน คือ ความคิดเห็นของบุคคลที่มีต่อการเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้น โดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตทั้งไกล้และไกล

7.2 <u>ด้านความรู้สึก</u> หมายถึง ความรู้สึกทางอารมณ์เกี่ยวกับความชอบ ความพอใจ ความเบื่อหน่าย และความรู้สึกต่อแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ได้แก่

- ความรู้สึกด้านความมีเหตุผล คือ ความรู้สึกเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตด้วยความระมัดระวังรอบคอบ โดยการวิเคราะห์เหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้อง อันประกอบไปด้วย "ตัวเรา" ได้แก่ การพิจารณาถึงจุดแข็งและจุดอ่อนของตนเอง นั่นคือการรับรู้ความสามารถ ทักษะ ความชำนาญในด้านต่างๆ ของตนเอง ที่เอื้อให้เราประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่ได้ตั้งไว้ หรือทำให้เราล้มเหลวไม่บรรลุเป้าหมายได้ และปัจจัยต่อมาที่ต้องพิจารณาคือ "สิ่งแวดล้อม" เป็นการประเมินสถานการณ์ภายนอกที่จะเข้ามามีผลกระทบทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อเป้าหมายในอนาคต โดยเราจะต้องนำทั้งสองปัจจัยนี้มาพิจารณาร่วมกัน เพื่อที่จะได้รู้จักเลือกรับหรือนำสิ่งที่ดี และมีความเหมาะสมมาประยุกต์ใช้และเตรียมพร้อมรับมือกับสถานการณ์ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต
- ความรู้สึกด้านความพอประมาณ คือ ความรู้สึกเกี่ยวกับการดำรงชีวิตด้วยความ

พิมพ์บนกระดาษถนอมสายตา Green Read อ่านได้นาน

พอเหมาะพอดีที่ไม่น้อยเกินไปและไม่มากเกินไป โดยไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น

- ความรู้สึกด้านการมีภูมิคุ้มกัน คือ ความรู้สึกเกี่ยวกับการเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้น โดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตทั้งใกล้และไกล

7.3 ด้านแนวโน้มในการแสดงพฤติกรรม หมายถึง แนวการปฏิบัติที่จะแสดงออกหรือมีแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรมต่อแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง

- แนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรมด้านการมีเหตุผล คือ การดำเนินชีวิตด้วยความระมัดระวังรอบคอบ โดยการวิเคราะห์เหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้อง อันประกอบไปด้วย "ตัวเรา" ได้แก่ การพิจารณาถึงจุดแข็งและจุดอ่อนของตนเอง นั่นคือการรับรู้ความสามารถ ทักษะ ความชำนาญในด้านต่างๆ ของตนเอง ที่เอื้อให้เราประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่ได้ตั้งไว้ หรือทำให้เราล้มเหลวไม่บรรลุเป้าหมายได้ และปัจจัยต่อมาที่ต้องพิจารณาคือ "สิ่งแวดล้อม" เป็นการประเมินสถานการณ์ภายนอกที่จะเข้ามามีผลกระทบทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อเป้าหมายในอนาคต โดยเราจะต้องนำทั้งสองปัจจัยนี้มาพิจารณาร่วมกัน เพื่อที่จะได้รู้จักเลือกรับหรือนำสิ่งที่ดี และมีความเหมาะสมมาประยุกต์ใช้และเตรียมพร้อมรับมือกับสถานการณ์ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

- แนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรมด้านความพอประมาณ คือ การปฏิบัติตนในชีวิตประจำวันด้วยความพอเหมาะพอดีที่ไม่มากเกินไปและไม่น้อยเกินไป โดยไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น

- แนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรมด้านการมีภูมิคุ้มกัน คือ การปฏิบัติตนในการเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้น โดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตทั้งใกล้และไกล

ทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงนี้สามารถวัดได้จาก **"แบบสอบถามการใช้ชีวิต"** ที่คณะผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง จำนวน 18 ข้อ เป็นแบบสอบถามประมาณค่า (Rating Scale) โดยแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ ด้านความคิด มีมาตราส่วนประมาณค่า 4 ระดับ ได้แก่ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ด้านความรู้สึก มีมาตราส่วนประมาณค่า 4 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก น้อย และน้อยที่สุด และด้านแนวโน้มพฤติกรรม มีมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ได้แก่ บ่อยที่สุด บ่อย บางครั้ง นานๆ ครั้ง และไม่เคยเลย โดยผู้ตอบเป็นผู้ประเมินตนเองในการมีพฤติกรรมดังกล่าว ผู้ที่ได้คะแนน "สูง" จะมีระดับทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงสูง และผู้ที่ได้คะแนน "ต่ำ" จะมีระดับทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงต่ำ

สมมติฐานของการวิจัย

1. วัยรุ่นที่ศึกษาในโรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนเอกชน เขตบางกะปิ มีระดับทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงแตกต่างกัน

2. การพึ่งพาตนเอง, ลักษณะมุ่งอนาคต, อิทธิพลของพ่อแม่, อิทธิพลของเพื่อน, อิทธิพลของสื่อ และการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย มีความสัมพันธ์ทางบวกกับทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของวัยรุ่นที่ศึกษาในโรงเรียนเขตบางกะปิ

3. การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยมีความสัมพันธ์ทางลบกับทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง

4. ปัจจัยทางจิตสังคมสามารถทำนายทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของวัยรุ่นที่ศึกษาในโรงเรียนเขตบางกะปิ ทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย ที่จำแนกตามกลุ่มเพศและกลุ่มระดับชั้นการศึกษา

พิมพ์บนกระดาษถนอมสายตา Green Read อ่านได้นาน

บทที่ 2
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติ

1. ความหมายของทัศนคติ
2. ลักษณะทั่วไปของทัศนคติ
3. องค์ประกอบของทัศนคติ
4. การเกิดทัศนคติ
5. การเปลี่ยนแปลงทัศนคติ
6. การวัดทัศนคติ

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจพอเพียง

1. ที่มา
2. ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
3. คำนิยามของเศรษฐกิจพอเพียง
4. กรอบแนวคิด
5. แนวคิดหลักของเศรษฐกิจพอเพียง
6. วัตถุประสงค์
7. หลักการ
8. เงื่อนไขพื้นฐาน
9. เศรษฐกิจพอเพียงกับ "ทฤษฎีใหม่"
10. การปฏิบัติตนตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง

ทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง

1. ปัจจัยทางจิต
   - 1.1 การพึ่งตนเอง
   - 1.2 ลักษณะมุ่งอนาคต
2. ปัจจัยทางสังคม
   - 2.1 อิทธิพลของพ่อแม่
   - 2.2 อิทธิพลของกลุ่มเพื่อน
   - 2.3 อิทธิพลของสื่อ
   - 2.4 การอบรมเลี้ยงดู

พิมพ์บนกระดาษถนอมสายตา Green Read อ่านได้นาน

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติ

1. ความหมายของทัศนคติ

คำว่า "ทัศนคติ" ตรงกับภาษาอังกฤษว่า คำว่า "Attitude" มีรากศัพท์มาจากภาษาละตินว่า "Aptus" แปลว่า "โน้มเอียง เหมาะสม" มีผู้ใช้คำอื่นในความหมายเดียวกันเช่น เจตคติ หรือ เจตนคติ ซึ่งมีนักการศึกษาและนักจิตวิทยาให้นิยามหรือคำจำกัดความมากมายทั้งในอดีตและปัจจุบัน ได้แก่

Allport (1935; อ้างอิงจาก รวีวรรณ อังคนุรักษ์พันธุ์. 2533 : 9) ได้ให้ความหมายไว้ว่า "สภาพความพร้อมของสมองและประสาท อันได้จากประสบการณ์ และการตอบสนองทั้งทางตรงและโดยอิทธิพลของแต่ละบุคคลที่มีต่อสิ่งต่างๆ และสถานการณ์ทั้งหลายที่เกี่ยวโยงกัน"

Thurstone (อ้างถึงใน ศักดิ์ไทย สุรกิจบวร. 2545 : 137) "ทัศนคติ หมายถึง ผลรวมทั้งหมดของมนุษย์ที่เกี่ยวกับความรู้สึก อคติ ความคิด และความกลัวต่อบางสิ่งบางอย่าง"

Katz (อ้างถึงใน นิพนธ์ แจ้งเอี่ยม. 2524 : 110) "ความฝังใจของแต่ละบุคคลที่จะตอบสนองต่อวัตถุประเภทใดประเภทหนึ่งไปในทางใดทางหนึ่ง อาจชอบหรือไม่ชอบโดยอาศัยการประเมินค่าไปด้วย"

Gordon W.Triandis (อ้างถึงใน อ้อมเดือน สดมณี. 2540 : 102) "ภาวะทางจิต ซึ่งทำให้บุคคลพร้อมที่จะโต้ตอบต่อสิ่งแวดล้อมเสมอ ลักษณะนี้เกิดขึ้นจากประสบการณ์ และเป็นตัวกำหนดทิศทาง ที่แต่ละบุคคลจะตอบสนองต่อสิ่งของและเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้อง"

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2535 : 328; อ้างอิงจาก ปิยะธิดา เกษสุวรรณ. 2542 : 22) ได้ให้ความหมายของคำว่า "ทัศนคติ" ไว้ว่า "ท่าทีหรือความรู้สึกของบุคคลต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง"

กมลรัตน์ หล้าสุวงษ์ (2527 : 172) "ความรู้สึกของบุคคลที่ได้จากการเรียนรู้และประสบการณ์ แล้วแสดงสภาวะของร่างกายและจิตใจในด้านความพร้อมที่จะตอบสนองต่อบุคคลหรือสิ่งต่างๆ ในลักษณะใดลักษณะหนึ่งใน 2 ลักษณะ กล่าวคือ แสดงความพร้อมที่จะเข้าไปหาเมื่อเกิดความรู้สึกชอบ เรียกว่าเจตคติที่ดีหรือทางบวก หรือแสดงความพร้อมที่จะไปหาเมื่อเกิดความรู้สึกไม่ชอบเรียกว่าเจตคติที่ไม่ดีหรือทางลบ"

2. ลักษณะทั่วไปของทัศนคติ

ทัศนคติเป็นความรู้สึกที่ชี้บ่งบอกลักษณะทางจิตใจ อารมณ์ ของบุคคล ซึ่งอาจจะเป็นลักษณะที่ไม่แสดงออกมาภายนอกให้บุคคลอื่นเห็นหรือเข้าใจก็ได้ (รวีวรรณ อังคนุรักษ์พันธุ์. 2533 : 14-15) ซึ่งลักษณะทั่วไปที่สำคัญ 5 ประการ ดังนี้

1. **ทัศนคติเป็นเรื่องของอารมณ์ (Feeling)** อาจเปลี่ยนแปลงได้ตามเงื่อนไขหรือสถานการณ์ต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง บุคคลจะมีการกระทำที่เสแสร้งโดยแสดงออกไม่ให้ตรงกับความรู้สึกตน เมื่อเขารู้ตัวหรือรู้ว่ามีคนสังเกต

2. **ทัศนคติเป็นเรื่องเฉพาะตัว (Typical)** ความรู้สึกของบุคคลอาจเหมือนกัน แต่รูปแบบการแสดงออกต่างกันออกไป หรืออาจมีการแสดงออกที่เหมือนกันแต่ความรู้สึกต่างกันได้

3. **ทัศนคติมีทิศทาง (Direction)** การแสดงออกของความรู้สึกสามารถแสดงออกได้สองทิศทาง เช่น ทิศทางบวกเป็นทิศทางที่สังคมปรารถนา และทิศทางลบเป็นทิศทางที่สังคมไม่ปรารถนา ได้แก่ ซื่อสัตย์-คดโกง, รัก-เกลียด, ชอบ-ไม่ชอบ เป็นต้น

4. **ทัศนคติมีความเข้ม (Intensity)** ความรู้สึกของบุคคลอาจเหมือนกันในสถานการณ์เดียวกัน แต่อาจแตกต่างกันในเรื่องความเข้มที่บุคคลรู้สึกมากน้อยต่างกัน เช่น รักมาก, รักน้อย, ขยันมาก, ขยันน้อย เป็นต้น

5. **ทัศนคติต้องมีเป้า (Target)** ความรู้สึกจะเกิดขึ้นลอยๆ ไม่ได้ เช่น รักพ่อแม่ ขยันเข้าชั้นเรียน

พิมพ์บนกระดาษถนอมสายตา Green Read อ่านได้นาน

ขี้เกียจทำการบ้าน เป็นต้น

ลักษณะที่สำคัญของทัศนคติ (รวีวรรณ อังคนุรักษ์พันธุ์. 2533 : 16-17) สรุปได้ดังนี้

1. ทัศนคติเป็นการตระเตรียม หรือความพร้อมในการตอบสนองต่อสิ่งเร้าในทางที่ชอบหรือไม่ชอบต่อสิ่งนั้นๆ ซึ่งจะเป็นการตระเตรียมภายในของจิตมากกว่าภายนอกที่จะสังเกตเห็นได้

2. สภาวะของความพร้อมจะตอบสนอง เป็นลักษณะที่ซ้ำซ้อนของบุคคลที่จะยอมรับหรือไม่ยอมรับ ชอบหรือไม่ชอบต่อสิ่งต่างๆ จะเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับอารมณ์ด้วยซึ่งเป็นสิ่งที่อธิบายไม่ค่อยได้และบางครั้งไม่มีเหตุผล

3. ทัศนคติไม่ใช่พฤติกรรมแต่เป็นภาวะทางจิตใจ ที่มีอิทธิพลต่อความรู้สึกนึกคิดและเป็นตัวกำหนดแนวทางในการแสดงออกของพฤติกรรม

4. ทัศนคติไม่สามารถวัดได้โดยตรง แต่สามารถสร้างเครื่องมือวัดพฤติกรรมที่แสดงออกมาเพื่อใช้เป็นแนวทางในการทำนายหรืออธิบายทัศนคติได้

5. ทัศนคติเกิดจากการเรียนรู้และประสบการณ์ บุคคลจะมีทัศนคติในเรื่องเดียวกันแตกต่างกันได้โดยสาเหตุหลายประการ เช่น สภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจและสังคม ระดับอายุ เชาวน์ปัญญา เป็นต้น

6. ทัศนคติมีความคงที่และแน่นอนพอสมควร แต่อาจเปลี่ยนแปลงได้เมื่อประสบสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมใหม่ แตกต่างไปจากเดิม

3. องค์ประกอบของทัศนคติ

องค์ประกอบของทัศนคติ (รวีวรรณ อังคนุรักษ์พันธุ์. 2533 : 12-13) มีความเกี่ยวข้องกับนิยามของทัศนคติและตัวแปรอื่นๆ นักจิตวิทยาจึงได้เสนอองค์ประกอบของทัศนคติไว้ 3 แนวทาง ดังนี้

แนวทางที่ 1 ทัศนคติมีสามองค์ประกอบ นักจิตวิทยาที่สนับสนุนการแบ่งทัศนคติออกเป็น 3 องค์ประกอบ คือ เครทย์และคณะ (Kretch, Prutchfield, and Pallachey. 1962) และทรัยแอนดิส (Triandis. 1971) ดังนี้

1. องค์ประกอบด้านสติปัญญา (Cognitive component) หมายถึง องค์ประกอบด้านความเชื่อ ความรู้ ความคิด และความคิดเห็นของบุคคลที่มีเป้าหมายของทัศนคติ หรือการรับรู้ต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งอาจจะเป็นแง่ดีหรือไม่ดีก็ได้

2. องค์ประกอบด้านอารมณ์ความรู้สึก (Affective component) ได้แก่ ความรู้สึกส่วนบุคคลต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ที่บุคคลมีต่อเป้าหมายของทัศนคติ อาทิ ความรู้สึกชอบ-ไม่ชอบ, ดี-ไม่ดี

3. องค์ประกอบด้านพฤติกรรม (Behavioral component) เป็นความพร้อมหรือแนวโน้มที่จะกระทำต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ในทิศทางใดทิศทางหนึ่ง ทั้งนี้ หมายถึงแนวปฏิบัติที่จะแสดงออกโดยไม่ฝ่าฝืนต่อความคิดและความรู้สึกในสององค์ประกอบข้างต้น

แนวทางที่ 2 ทัศนคติมีสององค์ประกอบ นักจิตวิทยาที่สนับสนุนการแบ่งทัศนคติออกเป็นสององค์ประกอบ คือ โรเซนเบอร์ก (Rosenberg. 1956, 1960, 1965) และแคทซ์ (Katz. 1960)

1. องค์ประกอบด้านสติปัญญา หมายถึง กลุ่มของความเชื่อที่บุคคลมีต่อเป้าหมายของทัศนคติ จะเป็นตัวส่งเสริมหรือขัดขวางการบรรลุถึงค่านิยมต่างๆ ของบุคคล

2. องค์ประกอบด้านอารมณ์ความรู้สึก หมายถึง ความรู้สึกที่บุคคลมีเมื่อถูกกระตุ้นโดยเป้าหมายของทัศนคติ

แนวทางที่ 3 ทัศนคติมีองค์ประกอบเดียว นักจิตวิทยาที่สนับสนุนการแบ่งทัศนคติเป็นองค์ประกอบเดียว คือ เทอร์สโตน (Thurstone. 1959) อินสโค (Insko. 1967) เบม (Bim. 1970) ฟิชบายน์และ

พิมพ์บนกระดาษถนอมสายตา Green Read อ่านได้นาน

ไอเซน (Fishbein, Ajzen. 1975) ได้ระบุว่า ทัศนคติ มีองค์ประกอบเดียวคือ อารมณ์ความรู้สึกในทางชอบหรือไม่ชอบที่บุคคลมีต่อเป้าหมายของทัศนคติ

แนวทางการแบ่งองค์ประกอบทัศนคติ 3 แนวทางดังกล่าว ปรากฏว่า แนวทางที่ได้รับความนิยมในปัจจุบันคือ แนวทางที่เห็นว่าทัศนคติมีองค์ประกอบเดียวที่เกี่ยวกับอารมณ์ความรู้สึก ซึ่งไม่สามารถแยกออกจากกันเช่นองค์ประกอบของทัศนคติอื่นๆ

ทัศนคติประกอบด้วยองค์ประกอบที่สำคัญ 3 ประการ (สุชา จันทร์เอม. 2524 : 82-83) ดังนี้

1. Cognitive component เป็นองค์ประกอบเกี่ยวกับความรู้หรือความเชื่อถือของบุคคลต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หากบุคคลมีความรู้หรือเชื่อว่าสิ่งใดดีก็มักจะมีทัศนคติที่ดีต่อสิ่งนั้น ในทางตรงกันข้าม หากมีความรู้มาก่อนว่าสิ่งใดไม่ดีก็จะมีทัศนคติไปในทิศทางตรงกันข้าม คือ มีทัศนคติที่ไม่ดีต่อสิ่งนั้น

2. Feeling component เป็นองค์ประกอบเกี่ยวกับความรู้สึกของบุคคล ซึ่งมีอารมณ์มาเกี่ยวข้องอยู่ด้วย นั่นคือ หากบุคคลมีความรู้สึกรักหรือชอบพอต่อสิ่งใด ก็จะช่วยให้เกิดทัศนคติที่ดีต่อสิ่งนั้นไปด้วย แต่ถ้าหากมีความรู้สึกเกลียดก็จะทำให้มีทัศนคติในทางตรงกันข้าม

3. Action tendency component เป็นองค์ประกอบเกี่ยวกับพฤติกรรมของบุคคล คือความโน้มเอียงที่บุคคลจะแสดงพฤติกรรมตอบโต้อย่างใดอย่างหนึ่งออกมา พฤติกรรมที่แสดงออกมานั้นเกิดจากความรู้สึกที่เขามีเกี่ยวกับวัตถุ เหตุการณ์ หรือบุคคลนั้นๆ นั่นเอง

องค์ประกอบทั้งสามอย่างข้างต้น มีความสัมพันธ์กันอย่างแยกไม่ออกเกี่ยวกับทัศนคติของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง นอกจากนี้องค์ประกอบทั้งสามยังมีความเข้มข้นแตกต่างกันไปอีกด้วย

4. การเกิดทัศนคติ

ทัศนคติมิใช่สิ่งที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ แต่เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นภายหลังการเจริญเติบโตของมนุษย์เป็นเรื่องของการเรียนรู้ แยกกล่าวไว้ 5 ประการ (พงษ์ยุทธ เอี่ยมศิริกิจ. 2529 : 9-10) พอสรุปได้ ดังนี้

1. <u>เกิดจากการเรียนรู้</u> ได้แก่ การอบรมเลี้ยงดู ได้รับการอบรมจากครอบครัวหรือเป็นการเลียนแบบอย่าง ซึ่งเป็นการถ่ายทอดทัศนคติจากบุคคลที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องทั้งโดยทางตรงและทางอ้อม

2. <u>เกิดจากประสบการณ์ที่สั่งสมกันมาของบุคคล</u> ซึ่งเป็นการประสบพบด้วยตนเอง อาจจะในด้านดีหรือด้านไม่ดี สิ่งที่เขาประสบพบนี้จะมีผลต่อทัศนคติของบุคคลดังกล่าวในเวลาต่อมา เช่น ได้รับประสบการณ์ว่าคนนิโกรเป็นคนรับใช้เขา อาจจะมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อคนนิโกร หรือไม่ยอมรับว่าคนนิโกรมีฐานะทางสังคมเท่าเทียมกับเขา เป็นต้น

3. <u>เกิดจากประสบการณ์ที่เป็นผลให้เราจดจำไปนาน</u> ซึ่งเป็นประสบการณ์ที่อาจจะเกิดขึ้นในทันทีทันใด หรือเกิดขึ้นอย่างไม่น่าเชื่อว่าจะเป็นไปได้ เช่น อยู่ดีๆ ถูกเด็กวัยรุ่นรุมทำร้าย ทำให้เรามีทัศนคติไม่ดีต่อวัยรุ่น ในลักษณะนี้เป็นการจดจำฝังใจไปนาน

4. <u>เกิดจากบุคลิกภาพ</u> เป็นบุคลิกภาพส่วนตัวของบุคคลนั้นที่เป็นลักษณะพิเศษ เช่น เป็นคนชอบเก็บตัว หรือบางคนเอาความคิดของตนเป็นใหญ่ เป็นต้น บุคลิกภาพเหล่านี้จะมีผลต่อทัศนคติของเขาด้วย

5. <u>เกิดจากสื่อมวลชนต่างๆ</u> การเสนอข่าวหรือข้อมูลต่างๆ ของสื่อมวลชน เช่น หนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ เป็นต้น ล้วนมีอิทธิพลต่อทัศนคติของบุคคลแทบทั้งสิ้น เช่น หนังสือพิมพ์ให้ข่าวเกี่ยวกับโทษของผงชูรส ทำให้คนมีทัศนคติไม่ดีต่อผงชูรส

Allport.n.d (อ้างถึงใน รุจิรา จารุฤทัยกานต์ และอื่นๆ. 2549 : 9-10) ได้เสนอความคิดเห็นว่าทัศนคติต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งของสังคมเกิดขึ้นได้ตามเงื่อนไข 3 ประการ คือ

1. กระบวนการเรียนรู้ที่เกิดจากการเพิ่มพูน และบูรณาการของการตอบสนองแนวความคิดต่างๆ เช่น

ทัศนคติจากครอบครัว โรงเรียน ครู การเรียนการสอนอื่นๆ

2. ประสบการณ์ส่วนตัวขึ้นอยู่กับความแตกต่างของบุคคลซึ่งจะแตกต่างกันออกไป นอกจากประสบการณ์ของคนจะสะสมขึ้นเรื่อยๆ แล้ว ยังทำให้มีรูปแบบเป็นของตัวเอง ดังนั้น ทัศนคติบางอย่างจึงเป็นเรื่องเฉพาะบุคคล แล้วแต่พัฒนาการและความเจริญเติบโตของคนนั้นๆ

3. การเลียนแบบ การถ่ายทอดทัศนคติของคนบางคนได้มาจากการเลียนแบบทัศนคติของคนอื่นที่ตนพอใจ เช่น พ่อ แม่ ครู พี่น้องและคนอื่นๆ อิทธิพลของกลุ่มสังคม คนย่อมมีทัศนคติคล้อยตามกลุ่มสังคมที่ตนอาศัยอยู่ตามสภาพแวดล้อม เช่น ทัศนคติต่อศาสนา สถาบันต่างๆ

Triandis กล่าวว่าพฤติกรรมที่บุคคลแสดงต่อสิ่งที่เขามีทัศนคติขึ้นอยู่กับมิติสำคัญ 2 ประการคือ ความรู้สึกต่อสิ่งนั้น และความต้องการติดต่อพบปะกับสิ่งนั้น ความรู้สึกแบ่งออกเป็น 2 ขั้วเช่นกัน คือ แสวงหาติดต่อพบปะ และหลีกเลี่ยงการติดต่อพบปะ

1. <u>อิทธิพลจากพ่อแม่</u> อาจเรียกได้ว่า เป็นแหล่งที่มีอิทธิพลสูงต่อเด็ก โดยเฉพาะก่อนเด็กเข้าโรงเรียน เด็กจะพัฒนาค่านิยม ความเชื่อ และความรู้สึกนึกคิดขึ้นมาในกรอบของครอบครัว ซึ่งมีพ่อแม่เป็นหลัก

2. <u>อิทธิพลจากกลุ่มต่างๆ</u> กลุ่มในโรงเรียน, กลุ่มเพื่อนนักเรียน และกลุ่มอ้างอิง

3. <u>อิทธิพลจากประสบการณ์ส่วนตัว</u> นักจิตวิทยาสกุลจิตวิเคราะห์ เน้นเรื่องประสบการณ์ในวัยเด็กว่ามีอิทธิพลต่อการพัฒนาของบุคคล รวมทั้งพัฒนาทัศนคติด้วย ประสบการณ์ที่รุนแรงหรือกระทบกระเทือนใจบุคคลเป็นสิ่งที่ฝังแน่นในจิตใจของบุคคลได้นาน การได้พบเห็นบ่อยๆ ก็เป็นอีกทางหนึ่งในการสร้างมโนทัศน์ สิ่งที่พบอาจเป็นสิ่งของ คน หรือมโนทัศน์

4. <u>อิทธิพลจากสื่อมวลชน</u> สื่อมวลชนรวมถึงวิทยุ โทรทัศน์ ภาพยนตร์ หนังสือพิมพ์ และนิตยสารต่างๆ สิ่งที่เห็นได้ชัดเจนที่สุดคือ การโฆษณาประชาสัมพันธ์ ที่จะพยายามเปลี่ยนทัศนคติของคนให้หันไปนิยมใช้สิ่งที่ผู้โฆษณาต้องการขาย อิทธิพลจากสื่อมวลชนอาจเรียกได้ว่า จะมีมากที่สุดในเรื่องที่คนส่วนใหญ่ไม่คุ้นเคยก่อน เพราะการเสนอข้อมูลให้มวลชนจะเป็นแหล่งแรกที่มวลชนได้รับสารเกี่ยวกับเรื่องนั้นๆ

5. การเปลี่ยนแปลงทัศนคติ

ในการเปลี่ยนแปลงทัศนคติอันเนื่องมาจากการสื่อสารระหว่างบุคคลผู้ชักจูง และผู้ถูกชักจูงนั้น มีปัญหามากมายที่ต้องค้นคว้า เพราะทัศนคติของคนนั้นขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายๆ ด้าน เช่น แหล่งข่าวสาร (The source of Message) ตัวข่าวสารเอง (The Message itself) ลักษณะของผู้รับข่าวสาร (The type of Receive of the Message) หรือผู้ฟัง (Audience) เป็นต้น ถ้าสิ่งต่างเหล่านี้มีการเปลี่ยนแปลงหรือแตกต่างกันไปก็ย่อมโน้มน้าวให้ทัศนคติของผู้ถูกชักจูงเปลี่ยนแปลงต่างกันไปด้วย

แมคกวาย (McGuire. 1969) เสนอว่าขั้นตอนของการเปลี่ยนแปลงทัศนคติจะต้องผ่านกระบวนการ 5 ขั้น ตามลำดับดังต่อไปนี้คือ

1. <u>ความตั้งใจในข่าวสาร</u> (Attended to the Message) เป็นขั้นที่บุคคลจะต้องยอมให้ความสนใจและเอาใจใส่ต่อข่าวสารชักจูง มีความอยากรู้ ดังนั้น การมีสมาธิพอที่จะรับรู้ข้อความต่างๆ จึงเป็นปัจจัยสำคัญของความตั้งใจในข่าวสารที่ตนสนใจและยินดีรับทราบ

2 <u>ความเข้าใจในข่าวสาร</u> (Comprehended the Message) เป็นการแสดงถึงความสามารถในการรับรู้ข่าวสารชักจูง แต่ความเข้าใจนั้นจะเกิดขึ้นหรือไม่ขึ้นอยู่กับความยากง่าย ความชัดเจนของข่าวสาร และความเหมาะสมระหว่างข่าวสารชักจูงและระดับการศึกษาของผู้รับ

3. <u>การยอมรับข่าวสาร</u> (Yielded to It) หลังจากที่บุคคลมีความเข้าใจข่าวสารชักจูงแล้ว เขาจะแสดงออกในสองลักษณะคือ การยอมรับการชักจูงของข่าวสารกับการไม่ยอมรับ การยอมรับการชักจูงของข่าวสาร

พิมพ์บนกระดาษถนอมสายตา Green Read อ่านได้นาน

ก็คือ การเชื่อตามสารชักจูง การปฏิบัติหรือคล้อยตามข่าวสารชักจูง ซึ่งก็คือการเปลี่ยนแปลงทัศนคติตามการชักจูงของข่าวสารนั่นเอง ส่วนการไม่ยอมรับก็จะเป็นไปในลักษณะตรงกันข้าม

4. <u>การเก็บรักษาข่าวสาร</u> (Retended the Message) เมื่อเกิดการยอมรับแล้วการเปลี่ยนแปลงทัศนคติจะถูกเก็บรักษาไว้นานเท่าไรก็ขึ้นอยู่กับความจำ และการเพิ่มหรือการลดการยอมรับหรือไม่ยอมรับในคำสั่งนั้นๆ

5. <u>การกระทำซึ่งเป็นผลมาจากข่าวสาร</u> (Acted as a Result of This Message) เมื่อบุคคลมีการยอมรับและมีการเก็บรักษาข่าวสารชักจูงนั้นไว้ได้ บุคคลย่อมมีการแสดงพฤติกรรมให้ปรากฏโดยสอดคล้องกับการยอมรับนั้นๆ

สารชักจูงใดที่สามารถโน้มน้าวบุคคลที่เป็นเป้าหมายให้บรรลุถึงขั้นที่ 4 ของกระบวนการนี้ และทำให้เกิดการแสดงออก ถือว่าเป็นสารชักจูงที่มีคุณภาพสูง และแสดงถึงความสำเร็จในการชักจูงที่มีความมั่นคงถาวรที่สุด

ดังนั้นเพื่อให้เข้าใจภาพรวมของกระบวนการเปลี่ยนแปลงทัศนคติชัดเจนยิ่งขึ้น ต่อจากนี้เราจะศึกษาส่วนประกอบของตัวแปรแต่ละตัวคราวๆ ดังนี้

1. *แหล่งข้อมูล (Source)* หมายถึง แหล่งที่ทำให้บุคคลได้ทราบเรื่องราวต่างๆ อาจจะเป็นสื่อมวลชนหรือบุคคลต่างๆ เป็นต้น การที่แหล่งข้อมูลจากแหล่งต่างๆ ส่งข่าวสารอย่างเดียวกัน จะมีผลต่อผู้รับข่าวแตกต่างกันหรือไม่ อย่างไรนั้นขึ้นอยู่กับลักษณะของข้อมูลเป็นสำคัญ

2. *ปัจจัยของข่าวสารในการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ (Message Factors in Attitude Change)*
   - 2.1 การจัดลำดับเนื้อหาตามการยอมรับและความพอใจของข่าวสาร
   - 2.2 ควรเริ่มเนื้อหาที่สำคัญที่สุดก่อนหรือเก็บไว้ในตอนท้ายสุด
   - 2.3 ความเชื่อมั่นและความไม่แน่ใจ
   - 2.4 การเร้าให้เกิดความกลัวและการชักจูง
   - 2.5 การเสนอข่าวด้านเดียวหรือสองด้าน
   - 2.6 ผลจากข่าวสารแรกหรือหลังสุด
   - 2.7 จะสรุปเองหรือทิ้งไว้ให้บุคคลที่เป็นเป้าหมายสรุป
   - 2.8 สรุปก่อนหรือหลัง
3. *ปัจจัยเกี่ยวกับผู้รับสาร (Receiver Factors)*
   - 3.1 องค์ประกอบภายในตัวบุคคล
   - 3.2 บุคลิกภาพและความไวต่อการชักจูง
4. *ปัจจัยที่เป็นช่องทางการสื่อสาร (Channel Factors)*
   - 4.1 อิทธิพลของวิธีการสื่อสาร
   - 4.2 ผลของสื่อมวลชน
   - 4.3 สื่อมวลชนกับการสื่อสารแบบเผชิญหน้า
   - 4.4 การแพร่กระจายของนวัตกรรม
   - 4.5 ปัจจัยที่สำคัญ

วิธีการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ 3 ประการ (สุชา จันทร์เอม. 2524 : 84-85) มีดังต่อไปนี้

1. <u>การชักชวน</u> (Persuation) มีบุคคลเป็นจำนวนมากที่สามารถปรับปรุงทัศนคติหรือเปลี่ยนทัศนคติของตนเสียใหม่ โดยได้รับการแนะนำหรืออธิบาย เพียงแต่ใช้เวลาไม่เท่ากัน บางคนอาจใช้เวลานาน

2. <u>การเปลี่ยนกลุ่ม</u> (Group Change) กลุ่มมีอิทธิพลต่อการสร้างทัศนคติของบุคคลเป็นอย่างมาก

พิมพ์บนกระดาษถนอมสายตา Green Read อ่านได้นาน

ฉะนั้นหากจะเปลี่ยนทัศนคติของบุคคล อาจจะทดลองเปลี่ยนกลุ่มสมาชิกดูจะช่วยได้

3. การโฆษณาชวนเชื่อ (Propaganda) เป็นการชักชวนให้บุคคลหันมาสนใจหรือรับรู้โดยการสร้างสิ่งแปลกๆ ขึ้น

การเปลี่ยนแปลงทัศนคติจะได้ผลอย่างไรขึ้นอยู่กับองค์ประกอบ 3 ประการ คือ

1. การเลือกรับรู้ (Selective perception) คนเราจะเลือกรับรู้ในสิ่งที่เห็นว่าเหมาะกับตนเท่านั้น หากสิ่งใดไม่เหมาะกับตน ตนก็จะตัดออกไป คือ ไม่รับรู้นั่นเอง เมื่อรับรู้สิ่งใดมาแล้วจะเป็นเอกลักษณ์อย่างหนึ่งของตน และเปลี่ยนแปลงได้ยาก

2. การหลีกเลี่ยง (Avoidance) คนเราจะเลือกรับเอาในสิ่งที่ให้ความสุขหรือให้ในสิ่งที่ตนต้องการเท่านั้น ส่วนสิ่งที่จะบังเกิดความทุกข์แก่ตนบุคคลจะไม่ยอมรับ คนชนิดนี้จะเปลี่ยนทัศนคติได้ยากเช่นเดียวกับพวกแรก

3. การสนับสนุนของกลุ่ม (Group support) บุคคลได้ประสบความสำเร็จได้ในกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งก็ไม่อยากที่จะเปลี่ยนแปลงกลุ่มใหม่ เพราะมีความสุขและประสบความสำเร็จแล้ว พวกนี้จะเปลี่ยนทัศนคติได้ยากเช่นกัน

6. การวัดทัศนคติ

ทัศนคติมีความสำคัญอย่างยิ่งในการวิเคราะห์พฤติกรรมมนุษย์ ดังนั้นหากผู้ศึกษาสามารถเข้าใจตัวแบบของทัศนคติ ก็จะสามารถเข้าถึงตัวแปรต่างๆ ที่เป็นสาเหตุของการเกิดทัศนคติได้ ประเด็นที่สำคัญก็คือการสร้างเครื่องมือวัดทัศนคติให้ผิดพลาดน้อยที่สุด (กุณฑลี เวชสาร. 2541 : 8)

ในการวัดทัศนคติ สามารถวัดได้ 5 วิธี (กมลรัตน์ หล้าสุวงษ์. 2527 : 187-200) คือ

1. โดยการประมาณความรู้สึกของตนเอง (Self-report measure)

การวัดโดยการประมาณความรู้สึกของตนเองนี้ ได้พยายามสร้างเครื่องมือวัดเป็นมาตราส่วนประมาณความรู้สึกซึ่งมีอยู่หลายสเกลที่เป็นที่ยอมรับกันมาก ได้แก่ สเกลของเทอร์สโตน, สเกลของลิเคิร์ท, สเกลของโบการ์ดัส, สเกลที่ใช้ความหมายของคำที่แตกต่าง และสเกลอื่นๆ

2. สังเกตพฤติกรรมที่แสดงออก (Observation of overt behavior)

เทคนิคการวัดโดยวิธีนี้เริ่มใช้โดย ลาปิแอร์ โดยการสร้างสถานการณ์ที่ต้องการวัดทัศนคติด้านนั้นๆ ให้คล้ายกับสภาพที่เป็นจริงมากที่สุด แล้วให้ผู้แสดงทัศนคติอยู่ในสถานการณ์นั้นระยะหนึ่ง จนกระทั่งเขาเกิดความรู้สึกหรือทัศนคติต่อสถานการณ์นั้น แล้วผู้ศึกษาต้องสังเกตพฤติกรรมที่เขาแสดงออกตั้งแต่แรกเริ่มจะกระทั่งสิ้นสุด ซึ่งค่อนข้างสิ้นเปลืองเวลาและงบประมาณ แต่ถ้าทำได้จะได้ทัศนคติที่ตรงตามความรู้สึกที่แท้จริงของบุคคล

3. การตีความหมายหรือแปลความหมายจากปฏิกิริยาที่บุคคลแสดงต่อสิ่งเร้า (Reaction and interpretations of partially structured stimuli)

เทคนิคการวัดทัศนคตินี้มีหลายวิธี ได้แก่ การดูภาพแล้วเล่าเรื่องราวที่เกิดขึ้นกับภาพ, การดูภาพหยดหมึกแล้วบอกว่าภาพที่เห็นคืออะไร พร้อมเหตุผลว่าทำไมถึงเป็นภาพเช่นนั้น, การทำนายพฤติกรรมที่อาจเกิดขึ้นของบุคคลหรือตัวละคร จากปฏิกิริยาในแต่ละวิธี จะเป็นการแสดงทัศนคติของบุคคลโดยไม่รู้ตัว ซึ่งนักจิตวิทยาคลินิกนิยมใช้กันมาก โดยมีเกณฑ์การตีความหมายจากปฏิกิริยาที่บุคคลแสดงต่อสิ่งเร้านั้นๆ ว่าปฏิกิริยานั้นแสดงถึงทัศนคติที่ปกติหรือเบี่ยงเบนไปแล้วหรือยัง

4. การทำงานบางอย่างที่กำหนดให้ (Performance on objective tasks)

จากการวัดโดยวิธีนี้ เชื่อว่าพฤติกรรมที่บุคคลแสดงการทำงานบางอย่างที่กำหนดให้นั้น เป็นผลจากความรู้สึกนึกคิดหรือทัศนคติของเขานั่นเอง จากผลวิจัยแสดงให้เห็นว่า การทำงานหรือพฤติกรรมของบุคคลนั้นมา

พิมพ์บนกระดาษถนอมสายตา Green Read อ่านได้นาน

จากทัศนคติของบุคคล เริ่มตั้งแต่ความรู้ ความคิด ความรู้สึก และในที่สุดคือ การแสดงพฤติกรรม

5. ปฏิกิริยาการตอบสนองทางร่างกาย (Physiological reactions)

ในการวัดทัศนคติโดยวิธีนี้ จะกล่าวถึงความสัมพันธ์ระหว่างความเข้มข้น หรือความรุนแรงของทัศนคติกับปฏิกิริยาตอบสนองทางร่างกายมากกว่าที่จะกล่าวถึงทิศทางของทัศนคติ โดยจากการศึกษาชี้ให้เห็นว่าปฏิกิริยาตอบสนองทางร่างกาย มีความสัมพันธ์กับความเข้มข้นของทัศนคติ กล่าวคือ บุคคลจะตอบสนองทางร่างกายอย่างรุนแรง ไม่ว่าเขาจะมีทัศนคติในด้านดีมากหรือเลวมากก็ตาม

เทคนิควิธีการต่างๆ ที่ใช้วัดทัศนคติ (ศักดิ์ไทย สุรกิจบวร. 2545 : 150-151) มีดังนี้

1. มาตราเทอร์สโตนแบบช่วงเท่ากัน (Thurstone's Scale) เทอร์สโตนได้ปรับปรุงวิธีวัดทัศนคติแบบนี้ขึ้นในปี ค.ศ. 1929 โดยเชื่อว่า ทัศนคติของบุคคลเราสามารถแทนได้ด้วยข้อความที่มีขอบข่ายตั้งแต่ ไม่เห็นด้วยอย่างมาก ถึงเห็นด้วยอย่างมาก ข้อความชุดหนึ่งอาจจะมีตั้งแต่ 10–20 ข้อ แต่ละข้อจะมีคะแนนกำกับ คะแนนนี้คือค่าคะแนนของทัศนคติของผู้ตอบที่กาในข้อนั้นๆ คะแนนของข้อความทั้งชุดนี้จะกระจายไปมากที่สุดเท่าที่จะมากได้ พร้อมทั้งมีช่องห่างระหว่างคะแนนเท่าๆ กัน ธรรมชาติของการวัดที่มีความเป็นปรนัยของแบบทดสอบนี้จะช่วยให้ผู้วิจัย สามารถจำแนกบุคคลออกตามความเข้มของความรู้สึกที่แตกต่างกันในประเด็นหนึ่งๆ

2. มาตราลิเคอร์ท (Likert Scale) ได้ถูกออกแบบนำมาใช้ในปี ค.ศ. 1932 ได้สร้างขึ้นเป็นแบบสอบถามที่เป็นประโยคและมีหัวข้อให้เลือกคือ เห็นด้วยอย่างมาก เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย และไม่เห็นด้วยอย่างมาก ทัศนคติทางบวกจะได้คะแนนมาก ทัศนคติทางลบจะได้คะแนนน้อย ถ้านำแต่ละข้อมารวมกันและหาค่าเฉลี่ยเราจะรู้ว่ามีทัศนคติอย่างไร

3. มาตราวัดทัศนคติโดยใช้ความหมายของคำของออสกูด (Osgood's Semantic Differential Scale) เป็นมาตราส่วนที่ใช้หลักความแตกต่างของคำทางด้านความหมาย ซึ่งเป็นศัพท์ที่มีความหมายโดยตรงและคำคุณศัพท์ที่มีความหมายแฝง ใช้สำหรับวัดสังกัปต่างๆ

<u>สรุป</u> สำหรับการวัดทัศนคตินั้น โดยทั่วไปนิยมวัดด้วยวิธีการประมาณความรู้สึกของตนเอง โดยเครื่องมือที่ใช้วัดเป็นมาตราส่วนประมาณความรู้สึก เช่น แบบวัดทัศนคติของประนอม กระจายศรี (2547 : 66) ที่วัดทัศนคติต่อยาเสพติดใน 3 องค์ประกอบคือ ความรู้เชิงประเมินค่าต่อยาเสพติด ความรู้สึกต่อยาเสพติด และความพร้อมทางจิตใจที่จะไม่เสพยาเสพติด โดยแบบวัดมีลักษณะให้เลือกตอบ ประกอบด้วยข้อความและมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือ "เห็นด้วยอย่างยิ่ง" ถึง "ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง" สำหรับองค์ประกอบของทัศนคติด้านความรู้เชิงประเมินค่าต่อยาเสพติด และความรู้สึกต่อยาเสพติด "จริงที่สุด" ถึง "ไม่จริงเลย" สำหรับองค์ประกอบด้านความพร้อมทางจิตใจที่จะไม่เสพยาเสพติด เช่นเดียวกับแบบวัดทัศนคติที่มีต่อการออกกำลังกายของนักศึกษาของ พงศ์มิตร โพธิ์กลาง (2544 : 24) มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ของลิเคิร์ท (Likert) มี 5 ระดับคือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย และไม่เห็นด้วยเลย และแบบสอบถามทัศนคติต่อโรงเรียนของ อรนุช กันสิทธิ์ (2542 : 64) ที่สร้างขึ้นเพื่อใช้วัดเกี่ยวกับสิ่งที่นักเรียนกระทำเป็นประจำเกี่ยวกับการเรียนและโรงเรียนของนักเรียน โดยวัดทัศนคติต่อโรงเรียนใน 3 องค์ประกอบคือ องค์ประกอบทางด้านความคิด องค์ประกอบทางด้านความรู้สึก และองค์ประกอบทางด้านแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรม เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 4 ระดับคือ "เห็นด้วยอย่างยิ่ง" ถึง "ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง" "มากที่สุด" ถึง "น้อยที่สุด" และ "เป็นประจำ" ถึง "น้อยครั้งที่สุด" ตามลำดับ

ดังนั้นในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คณะผู้วิจัยจึงได้สร้างเครื่องมือวัดทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง โดยแบ่งเป็น 3 องค์ประกอบคือ องค์ประกอบทางด้านความคิด องค์ประกอบทางด้านความรู้สึก และองค์ประกอบทางด้านแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรม มีมาตราส่วนเป็นแบบประมาณค่า (Rating Scale) มี 4 ระดับ สำหรับ

พิมพ์บนกระดาษถนอมสายตา Green Read อ่านได้นาน

องค์ประกอบทางด้านความคิดและองค์ประกอบทางด้านความรู้สึก คือ "เห็นด้วยอย่างยิ่ง" ถึง "ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง" และ "มากที่สุด" ถึง "น้อยที่สุด" ตามลำดับ และมี 5 ระดับ สำหรับองค์ประกอบทางด้านแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรม คือ "บ่อยที่สุด" ถึง "ไม่ทำเลย"

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจพอเพียง

1. ที่มา

แนวคิดของเศรษฐกิจพอเพียง ปรากฏอยู่ในการดำเนินโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริมาช้านาน ในรูปของหลักการสร้างความ "พออยู่ พอกิน" และพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระราชทานแนวคิดนี้เพื่อใช้ปรับทิศทางการพัฒนาประเทศไทยเป็นครั้งแรกแก่นิสิต มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์ เมื่อวันที่ 18 กรกฎาคม 2517 โดยมีข้อความที่สำคัญตอนหนึ่งว่า

"การพัฒนาประเทศจำเป็นต้องทำตามลำดับขั้น ต้องสร้างพื้นฐานคือ ความพอมีพอกินพอใช้ของประชาชนส่วนใหญ่เป็นเบื้องต้นก่อน โดยใช้วิธีการและใช้อุปกรณ์ที่ประหยัด แต่ถูกต้องตามหลักวิชา เมื่อได้พื้นฐานมั่นคงพร้อมพอควรและปฏิบัติได้แล้ว จึงค่อยสร้างค่อยเสริมความเจริญและฐานะเศรษฐกิจขั้นที่สูงขึ้นโดยลำดับต่อไป หากมุ่งแต่จะทุ่มเทสร้างความเจริญ ยกเศรษฐกิจขึ้นให้รวดเร็วแต่ประการเดียว โดยไม่ให้แผนปฏิบัติการสัมพันธ์กับสภาวะของประเทศและของประชาชนโดยสอดคล้องด้วย ก็จะเกิดความไม่สมดุลในเรื่องต่างๆ ขึ้น ซึ่งอาจกลายเป็นความยุ่งยากล้มเหลวได้ในที่สุด" (http://sufficiencyeconmy.blogspot.com/2006/01/blog-post.html)

2. ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ในช่วงที่ประเทศไทยประสบภาวะวิกฤติทางเศรษฐกิจครั้งล่าสุด พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ทรงมีพระบรมราชวินิจฉัยและทรงพระกรุณาปรับปรุงแก้ไขบทความเรื่อง "ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง" ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้เชิญผู้ทรงคุณวุฒิในทางเศรษฐกิจและสาขาอื่นๆ มาร่วมกันประมวลและกลั่นกรองพระราชดำรัสเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งพระราชทานไว้ในวโรกาสต่างๆ รวมทั้งพระราชดำรัสอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง และทรงพระราชทานพระบรมราชานุญาตให้นำไปเผยแพร่ เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติของทุกฝ่ายและประชาชนโดยทั่วไป เมื่อวันที่ 29 พฤศจิกายน 2542 โดยมีใจความว่า

"เศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาชี้ถึงแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อให้ก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัฒน์ ความพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควร ต่อการมีผลกระทบใดๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน ทั้งนี้ จะต้องอาศัยความรอบรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวังอย่างยิ่งในการนำวิชาการต่างๆ มาใช้ในการวางแผนและการดำเนินการทุกขั้นตอน และขณะเดียวกันจะต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐ นักทฤษฎี และนักธุรกิจในทุกระดับให้มีสำนึกในคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต และให้มีความรอบรู้ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติ ปัญญาและความรอบคอบ เพื่อให้สมดุลและพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวางทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมจากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี" (คณะอนุกรรมการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2547 : 4)

พิมพ์บนกระดาษถนอมสายตา Green Read อ่านได้นาน

3. คำนิยามของเศรษฐกิจพอเพียง

อุดมพร อมรธรรม (2549 : 19-24) ได้รวบรวมและสรุปใจความสำคัญของพระราชดำรัสในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่ดำรัสถึงเรื่อง "เศรษฐกิจพอเพียง" ในวโรกาสต่างๆ ไว้ดังนี้

เมื่อวันที่ 4 ธันวาคม พ.ศ. 2540 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้มีพระราชดำรัสถึงเรื่อง "เศรษฐกิจพอเพียง" เนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา มีสาระสำคัญว่า

"การจะเป็นเสือนั้นไม่สำคัญ สำคัญอยู่เรามีเศรษฐกิจแบบพอมีพอกิน แบบพอมีพอกินนั้นหมายความว่าอุ้มชูตัวเองได้ ให้มีพอเพียงกับตัวเอง"

"ความพอเพียงนี้ ไม่ได้หมายความว่า ทุกครอบครัวจะต้องผลิตอาหารของตัว จะต้องทอผ้าใส่เอง อย่างนั้นมากเกินไป"

ในปีต่อมา พระเจ้าอยู่หัวได้ตรัสถึง "เศรษฐกิจพอพียง" อีกครั้งหนึ่ง เมื่อวันที่ 4 ธันวาคม พ.ศ. 2541 มีใจความสำคัญที่เกี่ยวข้องกับความหมายของ "เศรษฐกิจพอเพียง" ดังนี้

"คำว่าพอเพียง ...มีความหมายว่า พอมีพอกิน... พอมีพอกินนี้ก็แปลว่า เศรษฐกิจพอเพียงนั่นเอง"

"ให้พอเพียงนี้ ก็หมายความว่ามีกินมีอยู่ไม่ฟุ่มเฟือย ไม่หรูหราก็ได้ แต่ว่าพอ"

"พอเพียงนี้มีความหมายกว้างขวาง คือคำว่า พอก็เพียงพอ เพียงนี้ก็พอ ทำอะไรต้องพอเพียง หมายความว่า พอประมาณ ไม่สุดโต่ง ไม่โลภอย่างมาก พอเพียงนี้อาจจะมีมาก อาจจะมีของหรูหราก็ได้ แต่ว่าต้องไม่ไปเบียดเบียนคนอื่น ต้องให้พอ ประมาณตามอัตภาพ พูดจาก็พอเพียง ทำอะไรก็พอเพียง ปฏิบัติตนก็พอเพียง... ทางความคิดก็เหมือนกัน ไม่ใช่ทางกายเท่านั้น ความพอเพียงในความคิดก็คือ แสดงความคิดของตัว ความเห็นของตัว และปล่อยให้อีกคนพูดบ้าง และมาพิจารณาว่าที่เขาพูดกับที่เราพูด อันไหนพอเพียง อันไหนเข้าเรื่อง ถ้าไม่เข้าเรื่องก็แก้ไข เพราะว่าถ้าพูดกันโดยที่ไม่รู้เรื่องกันก็จะกลายเป็นการทะเลาะกัน... ฉะนั้น ความพอเพียงนี้ก็แปลว่า ความพอประมาณ และความมีเหตุผล"

อุดมพร อมรธรรม (2549 : 24-29) ได้รวบรวมการให้ความหมายของ "เศรษฐกิจพอเพียง"จากท่านผู้รู้ระดับปราชญ์ 4 ท่าน คือ

1. ดร.สุเมธ ตันติเวชกุล อดีตเลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการพิเศษ เพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (กปร.) ผู้สนองงานรับใช้พระเจ้าอยู่หัวมานาน ได้ให้ความหมายของ "เศรษฐกิจพอเพียง" ไว้ดังนี้

"เศรษฐกิจพอเพียง หมายถึงเศรษฐกิจที่สามารถอุ้มชูตัวเอง (Relative Self-Sufficiency) อยู่ได้โดยไม่ต้องเดือดร้อน โดยต้องสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจของตนเองให้ดีเสียก่อน คือตั้งตัวให้มีความพอกินพอใช้ ไม่ใช่มุ่งหวังแต่จะทุ่มเทสร้างความเจริญ ยกเศรษฐกิจให้รวดเร็วแต่เพียงอย่างเดียว เพราะผู้ที่มีอาชีพและฐานะเพียงพอที่จะพึ่งตนเอง ย่อมสามารถสร้างความเจริญก้าวหน้าและฐานะทางเศรษฐกิจที่สูงขึ้นไปตามลำดับต่อไปได้"

2. ดร.นิธิ เอียวศรีวงษ์ ได้ให้ความหมายของ "เศรษฐกิจพอเพียง" โดยนัยแห่งวัฒนธรรม

"เศรษฐกิจพอเพียงไม่ใช่เทคนิค แต่มีความหมายกว้างกว่านั้นมาก เพราะต้องรวมเอาอุดม การณ์บางอย่าง, โลกทัศน์บางอย่าง, ความสัมพันธ์บางอย่าง และค่านิยมบางอย่าง อยู่ในนั้นด้วยจึงจะนับได้ว่าเป็นเศรษฐกิจพอเพียงที่แท้จริง ทั้ง 4 ประการที่กล่าวถึงนี้ คือ ส่วนที่เรารู้จักกันว่าวัฒนธรรมนั่นเอง"

"ถ้าไม่เข้าใจเศรษฐกิจพอเพียงตามความหมายเช่นนี้ เศรษฐกิจพอเพียงจะมีความเป็นไปได้ แก่คนจำนวนน้อยเท่านั้น คือเกษตรกรที่มีที่ดินของตนเองในปริมาณเพียงพอจะผลิตเพื่อพอบริโภคหรือทำรายได้พอสำหรับครัวเรือนเท่านั้น ฉะนั้น เศรษฐกิจพอเพียงจึงกันไว้เพียงว่า เศรษฐกิจพอเพียงคือ วัฒนธรรม ไม่ใช่เทคนิคการเพาะปลูกหรือศีลธรรม ความไม่ละโมบและการประหยัดเท่านั้น แม้ว่าเป็นส่วนที่ขาดไม่ได้ของเศรษฐกิจพอเพียงก็ตาม"

พิมพ์บนกระดาษถนอมสายตา Green Read อ่านได้นาน

3. ศาสตราจารย์ นายแพทย์ ประเวศ วะสี มองเศรษฐกิจพอเพียงอย่างเชื่อมโยงหลายสิ่งหลายอย่างเข้าด้วยกัน เพื่อให้มีความสมดุล ไม่ต้องประสบกับวิกฤติ

"เศรษฐกิจพอเพียง ไม่ได้แปลว่าไม่เกี่ยวข้องกับใคร ไม่ค้าขาย ไม่ส่งออก ไม่ผลิตเพื่อคนอื่น ไม่ทำเศรษฐกิจมหภาค สิ่งเหล่านี้หลายคนอาจคิดเอาเอง พูดเอาเอง และกลัวไปเองทั้งนั้น ถ้าจะกระตุกกันสักหน่อยก็ขอกล่าวว่า "พระเจ้าอยู่หัวไม่ใช่คนโง่" ที่ทรงกล่าวถึงเรื่องนี้

ประเทศเนเธอร์แลนด์ เดนมาร์ก สวิตเซอร์แลนด์ เป็นตัวอย่างของประเทศที่เคยยากลำบากและเสียสมดุล ต่อเมื่อพัฒนาประเทศแบบเศรษฐกิจพอเพียงจึงกลับเข้มแข็ง ได้สมดุล และเดินโดไปได้ด้วยดี

เศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง พอเพียงในอย่างน้อย 7 ประการ ด้วยกันคือ

1. พอเพียงสำหรับทุกคน ทุกครอบครัว ไม่ใช่เศรษฐกิจแบบทอดทิ้งกัน

2. จิตใจพอเพียง ทำให้รักและเอื้ออาทรคนอื่นได้ คนที่ไม่พอจะรักคนอื่นไม่เป็น และทำลายมาก

3. สิ่งแวดล้อมพอเพียง การอนุรักษ์และเพิ่มพูนสิ่งแวดล้อมทำให้ยังชีพและทำมาหากินได้ เช่น การทำเกษตรผสมผสาน ซึ่งได้ทั้งอาหารได้ทั้งสิ่งแวดล้อม และได้ทั้งเงิน

4. ชุมชนเข้มแข็งพอเพียง การรวมตัวกันเป็นชุมชนที่เข้มแข็งจะทำให้สามารถแก้ปัญหาต่างๆ ได้ เช่น ปัญหาสังคม ปัญหาความยากจน หรือปัญหาสิ่งแวดล้อม

5. ปัญหาพอเพียง มีการเรียนรู้ร่วมกันในการปฏิบัติ และปรับตัวได้อย่างต่อเนื่อง

6. อยู่บนพื้นฐานวัฒนธรรมพอเพียง วัฒนธรรมหมายถึงวิถีชีวิต ของกลุ่มชนที่สัมพันธ์อยู่กับสิ่งแวดล้อมที่หลากหลาย ดังนั้นเศรษฐกิจจึงควรสัมพันธ์และเติบขึ้นจากฐานทางวัฒนธรรม จึงจะมั่นคง เช่น เศรษฐกิจของจังหวัดตราด ขณะนี้ไม่กระทบกระเทือนจากฟองสบู่แตก ไม่มีคนตกงาน เพราะอยู่บนพื้นฐานของสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่นที่เอื้อต่ออาชีพการทำสวนผลไม้ ทำการประมง และการท่องเที่ยว

7. มีความมั่นคงพอเพียง ไม่ใช่วูบวาบ เดี๋ยวจนเดี๋ยวรวยแบบกะทันหัน เดี๋ยวตกงานไม่มีกินไม่มีใช้ ถ้าเป็นแบบนั้นประสาทมนุษย์คงทนไม่ไหวต่อความผันผวนที่เร็วเกิน จึงสุขภาพจิตเสีย เครียด เพี้ยน รุนแรง ฆ่าตัวตาย ติดยา เศรษฐกิจพอเพียงที่มั่นคงจึงทำให้สุขภาพจิตดี

เมื่อทุกอย่างพอเพียงก็เกิดความสมดุล ความสมดุลคือความเป็นปกติ และยั่งยืน ซึ่งเราอาจเรียกเศรษฐกิจพอเพียงในชื่ออื่นๆ เช่น เศรษฐกิจพื้นฐาน, เศรษฐกิจสมดุล, เศรษฐกิจบูรณาการ, เศรษฐกิจศีลธรรม เป็นต้น และนี่แหละคือเศรษฐกิจทางสายกลาง หรือเศรษฐกิจแบบมัชฌิมาปฏิปทา เพราะเชื่อมโยงทุกเรื่องเข้ามาด้วยกัน ทั้งเศรษฐกิจ จิตใจ สังคม วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม ที่จริงคำว่าเศรษฐกิจ เป็นคำที่มีความหมายที่ดี ที่หมายถึงความเจริญที่เชื่อมโยงกาย ใน สังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อมเข้าด้วยกัน แต่ได้มีการนำเอาคำว่าเศรษฐกิจไปใช้ในลักษณะแบบแยกส่วน ที่หมายถึงการแสวงหาเงินเท่านั้น เมื่อแยกส่วนก็ทำลายส่วนอื่นๆ จนเสียสมดุลและวิกฤติ"

4. พระพรหมคุณภรณ์ (ป.อ.ปยุตโต) ปราชญ์แห่งพุทธธรรม ได้มองเศรษฐกิจพอเพียงในแง่วัตถุวิสัยและจิตวิสัย ดังนี้

1. มองอย่างวัตถุวิสัย มองภายนอก คือ ต้องมีกินมีใช้ มีปัจจัยสี่เพียงพอ ที่เราพูดว่าพอสมควรกับอัตภาพ ซึ่งใกล้เคียงกับคำว่าพึ่งตนเองได้ในทางเศรษฐกิจ

2. ส่วนความหมายด้านจิตวิสัยหรือด้านจิตใจภายใน คือคนจะมีความรู้สึกเพียงพอไม่เท่า กัน บางคนมีเป็นล้านก็ไม่พอ บางคนมีนิดเดียวก็พอ เป็นการเพียงพอทางจิต

นอกจากนี้ยังมีทัศนะเกี่ยวกับความหมายของคำว่า "เศรษฐกิจพอเพียง" จากผู้รู้ท่านอื่นๆ อีก ได้แก่

โสภณ สุภาพงษ์ (กนกวรรณ สุถิรนาถ, ศัลยา อักษรมัต. 2541 : 17-18) กรรมการผู้จัดการใหญ่บริษัทบางจากปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน)

"เศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวคิดว่า เราจะเติบโตได้จะต้องมีหลายๆ สิ่งที่พอเพียงเป็นขั้นเป็นตอน และเป็นเศรษฐกิจอีกแบบหนึ่งที่ไม่ใช่เลียนแบบค้าขาย (Trade off) เพราะเศรษฐกิจพอเพียง คือพื้นฐานของการพึ่งตนเอง

ในการดำเนินการตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง เราต้องเริ่มจากหาจุดแข็งของตนเอง แล้วค่อยๆ กระเถิบขึ้นไป แต่ถ้าเศรษฐกิจพอเพียงระดับประเทศ สิ่งที่เราจะต้องดูคือ ต้องทำอะไรที่พึ่งตนเองมากที่สุด มีความรู้พอเพียงกับสิ่งนั้น มีการผลิตได้เอง ถ้าจะส่งออกต้องมีตลาดที่พอเพียงและมีตลาดในประเทศเองด้วย รวมทั้งมีเอกลักษณ์ของเราเอง"

พล.ต.จำลอง ศรีเมือง (กนกวรรณ สุถิรนาถ, ศัลยา อักษรมัต. 2541 : 18-19) อดีต ผู้ก่อตั้งพรรคพลังธรรม ปัจจุบันเป็นครูใหญ่โรงเรียนผู้นำ จังหวัดกาญจนบุรี

"เศรษฐกิจพอเพียง คือ การถอยไปตั้งหลักใหม่ ไม่ใช่ถอยหลังเข้าคลองแล้วไม่ออก แต่ถอยไปปรับปรุงเมื่อดีแล้วค่อยออกมาใหม่"

ผู้ใหญ่วิบูลย์เข็มเฉลิม (กนกวรรณ สุถิรนาถ, ศัลยา อักษรมัต. 2541 : 19) เกษตรกรหมู่บ้านห้วยหิน ตำบลลาดกระทิง อำเภอสนามชัยเขต จังหวัดฉะเชิงเทรา ปัจจุบันดำรงตำแหน่งวุฒิสมาชิก

"เศรษฐกิจพอเพียงเกิดขึ้นจากความสมดุลระหว่างชีวิตกับรายได้ ให้พอเพียงที่จะอยู่ได้ คำว่าอยู่ได้หมายถึงชีวิตที่อยู่ได้ดีในระดับที่พอใจ ไม่ได้หมายความว่ารายได้มากมายมหาศาล แต่ชีวิตนั้นนำมาซึ่งความสุขให้กับคน ให้ชีวิตในชุมชนอยู่ร่วมกันได้"

จากความหมายดังกล่าวข้างต้นอาจสรุปได้ว่า "เศรษฐกิจพอเพียง" หมายถึง การดำเนินชีวิตด้วยความพอประมาณ พอดี ไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น รู้จักใช้ชีวิตบนความมีเหตุมีผล รู้จักการประมาณตน รู้จักพึ่งตนเอง และใฝ่หาความรู้เพื่อเป็นภูมิคุ้มกันที่ดีต่อตัวเองในอนาคต

4. กรอบแนวคิด

การพัฒนากรอบแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในความหมายเชิงทฤษฎีของกลุ่มนักคิดต่างๆ พอสรุปได้ว่า "ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง" เป็นปรัชญาการดำรงชีวิตและดำรงชาติที่ก้าวพ้นเพดานความคิดแบบตะวันตกที่มีลักษณะเป็นเอกนิยม (unitary) และทวินิยม (duality) แต่ "ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง" มีลักษณะเป็นพหุนิยม (plurality) ที่ยอมรับการดำรงอยู่ร่วมกันของสิ่งที่แตกต่างกัน โดยไม่จำเป็นต้องมีความขัดแย้ง ซึ่งมีพื้นฐานมาจากวิถีชีวิตดั้งเดิมของสังคมไทยที่เชื่อมโยงทุกมิติของวิถีชีวิตเข้าด้วยกัน จึงเป็นทฤษฎีแบบบูรณาการที่เป็นองค์รวม ทั้งเป็นปรัชญาที่มองสถานการณ์โลกเชิงระบบที่มีลักษณะพลวัตร มีความเป็นสากล เข้าใจง่าย และสามารถนำมาปฏิบัติได้ผลจริง จึงมีพลังสูงในการกระตุ้นให้ผู้ปฏิบัติมีความสุขตามอัตภาพที่เหมาะสมกับสถานะของตน โดยประยุกต์ใช้ได้กับการปฏิบัติตนของประชาชนทุกระดับตลอดเวลา ตั้งแต่ระดับครอบ ครัว ชุมชน จนถึงระดับรัฐ ทั้งมีความสมสมัยในการชี้นำสังคมให้สามารถรอดพ้นวิกฤต และใช้เป็นแนวทางในการวางแผนและการพัฒนาประเทศภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วได้เป็นอย่างดี (วารสารเศรษฐศาสตร์ศรีนครินทรวิโรฒ. 2549 : 13)

5. แนวคิดหลักของเศรษฐกิจพอเพียง

"แนวทางการดำรงอยู่แบบการปฏิบัติตนของประชาชนทุกระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนาและการบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อให้ก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์"

แนวคิดและทิศทางการพัฒนาประเทศไทยให้สามารถดำรงอยู่ในประชาคมโลกได้อย่างมั่นคง มีเกียรติศักดิ์ศรี สงบสุขและสันติกับนานาประเทศนั้น จำเป็นต้องทบทวนหา "ดุลภาพเชิงพลวัตรใหม่" เพื่อให้เกิดการ

พิมพ์บนกระดาษถนอมสายตา Green Read อ่านได้นาน

ปรับเปลี่ยนกระบวนทรรศน์ และวิถีการพัฒนาประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลางบนพื้นฐานความสมดุลพอดีระหว่าง "ความเข้มแข็งในการพึ่งตนเองของประชาชนและชุมชนที่เป็นฐานรากของสังคม และความสมดุลในประโยชน์ของทุกภาคส่วนเศรษฐกิจและสังคมอย่างเป็นธรรม กับความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจของภาคธุรกิจ และความร่วมมือเป็นพันธมิตรการพัฒนากับประเทศต่างๆ ของไทยในโลกยุคโลกาภิวัตน์" (วารสารเศรษฐศาสตร์ศรีนครินทรวิโรฒ. 2549 : 14)

นัยสำคัญของแนวคิดระบบเศรษฐกิจแบบพอเพียงมีองค์ประกอบอยู่ 3 ประการ (สุเมธ ตันติเวชกุล. 2542 : 17) ได้แก่

ประการแรก เป็นระบบเศรษฐกิจที่ยึดถือหลักการที่ว่า "ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน" โดยมุ่งเน้นการผลิตพืชผลให้เพียงพอกับความต้องการบริโภคในครัวเรือนเป็นอันดับแรก เมื่อเหลือพอจากการบริโภคแล้ว จึงคำนึงถึงการผลิตเพื่อการค้าเป็นอันดับรองลงมา ผลผลิตส่วนเกินที่ออกสู่ตลาดก็จะเป็นกำไรของเกษตรกร ในสภาพการณ์เช่นนี้ เกษตรกรจะกลายสถานะเป็นผู้กำหนดหรือเป็นผู้กระทำต่อตลาด แทนที่ว่าตลาดจะเป็นตัวกระทำหรือเป็นตัวกำหนดเกษตรกรดังเช่นที่เป็นที่เป็นอยู่ในขณะนี้ และหลักใหญ่สำคัญยิ่ง คือ การลดค่าใช้จ่ายโดยการสร้างสิ่งอุปโภคบริโภคในที่ดินของตนเอง เช่น ข้าว น้ำ ปลา ไก่ ไม้ผล พืชผัก ฯลฯ

ประการที่สอง เศรษฐกิจแบบพอเพียงให้ความสำคัญกับการรวมกลุ่มของชาวบ้าน ทั้งนี้กลุ่มชาวบ้านหรือองค์กรชาวบ้านจะทำหน้าที่เป็นผู้ดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจต่างๆ ให้หลาก หลายครอบคลุมทั้งการเกษตรแบบผสมผสาน หัตถกรรมการแปรรูปอาหาร การทำธุรกิจค้าขายและการท่องเที่ยวระดับชุมชน ฯลฯ เมื่อองค์กรชาวบ้านเหล่านี้ได้รับการพัฒนาให้เข้มแข็ง และมีเครือข่ายที่กว้างขวางมากขึ้นแล้ว เกษตรกรทั้งหมดในชุมชนก็จะได้รับการดูแลให้มีรายได้เพิ่มขึ้น รวมทั้งได้รับการแก้ไขปัญหาในทุกๆ ด้าน เมื่อเป็นเช่นนี้เศรษฐกิจโดยรวมของประเทศก็จะสามารถขยายตัวไปพร้อมๆ กับสภาวการณ์ด้านการกระจายรายได้ที่ดีขึ้น

ประการที่สาม เศรษฐกิจแบบพอเพียงตั้งอยู่บนพื้นฐานของการมีความเมตตา ความเอื้ออาทรและความสามัคคีของสมาชิกในชุมชน ในการร่วมแรงร่วมใจเพื่อประกอบอาชีพต่างๆ ให้บรรลุผล สำเร็จ ประโยชน์ที่เกิดขึ้นจึงมิได้หมายถึงรายได้แต่เพียงมิติเดียว หากแต่ยังรวมถึงประโยชน์ในมิติอื่นๆ ด้วย ได้แก่ การสร้างความมั่นคงให้กับสถาบันครอบครัว สถาบันชุมชน ความสามารถในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของชุมชนบนพื้นฐานของภูมิปัญญาท้องถิ่น รวมทั้งการรักษาไว้ซึ่งขนบธรรมเนียมประเพณีที่ดีงามของไทยให้คงอยู่ตลอดไป

6. วัตถุประสงค์

"ให้สมดุลและพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว และกว้างขวางทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมจากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี"

วัตถุประสงค์การพัฒนาประเทศ จึงต้องมุ่งสร้างความสมดุลของวิถีการพัฒนาให้เกิดขึ้นในทุกมิติของการพัฒนาแบบบูรณาการเป็นองค์รวมที่มี "คนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา" ทั้งมิติเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม และการเมือง รวมทั้งความสมดุลระหว่างมิติทางวัตถุกับจิตใจของคนในชาติ ขณะเดียวกันต้องสร้างความสมดุลของการพัฒนาระหว่างภายในประเทศกับโลกภายนอกโดยต้องรู้เท่าทันโลกาภิวัฒน์ สามารถกลั่นกรองเลือกรับสิ่งที่จะสร้างโอกาสการพัฒนาและป้องกันภัยคุกคามจากโลกภายนอกทั้งด้านวัตถุ เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมได้เป็นอย่างดี (วารสารเศรษฐศาสตร์ศรีนครินทรวิโรฒ. 2549 : 14)

7. หลักการ

"ความพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบ

พิมพ์บนกระดาษถนอมสายตา Green Read อ่านได้นาน

ภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควรต่อการมีผลกระทบใดๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายในและภาย นอก"

ความพอเพียงที่ประกอบกันขึ้นตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จะต้องประกอบด้วย 3 คุณลักษณะพร้อมๆ กัน ดังนี้

1. ความมีเหตุผล (วารสารเศรษฐศาสตร์ศรีนครินทรวิโรฒ. 2549 : 14) หมายถึง การคิดวิเคราะห์เหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้องและคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นอย่างรอบคอบ โดยรู้จักประมาณคือ "รู้เรา" ว่ามีจุดแข็งและจุดอ่อนในการพัฒนาเรื่องใดบ้าง และรู้เท่าทันสถานการณ์โลกยุคโลกาภิวัตน์คือ "รู้เขา" โดยต้องเข้าใจถึงโอกาสและภัยคุกคาม ข้อดีและข้อเสียที่เกิดขึ้นจากกระแสโลกาภิวัตน์ เพื่อที่จะรู้จักเลือกรับหรือนำสิ่งที่ดี และมีความเหมาะสมมาประยุกต์ใช้และเตรียมพร้อมรับมือกับสถานการณ์ที่อาจเป็นภัยคุกคามประเทศ

2. ความพอประมาณ (http://sufficiencyeconomy.blogspot.com/2006/02/blog-post_04.html) หมายถึง ความพอดี ที่ไม่น้อยเกินไปและไม่มากเกินไป โดยไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น เช่น การผลิตและการบริโภคที่อยู่ในระดับพอประมาณ

3. การมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว (http://sufficiencyeconomy.blogspot.com/2006/02/blog-post_04.html) หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงด้านต่างๆ ที่จะเกิดขึ้นโดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ต่างๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตทั้งใกล้และไกล

8. เงื่อนไขพื้นฐาน

"จะต้องอาศัยความรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวังอย่างยิ่งในการนำวิชาการต่างๆ มาใช้ในการวางแผนและการดำเนินการทุกขั้นตอน และขณะเดียวกันจะต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐ นักทฤษฎีและนักธุรกิจในทุกระดับให้มีสำนึกในคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต และให้มีความรอบรู้ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติปัญญา และความรอบคอบ"

ในการขับเคลื่อนกระบวนการวางแผน และการพัฒนาทุกขั้นตอนให้เป็นไปตามหลักการความพอเพียงนั้น จำเป็นจะต้องใช้ "ความรอบรู้" ทั้งความรู้ในหลักวิชาและความรู้ในตัวคนที่สะสมจากประสบการณ์ชีวิตจริงเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่น และมีความรอบคอบในการนำความรู้เหล่านี้มาพิจารณาให้เชื่อมโยงเข้าด้วยกันอย่างรอบด้านและนำไปใช้ในการวางแผนและดำเนินการพัฒนาอย่างระมัดระวัง เป็นไปตามลำดับขั้นตอนและสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงของวิถีชีวิตสังคม ไทยเพื่อป้องกันความผิดพลาดล้มเหลว และเพื่อให้บรรลุผลสำเร็จได้อย่างสมบูรณ์และเกิดประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนาประเทศ ขณะเดียวกันจะต้องเสริมสร้างศีลธรรมทางจิตใจของคนในชาติในทุกภาคส่วนและทุกระดับ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐ นักวิชาการและนักธุรกิจเอกชน ให้มีสำนึกใน "คุณธรรม" มีจริยธรรมและความซื่อสัตย์สุจริตในการปฏิบัติหน้าที่และดำเนินชีวิตด้วย "ความเพียร" คือมีความอดทน ขยันหมั่นเพียร มีสติปัญญา ความรอบรู้และความรอบคอบ อันจะเป็น "ภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี" ให้พร้อมเผชิญต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นทั้งในระดับครอบครัว ชุมชน สังคมและประเทศชาติ (วารสารเศรษฐศาสตร์ศรีนครินทรวิโรฒ. 2549 : 15) กล่าวคือ การตัดสินใจและการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ให้อยู่ในระดับพอเพียงนั้นต้องอาศัย "เงื่อนไขความรู้" และ "เงื่อนไขคุณธรรม" (http;//sufficiencyeconomy.blogspot.com/2006/02/blog-post_05.html)

9. เศรษฐกิจพอเพียงกับ "ทฤษฎีใหม่"

เศรษฐกิจพอเพียง ตามพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวแสดงออกในรูปของ "ทฤษฎีใหม่" ซึ่งเป็นทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารจัดการแหล่งน้ำและที่ดินเพื่อการเกษตรสำหรับเกษตรกรรายย่อยที่มีที่ดินขนาดเล็กให้เกิดประโยชน์สูงสุด พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ทรงทดลองพัฒนาพื้นที่ตามแนวทฤษฎีใหม่เป็นครั้งแรกในปี พ.ศ. 2532 โดยทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้มูลนิธิชัยพัฒนาดำเนินการจัดทำเป็น

โครงการส่วนพระองค์ขึ้น ในพื้นที่บริเวณวัดมงคลชัยพัฒนา ทั้งที่ตำบลห้วยบง และตำบลเขาดินพัฒนา อำเภอเมือง จังหวัดสระบุรี และประสบผลสำเร็จเป็นอย่างดี ซึ่งในภาวะวิกฤติเช่นในปัจจุบัน การพัฒนาพื้นที่เกษตรตามแนวพระราชดำริ "ทฤษฎีใหม่" ได้ขยายขอบเขตออกไปอย่างกว้างขวาง ไม่เพียงแต่ในประเทศเท่านั้น แม้ในต่างประเทศ เช่น สาธารณรัฐประชาชนจีนก็ได้ส่งคณะเข้ามาศึกษาดูงาน เพื่อนำไปเป็นแนวทางการปฏิบัติในประเทศของตนเอง (กนกวรรณ สุถิรนาถ, ศัลยา อักษรมัต. 2541 : 15)

สรุป อาจกล่าวได้ว่า "ทฤษฎีใหม่และเศรษฐกิจพอเพียง" ตามแนวพระราชดำริ เป็นจุดเริ่มต้นของการพัฒนาอย่างค่อยเป็นค่อยไป และเป็นขั้นเป็นตอนเพื่อไปสู่รากฐานของการพัฒนาที่ยั่งยืน อันเป็นคุณลักษณะสำคัญของการพัฒนาตามแนวพระราชดำริทุกโครงการซึ่งดำเนินติดต่อ กันมาอย่างไม่เคยสะดุดหยุดลงเป็นเวลาหลายทศวรรษแล้ว (มนูญ มุกข์ประดิษฐ์. 2543 : 9) โดย*ที่เศรษฐกิจพอเพียงเป็นกรอบแนวคิดที่ชี้บอกหลักการและแนวทางปฏิบัติของทฤษฎีใหม่* ในขณะที่ *ทฤษฎีใหม่ตามแนวพระราชดำริ เป็นตัวอย่างของการใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียงในทางปฏิบัติ* ที่เป็นรูปธรรม (http://suffi ciencyeconomy.blogspot.com/2006/02/3.html)

ทฤษฎีใหม่ตามแนวพระราชดำริอาจเปรียบเทียบกับเศรษฐกิจพอเพียง (http://sufficiencyeconomy.blogspot.com/2006/02/3.html) ได้ดังนี้

ทฤษฎีใหม่ขั้นที่ 1 เป็นเศรษฐกิจพอเพียงแบบพื้นฐาน ที่เน้นความพอเพียงในระดับบุคคลและครอบครัว กล่าวคือ การที่สมาชิกในครอบครัวมีความเป็นอยู่ในลักษณะที่สามารถพึ่งพาตนเองได้ ดำเนินชีวิตได้อย่างมีความสุข ทั้งทางกายและใจ ตนเองและครอบครัวมีความพอเพียงในการดำรงชีวิต ลดค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็น โดยใช้ทรัพยากรธรรมชาติที่หาได้ในท้องถิ่น ทำให้ไม่เป็นหนี้เป็นสินและไม่จำเป็นต้องเบียดเบียนผู้อื่น หากแต่สามารถสนองความต้องการขั้นพื้นฐาน เช่น ความต้องการในปัจจัยสี่ของตนเองและครอบครัวได้อย่างพอเพียง

ทฤษฎีใหม่ขั้นที่ 2 เป็นเศรษฐกิจพอเพียงแบบก้าวหน้า ที่เน้นความพอเพียงในระดับชุมชนและระดับองค์กร เป็นเรื่องของการสนับสนุนให้ครอบครัวรวมพลังกันในรูปกลุ่มหรือสหกรณ์ หรือการที่ธุรกิจต่างๆ รวมตัวกันในลักษณะเครือข่ายวิสาหกิจ กล่าวคือ เมื่อสมาชิกในแต่ละครอบครัวหรือองค์กรต่างๆ มีความพอเพียงขั้นพื้นฐานเป็นเบื้องต้นแล้ว ก็จะรวมกลุ่มกันเพื่อร่วมมือกันสร้างประโยชน์ให้แก่กลุ่มและส่วนรวมบนพื้นฐานของการไม่เบียดเบียนกัน การแบ่งปันช่วยเหลือซึ่งกันและกันตามกำลังและความสามารถของตน ซึ่งจะสามารถทำให้ชุมชนโดยรวม หรือเครือข่ายวิสาหกิจนั้นๆ เกิดความพอเพียงในวิถีปฏิบัติอย่างแท้จริง

ทฤษฎีใหม่ขั้นที่ 3 เป็นเศรษฐกิจพอเพียงแบบก้าวหน้า ที่เน้นความพอเพียงในระดับประเทศ ซึ่งส่งเสริมให้ชุมชนหรือเครือข่ายวิสาหกิจสร้างความร่วมมือกับองค์กรอื่นๆ ในประเทศ เช่น บริษัทขนาดใหญ่ ธนาคาร สถาบันวิจัย เป็นต้น การสร้างเครือข่ายความร่วมมือในลักษณะเช่นนี้ จะเป็นประโยชน์ในการสืบทอดภูมิปัญญา แลกเปลี่ยนความรู้ เทคโนโลยี และบทเรียนจากการพัฒนา หรือร่วมมือกันพัฒนาตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง ทำให้ประเทศอันเป็นสังคมใหญ่ อันประกอบด้วยชุมชน องค์กร และธุรกิจต่างๆ ที่ดำเนินชีวิตอย่างพอเพียง กลายเป็นเครือข่ายชุมชนพอเพียงที่เชื่อมโยงกันด้วยหลักไม่เบียดเบียน แบ่งปัน และช่วยเหลือซึ่งกันและกันได้ในที่สุด

10. การปฏิบัติตนตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง

หลักการปฏิบัติตนตามแนวพระราชดำรัส "เศรษฐกิจพอเพียง" นั้น วารสารมูลนิธิชัยพัฒนาได้ประมวลไว้ 5 ประการ (วันจันทร์ บวรพานิช. 2547 : 4) คือ

1. ยึดความประหยัด ตัดทอนค่าจ่ายในทุกด้าน ลดละความฟุ่มเฟือยในการดำรงชีพอย่างจริงจัง ดังพระราชดำรัสที่ว่า

"...ความเป็นอยู่ที่ต้องไม่ฟุ่งเฟือ ต้องประหยัดไปในทางที่ถูกต้อง..."

2. ยึดถือการประกอบอาชีพด้วยความถูกต้อง สุจริต แม้จะตกอยู่ในภาวะขาดแคลนในการดำรงชีพก็ตาม ดังพระราชดำรัสที่ว่า

"...ความเจริญของคนทั้งหลาย ย่อมเกิดมาจากการประพฤติชอบและการหาเลี้ยงชีพของตนเป็นหลักสำคัญ..."

3. ละเลิกการแก่งแย่งผลประโยชน์และแข่งขันกันในทางการค้าขายประกอบอาชีพแบบต่อสู้กันอย่างรุนแรงดังอดีต พระราชดำรัสในเรื่องนี้ว่า

"...ความสุขความเจริญอันแท้จริงนั้น หมายถึงความสุขความเจริญที่บุคคลแสวงหามาได้ด้วยความเป็นธรรม ทั้งในเจตนาและการกระทำ ไม่ใช่ได้มาด้วยความบังเอิญหรือด้วยการแก่งแย่งเบียดบังมาจากผู้อื่น..."

4. ไม่หยุดนิ่งที่จะหาทางให้ชีวิตหลุดพ้นจากความทุกข์ยากครั้งนี้ โดยต้องขวนขวายใฝ่หาความรู้ ให้เกิดมีรายได้เพิ่มพูนขึ้น โดยมีความพอเพียงเป็นเป้าหมายสำคัญ พระราชดำรัสตอนหนึ่งที่ชัดเจนในเรื่องนี้ว่า

"...การที่ต้องการให้ทุกคนพยายามที่จะหาความรู้และสร้างตนเองให้มั่นคงนี้ เพื่อตนเอง เพื่อที่จะให้ตัวเองมีความเป็นอยู่ที่ก้าวหน้า ที่มีความสุข พอมีพอกินเป็นขั้นหนึ่งและขั้นต่อไปก็คือ ให้มีเกียรติว่ายืนได้ด้วยตัวเอง..."

5. ปฏิบัติตนในแนวทางที่ดี ลดละสิ่งยั่วกิเลสให้หมดสิ้นไป พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้พระราชทานพระบรมราโชวาทว่า

"...พยายามไม่ก่อความชั่วให้เป็นเครื่องทำลายตัวทำลายผู้อื่น พยายามลดพยายามละความชั่วที่ตัวเองมีอยู่ พยายามก่อความดีให้แก่ตัวอยู่เสมอ พยายามรักษา และเพิ่มพูนความดีที่มีอยู่นั้น ให้งอกงามสมบูรณ์ขึ้น..."

แนวปฏิบัติตนตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จากหนังสือ "คู่มือชีวิตพอเพียง ตามแนวพระราชดำริ" ที่จัดทำและแจกจ่ายแก่ประชาชน โดยทางกรุงเทพมหานคร (อุดมพร อมรธรรม. 2549 : 63-69) ดังต่อไปนี้

1. เจ็ดวิธีมีเงินเก็บออม

1. กำหนดเป้าหมายการเก็บออม (แต่ละเดือน แต่ละปี จะมีเงินออมเท่าไร)
2. กำหนดเป้าหมายการใช้จ่าย (แต่ละวัน แต่ละเดือน จะมีเงินเท่าไร เมื่อไรต้องใช้เงินก้อนใหญ่)
3. ประหยัดรายจ่าย (จ่ายน้อยกว่าหรือเท่ากับเป้าหมายการใช้จ่าย เพื่อให้มีเงินเหลือมากขึ้น)
4. จ่ายคุ้มค่า (จ่ายเท่าเดิม แต่ได้ประโยชน์มากขึ้น)
5. ใช้เท่าที่จำเป็น (น้ำประปา ไฟฟ้า โทรศัพท์มือถือ)
6. พึงระวังค่าใช้จ่ายที่มักจะนึกไม่ถึง (ค่าธรรมเนียมรายเดือน รายปี ค่าภาษี ค่าดอกเบี้ยบัตรเครดิต ค่าปรับจ่ายหนี้ช้า)
7. ไม่ก่อหนี้ โดยไม่จำเป็นและเกินกำลัง (หนี้มีได้แต่ต้องไม่เกินกำลังและต้องชำระคืนให้หมดโดยเร็ว)

2. เพิ่มรายได้ลดรายจ่าย หลักง่าย ๆ ในการออม ฉลาดซื้อ ฉลาดใช้ ช่วยลดรายจ่ายสบายกระเป๋า

การเพิ่มรายได้มีหลากหลายวิธี โดยไม่ต้องคำนึงถึงความจริงในโลกว่า ไม่มีอะไรได้มาฟรีๆ ทุกอย่างต้องลงทุนลงแรงทั้งนั้น เช่น การลงทุนทำมาค้าขาย, หาอาชีพเสริมเพื่อเพิ่มรายได้ โดยอาจต้องลงทั้งทุน ลงทั้งแรง ศึกษาความรู้เพิ่มเติม เพื่อเป้าหมายในการเพิ่มเงินเดือน หรือหาโอกาสก้าวหน้าขึ้นในอนาคต

รายจ่ายแต่ละอย่างมีระดับความสำคัญไม่เท่ากัน เราควรใช้จ่ายกับสิ่งที่จำเป็นต่อการดำรง ชีวิตก่อน เช่น ค่าอาหาร ค่าที่อยู่อาศัย และพยายามลดรายจ่ายที่ไม่จำเป็น

รายได้ในแต่ละเดือนของครอบครัว จำนวน 100% จัดสรรใช้จ่ายไปกับสิ่งดังต่อไปนี้

- ที่อยู่อาศัย ค่าเช่า หรือค่าผ่อนชำระเงินกู้บ้าน 25-30% ของรายได้ต่อเดือนของครอบครัว
- ค่าอาหาร 25% ของรายได้ต่อเดือนของครอบครัว

- ค่าเสื้อผ้า 10% ของรายได้ต่อเดือนของครอบครัว
- ค่าเดินทาง (ค่ารถ ค่าน้ำมัน หรือค่าผ่อนชำระเงินกู้รถ) 10-15%
- ค่าสาธารณูปโภค (ค่าน้ำประปา ไฟฟ้า โทรศัพท์) 5% ของรายได้ต่อเดือนของครอบครัว
- ค่ารักษาพยาบาล 5% ของรายได้ต่อเดือนของครอบครัว
- ค่าใช้จ่ายส่วนตัว และสันทนาการ (ท่องเที่ยว บันเทิง) 5-10% ของรายได้ต่อเดือนของครอบครัว
- เงินเก็บออมหรือเงินลงทุน 5-10% ของรายได้ต่อเดือนของครอบครัว
- ถ้าคิดจะก่อหนี้เงินกู้เพื่อซื้อรถยนต์ ไม่ควรให้มีภาระการผ่อนชำระเกิน 15% ของรายได้ต่อเดือนของครอบครัว

เงินทองไม่ได้ตกจากฟ้า ได้มาเพราะเราหา หมดไปเพราะเราใช้ เหลืออยู่ได้ เพราะเราแบ่งเก็บ เมื่อยามเราป่วยเจ็บจะได้ใช้เยียวยา

การลดรายจ่าย คือการฉลาดใช้สิ่งของต่างๆ รอบตัวให้เกิดประโยชน์สูงสุด รวมไปถึงการฉลาดซื้อใช้ด้วย

ฉลาดซื้อ คือการเลือกซื้อแต่สินค้าที่คุ้มค่าคุ้มประโยชน์

ฉลาดใช้ คือการรักษาสิ่งของต่างๆ ให้คงอยู่ในสภาพที่เหมาะกับการใช้งานได้ไปนานๆ รวมถึงการประหยัดค่าใช้จ่ายจำพวก ค่าน้ำ ค่าไฟ ค่าโทรศัพท์อีกด้วย ที่สำคัญคือการฉลาดใช้ชีวิต เพราะชีวิตของเราไม่ได้ขึ้นอยู่กับเงินทองหรือสิ่งของนอกกายแต่เพียงอย่างเดียวเท่านั้น แต่ยังอยู่ที่การใช้ชีวิตอย่างเหมาะสม สุขกาย สุขใจ ไม่เจ็บไข้ได้ป่วยหรือมีความทุกข์จนนำไปสู่ค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็น

เพิ่มรายได้ = ฉลาดหา
ลงทุนค้าขาย = แรงงาน + แรงเงิน
ลงทุนทางการศึกษา = แรงงาน + แรงเงิน
ลดรายจ่าย = ฉลาดซื้อ + ฉลาดใช้
ฉลาดซื้อ = ซื้อตามความจำเป็น ซื้อของต้นทุนต่อหน่วยต่ำ
ฉลาดใช้ = รักษาข้าวของเครื่องใช้ให้อยู่ในสภาพดี ประหยัดค่าใช้จ่ายต่างๆ
ฉลาดใช้ชีวิต = มีความสุขอย่างพอเพียง

3. การออมด้วยสมการง่าย ๆ และเลข 10

เงินออม = รายได้ – รายจ่าย

สมการง่ายๆ แต่ทำไม่ได้สักที อาจเป็นเพราะเรามีค่าใช้จ่ายอยู่ตลอด พอมีเงินเหลือ ก็อดใจไม่ได้ที่จะใช้ไปกับการกิน การซื้อของจนหมด

อาจช่วยด้วย...กลยุทธ์การออมแบบลบ 10 และบวก 10

1. ใช้สมการ รายได้-เงินออม = รายจ่าย หมายถึงเมื่อได้รายรับมาแล้วให้เก็บเงินส่วนหนึ่งเป็นเงินออมก่อน ส่วนเงินที่เหลือจึงจะเป็นเงินค่าใช้จ่าย

2. การออมเงินแบบลบ 10 หมายถึง เมื่อเราหาเงินมาได้เท่าไรให้หักไว้เป็นเงินออมก่อนที่จะเอาไปใช้จ่ายทันที 10% ของเงินที่หามาได้ เช่น หากเรามีเงินเดือน 8,000 ก็หักไว้เป็นเงินออมก่อนเลย 800 บาท การออมเงินลักษณะนี้เหมาะกับคนที่มีวินัยทางการเงินค่อนข้างดี

3. การออมเงินแบบบวก 10 หมายถึง ถ้าเราใช้เงินไปเท่าไร ต้องเก็บเงินเพิ่มให้ได้ 10% ของเงินที่ใช้ไป เช่น ซื้อของไป 2,000 บาท ก็ต้องออมเงินเพิ่ม 200 บาทไปพร้อมๆ กัน วิธีนี้เหมาะกับคนที่มีนิสัยชอบจับจ่าย

ใช้สอยเพราะช่วยเตือนความจำให้เราเก็บเงินทุกครั้งที่ใช้จ่าย

ข้อสำคัญในการออมเงิน ก็คือ จะต้องลงมือเก็บออมโดยไม่มีเงื่อนไข ห้ามผัดวัน ประกันพรุ่ง และจะต้องวางแผนการใช้จ่ายเงินอย่างสม่ำเสมอ โดยการจดบันทึก หรือทำบัญชีรับ-จ่าย เพื่อตรวจสอบการใช้จ่าย วิธีนี้จะช่วยให้รู้ว่าเราหมดเงินไปกับรายจ่ายประเภทไหนบ้าง และจะเลือกตัดทอนรายจ่ายส่วนใดออกได้บ้าง

4. จดทุกครั้งที่จ่าย หลักง่าย ๆ ในการบริหารเงิน

"เมื่อจด...เมื่อจำ...ไม่มีจน" คือ การเฝ้าติดตามรายจ่ายพร้อมทั้งบริหารการใช้จ่ายให้เหมาะสมกับชีวิตจริง

เคยคิดบ้างไหม ว่าทำไมเราจึงชักหน้าไม่ถึงหลัง ก็เพราะเราไม่ได้จดจำว่าเราชักค่าใช้จ่ายอะไรออกจากกระเป๋าไปบ้าง ขาดการวางแผนการใช้จ่ายที่ถูกต้องจนทำให้อดสงสัยไม่ได้ว่า ทำไมหนอ? มีเงินเท่าไรก็ไม่เคยพอใช้สักที

สาเหตุสำคัญของปัญหาเหล่านี้คือ การที่เราขาดความยับยั้งชั่งใจจะจ่ายโดยไม่จดจำ กว่าจะรู้ตัวอีกทีก็ไม่มีจะจ่าย (อีกแล้ว)

เคล็ดลับง่ายๆ ก็คือ เราต้องจดทุกอย่าง ทุกครั้ง ทุกบาท ทุกสตางค์ที่จ่ายออกไปในทุกๆ วัน หมั่นสร้างหลักฐานเตือนตัวเองให้เห็นว่าในแต่ละเดือนมีค่าใช้จ่ายอะไรบ้างที่จำเป็น และไม่จำเป็น อะไรบ้างที่เราพอจะตัดทิ้งได้ในเดือนต่อไป

คราวนี้ล่ะ เราก็จะรู้ได้เองจากบัญชีง่ายๆ ที่เราทำขึ้นเองว่า "เงินหายไปไหน" พอรู้เส้นทางการจากไปของเงินแล้ว เราก็จะได้จัดการปิดเส้นทางนั้นซะ แล้วตั้งหน้าตั้งตาเก็บเงิน ไม่ปล่อยให้มันไปเที่ยวไหนได้อีกแล้ว

ทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง

จากที่ได้กล่าวถึงทัศนคติและเศรษฐกิจพอเพียงไปแล้วในข้างต้น ทำให้สรุปได้ว่า "ทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง" หมายถึง แนวโน้มที่บุคคลจะแสดงพฤติกรรมตอบสนองต่อแนวคิดในการดำเนินชีวิตด้วยความพอประมาณ พอดี ไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น มีเหตุผล รู้จักการประมาณตน รู้จักพึ่งตนเอง และไฝ่หาความรู้เพื่อเป็นภูมิคุ้มกันที่ดีต่อตัวเอง ตามความคิด และความรู้สึกของบุคคลซึ่งเกิดการเรียนรู้และประสบการณ์ โดยที่บุคคลจะแสดงพฤติกรรมตอบสนองใน 2 กรณีคือ แสดงความพร้อมที่จะเข้าไปหาเมื่อรู้สึกชอบ เรียกว่า *"มีทัศนคติที่ดี"* หรือ แสดงความพร้อมที่จะเข้าไปหาเมื่อรู้สึกไม่ชอบ เรียกว่า *"มีทัศนคติที่ไม่ดี"*

เศรษฐกิจพอเพียงเริ่มต้นมาจากพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ที่ทรงมุ่งมั่นที่จะนำแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงนี้มาใช้ในการพัฒนาประเทศ และในปัจจุบันรัฐบาลไทยได้นำพระบรมราโชวาท และพระราชดำรัสที่เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มาเป็นยุทธศาสตร์ในการพัฒนาประเทศ รัฐบาลพยายามวางรากฐานเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงให้ประชาชนชาวไทยในทุกระดับ ซึ่งปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงนี้สามารถนำมาใช้ได้กับประชาชนในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐ แต่แนวทางการดำเนินตามนโยบายเศรษฐกิจพอเพียงมักจะพบเห็นมากในสังคมชนบท เกษตรกรรม ดังนั้นจึงทำให้ประชาชนจำนวนไม่น้อย ไม่ว่าจะเป็นข้าราชการหรือประชาชนทั่วไปยังไม่มีความเข้าใจในเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงอย่างแท้จริง ทำให้ขาดความรู้ที่จะนำไปสู่การปฏิบัติเป็นผลเสียโอกาสหรืออาจนำไปปฏิบัติไม่ถูกต้อง ได้มีงานวิจัยที่ศึกษาความคิดเห็นของประชาชนในหลายกลุ่มต่อแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ได้แก่

สายผึ้ง รัตนงาม (2547 : บทคัดย่อ) ศึกษาความคิดเห็นในการดำเนินชีวิตตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง : กรณีศึกษาสมาชิกเสถียรธรรมสถาน พบว่า ปัจจัยที่มีผลกับความคิดเห็นของสมาชิกเสถียรธรรมสถาน

คือ รายได้ ส่วนปัจจัยที่ไม่มีผลกับความคิดเห็นของสมาชิกเสถียรธรรมสถานในการดำเนินชีวิตตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง คือ เพศ อายุ สถานภาพสมรส การศึกษาอาชีพ และการได้รับข่าวสารข้อมูล ซึ่งสมาชิกเถียรธรรมสถานส่วนใหญ่ได้รับจากโทรทัศน์

ทศมนพร พทุธจันทรา (2547 : บทคัดย่อ) ศึกษาความคิดเห็นในการดำเนินชีวิตตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง : กรณีศึกษา ข้าราชการจังหวัดราชบุรี โดยผลการศึกษาพบว่าปัจจัยที่มีผลกับความคิดเห็นของข้าราชการจังหวัดชลบุรี คือ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา และรายได้ ส่วนปัจจัยที่ไม่มีผลกับความคิดเห็นของข้าราชการจังหวัดชลบุรี คือ เพศ การดำรงตำแหน่ง อายุการรับราชการ และการได้รับข้อมูลข่าวสาร ซึ่งการได้รับข้อมูลข่าวสารของข้าราชการจังหวัดชลบุรีจะได้รับจากหนังสือพิมพ์มากที่สุด

ศศิพรรณ บัวทรัพย์ (2547 : บทคัดย่อ) ศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหงต่อปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหงต่อปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ได้แก่ เพศ คณะที่ศึกษา และการรับรู้จากครอบครัว ส่วนปัจจัยที่ไม่มีผลต่อความคิดเห็นของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหงต่อปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ได้แก่ ชั้นปีที่ศึกษา สาขาที่จบก่อนเข้าศึกษาภูมิลำเนา การรับรู้จากสื่อมวลชน และการรับรู้จากเพื่อนหรือผู้นำกลุ่ม

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คณะผู้วิจัยได้เล็งเห็นว่า เด็กวัยรุ่นซึ่งเป็นกำลังของชาติที่จำเป็นต่อการพัฒนาประเทศ แม้ในขณะนี้ยังไม่ได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศโดยตรง หรือมีส่วนร่วมน้อย เป็นเพียงเฟืองที่คอยหมุนเครื่องจักร แต่ต่อไปบุคคลเหล่านี้จะเป็นกำลังสำคัญของประเทศ กลายเป็นเครื่องจักรที่นำประเทศไปสู่ทิศทางแห่งการพัฒนา ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาในทิศทางใดนั้นขึ้นอยู่กับประสบการณ์การเรียนรู้ การสร้างจิตสำนึก และการปลูกฝัง

ด้วยเหตุที่รัฐบาลกำลังจะนำแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นยุทธศาสตร์ในการพัฒนาประเทศ ดังนั้นคณะผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาทัศนคติของวัยรุ่นต่อแนวคิด เพราะสังคมในปัจจุบันเป็นสังคมเสรี ทำให้วัยรุ่นสมัยนี้มีความคิดต่างๆ แปลกออกไป และมีความกล้าแสดงออกซึ่งความคิดเห็นเหล่านั้นมากยิ่งขึ้น จึงเป็นที่น่าสังเกตว่าวัยรุ่นได้มีการรับรู้แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงมากน้อยเพียงใด และมีการรับรู้ไปในทิศทางใด ซึ่งการรับรู้เหล่านี้ย่อมมีผลต่อพฤติกรรมในการยอมรับนำแนวคิดนี้ไปปรับประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

<u>ปัจจัยทางจิต</u>

1. การพึ่งตนเอง

1.1 ความหมายของการพึ่งตนเอง

พระเทพเวที (อ้างอิงจาก จิรวดี ชุมพล. 2549 : 10) ได้ให้ความหมายของการพึ่งตนเองว่าคือ การทำตนให้เป็นที่พึ่งของตนได้ พร้อมที่จะรับผิดชอบตนเอง ไม่ทำตัวให้เป็นปัญหา หรือเป็นภาระถ่วงหมู่คณะหรือหมู่ญาติ ด้วยการประพฤติธรรม

กาญจนา เลิศธีระวิวัฒน์ (อ้างอิงจาก ประไพ สมปราชญานันท์. 2545 : 28) ได้ให้ความหมายของการพึ่งตนเองว่า หมายถึง การที่บุคคลช่วยเหลือตนเอง โดยใช้ความสามารถที่มีอยู่แก้ไขอุปสรรค หรือการกระทำการใดๆ ได้สำเร็จด้วยตนเองอย่างมั่นใจ ทั้งในด้านการศึกษาเล่าเรียน ด้านการปฏิบัติภารกิจส่วนตัวในชีวิตประจำวัน และทางด้านเศรษฐกิจ

กษิมดา วิริยะ (อ้างอิงจาก เกษร พันธุ. 2543 : 15) กล่าวว่า การพึ่งตนเอง หมายถึง การยอมรับและเชื่อมั่นในความสามารถของตนเองที่กระทำการใดๆ ได้อย่างถูกต้องและสำเร็จด้วยตนเอง ไม่เป็นภาระหรือปัญหาแก่ผู้อื่น

เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง (อ้างถึงใน เกษร พันธุ. 2543 : 15) กล่าวว่า ความหมายของการพึ่งตนเองมีอยู่ 2 ความหมายคือ

1. การทำมาหากินที่เน้นเพื่อกินอยู่ ไม่ขาย ไม่พึ่งใคร
2. รู้เท่าทันลักษณะการพึ่งพิง ยังมีอิสระ ตัดสินใจ เลือกรับการพึ่งพาได้

เจือจันทร์ จงสถิตอยู่ (อ้างถึงใน เกษร พันธุ. 2543 : 15) สรุปไว้ว่า การพึ่งตนเองนั้นเป็นกระบวนการพัฒนาคนให้มีคุณภาพ ให้คิดเป็นทำเป็น ดำรงตนเป็น แก้ปัญหาเป็น และเลี้ยงตนเองได้ทางเศรษฐกิจ ซึ่งก็คือ การมีงานทำนั่นเอง

สุธรรม รัตนโชติ (อ้างถึงใน เกษร พันธุ. 2543 : 17) กล่าวว่า การพึ่งตนเอง คือ การยอมรับผิดชอบที่มีสมรรถนะในการตัดสินใจด้วยตัวของตัวเอง รวมทั้งการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่เพื่อแก้ปัญหาให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้

อภิชาติ ทองอยู่, สมพจน์ สมบูรณ์ และ พัชรินทร์ ลาภานันท์ (อ้างถึงใน เกษร พันธุ. 2543 : 18-19) กล่าวถึงการพึ่งตนเองว่า แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะที่เกี่ยวพันกัน คือ

1. การพึ่งตนเองทางกายภาพ ได้แก่ การพึ่งตนเองทางเศรษฐกิจและการปกครอง ตลอดจนถึงการจัดความสัมพันธ์ทางสังคม แบบแผนของตนเอง ซึ่งเป็นการผลิตเพื่อบริโภคเป็นหลัก โดยจะมีความสัมพันธ์กับส่วนที่สองคือ

2. การพึ่งตนเองทางวัฒนธรรม ความเชื่อ สติปัญญา และอำนาจการตัดสินใจ ซึ่งมีผลต่อกันและกันสองด้าน แต่มิใช่การปิดตัวเองและโดดเดี่ยวตัวเองออกจากสังคมทั่วไป

ทอร์ป คล๊าค และเทจส์ (Clark and Tiegs; อ้างอิงจาก เกษร พันธุ. 2543 : 19) ให้ความหมายของการพึ่งตนเองว่า หมายถึง ความมีอิสระในการกระทำไม่ขึ้นต่อใคร มีอารมณ์มั่นคง มีความรับผิดชอบต่อพฤติกรรมของตนเอง

บุญเลิศ พูนสุขโข (2540 : 20) ได้สรุปว่า การพึ่งตนเอง หมายถึง การที่บุคคลได้แสดงออกถึงความพยายามที่จะช่วยเหลือตนเอง โดยใช้ความรู้ความสามารถที่ตนเองมีอยู่แก้ไขปัญหา แก้ไขอุปสรรค หรือกระทำการใดๆ ให้สำเร็จด้วยตนเองอย่างมั่นใจ ทั้งในด้านการศึกษาเล่าเรียน ด้านการปฏิบัติภารกิจประจำวัน และด้านเศรษฐกิจ

อัจฉรา เปรมเปรื่องเวส (อ้างอิงจาก เฉลิมชัย หาญกล้า. 2537 : 39) กล่าวว่า การพึ่งตนเอง คือ การใช้ความสามารถที่มีอยู่ของตนเอง แก้ไขอุปสรรคหรือสถานการณ์นั้นๆ ไปได้อย่างมั่นใจ สามารถที่จะตัดสินใจด้วยตนเอง

สัญญา สัญญาวิวัฒน์ (อ้างอิงจาก สุกัญญา วิบูลย์พานิช. 2536 : 13) ได้ให้ความหมายของการพึ่งตนเองว่าคือ ความพยายามรู้จักตนเอง พิจารณาตนเอง แล้วใช้ความรู้ความสามารถของตนเสียก่อนแล้วจึงขอความช่วยเหลือจากผู้อื่นเมื่อจำเป็น ไม่เป็นคนคอยพึ่งผู้อื่นร่ำไป

เจ้าคณะภาคมหานิกาย (อ้างอิงจาก สุกัญญา วิบูลย์พานิช. 2536 : 13) กล่าวว่า การพึ่งตนเองมีความหมาย 4 ข้อ คือ

1. คนเราควรจะพึ่งตนเองได้ในสมัยที่สมควรจะพึ่งตนเอง
2. การพยายามใช้ความรู้ความสามารถของตนเองให้เต็มที่ ช่วยตนเองก่อนที่จะออกปากขอร้องให้

พิมพ์บนกระดาษถนอมสายตา Green Read อ่านได้นาน

คนอื่นช่วย

3. ความเป็นตัวของตัวเอง สามารถตัดสินใจแก้ปัญหาได้ด้วยตนเองในการดำรงชีวิตประจำวัน

4. มีความพากเพียรพยายามทำด้วยตนเอง เพื่อความสำเร็จในสิ่งที่ตนพึงประสงค์ โดยไม่ต้องเที่ยวบนบานศาลกล่าวขอให้สิ่งศักดิ์สิทธิ์ช่วยเหลือ

สุพัตรา สุภาพ (อ้างอิงจาก สุกัญญา วิบูลย์พานิช. 2536 : 13) กล่าวว่า การพึ่งตนเอง หมายถึง การรู้จักหารายได้ หาทรัพย์สินไว้เลี้ยงตนเองได้โดยไม่เป็นภาระแก่คนอื่น หากใครรู้จักช่วยตัวเองแล้ว คนๆ นั้นจะเป็นบุคคลที่ไม่ท้อถอยต่ออุปสรรคต่อความยากลำบาก

กัลตุง (Galtung; อ้างอิงจาก สุกัญญา วิบูลย์พานิช. 2536 : 13) กล่าวว่า การพึ่งตนเอง หมายถึง ความมีอิสระที่จะกำหนดเป้าหมายของตน และตระหนักว่าเป้าหมายนี้จะบรรลุได้ด้วยความพยายามและพละกำลังของตนเอง รวมทั้งปัจจัยทางเศรษฐกิจอื่นๆ ด้วย

กาญจนา แก้วเทพ (อ้างอิงจาก สุกัญญา วิบูลย์พานิช. 2536 : 13) ได้นิยามการพึ่งตนเองว่า หมายถึงกิจกรรมทั้งหลายที่กระทำโดยปัจเจกชนและครัวเรือน เพื่อบรรลุถึงการมีหลักประกันในการดำรงชีวิต

เจือจันทร์ จงสถิตย์อยู่ (อ้างอิงจาก ชลีนาถ สิงหเรศร์. 2535 : 17) ให้ความหมายของการพึ่งตนเองว่า เป็นการใช้ดุลยพินิจของตนเอง ในการตัดสินใจใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยมีคุณธรรมและจริยธรรมที่เป็นอิสระของตนเอง

สมพงษ์ พานิชสกุล (2533 : 17) ได้ให้ความหมายว่า การพึ่งตนเอง หมายถึง ความสามารถที่จะยืนหยัดและใช้ชีวิตร่วมกันอย่างมีความสงบได้ด้วยความสามารถของตนเอง ของบุคคลหรือสังคม มิใช่การปิดตนเอง ตัดขาดความสัมพันธ์กับผู้อื่นหรือสังคมอื่น แต่อยู่บนพื้นฐานของมิติใหม่แห่งความสัมพันธ์ คือคุณค่าของความเป็นมนุษย์ ฉะนั้นการพึ่งตนเองจึงปกครองไปด้วยทั้งความเป็นไทและเป็นธรรม

เบญจรัตน์ จารุรัตน์จามร (อ้างอิงจาก โฉมสมร เหลือโกศล. 2531 : 44-46) ได้นิยามความหมายของค่านิยมพื้นฐานเรื่องการพึ่งตนเองว่า หมายถึง ค่านิยมที่คนในสังคมยอมรับว่าดีมีคุณค่าและพึงพอใจที่จะปฏิบัติตาม ผู้มีค่านิยมในเรื่องนี้จะมีพฤติกรรมแสดงออกด้านการพึ่งตนเองโดยตนเอง และพึ่งตนเองโดยการทำงานร่วมกับผู้อื่น ซึ่งอาจแยกอธิบายได้ดังนี้

1. การพึ่งตนเองโดยตนเอง หมายถึง การใช้ความรู้ความสามารถของตนเองอย่างเต็มที่ก่อนที่จะขอความช่วยเหลือจากผู้อื่นทั้งในด้านการศึกษา และด้านเศรษฐกิจ โดยที่

- *การพึ่งตนเองโดยตนเองทางด้านการศึกษา* หมายถึง การรู้จักและปฏิบัติหน้าที่ของตนในด้านการศึกษาเล่าเรียน มีความพากเพียรและความละเอียดรอบคอบ กล้าแสดงความคิดเห็นของตนเอง รู้จักควบคุมและเอาชนะอารมณ์ของตนเอง มีการวางแผนและแก้ไขปรับปรุงในการเรียน ยอมรับผลการกระทำในการปฏิบัติหน้าที่ รวมทั้งเมื่อเกิดปัญหาหรือข้อสงสัยในการเรียนก็สามารถแก้ปัญหาได้อย่างถูกต้อง
- *การพึ่งตนเองโดยตนเองทางด้านเศรษฐกิจ* หมายถึง การใช้ความรู้ความสามารถของตนเพื่อหารายได้ในทางสุจริตสำหรับค่าใช้จ่ายส่วนตัว เพื่อแบ่งเบาภาระของพ่อแม่ ผู้ปกครอง โดยไม่กระทบกระเทือนต่อการศึกษา ตลอดจนรู้จักเลือกและใช้เครื่องอุปโภคบริโภคด้วยคุณค่าอย่างแท้จริง

2. การพึ่งตนเองโดยการทำงานร่วมกับผู้อื่น หมายถึง การใช้ความรู้ความสามารถของตนเองอย่างเต็มที่ในการทำงานร่วมกับผู้อื่น ไม่สร้างภาระหรือปัญหาให้แก่กลุ่ม สร้างบรรยากาศในการทำงานของกลุ่มให้ดำเนินไปด้วยความราบรื่น ช่วยเหลือซึ่งกันและกันในด้านความคิด จนกลุ่มได้ผลงานตามเป้าหมายที่กำหนด ยินดีรับงานของกลุ่มด้วยความมีเหตุมีผล และด้วยความเต็มใจ ไม่คำนึงถึงความได้เปรียบเสียเปรียบในระหว่างเพื่อนสมาชิก

พิมพ์บนกระดาษถนอมสายตา Green Read อ่านได้นาน

กล่าวโดยสรุปแล้ว การพึ่งตนเอง หมายถึง ความสามารถในการใช้ความรู้ ความสามารถของตน กระทำสิ่งต่างๆ เพื่อตอบสนองความต้องการของตนเอง รวมทั้งมีความสามารถทางการคิด และการตัดสินใจด้วยตนเอง ไม่พึ่งพาผู้อื่นเกินความจำเป็น มีความพยายามที่จะพัฒนาศักยภาพที่ตนมีอยู่เพื่อเป็นการต่อยอดสำหรับสิ่งใหม่ๆ ซึ่งจะเป็นการพัฒนาตนเองในอนาคต

1.2 แนวคิดเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเอง

กาญจนา แก้วเทพ และกนกศักดิ์ แก้วเทพ (อ้างอิงจาก นวลใย วัฒนกูล. 2545 : 78) ได้ให้แนวคิดเรื่องการพึ่งตนเอง ว่าการพึ่งตนเองมี 2 ระดับคือ

1. การพึ่งตนเองในลักษณะของปัจเจกบุคคล หมายถึง กิจกรรมทั้งหลายที่กระทำโดยปัจเจกชนและครัวเรือนเพื่อบรรลุถึงการมีหลักประกันของการดำรงชีพของเขา

2. การพึ่งตนเองในลักษณะของกลุ่ม หมายถึง สังคมที่มีการจัดระบบเพื่อให้ประชาชนสามารถดำเนินการตอบสนองความต้องการของตนเอง ด้วยวิธีการช่วยเหลือตนเอง ด้วยการร่วมมือกับคนอื่นที่อยู่ในสถานการณ์เดียวกัน ทั้งนี้การพึ่งตนเองอย่างแท้จริง ต้องกินความถึงกลุ่มชนนั้นมีอิสระในการตั้งเป้าหมายและมีอิสระในการดำเนินการให้บรรลุเป้าหมาย โดยอาศัยความพยายามและกำลังของตน

สัญญา สัญญาวิวัฒน์ (สภาวิจัยแห่งชาติ. 2544 : 17-18) ได้กล่าวถึงการพึ่งตนเองใน 5 ด้าน ดังต่อไปนี้

1. การพึ่งตนเองทางเศรษฐกิจของชุมชนชนบท หมายถึง ความสมดุลระหว่างรายได้กับรายจ่ายของชุมชนชนบท หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งคือความพออยู่พอกินของชาวชุมชน มีรายได้พอกับรายจ่าย ไม่มีหนี้สินชนิดที่ไม่อาจชดใช้คืน

2. การพึ่งตนเองทางเทคโนโลยี หมายถึง ความสมดุลระหว่างความต้องการเทคโนโลยีพื้นบ้านกับการสนองความต้องการเทคโนโลยีพื้นบ้าน หรือ ความสมดุลระหว่างเทคโนโลยีสมัยใหม่กับเทคโนโลยีเก่า

3. การพึ่งตนเองทางทรัพยากรธรรมชาติ หมายถึง ความสมดุลของทรัพยากรธรรมชาติที่ถูกใช้ไปและการทดแทน นั่นคือ การมีทรัพยากรธรรมชาติที่จำเป็นในชีวิตไว้ใช้ แต่ไม่ใช้มากจนเกินดุล หรือทำให้เสียดุล รักษาธรรมชาติให้คงความหลากหลายไว้ให้มากที่สุด

4. การพึ่งตนเองทางจิตใจ หมายถึง ความสมดุลหรือความมั่นคงของจิตใจ ซึ่งมีลักษณะกล้าแข็ง มีพลัง สามารถสู้กับความยากลำบากหรือปัญหาใดๆ ได้

5. การพึ่งตนเองทางสังคม หมายถึง ความสมดุลหรือความมั่นคงแข็งแรงของกลุ่มคน ครอบครัว ชุมชน หรือองค์การสังคมใดๆ ซึ่งความเข้มแข็งของหน่วยสังคมเหล่านี้ จะทำให้หน่วยสังคมแต่ละหน่วยมีพลังกล้าแข็ง สามารถผจญกับงานใหญ่งานยากหรืออุปสรรคต่างๆ ได้

ซึ่งทั้ง 5 ด้านดังกล่าว ก็มีความสอดคล้องกับแนวคิดของ **สุเมธ ตันติเวชกุล** (2542 : 16) ที่กล่าวว่าการพึ่งตนเองแยกแยะโดยยึดหลักสำคัญอยู่ 5 ประการคือ

1. ด้านจิตใจ ทำตนให้เป็นที่พึ่งตนเอง มีจิตสำนึกที่ดี สร้างสรรค์ให้ตนเองและชาติโดยรวม มีจิตใจเอื้ออาทร ประนีประนอม เห็นประโยชน์ส่วนรวมเป็นที่ตั้ง

2. ด้านสังคม แต่ละชุมชนต้องช่วยเหลือเกื้อกูลกัน เชื่อมโยงกันเป็นเครือข่ายชุมชนที่แข็งแรง และเป็นอิสระ

3. ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ให้ใช้และจัดการอย่างฉลาดพร้อมทั้งหาทางเพิ่มพูนค่าให้ยืดอยู่บนหลักการของความยั่งยืน

4. ด้านเทคโนโลยี จากสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว เทคโนโลยีที่เข้ามาใหม่มีทั้งดี

และไม่ดี จึงต้องแยกแยะบนพื้นฐานของภูมิปัญญาชาวบ้าน และเลือกใช้เฉพาะที่สอดคล้องกับความต้องการและสภาพแวดล้อม และควรพัฒนาเทคโนโลยีจากภูมิปัญญาของเราเอง

5. ด้านเศรษฐกิจ แต่เดิมนักพัฒนามักมุ่งที่การเพิ่มรายได้ และไม่มีการมุ่งที่การลดรายจ่าย จะต้องปรับทิศทางใหม่ มุ่งลดรายจ่ายก่อนเป็นสำคัญ และยึดหลักพออยู่พอกิน พอใช้

สุพรรณี ไชยอำพร (อ้างถึงใน เกษร พันธุ. 2543 : 18) กล่าวว่า ในทางทฤษฎีการศึกษาความพยายามพึ่งตนเองในแง่มโนทัศน์ จะพิจารณาถึงมิติต่างๆ ประกอบกันดังนี้คือ

1. คุณภาพเฉพาะตัว (Self-quality) พิจารณาหน่วยสังคม (Social Unit) ว่า

1.1 อิสรภาพ (Freedom) ในการคือ พูด ตัดสินใจ หรือกระทำตามความต้องการภายใต้กฎเกณฑ์ของสังคม

1.2 ความเสมอภาค (Equality) ในการเรียนรู้ รับรู้ หรือการได้มาในสิ่งต่างๆ

1.3 ความเป็นไท (Autonomy) ของสังคม กล่าวคือ สังคมจะต้องไม่ถูกครอบงำโดยผู้ใดผู้หนึ่งหรือจากอิทธิพลภายนอก

1.4 ศักดิ์ศรี (Dignity) การร่วมมือ ร่วมคิด ร่วมปฏิบัติ

2. มีการกระทำอย่างต่อเนื่อง (Continuing Action Process) ทั้งในด้านความคิดและการตัดสินใจในการกระทำ ในการพิจารณาความพยายามพึ่งตนเองในรูปของกระบวนการคือ

2.1 ขั้นตอบสนองความต้องการขั้นพื้นฐานของบุคคล หรือขั้นผลิตเพื่อบริโภค

2.2 ขั้นพัฒนาสังคม คือ พัฒนาทั้งคุณภาพของบุคคลให้มีจิตสำนึกพึ่งตนเอง และพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน และเทคโนโลยีที่เหมาะสม

2.3 ขั้นเพิ่มบทบาทของคนต่อการควบคุมสิ่งแวดล้อม หรือขั้นผลิตเพื่อจำหน่าย

3. ระดับ (Level) แบ่งเป็นระดับบุคคล ระดับท้องถิ่น ระดับประเทศ และระหว่างประเทศ ซึ่งคำว่า "Self" หมายถึง บุคคลคนเดียวหรือหน่วยสังคมก็ได้

เสน่ห์ จามริก (อ้างอิงจาก สุกัญญา วิบูลย์พานิช. 2536 : 11) ได้เสนอแนวความคิดเกี่ยวกับค่านิยมในการพึ่งตนเองไว้ว่าเป็นแนวทางการพัฒนาอย่างหนึ่ง ซึ่งตั้งต้นจากความเข้าใจธรรมชาติของประชาชน ในฐานะที่เป็นมนุษย์อย่างน้อยก็ย่อมมีพลังสติปัญญา ความสามารถ อยู่บนพื้นฐานทางธรรมชาติ และสาเหตุที่ช่วยเหลือตนเองไม่ได้ก็เพราะถูกปิดกั้นที่จะพัฒนาตนเองจากปัจจัยแวดล้อมธรรมชาติ เศรษฐกิจ สังคม การเมือง การบริหาร และวัฒนธรรม การพัฒนาจึงไม่ใช่เรื่องที่จะหยิบยื่นจากเบื้องบน หากจะต้องมุ่งส่งเสริมประชาชนให้ทำความเข้าใจกับปัญหาของตนเอง และคิดค้นหาวิธีการแก้ไข ปรับปรุงเปลี่ยนแปลงในลักษณะที่สัมพันธ์ต่อปัญหาความต้องการ และความสามารถของตนอย่างแท้จริง

สถาบันวิจัยสังคม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (อ้างอิงจาก สุกัญญา วิบูลย์พานิช. 2536 : 11) มองการพึ่งตนเองในฐานะเชิงอำนาจการตัดสินใจด้วยตัวเอง มีความเป็นตัวของตัวเองทางความคิด คำว่า "การพึ่งตนเอง" มีความหมายเป็นเชิงสัมพันธ์ คือ พึ่งตนเองในขณะที่พึ่งพาผู้อื่น เป็นการพึ่งพาเพื่อนำไปสู่การไม่พึ่งพา เป็นการพึ่งพาอาศัยกันอย่างรู้เท่าทัน และกรอบการมองเรื่องการพึ่งพานี้จะไม่มุ่งไปที่การแข่งขัน แต่เป็นการมุ่งสู่ความเป็นอิสระต่อกัน หรือการช่วยเหลือกันในสิ่งจำเป็น คือ พึ่งพาในสิ่งที่เราไม่มี เกื้อกูลสิ่งที่เรามีให้ผู้อื่น การพึ่งพานี้ทำไปเพื่อให้แต่ละบุคคลพึ่งพาตนเองได้

สุธี ประศาสน์เศรษฐ์ (อ้างอิงจาก สุกัญญา วิบูลย์พานิช. 2536 : 12) ได้ให้แนวคิดเรื่องการพึ่งตนเอง โดยการพัฒนาแบบเป็นตัวของตัวเองนั้น ควรจะต้องครอบคลุมมิติหลายด้าน คือ

1. ด้านบรรลุนิติภาวะ หมายความว่า ในด้านสังคมหรือเศรษฐกิจควรพัฒนาองค์ประกอบที่สมดุลเพื่อ

พิมพ์บนกระดาษถนอมสายตา Green Read อ่านได้นาน

การช่วยเหลือตนเองได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพัฒนาปัญญา

2. ด้านการสร้างสรรค์และการพัฒนาศักยภาพของตัวเอง

3. ด้านการปลดปล่อยตัวเองจากสิ่งต่างๆ ที่ครอบงำอยู่ ให้มีความเป็นอิสรเสรี มีโอกาสตัดสินชะตาชีวิตของตนเอง และมีโอกาสในการมีส่วนร่วมในกระบวนการต่างๆ ของสังคม

4. ด้านการฟื้นฟูและพัฒนาศักดิ์ศรีคุณค่าความเป็นมนุษย์ พัฒนาคุณธรรมจริยธรรมให้สอดคล้องกัน

5. ด้านการสร้างสรรค์ความสัมพันธ์ที่เหมาะสมระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติ และนิเวศน์ วิทยา

6. ด้านการแสวงหาอุดมการณ์และรูปแบบการพัฒนาตนเอง โดยเอาแนวคิดด้านการพึ่ง ตนเองเป็นทางเลือกทางหนึ่ง

ทิคเนอร์ (Tickner; อ้างอิงจาก สุกัญญา วิบูลย์พานิช. 2536 : 12) กล่าวถึงแนวความคิดเรื่องการพึ่งตนเองของรุสโซว่า เป็นความเท่าเทียมกันในการติดต่อสัมพันธ์กันทั้งทางเศรษฐกิจและสังคม โดยมีลักษณะไม่พึ่งพาและต่อต้านการถูกครอบงำ มีภาวะทางด้านเศรษฐกิจแบบเลี้ยงตนเองได้ ต้องส่งเสริมระบบเศรษฐกิจและระบบความสัมพันธ์ทางสังคมแบบใหม่ เพื่อให้บุคคลช่วยตนเองให้มากที่สุด รุสโซกล่าวว่า "คนจะอ่อนแอเมื่อกลายเป็นผู้พึ่งพา"

ในทางพุทธศาสนาก็ได้กล่าวเน้นถึงหลักการพึ่งตนเอง ให้บุคคลฝึกให้เป็นที่พึ่งของตนเองได้ ไม่คิดหวังแต่จะพึ่งคนอื่น ดังพุทธภาษิตที่ว่า "ตนแลเป็นที่พึ่งของตน คนอื่นใครเล่าพึงเป็นที่พึ่งได้ เพราะบุคคลฝึกตนดีแล้ว ย่อมได้ที่พึ่งซึ่งได้โดยยาก" พระพุทธศาสนาไม่สอนให้บุคคลหวังพึ่งโชค ชะตา หรือพึ่งเทวดา หรือพระเจ้า ไม่สอนให้อ้อนวอนบวงสรวงสิ่งศักดิ์สิทธิ์ภายนอกให้ดลบันดาลสิ่งต่างๆ ให้ ไม่สอนให้เป็นนักฝันหรือสร้างวิมานบนอากาศ หรืออ้อนวอนบวงสรวงให้สิ่งศักดิ์สิทธิ์ดลบันดาลอำนวยสิ่งที่ตนปรารถนา แต่ให้รู้จักประกอบเหตุเพื่อให้ได้ผลตามที่ต้องการ (สมศักดิ์ ชุมสาย. 2518 : 67; อ้างอิงจาก กรมการศาสนา พระไตรปิฎกฉบับภาษาไทย เล่ม 25 หน้า 37)

1.3 ประโยชน์ของแนวคิดการพึ่งตนเอง

โฉมสมร เหลือโกศล (2531 : 34) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการนำเทคนิคการพึ่งตนเองมาใช้ จะช่วยให้เกิดการพัฒนาทั้งในระดับจุลภาค และในระดับมหภาค กล่าวคือ

1. ช่วยให้คนตระหนักในคุณค่า ความสามารถ และพลังศักยภาพของตนเอง

2. ช่วยให้คนสามารถคิดและตัดสินใจในเรื่องต่างๆ ได้ด้วยตนเอง โดยไม่ต้องพึ่งพาจากภายนอกหรือบุคคลอื่น แต่มิได้หมายหมายถึงการแยกตนเองออกจากผู้อื่น การพึ่งพาผู้อื่นเป็นไปอย่างรู้เท่าทัน และไม่แข่งขัน

3. ประชาชนสามารถแก้ไขปัญหา วิเคราะห์ปัญหาได้ด้วยตนเอง รู้ข้อดี ข้อเสีย ข้อจำกัด และข้อบกพร่องของตนเอง สามารถใช้ทรัพยากร หรือสิ่งที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์ได้

4. การพึ่งตนเองทำให้เกิดการเป็นตัวของตัวเองในทางความคิด เป็นตัวของตัวเองในทัศนะการมองปัญหาต่างๆ

5. ช่วยให้ชุมชนหรือประชาชนอยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุข โดยไม่ต้องยึดหรือมุ่งพึ่งพาระบบภายนอก ถ้ามีกิจกรรมทางเศรษฐกิจก็ทำในลักษณะพอเลี้ยงตัวได้ เป็นระบบที่ลดระดับการพึ่งพาจากภายนอก

6. การพึ่งตนเองจะทำให้ประชาชนตื่นตัวในสิทธิและเสรีภาพของเขาเอง สนใจที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ที่เกิดขึ้นในชุมชนของตนอย่างแท้จริง เพื่อประโยชน์สุขของสังคมส่วนรวม

พิมพ์บนกระดาษถนอมสายตา Green Read อ่านได้นาน

1.4 ความเกี่ยวข้องระหว่างการพึ่งพาตนเองกับทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของวัยรุ่น

การพึ่งพาตนเอง เป็นคุณสมบัติประการแรกที่มนุษย์ทุกคนควรจะกระทำ ได้แก่ การไม่มุ่งที่จะพึ่งพาคนอื่นก่อนที่จะลงมือพึ่งตนเอง หรือการรอคอยแต่จะให้ผู้อื่นมาช่วยโดยตนเองไม่ยอมทำอะไร การที่บุคคลจะพึ่งตนเองได้นั้น จะต้องเป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบในตนเองแล้ว หากขาดความรู้สึกรับผิดชอบในตนเองแล้ว ก็ขาดจิตสำนึกในการพึ่งตนเอง บุคคลที่สามารถพึ่งตนเองจะมีชีวิตที่เป็นอิสระ ไม่ตกอยู่ในอำนาจหรือถูกบีบบังคับโดยผู้อื่น การพึ่งตนเองกับชีวิตที่มีอิสรภาพ จึงเป็นของคู่กันโดยปริยาย (ทิศนา แขมมณี. 2546 : 84) โดยคุณลักษณะนี้เป็นคุณลักษณะประการแรกของการดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียง ดังที่บุญเสริม บุญเจริญผล (2544 : 40) ได้กล่าวไว้ว่าการดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียงต้องพึ่งตนเองให้มากที่สุด หมายความว่า ต้องพยายามอาศัยตนเองให้มากที่สุด อาศัยปัจจัยหรือบุคคลภายนอกน้อยที่สุด ซึ่งชำรงค์ อุดมไพจิตรกุล (2548 : 8) เห็นว่าเศรษฐกิจพอเพียงให้ความสำคัญทั้งมิติมนุษย์ และมิติเศรษฐกิจ เน้นการพึ่งพาตนเอง โดยจะต้องมีความรู้เกี่ยวกับตนเองและรู้จักตัวเอง จึงสามารถจะกำหนดได้ว่า "ความพอเพียง" สำหรับตนนั้นเป็นอย่างไร และณรงค์ โชควัฒนา (2543 : 35) ได้พิจารณาเศรษฐกิจพอเพียงในประกอบกับทฤษฎีใหม่ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ที่เรียกว่า "ทฤษฎี 3 ขั้นตอน" ก็จะเห็นว่าในขั้นตอนแรกจะต้องรู้จักพึ่งตัวเอง และเมื่อพึ่งตนเองได้แล้วขั้นต่อมา คือการรวมตัวของคนที่พึ่งตัวเองได้ เพื่อที่จะได้พึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน เพราะบางครั้งปัญหาอาจจะใหญ่เกินไปสำหรับคนๆ เดียวจะคิดแก้ไขได้ หรือโอกาสอาจจะใหญ่เกินไปกว่าที่คนๆ เดียวจะสนองตอบได้ จึงเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุด เพราะหากรวมตัวกันแต่พึ่งตัวเองไม่ได้ ทุกคนหวังพึ่งคนอื่น หวังพึ่งสหกรณ์ชุมชน ก็จะไม่มีความเข้มแข็ง ดังเช่นการศึกษาวิจัยของประวุฒิ ละครราช (2544 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานของกลุ่มผลิตผลิตภัณฑ์สุขภาพในชุมชนตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ในเขตจังหวัดยโสธร พบว่าการพึ่งตนเองของกลุ่มเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานของกลุ่มผลิตผลิตภัณฑ์สุขภาพในชุมชน ดังนั้นการพึ่งพาตนเองจึงเป็นคุณลักษณะหนึ่งของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ดังคำว่า "พอเพียง" คือการพึ่งตนเอง (ณรงค์ โชควัฒนา. 2543 : 35) เมื่อการพึ่งพาตนเองเป็นคุณลักษณะที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจพอเพียงแล้ว การพึ่งพาตนเองย่อมมีผลต่อทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงด้วย

2. ลักษณะมุ่งอนาคต

2.1 ความหมายของลักษณะมุ่งอนาคต

ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2524 : 24) ให้ความหมายของลักษณะมุ่งอนาคตว่า เป็นความสามารถในการควบคุมตนเองของบุคคล ซึ่งแสดงออกเป็นพฤติกรรมของการอดทนรอได้ในสถานการณ์ต่างๆ เช่น การรอรับรางวัลที่ใหญ่กว่าในอนาคตแทนรางวัลเล็กน้อยซึ่งจะได้รับในทันที หรือการงดบำบัดความต้องการในปัจจุบันของตน เพราะเล็งเห็นผลร้ายที่จะเกิดตามมา หรือการเพียรพยายามในปัจจุบันเพื่อจุดหมายที่ยิ่งใหญ่ในอนาคต ลักษณะมุ่งอนาคตนี้ตรงข้ามกับลักษณะมุ่งปัจจุบันและอาจเป็นบุคลิกภาพของบุคคลได้

จรรยา สุวรรณทัต (2531 : 48) กล่าวว่า ลักษณะมุ่งอนาคต เป็นลักษณะของการมองสู่อนาคตข้างหน้า ซึ่งเป็นการมองอย่างลึกซึ้ง กว้างไกล ที่ไม่ได้มีผลเพียงแต่ตัวผู้มองเท่านั้น หากครอบคลุมถึงบุคคลอื่นและสังคมมนุษยชาติที่บุคคลนั้นมีส่วนเกี่ยวข้องด้วย และถือว่าเป็นจิตลักษณะที่สำคัญประการหนึ่งในการพัฒนาประเทศ

จักรวาล ภูวพันธ์ (2537 : 38) ให้ความหมายของลักษณะมุ่งอนาคตว่า เป็นลักษณะการมองอนาคตของบุคคล การคาดการณ์ไกล วางแผนเพื่อเป้าหมายที่ต้องการในอนาคตและสามารถตัดสินใจเลือกอย่าง

พิมพ์บนกระดาษถนอมสายตา Green Read อ่านได้นาน

เหมาะสม มีความเพียรพยายามเพื่อบรรลุเป้าหมายที่วางไว้ และอดได้รอได้เพื่อความสำเร็จในอนาคต

ปิยกาญจน์ กิจอุดมทรัพย์ (2539 : 12) ให้ความหมายของลักษณะมุ่งอนาคตว่า หมายถึง ความสามารถในการเห็นความสำคัญของผลดีผลเสียที่จะเกิดขึ้นในอนาคต และสามารถวางแผนงานปฏิบัติเกี่ยวกับอนาคต และมีความเพียรพยายามในปัจจุบันเพื่อไปสู่เป้าหมายที่ต้องการ

ปอแก้ว ศิริจันทร์ (2547 : 66-67) กล่าวว่า ลักษณะมุ่งอนาคต หมายถึง ความสามารถทางสติปัญญา ในการคาดการณ์ถึงสิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคตอย่างมีเหตุผล เห็นความสำคัญของการปฏิบัติตนให้เป็นไปในแนวทางที่เหมาะสมในปัจจุบัน ตลอดจนสามารถวางแผนการปฏิบัติตนอย่างมุ่งมั่น เพื่อความสำเร็จอันยิ่งใหญ่ในอนาคตแทนที่จะได้รับผลเพียงเล็กน้อยในปัจจุบัน

จากการให้คำจำกัดความของลักษณะมุ่งอนาคต สามารถสรุปได้ว่า "ลักษณะมุ่งอนาคต"หมายถึง ความสามารถในการดำเนินชีวิตไปตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ โดยบุคคลเหล่านั้นสามารถปรับตัวให้สอดคล้องกับอนาคตด้วย

2.2 ความสำคัญของลักษณะมุ่งอนาคต

ลักษณะมุ่งอนาคต เป็นปัจจัยด้านหนึ่งของบุคลิกภาพที่พัฒนามาจากการศึกษา และกระบวนการเรียนรู้ทางสังคมซึ่งจะได้รับการพัฒนาอย่างช้าๆ ในวัยเด็กบุคคลบางคนอาศัยความ สามารถของตนและเวลาในปัจจุบัน เป็นรากฐานที่จะคาดการณ์เกี่ยวกับตนเองในอนาคตได้ โครงสร้างของอนาคตขึ้นอยู่กับการคิด มีวิธีการหลายวิธีที่ก่อให้เกิดแผนและโครงการระยะยาว การมุ่งอนาคตที่จะกระทำและรายละเอียดบางอย่างที่ต้องทำซึ่งเปลี่ยนไปตามเวลา (รัตนา ประเสริฐสม. 2526 : 37-38) นอกจากนี้ นักจิตวิทยายังพบหลักฐานว่าเป็นด้านหนึ่งของพลังอีโก้ (ego strenght) ของบุคคล ซึ่งจะเป็นแนวทางให้ผู้มีลักษณะมุ่งอนาคตสูง สามารถระงับหรือชะลอการบำบัดความต้องการต่างๆ ของตนเองได้ (ดวงเดือน พันธุมนาวิน และเพ็ญแข ประจนปัจจนึก. 2520 : 35)

ไรท์ (Wright. 1975 : 298) กล่าวถึงความสำคัญของลักษณะมุ่งอนาคตว่า บุคคลที่มีลักษณะมุ่งอนาคตสูง จะเป็นผู้ที่สามารถที่จะปฏิบัติตนได้อย่างเหมาะสมตามกาลเทศะและไม่ฝ่าฝืนกฎเกณฑ์ของศาสนาและกฎหมาย ซึ่งจะเห็นว่าผู้มีลักษณะมุ่งอนาคตจัดว่าเป็นผู้มีจริยธรรมสูง

โคลเบิร์ก (ดวงเดือน พันธุมนาวิน และเพ็ญแข ประจนปัจจนึก. 2520 : 35; อ้างอิงจาก Kolberg. 1964; Mischel. 1975 & Wright. 1975) กล่าวว่าผู้ที่มีลักษณะมุ่งอนาคตสูงสามารถระงับหรือชะลอการบำบัดความต้องการต่างๆ ของตนได้ ฉะนั้นผู้มีลักษณะมุ่งอนาคตสูง คือ ผู้ที่สามารถปฏิบัติตนได้อย่างเหมาะสมกับกาลเทศะ และไม่ฝ่าฝืนกฎเกณฑ์ของศาสนาและกฎหมาย จึงเห็นได้ว่าผู้มีลักษณะมุ่งอนาคตสูงจัดเป็นผู้มีจริยธรรมสูงด้วย

ดวงเดือน พันธุมนาวิน และเพ็ญแข ประจนปัจจนึก (2530 : 167; อ้างอิงจาก Raynor. 1978) ได้กล่าวถึงความสำคัญของลักษณะมุ่งอนาคตว่า เป็นลักษณะหนึ่งของความเป็นพลเมืองดี ซึ่งเป็นลักษณะที่จะทำให้บุคคลมีความเพียรพยายามต่อสู้อุปสรรค เพื่อความเจริญของตนเองและประเทศ ชาติ

ดวงเดือน พันธุมนาวิน และคนอื่นๆ (2529 : 100) กล่าวถึง ลักษณะของผู้ที่มุ่งอนาคตและสามารถควบคุมตนเองได้ ดังต่อไปนี้

1. สามารถคาดการณ์ไกล เห็นความสำคัญของอนาคตและตัดสินใจเลือกกระทำอย่างเหมาะสม
2. หาแนวทางการแก้ปัญหาและวางแผนดำเนินการเพื่อเป้าหมายในอนาคต
3. รู้จักการปฏิบัติได้อย่างเหมาะสม
4. สามารถให้รางวัลและลงโทษตัวเองเมื่อกระทำไม่เหมาะสม

บุญรับ ศักดิ์มณี (2532 : 7-8) กล่าวถึงความสำคัญของลักษณะมุ่งอนาคตว่า เป็นการคำนึงถึง

พิมพ์บนกระดาษถนอมสายตา Green Read อ่านได้นาน

อนาคตและควบคุมพฤติกรรมไปสู่แนวนั้นๆ ทำให้บุคคลสามารถปฏิบัติได้ตามเป้าหมายหรือมีการกำหนดสิ่งที่ต้องการไว้ล่วงหน้าที่ชัดเจน ย่อมมีความตั้งใจและใช้ความพยายามอย่างจริงจังในการกระทำพฤติกรรมเพื่อให้บรรลุเป้าหมายในอนาคตซึ่งเป้าหมายจะมีความสำคัญ 2 ประการ ที่เป็นพื้นฐานของแรงจูงใจที่มุ่งตรงไปสู่พฤติกรรม คือ

1. เป้าหมายกำหนดแนวทางการตัดสินใจว่าควรจะใช้ความพยายามเท่าใดในการทำงานนั้น
2. เป้าหมายมีอิทธิพลต่อการเกิดพฤติกรรมต่อการทำงานโดยต้องตระหนักถึงความสำคัญ

ยุพาณี ภูมิศรีแก้ว (2545 : 14) กล่าวว่าความสำคัญของลักษณะมุ่งอนาคตเป็นลักษณะสำคัญประการหนึ่งที่มีพฤติกรรมเกี่ยวกับการเป็นพลเมืองดี สามารถปฏิบัติตนตามขนบธรรมเนียมประเพณีของสังคมนั้นได้ มีการประพฤติ การปฏิบัติเป็นอย่างดี มีความขยันหมั่นเพียร เชื่อมั่นในตนเอง มีความรับผิดชอบสูง รู้จักเป้าหมายในชีวิต สามารถวางแนวทางในการดำเนินชีวิตที่ดีงาม

จากการค้นคว้าการให้นิยาม ความสำคัญของลักษณะมุ่งอนาคตตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน เพื่อรวบรวมทัศนคติที่เปลี่ยนแปลงไปตามลักษณะสังคมที่แตกต่างกัน ดังนั้นสรุปได้ว่า ความสำคัญของลักษณะมุ่งอนาคตได้ดังนี้

1. เป็นผู้มองการณ์ไกล สามารถคาดการณ์สิ่งที่จะเกิดในอนาคตได้ โดยพิจารณาจากการกระทำในปัจจุบัน
2. มีความอดทน เพียรพยายาม ในการทำตนไปสู่เป้าหมายที่ต้องการได้
3. เป็นผู้ดำรงตนอยู่ในจริยธรรม อันส่งเสริมให้บุคคลดำเนินชีวิตไปสู่อนาคตที่วางไว้ได้

2.3 ปัจจัยที่ส่งเสริมลักษณะมุ่งอนาคต

แบนดูรา (Bandura. 1977 : 79) ได้ให้ความสนใจใน เรื่อง "ความคาดหวังของบุคคลในอนาคต" และได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับคาดหวังซึ่งมีผลต่อการตัดสินใจที่จะกระทำพฤติกรรมใดหรือ ไม่ มีอยู่ 2 ชนิด คือ

1. ความคาดหวังเกี่ยวกับผลกรรม (outcome expectancy) เป็นการประมาณของบุคคลว่าพฤติกรรมใดนำไปสู่ผลกรรมใด
2. ความคาดหวังเกี่ยวกับความสามารถของตน ในการกระทำพฤติกรรมที่จะนำไปสู่ผลกรรมที่คาดหวังไว้

แบนดูรา (Bandura. 1977 : 81-82) ได้เสนอ องค์ประกอบที่ทำให้เกิดความคาดหวังในอนาคตเกี่ยวกับความสามารถของตนดังนี้

1. ความสำเร็จในการทำงาน (performance accomplishment) เป็นประสบการณ์ตรง จึงมีผลต่อความคาดหวังในอนาคตเกี่ยวกับความสามารถของบุคคล และการไม่ประสบผลสำเร็จในการทำงานจะเป็นตัวเพิ่มความคาดหวังในอนาคตเกี่ยวกับความสามารถของบุคคล และการไม่ประสบความสำเร็จในการทำงานหลายครั้งซ้ำกัน จะเป็นตัวลดความคาดหวังเกี่ยวกับความสามารถของตน ในกรณีที่ความคาดหวังในอนาคตเกี่ยวกับความสามารถเกิดจากการประสบความสำเร็จหลายครั้งทำให้บุคคลไม่ท้อถอยในการทำงานถ้าการไม่ประสบความสำเร็จนั้นสามารถแก้ไขความผิดพลาดด้วยความพยายามแล้วจะเป็นแรงเสริมในการทำงานต่อไป แม้งานนั้นจะยาก แต่บุคคลก็จะพยายามต่อไปเพื่อให้เสร็จ

2. การได้เห็นประสบการณ์ของผู้อื่น (vicarious experience) เป็นสิ่งแนะหรือตัวแบบที่บุคคลจะนำมาพิจารณาความสามารถของตน เมื่อบุคคลสังเกตเห็นผู้อื่นได้รับความสำเร็จในการทำงานยากๆ โดยไม่มีผลเสียตามมา ทำให้เกิดความคาดหวังว่าตนเองก็สามารถทำงานนั้นได้ถ้าตั้งใจและพยายาม

3. การพูดชักจูงจากผู้อื่น (verbal persuasion) เป็นการรับเอาคำแนะนำ ชักจูงของผู้อื่นมาเป็นข้อมูล

พิมพ์บนกระดาษถนอมสายตา Green Read อ่านได้นาน

เพื่อพิจารณาความสามารถของตน ทำให้บุคคลเกิดความเชื่อมั่นว่า ตนเองก็ทำได้ถึงแม้ว่าจะเคยทำไม่สำเร็จมาแล้วก็ตาม เป็นการเพิ่มกำลังใจและความมั่นใจ

4. ความตื่นตัวทางอารมณ์ (emotional arousal) บุคคลจะรับรู้ว่าตนตื่นเต้น มีความวิตกกังวล หรือความกลัวจากอาการกระตุ้นของร่างกาย ในสภาวะที่ร่างกายถูกกระตุ้นมากมักจะทำให้การทำงานได้ผลไม่ดี หากบุคคลรับรู้ว่าตนมีความวิตกกังวลในระดับสูง บุคคลจะคาดหวังในอนาคตเกี่ยวกับความสามารถของตนในระดับที่ต่ำ

ประสาร มาลากุล ณ อยุธยา (2523 : 7-10) ได้แบ่งความคาดหวังในอนาคตของเยาวชนไว้เป็นด้านต่างๆ ดังนี้

1. ด้านการศึกษา คือ คาดหวังว่าตนจะสามารถสำเร็จการศึกษาในระดับสูงสุดตามที่ตนต้องการได้

2. ด้านครอบครัว คือ คาดหวังว่าตนจะได้แต่งงานและสร้างฐานะของครอบครัวให้มั่นคงในอนาคต

3. ด้านการประกอบอาชีพ คือ คาดหวังว่าตนจะประกอบอาชีพ ตามความถนัด ความสนใจ และความสามารถของตน

4. ด้านสังคม คือ คาดหวังว่าตนจะได้มีส่วนในการแก้ปัญหาสังคม และเสียสละบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคมได้เป็นอย่างดี

5. ด้านส่วนตัว คือ คาดหวังว่าตนเองจะเป็นคนใจกว้าง ยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น

6. ด้านศาสนา คือ คาดหวังว่าศาสนามีคุณค่า และมีความสำคัญต่อมนุษย์ และสังคมต่อไปในอนาคต และคาดหวังว่าจะได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมทางศาสนา

ดวงเดือน พันธุมนาวิน และเพ็ญแข ประจนปัจจนึก (2520 : 35) กล่าวว่าลักษณะ มุ่งอนาคตนี้นักจิตวิทยาพบหลักฐานว่าเป็นด้านหนึ่งของพลังอีโก้ (ego-strength) ของบุคคลซึ่งจะเป็นแนวทางในให้ผู้ที่มีลักษณะมุ่งอนาคตสูง สามารถระงับหรือชะลอการบำบัดความต้องการต่างๆ ของคนได้

2.4 การพัฒนาลักษณะมุ่งอนาคต

ไรท์ (จักรวาล ภูวพันธ์. 2537 : 43; อ้างอิงจาก Wright. 1975 : 387) กล่าวว่า วิธีการพัฒนาลักษณะมุ่งอนาคตนั้น ได้มาจากวิธีการวัดลักษณะอื่นๆ ที่ใช้ในการวิจัยทางจิตวิทยา เช่น ให้เขียนเรื่องราวหรือนวนิยายและวิเคราะห์ระยะเวลาที่ใช้ในการเขียนเรื่องนั้น ผู้ที่มีลักษณะมุ่งอนาคตสูงจะใช้เวลาในการเขียนเรื่องราวต่างๆ ให้ดำเนินไปนานกว่าคนที่มุ่งอนาคตน้อย

ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2529 : 107) ได้กล่าวว่า วิธีการกระตุ้นลักษณะมุ่งอนาคตของบุคคลอาจทำได้ดังนี้

1. ให้เขียนเรื่องราวของตนเองที่เกี่ยวกับปัจจุบันและอนาคต โดยอาจกำหนดให้เขียนถึงสภาพชีวิตและการวางแผนการใช้ชีวิตในบั้นปลายด้วย
2. ให้ฝึกเขียนนวนิยายชีวิต ซึ่งอาจจะกำหนดช่วงเวลาไว้ เช่น ตั้งแต่เด็กจนเป็นผู้ใหญ่
3. ฝึกวางแผนระยะยาวของการทำงาน หรือการฝึกวางตัวบุคคล เพื่อเตรียมการที่จะใช้เขาในงานใหญ่ที่จะมีมาในอนาคต เป็นต้น
4. ฝึกเล่นหมากรุก เพื่อที่จะเอาชนะ
5. ให้แบบอย่างของการวางแผนระยะยาว หรือการดำเนินชีวิตเพื่อบรรลุเป้าประสงค์บางประการในอนาคต

บุญรับ ศักดิ์มณี (2532 : 16-17) ได้เสนอแนะแนวทางในการพัฒนาการมุ่งอนาคตไว้ตามลำดับ ดังนี้

1. ให้รู้จัก***ความหมาย***ของการมุ่งอนาคต วิธีฝึกทำได้โดยการกระตุ้นให้บุคคลรู้จักคิดถึงสิ่งที่อาจ

พิมพ์บนกระดาษถนอมสายตา Green Read อ่านได้นาน

เกิดขึ้นในอนาคตอันใกล้และไกลอย่างมีเหตุผล ยกตัวอย่างให้เห็นเป็นแบบอย่างของการคิดประเภทนี้ และฝึกการรู้คิดในทำนองนี้ เพื่อให้เข้าใจความหมายของการมุ่งอนาคตในกาลเทศะต่างๆ

2. ให้เห็น***ความสำคัญ***ของการมุ่งอนาคต วิธีฝึกทำได้โดยการกระตุ้นให้บุคคลรู้จักคิดถึงสิ่งที่อาจเกิดจากการกระทำกิจกรรมที่มุ่งอนาคต ให้รู้จักคาดการณ์เกี่ยวกับอนาคต วิธีฝึกทำได้โดย การให้บุคคลเห็นตัวอย่างของการวางแผนในอนาคตของผู้มีลักษณะมุ่งอนาคต ฝึกวางแผนเกี่ยวกับชีวิตและการทำงาน ฝึกเขียนเรื่องราวเกี่ยวกับการคาดหวังของตัวเอง

2.5 ความเกี่ยวข้องระหว่างลักษณะมุ่งอนาคตกับทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของวัยรุ่น

เพ็ญแข ประจนปัจจนึก (2545 : 15-16) ได้กล่าวไว้ว่าลักษณะนิสัยมุ่งอนาคตหมายถึง ลักษณะนิสัยที่อดได้ รอได้ รู้จักหักห้ามใจตนเอง เพื่อไปสู่จุดมุ่งหมายปลายทาง ความสำเร็จ หรือผลตอบแทนที่ยิ่งใหญ่หรือที่มีคุณค่ามากกว่า ดังนั้นผู้ที่มีลักษณะนิสัยมุ่งอนาคตนั้นจะต้องเป็นผู้ที่สามารถอดกลั้นต่อความอยาก หรือความต้องการในปัจจุบัน สามารถหักห้ามใจตนเองไม่ให้ทำในสิ่งที่ต้องการในปัจจุบัน แต่รอคอยเพื่อให้ได้มาซึ่งสิ่งที่ให้ผลดีกว่า ตัวอย่างเช่น ผู้ที่สะสมรายได้ของตนเองทีละเล็กทีละน้อยเพื่อที่จะซื้อบ้านและที่ดินในอนาคต หรือนักเรียนได้เสียสละความสุขของตนเองในปัจจุบัน โดยได้ทุ่มแรงกายแรงใจให้แก่การเรียนเพื่อที่จะสำเร็จการศึกษามีอาชีพที่เป็นปึกแผ่นและมีรายได้ดีในอนาคต เป็นต้น ลักษณะนิสัยอย่างหนึ่งที่ช่วยสนับสนุนให้บุคคลมีลักษณะนิสัยมุ่งอนาคตนั้น คือ การเป็นผู้รู้คุณค่าของเวลา ซึ่งหมายถึง การรู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ เช่น การใช้เวลาว่างเพื่อทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งให้เกิดประโยชน์ โดยใช้เวลาว่างนั้นอย่างมีจุดมุ่งหมาย นอกจากนี้ยังเป็นผู้มีความสำนึกในคุณค่าของเวลา โดยพยายามใช้เวลาให้เต็มที่และเกิดประโยชน์ที่สุด ดังนั้นบุคคลที่จัดว่าเป็นผู้มุ่งอนาคตนั้นต้องเป็นผู้รู้คุณค่าของสิ่งของ ตลอดจนเป็นผู้รู้จักการอดออม แลเป็นผู้ตรงต่อเวลาด้วย ซึ่งหมายถึง เป็นบุคคลที่พยายามใช้สิ่งของอย่างระมัดระวัง ดูแลเอาใจใส่ซ่อมแซมอยู่เสมอ เพื่อให้สิ่งของนั้นใช้ได้ทนนาน นอกจากนี้ยังต้องเป็นผู้รู้จักการอดออมซึ่งหมายถึงการรู้จักใช้เงินอย่างมีประสิทธิภาพ ใช้จ่ายอย่างมีเหตุมีผล มีการวางแผนการใช้เงิน ปฏิบัติไปตามนั้นอย่างเคร่งครัด และมีการสะสมเก็บออมเงินทุกเดือน ผู้ที่เป็นผู้มุ่งอนาคตนั้นยังจะต้องเป็นผู้ตรงต่อเวลาอีกด้วย ซึ่งหมายถึง ทำตามกำหนดเวลาอย่างเคร่งครัด ตัวอย่างเช่น เมื่อกำหนดหรือตั้งใจไว้ว่าจะทำอะไร เมื่อใด ก็ปฏิบัติตามนั้นหรือกำหนดไว้ว่าจะให้งานแล้วเสร็จเมื่อใดก็พยายามให้งานแล้วเสร็จตามนั้น ลักษณะนิสัยดังกล่าวข้างต้นอันได้แก่ การเป็นผู้รู้คุณค่าของเวลา รู้คุณค่าของสิ่งของ รู้จักการออมและการเป็นผู้ตรงต่อเวลา จะช่วยส่งเสริมให้บุคคลรู้จักหักห้ามใจตนเอง มีความอดทน สามารถรอคอยได้ และเป็นบุคคลที่จัดได้ว่าเป็นผู้มุ่งอนาคต ซึ่งเป็นผู้มีความรับผิดชอบอย่างสูง ทั้งนี้เนื่องจากการเป็นผู้มุ่งอนาคตนั้น บุคคลสามารถสะกดกลั้นความอยากและความต้องการของตนเองได้ จัดได้ว่าเป็นผู้สามารถควบคุมตนเองได้ จึงสามารถงดเว้นการทำสิ่งที่จะเป็นที่เดือดร้อนแก่ตนเอง ผู้อื่นหรือส่วนรวมได้ ผู้ที่มุ่งอนาคตนั้นมักจะเป็นผู้ที่รับผิดชอบต่อตนเอง โดยการอดกลั้นต่อความอยากได้ที่ไม่สมควรในปัจจุบันและรอคอยผลที่จะดีกว่าในอนาคต ในขณะเดียวกันก็เป็นผู้รับผิดชอบต่อบุคคลอื่นและต่อสังคมด้วย เนื่องจากการเป็นผู้มีความสามารถในการอดกลั้นได้อย่างสูงนั้นเอง จึงสามารถควบคุมตนเอง งดเว้นการกระทำที่อาจเป็นที่เดือดร้อนแก่ผู้อื่นและสังคมได้

จากที่ได้กล่าวมาทั้งหมดนี้ จะเห็นได้ว่าเป็นลักษณะนิสัยของผู้ที่มุ่งอนาคต ซึ่งลักษณะนิสัยดังกล่าวข้างต้นนี้ เป็นลักษณะนิสัยที่มีส่วนคล้ายคลึงกับลักษณะของบุคคลที่จะนำแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิต เพราะการดำเนินชีวิตบนแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงนี้จะต้องดำเนินชีวิตด้วยความพอประมาณ ไม่มากเกินไปไม่น้อยเกินไป ไม่เบียดตนเองและผู้อื่น มีการใช้เหตุผลในการคิดพิจารณาสิ่งต่างๆ ที่แวดล้อมรอบตัว คำนึงถึงผลดีผลเสียที่จะเกิดขึ้นในอนาคต รู้จักการวางแผนเพื่อเตรียมพร้อมรับมือกับผลกระทบที่จะเกิดขึ้นตามมา

พิมพ์บนกระดาษถนอมสายตา Green Read อ่านได้นาน

ภายหลัง ดังนั้นแล้วลักษณะมุ่งอนาคตของบุคคลจึงเกี่ยวข้องกันกับการดำเนินชีวิตตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งลักษณะมุ่งอนาคตน่าจะมีความสัมพันธ์กับทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง

ปัจจัยทางสังคม

1. อิทธิพลของพ่อแม่

1.1 ความหมายของพ่อแม่

ใจทิพย์ พวงทอง (2540 : 9) ได้ให้ความหมายของพ่อแม่ไว้ว่า หมายถึง บิดาหรือมารดาซึ่งเป็นผู้ให้กำเนิด และอาศัยอยู่บ้านเดียวกันกับบุตร

จิตรา เฝ้าทรัพย์ (2520 : 5) ได้ให้ความหมายของพ่อแม่ไว้ว่า หมายถึง พ่อแม่หรือผู้ปกครองของเด็ก ที่ให้การอบรมเลี้ยงดูเด็กเป็นระยะเวลานานที่สุด

โดยสรุปแล้ว พ่อแม่จึงหมายถึง บุคคลผู้ให้กำเนิด หรือบุคคลผู้เลี้ยงดูบุตร อบรมสั่งสอนสิ่งต่างๆ ให้แก่เด็กนั่นเอง

1.2 ความสำคัญของพ่อแม่

มัณฑนาวดี เมราพัฒนะ (2547 : 27) กล่าวถึงแบบอย่างด้านจริยธรรมว่า ครอบครัวเป็นสถาบันในการขัดเกลาเด็กที่สำคัญแหล่งหนึ่ง การอบรมเลี้ยงดูอย่างเหมาะสม จะส่งผลดีต่อจิตใจและพฤติกรรมต่างๆ ของเด็กอย่างถาวร ในการถ่ายทอดทางศาสนาก็เป็นสิ่งสำคัญที่มิอาจมองข้ามคือ ตัวแบบ ซึ่งได้แก่ พ่อแม่หรือผู้ปกครองซึ่งใกล้ชิดกับเด็กมากที่สุด การพร่ำสอนโดยผู้ใหญ่ที่ไม่ปฏิบัติตามคำสอนนั้น ทำให้เด็กเกิดความสับสนและไม่อาจคาดการณ์ในสิ่งที่กระทำได้ นอกจากนี้ ความสัมพันธ์ระหว่างต้นแบบ และผู้เลียนแบบก็เป็นสิ่งที่ควรให้ความสนใจ พ่อแม่ที่ให้ความสนิทสนมอบอุ่นเป็นกันเองกับเด็ก โอกาสที่เด็กจะยึดบุคคลเหล่านี้เป็นแบบอย่างทางจริยธรรม จะส่งผลถึงการปฏิบัติตัวของเด็กเมื่ออายุมากขึ้นด้วย

ชุลีพร พิศุทธิ์ศุภฤทธิ์ (อ้างอิงจาก ชุติมา โชติจิรพรรณ. 2547 :34) กล่าวว่า การเรียนรู้มิใช่เป็นหน้าที่หรือบทบาทของโรงเรียน ครู อาจารย์แต่เพียงฝ่ายเดียว โดยธรรมชาติและทางจิตวิทยาอันแท้จริงแล้ว พ่อแม่เป็นผู้มีบทบาทสำคัญยิ่งในการให้ความรู้แก่เด็ก โดยเฉพาะในวัยต้นของชีวิต

วันชัย มีกลาง (อ้างอิงจาก มธุรส ชำนาญทัศน์. 2532 : 45) กล่าวถึงสถาบันครอบครัวว่า เป็นสถาบันที่มีความสำคัญต่อชีวิตของบุคคล เพราะครอบครัวเป็นจุดเริ่มแรกในการสร้างบุคลิกภาพทุกอย่างในตัวบุคคล ไม่ว่าจะเป็นเจตคติ ความเชื่อ ค่านิยม และความประพฤติในด้านต่างๆที่บุคคลยึดถือ รวมทั้งความประพฤติทางศาสนา ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าเด็กได้รับการถ่ายทอดลักษณะต่างๆ มาจากครอบครัวหรือพ่อแม่แทบทั้งสิ้น ฉะนั้นสิ่งที่พ่อแม่ประพฤติปฏิบัติที่อาจจะเป็นการปฏิบัติตามศีลธรรมหรือผิดศีลธรรมก็ตาม ความประพฤติดังกล่าวจึงน่าจะมีแนวโน้มว่ามีผลต่อการปฏิบัติตามศีลธรรมของเด็ก

โดยสรุปแล้ว พ่อแม่เป็นบุคคลสำคัญในครอบครัวที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กับลูกโดยตรง การอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่นั้นส่งผลต่อพฤติกรรมในทุกๆ ด้านของลูก พ่อแม่จึงต้องดำรงตนเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่ลูกเสมอ

1.3 บทบาทของพ่อแม่

พงษ์สุดา รัตนมาศมงคล (อ้างอิงจาก ชนธร มงคลพฤฒางกูร. 2548 : 17) ได้ให้ความหมายถึงบทบาทการเป็นพ่อแม่ไว้ว่า หมายถึง "แบบแผนพฤติกรรมหรือหน้าที่ที่พ่อแม่พึงกระทำ" โดย **พรรณทิพย์ ศิริวรรณบุศย์** (อ้างอิงจาก ชนธร มงคลพฤฒางกูร. 2548 : 20) ได้กล่าวถึงบทบาทของพ่อแม่โดยสรุปไว้ ดังนี้

1. บทบาทในการตอบสนองต่อความต้องการทางด้านร่างกายของบุตร เด็กต้องการอาหารที่มีประโยชน์และเพียงพอกับความเจริญเติบโต ซึ่งเมื่อไหร่ที่เด็กต้องการ พ่อแม่ก็ควรจัดให้เพียงพอ ไม่ให้เด็กเป็นโรคขาดสารอาหาร เพราะถ้าร่างกายไม่เจริญ สมองและพัฒนาการด้านอื่นก็จะหยุดชะงัก

2. บทบาทในการตอบสนองต่อความต้องการทางด้านจิตใจของบุตร เด็กต้องการความรัก ความเอาใจใส่ของพ่อแม่ และต้องการการเรียนรู้เพื่อเป็นการปูพื้นฐานทางสติปัญญา

3. บทบาทในการตอบสนองต่อความต้องการการเสริมสร้างความเป็นคน มีการเรียนรู้และทำความเข้าใจตนเองและสิ่งแวดล้อม พ่อแม่ควรให้โอกาสเด็ก ได้อยู่ในสภาพแวดล้อมที่อำนวยการเรียนรู้ และสร้างทักษะต่าง ๆที่ต้องการพัฒนา เช่น กล้ามเนื้อ อวัยวะมอเตอร์ เชาวน์ปัญญา เป็นต้น

สมภพ ชีวรัฐพัฒน์ (อ้างอิงจาก พชรวรรณ ครุฑนาค. 2542 : 27-28) ได้กล่าวถึงหลักการเลี้ยงดูบุตรของพ่อแม่ ว่าควรปฏิบัติดังนี้

1. รักลูกให้ถูกทาง ไม่ตามใจลูกจนเกินไป พยายามห้ามไม่ให้ลูกทำชั่ว
2. ฝึกลูกให้รู้จักช่วยตนเอง รับผิดชอบตัวเอง ให้รู้จักหน้าที่ตั้งแต่เด็ก
3. รู้จักผ่อนสั้นผ่อนยาว ไม่เคร่งระเบียบจนเกินไป
4. ให้เวลา ความรัก และความอบอุ่นกับลูก เสียสละเวลาให้ครอบครัว ไม่เห็นแก่งานมากเกินไป
5. รู้จักชื่นชมลูกเมื่อทำดี และตำหนิเมื่อทำผิด
6. ไม่ใช่อารมณ์ตัดสินปัญหา ควรใช้เหตุผล
7. ต้องสอนธรรมะให้ลูก ควรปลูกฝังจริยธรรมพื้นฐานตั้งแต่เยาว์วัย เช่น ความมีระเบียบวินัย ความขยันหมั่นเพียร ความประหยัดและอดออม

ประสาร ทิพย์ธารา (2521 : 143-144) กล่าวถึงบทบาทของพ่อแม่ และผู้ปกครองไว้ ดังนี้

1. สร้างความสัมพันธ์ที่ดีภายในบ้าน พ่อแม่ควรมีความรักใคร่ปรองดองกัน พยายามเว้นที่จะทะเลาะเบาะแว้งหรือหย่าร้างกัน รวมทั้งให้มีหลักประกันมั่นคงทางด้านการเงินและสังคม พ่อแม่ควรประกอบอาชีพสุจริตเป็นตัวอย่างที่ดีให้แก่เด็ก ให้ความรักลูกทุกคนเท่าเทียมกัน พยายามจัดให้สมาชิกทุกคนภายในบ้านมีเวลาเป็นของบ้าน ได้มีโอกาสพูดคุยปัญหาต่าง ๆ ใครมีปัญหาก็ให้คำแนะนำปรึกษากันได้

2. ควรให้สมาชิกในบ้านมีโอกาสทำงานร่วมกัน เช่น งานอดิเรกหรือการพักผ่อนร่วมกัน จัดโอกาสให้เด็กได้แนะนำเพื่อนเข้ามาในบ้านในโอกาสพิเศษ พ่อแม่จะได้ช่วยศึกษาพฤติกรรมเพื่อน ๆ ของลูกด้วย

3. พ่อแม่ควรให้ความเป็นกันเองกับบุตรหลาน พูดคุยกันอย่างสนิทสนม เพื่อให้เด็กเกิดความไว้วางใจและไม่คิดปิดบังแม้กระทั่งปัญหาส่วนตัว เช่น ปัญหาเกี่ยวกับเรื่องเพศ การคบเพื่อนต่างเพศตลอดจนการเลือกคู่แต่งงาน เป็นต้น

4. พ่อแม่ควรอบรมให้เด็กมีความสามารถในการใช้เงิน การรู้จักประหยัด และสนใจในการประกอบอาชีพ เห็นความสำคัญของการประกอบอาชีพ และมีทัศนคติที่ดีต่ออาชีพต่าง ๆ

5. พ่อแม่ควรประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี มีหลักศีลธรรมในการครองตน ทำให้การดำเนินชีวิตเป็นไปอย่างถูกต้องตามระเบียบสังคมวัฒนธรรม เพื่อให้เด็กยึดถือเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตของตนต่อไป

กล่าวโดยสรุปแล้ว พ่อแม่จะต้องประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีให้ลูกเห็น เพราะบุคคลแรกที่ลูกได้พบและใกล้ชิดก็คือพ่อแม่ เปรียบเสมือนเป็นครูคนแรกของลูก ดังนั้น บทบาทของพ่อแม่ในการอบรมเลี้ยงดูจึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้ลูกเป็นคนดี เมื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่ก็สามารถมีชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

พิมพ์บนกระดาษถนอมสายตา Green Read อ่านได้นาน

1.4 ความเกี่ยวข้องระหว่างอิทธิพลของพ่อแม่กับทัศนคติตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงของวัยรุ่น

ครอบครัวนับว่าเป็นสถาบันแรกที่มีความสำคัญต่อชีวิตของบุคคล เพราะครอบครัวเป็นจุดเริ่มแรกในการสร้างบุคลิกภาพทุกอย่างในตัวบุคคล ไม่ว่าจะเป็นทัศนคติ ความเชื่อ ค่านิยม และความประพฤติด้านต่างๆ ที่บุคคลยึดถือ ซึ่งอาจกล่าวได้ว่า เด็กจะได้รับการถ่ายทอดลักษณะต่างๆ มาจากครอบครัวหรือพ่อแม่แทบทั้งสิ้น (มธุรส ชำนาญทัศน์. 2532 : 45) พ่อแม่จึงนับเป็นบุคคลสำคัญในครอบครัวที่มีบทบาทในการอบรมสั่งสอนเด็กมากที่สุด เพราะนอกจากจะเป็นผู้ตอบสนองความต้องการทั้งทางด้านร่างกายและทางด้านจิตใจของเด็ก กล่าวคือ การดูแลลูกให้พัฒนาทั้งทางร่างกายและจิตใจ ได้แก่ การดูแลสุขภาพร่างกายลูก การดูแลให้ลูกรู้จักเลือกอาหารที่ถูกต้องเหมาะสม การดูแลเมื่อลูกไม่สบายหรือเจ็บป่วย การรับฟังความคิดเห็นของลูก การยอมรับสภาพอารมณ์และจิตใจของลูก การสนใจพฤติกรรมของลูก (ชนธร มงคลพฤฒางกูร. 2548 : 20) นอกจากนี้ยังมีบทบาทของพ่อแม่ที่สำคัญอีกประการหนึ่งคือ บทบาทในด้านการเป็นตัวแบบ (Models) ให้แก่เด็ก โดยเฉพาะการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างพ่อแม่กับเด็กจะเป็นตัวกำหนดแบบแผนพฤติกรรม ความคิดและความเชื่อของเด็กในอนาคต ทำให้เด็กเรียนรู้และเกิดพฤติกรรมต่างๆ ทั้งที่พึงประสงค์และไม่พึงประสงค์ หรืออาจกล่าวได้ว่า พ่อแม่เปรียบเสมือนเป็นครูคนแรกของลูก ไม่ว่าจะเป็นการสอนเรื่องการกิน การพูด ฯลฯ ก็ตามที ทั้งนี้ หากพ่อแม่มีการประพฤติปฏิบัติตัวที่ถูกต้องเหมาะสมกับคำสั่งสอนที่บอกกล่าว เด็กก็จะประพฤติปฏิบัติตาม และซึมซับเก็บไว้ในความทรงจำจนกลายเป็นบุคลิกภาพที่ดี แต่หากพ่อแม่ประพฤติตนขัดแย้งกับคำอบรมสั่งสอนของตัวเอง ก็จะทำให้เด็กเกิดความรู้สึกสับสน ไม่รู้ว่าสิ่งใดถูกหรือผิด และอาจก่อให้เกิดบุคลิกภาพที่ไม่ต้องการได้ ดังที่สุนทร โคตรบรรเทา ได้กล่าวว่า ลูกเปรียบเสมือนหุ่นดินเหนียวที่พ่อแม่จะปั้น ปรุงแต่ง หรือปลูกฝังตัวอย่างที่ถูกต้อง และค่านิยมที่ดีต่างๆ ลงไปได้ หรือจะปลูกฝังสิ่งที่ผิดทั้งหลายลงไปก็ย่อมทำได้ ดังนั้น ความรับผิดชอบประการแรกของพ่อแม่ คือการทำตนให้เป็นตัวอย่างที่ดีว่ามนุษย์ควรมีชีวิตอย่างไร (พชรวรรณ ครุฑนาค. 2542 : 26-27) การที่พ่อแม่ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในการดำรงชีวิต เช่น มีการตอบสนองความต้องการในชีวิตอย่างมีเหตุมีผลตามสมควร ไม่ฟุ่มเฟือยเกินความจำเป็น ใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างเต็มที่ พยายามทำสิ่งต่างๆ ด้วยตนเองตามศักยภาพ ย่อมส่งผลให้เด็กเติบโตมาตามสภาพแวดล้อมที่จะหล่อหลอมเด็ก ให้มีคุณลักษณะแบบนั้นเช่นเดียวกัน ดังที่นักสังคมวิทยายอมรับว่า พ่อแม่คือแก่นของสถาบันครอบครัว ลูกจะมีแนวโน้มไปในทางที่ดีหรือเสื่อมก็มักขึ้นอยู่กับอิทธิพลของพ่อแม่อยู่มาก (พัชรินทร์ วินัยกุลพงศ์. 2546 : 34) พ่อแม่จึงเป็นบุคคลผู้มีอิทธิพลต่อการเกิดและเสริมสร้างทัศนคติให้แก่เด็ก ดังนั้นอิทธิพลของพ่อแม่จึงมีความสัมพันธ์กับการมีทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของบุคคล

2. อิทธิพลของกลุ่มเพื่อน

2.1 ความหมายของกลุ่มเพื่อน

ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2517 : 3) ได้ให้ความหมายไว้ว่า บุคคลที่มีอายุรุ่นราวคราวเดียวกันกับเด็กวัยรุ่น ชอบทำกิจกรรมร่วมกัน เรียนหนังสือด้วยกัน เล่นด้วยกัน และเที่ยวเตร่ด้วยกัน จะเป็นเพศเดียวกันหรือคนละเพศก็ได้

พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2542 : 802) เพื่อน หมายถึง ผู้ชอบพอรักใคร่กัน ผู้สนิทสนมคุ้นเคยกัน ผู้อยู่ที่ในสภาพเดียวกัน

2.2 ความสำคัญของกลุ่มเพื่อน

จรรยา สุวรรณทัต (2528 : 34) กล่าวว่า ความสำคัญของกลุ่มเพื่อนนั้น ช่วยให้วัยรุ่นสามารถ

พิมพ์บนกระดาษถนอมสายตา Green Read อ่านได้นาน

เปรียบเทียบและประเมินตนเอง นอกจากนี้เพื่อนยังช่วยให้เด็กวัยรุ่นได้พัฒนาค่านิยม เจตคติ และพฤติกรรมตลอดจนความสามารถในการสร้างความเป็นอิสระทางจิตใจต่อพ่อแม่ได้ ในช่วงวัยรุ่นความสัมพันธ์กับเพื่อน มีอิทธิพลต่อการปรับตัวและบุคลิกภาพของวัยรุ่นมากกว่าวัยใดๆ เด็กวัยรุ่นมักเลียนแบบเพื่อนในด้านต่างๆ เด็กวัยรุ่นจะมีความรู้สึกต้องการเพื่อนเพราะเป็นบุคคลที่อยู่ใกล้ชิดแล้วสบายใจ เนื่องจากมีความเข้าใจซึ่งกันและกันและอยู่วัยเดียวกัน มีความสนใจ ความต้องการและปัญหาคล้ายๆ กับของตนเอง นอกจากนี้วัยรุ่นจะรวมกลุ่มกันตามความสนใจและรสนิยม ทำกิจกรรมที่ก่อให้เกิดความเพลิดเพลิน

สมชาย รัญธนกุล (2526 : 98-99) กล่าวว่า เด็กที่มีอายุอยู่ในรุ่นราวคราวเดียวกันจะมีความสนใจและอุดมคติคล้ายคลึงกันก็มักจะรวมกันเป็นกลุ่ม เด็กวัยนี้จะมีความรู้สึกว่า การคบเพื่อนเป็นสิ่งที่สำคัญมาก หรืออาจกล่าวได้ว่าการคบเพื่อนเป็นความต้องการอย่างหนึ่งของวัยรุ่น ซึ่งเขาต้องการคบเพื่อนทั้งเพศเดียวกันและเพื่อนต่างเพศ เมื่อวัยรุ่นได้มีการรวมกลุ่มกันก็จะมีการสร้างกิจกรรมร่วมกันขึ้นมา รวมทั้งมีการสร้างกฎเกณฑ์ของกลุ่มด้วย โดยทั่วไปเด็กวัยรุ่นจะมีความเคารพและภักดีต่อกลุ่มทำสิ่งต่างๆ เหมือนๆ กัน ซึ่งจะทำให้ตัวเขาเองสบายใจ เมื่อเด็กมีปัญหา ก็จะไปปรับทุกข์หรือขอคำปรึกษาจากเพื่อนมากกว่าที่จะหันไปปรึกษาพ่อแม่ เด็กจะเริ่มตัดสินใจด้วยตัวเอง และไม่ชอบให้ผู้ใหญ่มายุ่งในเรื่องส่วนตัวของเขาโดยจะยึดความคิดเห็นของตนเองเป็นหลัก

ยุวดี เทียรมประสิทธิ์ (2536 : 69-70) กล่าวว่า การมีเพื่อนมากช่วยทำให้วัยรุ่นได้สังเกต วิเคราะห์ วิจารณ์ และประเมินผู้อื่น รู้จักคนหลายแบบ และมีประสบการณ์ที่จะเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับผู้อื่นที่แตกต่างกัน ซึ่งจะเป็นพื้นฐานในการสร้างมนุษยสัมพันธ์ และการปรับตัวในการทำงาน การใช้ชีวิตแบบผู้ใหญ่ การรู้จักปรับตัวให้เป็นที่ยอมรับสำหรับเพื่อนฝูง หรือหมู่คณะนี้จะเสริมสร้างความรู้สึกมั่นใจในตนเอง ความรู้สึกอบอุ่นใจและเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม อันเป็นความต้องการทางสังคมที่วัยรุ่นต้องการมาก

ชัยนาถ นาถบุปผา (2515 : 19) กล่าวว่า เพื่อนและพรรคพวกเป็นความต้องการของทุกคน เขาไม่อาจมีชีวิตอย่างเป็นสุขได้หากขาดเพื่อนที่สนิทหรือพรรคพวกที่พอจะคุยกันได้รู้เรื่อง การคบเพื่อนควรจะได้รับการสนับสนุนตั้งแต่เด็กยังเล็กๆ อยู่ โดยชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของการมีเพื่อน โดยเฉพาะเพื่อนแท้

พนม เกตุมาน (2535 : 47-48) กล่าวว่า ในวัยรุ่นนั้น เพื่อนมีความสำคัญมาก ใครไม่มีเพื่อนก็เหมือนไม่มีความหมาย ไม่มีคุณค่า เพราะวัยนี้ต้องการเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มและเป็นที่ต้องการยอมรับในหมู่เพื่อนรุ่นเดียวกัน ไปไหนมาไหนด้วยกัน แลกเปลี่ยนความคิดเห็น และฝึกทักษะทางสังคมด้วยกัน เกิดการเรียนรู้จากกลุ่มในเรื่องของเอกลักษณ์ ค่านิยม ทัศนคติ ความชอบ ความเชื่อ และบทบาททางเพศที่ถูกต้องเหมาะสม วัยนี้ต้องการความเป็นอิสระจากครอบครัว แต่ก็ยังไม่มั่นใจที่จะเป็นตัวของตัวเองได้เต็มที่ เขาจึงต้องการเพื่อนเพื่อเรียนรู้ด้วยตัวเองและมีกิจกรรมที่สนใจจะทำด้วยกัน เพื่อนจึงมีความหมายและสำคัญอย่างมากกับวัยรุ่น

2.3 อิทธิพลของกลุ่มเพื่อนในเด็กวัยรุ่น

ไรส์แมน (Riesman; อ้างอิงจาก สมชาย รัญธนกุล. 2526 : 102) กล่าวว่า กลุ่มเพื่อนเป็นกลุ่มที่มีความสำคัญมากที่สุด โดยเฉพาะสังคมปัจจุบัน บุคคลมักจะยึดเอาเพื่อนเป็นแนวทางในการปฏิบัติ กลุ่มเพื่อนมีอิทธิพลดังต่อไปนี้

1. สอนให้เด็กวัยรุ่นรู้จักอำนาจที่ไม่ใช่เป็นแบบส่วนตัว ในกลุ่มเพื่อนเล่น เด็กวัยรุ่นจะเรียนรู้กฎเกณฑ์ต่างๆ จากการมีส่วนร่วมเล่นด้วย เช่นการเล่นฟุตบอล ถ้าฝ่าฝืนก็จะถูกกีดกันออกจากกลุ่ม ซึ่งในที่สุดบุคคลนั้นก็จะกลายเป็นคนรักษากฎเหมือนคนอื่นๆ

2. กลุ่มเพื่อนช่วยให้เด็กวัยรุ่นได้ทดลองข้อกำหนดหรือกฎเกณฑ์ของผู้ใหญ่ ปกติวัยรุ่นเมื่ออยู่ในกลุ่มมักจะกล้าทำอะไรที่ขัดแย้งหรือลองดีผู้ใหญ่มากกว่าทำโดยลำพังคนเดียว แต่ในขณะเดียวกันก็จะทดสอบว่ากลุ่มสามารถจะขัดแย้งดื้อดึงกับผู้ใหญ่ได้แค่ไหน และพอจะเชื่อถือพึ่งพาได้แค่ไหน ซึ่งเป็นเรื่องเกี่ยวกับกำลังใจ

พิมพ์บนกระดาษถนอมสายตา Green Read อ่านได้นาน

3. กลุ่มเพื่อนอาจจะถ่ายทอดระเบียบวิธีและคุณค่าที่ผู้ใหญ่ต้องการหรืออาจจะเป็นไปในรูปตรงข้าม ซึ่งโดยทั่วไปจะเป็นตัวแทนถ่ายทอดคุณค่าที่ผู้ใหญ่ที่ต้องการอย่างได้ผลที่สุด ถ้าหากกลุ่มสนับสนุนระเบียบและคุณค่าขึ้น

ชัยนาถ นาถบุปผา (2515 : 19) กล่าวว่าการคบเพื่อนของเด็กวัยรุ่น อิทธิพลที่จะได้รับจากกลุ่มเพื่อนรุ่นราวคราวเดียวกันปรากฏได้จากแบบฉบับการเลียนแบบต่างๆ เช่น กริยาท่าทาง ความประพฤติ การแต่งกาย รวมไปถึงบุคลิกภาพของเด็กวัยรุ่นด้วย เหล่านี้เป็นความต้องการที่อยากให้เป็นที่ยอมรับของกลุ่มเพื่อน อิทธิพลจากกลุ่มเพื่อนดังกล่าวอาจเรียกได้ว่าเป็นการเลียนแบบอย่างตามเพื่อน (Peer Culture) ในเด็กวัยรุ่น

2.4 ความเกี่ยวข้องระหว่างอิทธิพลของกลุ่มเพื่อนกับทัศนคติตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง

ความสัมพันธ์กับเพื่อนในระยะวัยรุ่นนับว่ามีอิทธิพลต่อการปรับตัวและบุคลิกภาพของเด็กวัยรุ่นมากกว่าวัยใดๆ เด็กวัยรุ่นมักเลียนแบบเพื่อนในด้านต่างๆ เช่น การพูดภาษาแสลงที่เข้าใจกันเฉพาะกลุ่ม การแต่งกาย การสนใจกิจกรรมต่างๆ เด็กวัยรุ่นนั้นจะมีความรู้สึกต้องการเพื่อน เพราะเพื่อนเป็นบุคคลที่อยู่ใกล้ชิดแล้วเกิดความสบายใจ เนื่องจากมีความเข้าใจซึ่งกันและกัน อยู่ในวัยเดียวกัน มีความสนใจ ความต้องการ และปัญหาคล้ายๆ กับตนเอง เพื่อนจึงรู้ใจและมีความสัมพันธ์ใกล้ชิด มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจต่างๆ เป็นที่ปรึกษาหารือระบายความทุกข์ หรือเล่าความลับส่วนตัวให้ฟังได้ เด็กวัยรุ่นมักจะเลียนแบบเพื่อนของตน ติดเพื่อน ผูกพันกับเพื่อน เชื่อเพื่อนเป็นอันมาก จนบางครั้งจะเกิดความขัดแย้งกับครอบครัว เพราะมาตรฐานความประพฤติในกลุ่มเพื่อนวัยรุ่นด้วยกันมักแตกต่างขัดแย้งกับมาตรฐานของครอบครัว (ยุวดี เทียรฆประสิทธิ์. 2536 : 69) เนื่องจากวัยรุ่นใช้ชีวิตอยู่นอกบ้านนานขึ้น ถ้าเป็นวัยรุ่นที่เรียนหนังสือในโรงเรียน เวลาส่วนใหญ่จะอยู่กับเพื่อน ได้พบได้คุยและได้ฟังคำพูด การสั่งสอน และได้เห็นการกระทำอีกมากมาย ซึ่งล้วนมีความสำคัญต่อชีวิตวัยรุ่น ประกอบกับเป็นระยะที่วัยรุ่นเบี่ยงเบนความสนใจไปยังกลุ่มเพื่อนและมีความต้องการเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม ทำให้วัยรุ่นเอาอย่างกันในทุกเรื่อง (รัชนี ลาชโรจน์. 2545 : 151) ซึ่งสามารถอธิบายได้ตามวิธีการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ โดยใช้กระบวนการของกลุ่มหรืออิทธิพลของกลุ่มที่เกิดจากทฤษฎีการรับรู้-ทฤษฎีสนาม (Cognitive-Field Theory) ที่มีสมมติฐานว่า มนุษย์เป็นสัตว์สังคม ซึ่งต้องการสังสรรค์เกี่ยวข้องกับบุคคลอื่นในสังคม เพื่อประโยชน์ทางด้านการรู้จักตนเอง การปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม การปรับปรุงการปฏิบัติของตนเองให้เข้ากับบรรทัดฐานของกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการเปลี่ยนแปลงทัศนคติที่สำคัญคือ บรรทัดฐานของกลุ่มที่ขัดแย้งกับทัศนคติของบุคคล และแรงผลักที่ทำให้บุคคลอยากจะอยู่รวมกับกลุ่ม ความต้องการที่จะเป็นที่ยอมรับของกลุ่ม หรือความกลัวที่จะถูกกลุ่มไม่ยอมรับตนเอง (ประภาเพ็ญ สุวรรณ. 2520 : 96-97) ดังนั้นเด็กที่คบหาสมาคมกับเพื่อนจึงได้รับอิทธิพลจากกลุ่มเพื่อนเป็นอย่างมาก เพราะเด็กต้องการการยอมรับจากเพื่อนๆ ต้องการคำแนะนำ ต้องการความช่วยเหลือจากเพื่อน ต้องการผูกมิตร หากเพื่อนคบเด็กที่เกเร ชอบเที่ยวเตร่ เขาก็จะเห็นว่าการเที่ยวเป็นสิ่งที่ดี (ทัศนีย์ ประจะเนย์. 2538 : 183) สอดคล้องกับแนวคิดของสุพัตรา สุภาพ ที่กล่าวไว้ว่า เพื่อนมีความสำคัญต่อวัยรุ่นมาก เพราะวัยรุ่นเป็นวัยที่อยากให้เพื่อนยอมรับ เพราะฉะนั้นจึงพยายามทำตามเพื่อน แม้บางครั้งจะขัดกับความรู้สึกส่วนตัวก็ตาม เช่น เพื่อนชวนเดินขบวน แม้ไม่อยากเดินก็เดินด้วย เพราะเพื่อนจะไม่รัก หรือไม่ก็ไม่กล้าขัดใจเพื่อน ดังนั้น ถ้าเพื่อนดีวัยรุ่นก็จะประพฤติในทางที่ดี แต่ถ้าเพื่อนไม่ดีวัยรุ่นก็อาจมีพฤติกรรมไปสู่ทางไม่ดี (ชนาธิป ชินะนาวิน. 2545 : 44) กลุ่มเพื่อนจึงเป็นกลุ่มที่มีอิทธิพลต่อการเสริมสร้างค่านิยม ลักษณะนิสัย ตลอดจนคุณธรรมจริยธรรมของเด็กวัยรุ่น เพราะเหตุว่าธรรมชาติของวัยรุ่นจะมีความผูกพัน และต้องการการยอมรับจากกลุ่มเพื่อนมากกว่ากลุ่มอื่นๆ กลุ่มเพื่อนจึงมีการรวมตัวกันโดยธรรมชาติโดยทั่วไป ซึ่งหากการรวมตัวดังกล่าวเป็นไปในทิศทางที่สร้างสรรค์ ย่อมส่งเสริมให้วัยรุ่นเหล่านั้นมีพฤติกรรม ค่านิยม และคุณธรรมจริยธรรมเป็นที่พึง

พิมพ์บนกระดาษถนอมสายตา Green Read อ่านได้นาน

ประสงค์ของสังคมต่อไป (คณะกรรมการพัฒนาการศึกษาอบรมและดูแลเด็กวัยรุ่น. 2535 : 50-51) จะเห็นได้ว่า ในระยะวัยรุ่นเพื่อนเป็นกลุ่มบุคคลที่มีอิทธิพลต่อวัยรุ่นมาก ดังนั้นการเปลี่ยนทัศนคติของเด็กวัยนี้จะมีผลมาจากกลุ่มเพื่อนมาก (ประภาเพ็ญ สุวรรณ. 2520 : 67) ดังนั้น อิทธิพลของเพื่อนจึงมีความสัมพันธ์กับทัศนคติของวัยรุ่นรวมถึงทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของวัยรุ่นด้วย

3. อิทธิพลของสื่อ

3.1 ความหมายของสื่อ

ไชยยศ เรืองสุวรรณ (2526 : 137) กล่าวว่า "สื่อ" หมายถึง สิ่งต่างๆ ที่ใช้เป็นตัวกลางในการสื่อสาร

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2529 : 112) กล่าวว่า "สื่อ" หมายถึง วัสดุ อุปกรณ์ต่างๆ และวิธีการที่ใช้เป็นสื่อกลางให้ผู้สอนสามารถส่งหรือถ่ายทอดความรู้ เจตคติและทักษะไปยังผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

วินัย วรวัตน์ (2549 : 6) กล่าวว่า "สื่อ" หมายถึง เครื่องมือและวิธีการทั้งหลายที่เป็นตัวกลางในการส่งสาร เพื่อเสนอความรู้แก่ผู้รับสาร สื่อมีบทบาทอย่างยิ่งในการปฏิบัติงาน การติดต่อ การพัฒนา โดยเฉพาะด้านการประชาสัมพันธ์นั้น สื่อจะช่วยให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของกลุ่มเป้าหมาย

จากที่ได้กล่าวมาสามารถสรุปได้ว่า "สื่อ" หมายถึง เครื่องมือในการสื่อสารของคนในสังคม โดยรูปแบบการสื่อสารสามารถแยกออกได้เป็น 2 แบบ (ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. 2548 : 178) คือ

1. การสื่อสารทางเดียว (One-way communication) เป็นการติดต่อสื่อสารกันในลักษณะที่ผู้ส่งเป็นผู้ให้ข่าว ผู้รับไม่สามารถไม่มีโอกาสที่จะซักถามข้อสงสัย จึงไม่มีปฏิกิริยาป้อนกลับ ซึ่งในเรื่องอิทธิพลของสื่อที่งานวิจัยนี้ศึกษา จะเน้นที่การสื่อสารทางเดียว

2. การสื่อสารสองทาง (Two-way communication) เป็นการสื่อสารที่ผู้รับสารมีการตอบสนองและมีปฏิกิริยาป้อนกลับไปยังผู้ส่งสาร มีการเปิดโอกาสให้ผู้รับได้ถามข้อข้องใจ แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและอธิบายร่วมกัน รวมทั้งมีการปรึกษาหารือกันได้ด้วย

<u>ความหมายของการสื่อสาร</u>

การสื่อสาร (Communication) มีความหมายตามแนวคิด ความสนใจของนักวิชาการ โดยที่แต่ละบุคคลได้ให้ความสำคัญและพิจารณาการสื่อสารในภาพที่แตกต่างกันไปดังนี้

อริสโตเติล (Aristotle) นักวาทวิทยาได้นิยามการสื่อสารไว้ว่า "คือการแสวงหาวิธีการชักจูงใจที่พึงมีอยู่ทุกรูปแบบ"

เอ็ดเวิร์ด ซาร์ฟีร์ (Edward Sapir) กล่าวว่า "การสื่อสาร คือ การตีความหมายโดย สัญชาตญาณต่อท่าทางที่แสดงเป็นสัญลักษณ์โดยไม่รู้ตัว ต่อความคิด และต่อพฤติกรรมของบุคคล"

จอร์จ เอมิลเลอร์ (George A. Miller) กล่าวว่า "การสื่อสาร การถ่ายทอดข่าวสารจากที่หนึ่งไปยังอีกที่หนึ่ง"

จอร์จ เกิร์บเนอร์ (George Gerbner) นิยามการสื่อสารไว้ว่า "การสื่อสาร คือ การแสดงปฏิสัมพันธ์ทางสังคม (Social Interaction) โดยใช้สัญลักษณ์และระบบการสาร (Message Systems)

คาร์ล ไอ ฮอฟแลนด์ และคณะ (Carl I. Hovland and Others) กล่าวถึงการสื่อสารว่า "การสื่อสาร คือ กระบวนการที่บุคคลหนึ่ง (ผู้ส่งสาร) ส่งสิ่งเร้า (โดยปกติเป็นภาษาพูดหรือภาษาเขียน) เพื่อเปลี่ยนพฤติกรรมของบุคคลอื่น (ผู้รับสาร)"

ชาลส์ อี ออสกูด (Charles E. Osgood) ให้ความหมายการสื่อสารว่า "ในความหมายโดยทั่วไปแล้ว การสื่อสารเกิดขึ้นเมื่อฝ่ายหนึ่ง คือ ผู้ส่งสาร มีอิทธิพลต่ออีกฝ่ายหนึ่ง คือ ผู้รับสาร โดยใช้สัญลักษณ์ต่างๆ ซึ่งถูก

ส่งผ่านสื่อที่เชื่อมระหว่างทั้งสองฝ่าย"

จากทัศนคติในการให้คำนิยามความหมายของการสื่อสารสรุปได้ว่า "การสื่อสาร หมายถึง การที่ผู้ส่งสารต้องการส่งสารหรือข้อมูลอันมีผลให้เกิดความเข้าใจกันระหว่างผู้ส่งสารและผู้รับสาร"

3.2 องค์ประกอบในกระบวนการสื่อสาร

อย่างที่ทราบกันดีอยู่แล้วว่า มนุษย์เราติดต่อสื่อสารกัน เพื่อถ่ายทอดความคิด ความรู้สึก ความเชื่อ ทัศนคติ ความรู้และข้อมูลต่างๆ ทั้งโดยการพูด การเล่าเรื่องราว การร้องเพลง การเขียน และการใช้เทคโนโลยีในการสื่อสาร

<u>กระบวนการสื่อสาร</u>

กระบวนการสื่อสาร (พรทิพย์ เย็นจะบก และ คณะ. 2548 : 11) ประกอบด้วยปัจจัยพื้นฐาน คือ ผู้ส่งสาร (sender) สาร (message) ช่องทางการสื่อสาร (channel) และผู้รับสาร (receiver) และผลการสื่อสารนั้นก็ทำให้เกิดผล (effect) ซึ่งก็คือการสื่อสารนั่นเอง

ผู้ส่งสาร ⟶ *สาร* ⟶ *ช่องทางการสื่อสาร* ⟶ *ผู้รับสาร* ⟶ *ผลของการสื่อสาร*

**หมายเหตุ* *ในรูปแบบของการสื่อสารมี 2 แบบ โดยแบ่งตามการปฏิสัมพันธ์ของผู้รับสารต่อสารที่ได้รับ*
ถ้าเป็นการรับสารอย่างเดียวเรียกว่า การสื่อสารทางเดียว
ถ้ามีการโต้ตอบกันระหว่างผู้ส่งสารและผู้รับสาวเรียกว่า การสื่อสารสองทาง

<u>ช่องทางการสื่อสาร</u>

เป็นช่องทางที่ทำให้ผู้ส่งสารและผู้รับสารสามารถสื่อสาร ติดต่อ และแลกเปลี่ยนความหมายกันได้ ซึ่งอาจเป็นประสาทสัมผัสของมนุษย์ ทั้ง ตา หู จมูก ลิ้น การสัมผัส หรือ ช่องทางธรรมชาติ เช่น อากาศ เป็นต้น โดยที่ช่องทางการสื่อสารที่มนุษย์สร้างขึ้นเรียกว่า สื่อ (Media) ดังนั้นการสื่อสารจะมีผลต่อสภาพอารมณ์ ความเชื่อ ความคิด ทัศนคติ พฤติกรรมของบุคคล รวมไปถึง กลุ่ม สังคม วัฒนธรรม และสื่อก็เป็นปัจจัยในกระบวนการสื่อสาร เพื่อนำเอาข้อมูลข่าวสารจากผู้ส่งสารไปยังผู้รับสารเพื่อการสร้างความหมาย ความเข้าใจร่วมกัน ดังนั้นสื่อที่สามารถส่งข่าวสารจากผู้ส่งไปสู่ประชาชนได้จำนวนมากในเวลาเดียวกัน เรียกว่า "สื่อมวลชน" นั่นเอง

<u>สื่อมวลชน</u>

เป็นตัวกลางหรือสื่อกลางในการนำข่าวสารข้อมูลจากแหล่งข้อมูล หรือผู้ส่งสารไปยังผู้รับสารจำนวนมากในเวลาเดียวกันและรวดเร็ว โดยใช้เทคโนโลยีการผลิตและการสื่อสาร อาทิ สิ่งพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ ภาพยนตร์ เทป เพลง ภาพถ่าย อินเตอร์เน็ต เป็นต้น (พรทิพย์ เย็นจะบก และคณะ. 2548:12)

<u>อิทธิพลและผลกระทบของสื่อมวลชนต่อเด็กและเยาวชน</u>

อุบลรัตน์ ศิริยุวศักดิ์ (2548 : 8) ให้ความเห็นว่า สื่อมวลชนเป็นสถาบันทางสังคมและวัฒนธรรมที่มีอิทธิพลและผลกระทบต่อสังคมอย่างมาก จะเห็นได้ว่า ทัศนคติและความเชื่อในเรื่องอิทธิพลและผลกระทบของสื่อมีที่มาจากความเชื่อและการรับรู้ของสังคม (perceived effect) ผลกระทบที่เกิดขึ้นจริงจากการทำงานของสื่อมวลชน (actual effect) รวมทั้งการค้นพบจากการศึกษาวิจัยในช่วงหลังๆ ที่ว่านอกเหนือจากความสัมพันธ์ระหว่างสื่อมวลชนกับผลกระทบของสื่อนั้นยังมีปัจจัยอื่นๆ แทรกอยู่ระหว่างสองตัวแปรนี้เสมอ

3.3 ประเภทของสื่อ

จากอดีตจนถึงปัจจุบัน มนุษย์ประดิษฐ์คิดค้นสื่อที่ใช้ในการสื่อสารขึ้นมามากมายหลาก หลายชนิด และเลือกใช้ในสถานการณ์ที่แตกต่างกันออกไปตามธรรมชาติของผู้รับสารและตามพัฒนาการของสื่อในสังคมนั้นๆ

ประเภทของสื่อแบ่งออกได้ดังนี้ (เอกสารประกอบการสอนชุดวิชาการสื่อสารมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. 2534 : 48)

แบ่งตาม **รูปแบบการนำเสนอสื่อ**

1. *สื่อสิ่งพิมพ์ (printed media)* ได้แก่ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร หนังสือ ภาพถ่าย
2. *สื่ออิเล็กทรอนิกส์ (electronics media)* ได้แก่ วิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์

แบ่งตาม **การรับรู้สื่อ**

1. *สื่อที่รับรู้โดยการฟัง (audio media)* ได้แก่ วิทยุกระจายเสียง เทป
2. *สื่อที่รับรู้โดยการมองเห็น (visual media)* ได้แก่ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร หนังสือ ภาพยนตร์
3. *สื่อที่รับรู้โดยการฟังและการมองเห็น (audiovisual media)* ได้แก่ วิทยุโทรทัศน์ ภาพยนตร์

ความหมายของสื่อประเภทต่าง ๆ

ปรมะ สตะเวทิน ได้ให้ความหมายของสื่อชนิดต่างๆ ที่จะนำมาวิจัย โดยได้จากการอ้างอิงถึงเอกสารทางวิชาที่มีนักวิชาการได้กล่าวอ้างไว้ดังนี้

1. หนังสือพิมพ์ หมายถึง สิ่งพิมพ์ที่มีการตีพิมพ์เป็นประจำ (published periodically) ไม่น้อยกว่าสัปดาห์ละ 1 ครั้ง, มีการผลิตได้หลายฉบับโดยใช้เครื่องจักรกล (mechanical reproduction), มีการจำหน่ายโดยทั่วไป ไม่เฉพาะเจาะจงจำหน่ายแก่บางคน (not just a chosen few), มีเนื้อหาหลากหลาย (vary in content) และรวมทุกสิ่งทุกอย่างที่อยู่ในความสนใจของประชาชนทั่วไป, หนังสือพิมพ์จะต้องออกทันตามเวลาโดยองค์การที่กระทำหน้าที่อย่างต่อเนื่อง (timely with some continuity of organization)

2. นิตยสาร คำว่า magazine (นิตยสาร) มาจากภาษาฝรั่งเศสว่า magasin ซึ่งความหมายเริ่มต้นของมันก็คือ โรงพัสดุ (storehouse) โดยนิตยสารในช่วงแรกๆ ในอังกฤษและยุโรปเป็นที่รวมของภาพวาด ร้อยกรอง ร้อยแก้ว และการเขียนเรื่องเกี่ยวกับเรื่องหลายประเภท อย่างไรก็ดี นิตยสารในปัจจุบันหรือที่เราเข้าใจกันนั้น หมายถึง สิ่งพิมพ์ที่เย็บเล่มและมีปก โดยมีการกำหนดออกเป็นประจำ

แฟรงค์ ลูเธอร์ มอทท์ (Frank Luther Mott) ให้ความหมายของนิตยสารว่าเป็น "เอกสารที่เย็บเล่มออกมาเป็นประจำ และมีเนื้อหาหลากหลาย"

พจนานุกรมในสหรัฐ ให้ความหมายนิตยสารไว้ว่า "คือสิ่งพิมพ์ที่โดยปกติเป็นปกอ่อนและบางครั้งมีภาพ ออกเป็นประจำตามระยะเวลาที่กำหนด และมีเนื้อหาที่เกี่ยวกับเรื่อง บทความ ฯลฯ โดยนักเขียนหลายคนและโดยปกติจะมีโฆษณาด้วย"

3. ภาพยนตร์ หมายถึง "ภาพนิ่งที่บันทึกบนเซลลูลอยด์ เมื่อฉายด้วยเครื่องฉายภาพยนตร์ไปที่จอสีขาว ภาพที่ปรากฏบนจอนั้น จะเคลื่อนไหว มองดูเหมือนธรรมชาติ" โดยประเภทของภาพยนตร์จะแบ่งเป็น

3.1 ภาพยนตร์เรื่อง (Feature Film, Entertainment Film or Commercial Film) เป็นภาพยนตร์ที่สร้างเพื่อฉายในโรงภาพยนตร์ เพื่อความบันเทิง สร้างตามบทประพันธ์ มีตัวแสดงแสดงบทบาทของตัวละครในเนื้อเรื่อง และมีเนื้อหาหลากหลาย

3.2 ภาพยนตร์สารคดี (Documentary Film) เป็นภาพยนตร์กึ่งบันเทิงกึ่งความรู้ เป็นการให้ความรู้โดยอ้อมผ่านทางสื่อภาพยนตร์ ขณะเดียวกันก็อาจให้ความผ่อนคลายแก่ผู้ชมไปด้วย

3.3 ภาพยนตร์เพื่อการศึกษา (Educational Film) เป็นภาพยนตร์ที่สร้างขึ้นโดยมีจุดมุ่งหมายในการให้ความรู้โดยตรงแก่ผู้เรียนที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย วัตถุประสงค์เพื่อการศึกษาเป็นหลัก โดยใช้โสตทัศนูปโภคสำหรับการศึกษา

4. วิทยุกระจายเสียง เป็นสื่อที่ส่งเสียงผ่านคลื่นแม่เหล็กไฟฟ้า (electromagnetic waves)

อาร์ เทอรี่ เอลมอร์ (R. Terry Ellmore) ให้ความหมาย "วิทยุ" ว่า คือ การส่งสัญญานโดยพลังแม่เหล็กไฟฟ้า (electromagnetic energy)

แคลเรนซ์ แอล บาร์นฮาร์ท และ โรเบิร์ต เค บาร์นฮาร์ท (Clarence L. Barnhart and Robert K. Barnhart) ให้คำหมาย "วิทยุกระจายเสียง" ว่า "คือ วิธีการส่งและรับถ้อยคำ เพลง และเสียงอื่นๆ โดยคลื่นไฟฟ้า (electric waves)"

5. วิทยุโทรทัศน์

แคลเรนซ์ แอล บาร์นฮาร์ท และ โรเบิร์ต เค บาร์นฮาร์ท (Clarence L. Barnhart and Robert K. Barnhart) ได้อธิบายคำว่า "วิทยุโทรทัศน์" คือ กระบวนการของการส่งภาพ วัตถุ ฉาก หรือสิ่งใดๆ ที่เกิดขึ้นผ่านอากาศ โดยอาศัยไฟฟ้า เพื่อประชาชานที่อยู่ในที่ต่างๆ สามารถเห็นได้พร้อมๆ กัน

อาร์ เทอรี่ เอลมอร์ (R. Terry Ellmore) ให้คำนิยามไว้ว่า "วิทยุโทรทัศน์ คือ ระบบการโทรคมนาคมซึ่งใช้เพื่อการส่งภาพของสิ่งที่หยุดนิ่งหรือเคลื่อนไหว"

จากการรวบรวมเอกสารการให้ความหมายของสื่อชนิดต่างๆ ผู้วิจัยเห็นว่าวิธีการจัดประเภทของสื่อยังมีความคลุมเครืออยู่บ้าง ดังนั้นในการศึกษาและวิจัยในครั้งนี้ในด้านปัจจัยด้านสื่อและอิทธิพลของสื่อนั้นการแบ่งประเภทของสื่อเป็น 3 ประเภทใหญ่ และประเภทย่อยเพื่อความชัดเจนของตัวแปรดังนี้

1. สิ่งตีพิมพ์ หมายถึง ไปรษณียภัณฑ์ประเภทข้อความ รูป หรือรอยประดิษฐ์บนกระดาษ กระดาษแข็ง หรือวัสดุที่ใช้กันทั่วไปในกิจการพิมพ์ ซึ่งทำขึ้นเป็นหลายสำเนาเหมือนกันทุกประการด้วยกระบวนการทางเครื่องกลไก หรือการถ่ายภาพอันเกี่ยวข้องกับการใช้แม่พิมพ์ต้นแบบ กระดาษไข เนกาตีฟ หรือสิ่งอื่นๆ ที่ใช้กันโดยทั่วไปในกิจการพิมพ์

1.1 <u>หนังสือพิมพ์</u> หมายถึง สิ่งพิมพ์ข่าวและความเห็น เป็นต้น เสนอต่อประชาชน ตามปกติออกเป็นรายวัน

1.2 <u>นิตยสาร</u> หมายถึง หนังสือที่ออกเป็นรายคาบ เช่น นิตยสารรายสัปดาห์ นิตยสารรายเดือน

1.3 <u>วารสาร</u> หมายถึง หนังสือที่ออกตามกำหนดเวลา เช่น วารสารกรมการแพทย์วารสารราชบัณฑิตยสถาน

2. วิทยุกระจายเสียง หมายถึง สื่อที่อาศัยการแพร่สัญญาณเสียงออกอากาศโดยใช้คลื่น วิทยุ

3. วิทยุโทรทัศน์ หมายถึง สื่อที่อาศัยการแพร่สัญญาณโทรทัศน์ออกอากาศโดยใช้คลื่นวิทยุ หรือผ่านทางดาวเทียม

3.1 <u>โฆษณา</u> หมายถึง การเผยแพร่ข้อความออกไปยังสาธารณชนโดยการป่าวประกาศร้อง

3.2 <u>สารคดี</u> หมายถึง เรื่องที่เรียบเรียงขึ้นจากความจริง ไม่ใช่จากจินตนาการ เช่น สารคดีท่องเที่ยว สารคดีชีวประวัติ

3.4 ความเกี่ยวข้องระหว่างอิทธิพลของสื่อกับทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง

สื่อมวลชนเป็นสถาบันที่มีบทบาท และมีอิทธิพลอย่างยิ่งในสังคมไทย เนื่องจากเครือข่ายการสื่อสารที่ทันสมัยในปัจจุบัน ทำให้สื่อประเภทต่างๆ สามารถเข้าถึงประชาชนได้อย่างกว้างขวาง ไม่ว่าจะเป็นวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ สิ่งพิมพ์ ภาพยนตร์ หรือสื่อประเภทอื่นๆ (วันเพ็ญ พิศาลพงศ์. 2536 : 214) จัดเป็นสิ่งที่มีอิทธิพลต่อการปลูกฝัง เปลี่ยนแปลงทัศนคติของคนเราได้มาก เพราะบทความทางหนังสือพิมพ์ และรายการต่างๆ ทางวิทยุ โทรทัศน์ ภาพยนตร์นั้น จะให้ข้อเท็จจริง ความคิดเห็น และความรู้สึกเร้าอารมณ์แก่คนได้มาก จึงมีอิทธิพลทำให้คนมีทัศนคติเปลี่ยนไปทั้งในทางบวก และทางลบ (ทัศนีย์ ประจะเนย์. 2538 : 183) เมื่อมองในแง่ตัวเด็กก็จะเป็นได้ว่า ในปัจจุบันเด็กได้รับอิทธิพลจากสื่อต่างๆ ค่อนข้างมาก เพราะในแต่ละวันเด็กได้ใช้

พิมพ์บนกระดาษถนอมสายตา Green Read อ่านได้นาน

เวลาไปไม่น้อยกับสื่อต่างๆ เช่น ดูโทรทัศน์ ฟังวิทยุ อ่านหนังสือพิมพ์ นิทาน และการ์ตูน เป็นต้น อย่างไรก็ตามได้มีงานวิจัยมากมาย รวมทั้งข้อสังเกตจากประสบการณ์ของผู้ทำงานใกล้ชิดกับเด็ก สะท้อนว่าสื่อมวลชนมีอิทธิพลที่เป็นคุณและโทษต่อเด็ก เพราะอิทธิพลของสื่อมวลชนมีผลต่อกระบวนการเรียนรู้ ความคิดเห็น ค่านิยม ทัศนคติ ตลอดจนพฤติกรรมต่างๆ ของเด็ก (วันเพ็ญ พิศาลพงศ์. 2536 : 214-216) ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของยุวดี เทียรประสิทธิ์ (อ้างถึงใน ชนาธิป ชินะนาวิน. 2545 : 50) ที่ได้อธิบายอิทธิพลของสื่อมวลชนว่า วัยรุ่นเป็นวัยแห่งการเรียนรู้ มีความพร้อมที่จะรับข่าวสารต่างๆ ทุกรูปแบบ โทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ เป็นสิ่งที่ขาดไม่ได้ในสภาพสังคมปัจจุบัน และอิทธิพลของสื่อมวลชนครอบคลุมและเปลี่ยนแปลงทัศนคติ ค่านิยม ประเพณี วัฒนธรรม และวิถีชีวิตวัยรุ่น ดังนั้นจึงจะเห็นได้ว่าสื่อมวลชนมีอิทธิพลต่อบุคคลทั้งในระดับปัจเจกบุคคล กลุ่มหรือองค์กร สถาบันทางสังคม และวัฒนธรรมของประเทศ (อุบลรัตน์ ศิริยุวศักดิ์. 2547 : 559)

ในต่างประเทศมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับอิทธิพลของสื่อมวลชนกันมาก โดยในระยะแรกๆ นักวิชาการสนใจศึกษาอิทธิพลของสื่อมวลชนที่มีต่อเด็กและเยาวชนในทางลบเป็นส่วนใหญ่ ระยะต่อมาจึงมีการศึกษาอิทธิพลของสื่อมวลชนทางบวกมากขึ้น สรุปผลได้ว่า สื่อมวลชนแต่ละอย่างจะมีอิทธิพลทั้งในทางบวกและลบต่อบุคคลแต่ละประเภทแตกต่างกันไป ตัวอย่างอิทธิพลทางบวก เช่น สื่อมวลชนประเภทรายการของเด็กทำให้เด็กได้รับความเพลิดเพลินมีโลกทัศน์ที่กว้างขึ้น ได้รับรู้ข่าวสารทันเหตุการณ์ ได้เรียนรู้เทคโนโลยีต่างๆ ซึ่งอาจนำมาใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้ ในทางตรงกันข้าม ภาพยนตร์ประเภทบู๊และโป๊อาจเหมาะกับผู้ใหญ่บางประเภท เพราะสามารถ ผ่อนคลายหรือระบายความรุนแรงในตัวออกไปได้จากกการชมภาพยนตร์ดังกล่าว แต่ไม่เหมาะกับเด็ก เพราะวุฒิภาวะทางการรู้การคิดของเด็กยังพัฒนาไม่สมบูรณ์ และมีความสามารถในการ ควบคุมตนอย่างจำกัด เด็กอาจเกิดความเข้าใจผิดว่าคนทั่วไปจะมีลักษณะเหมือนคนที่เห็นในโทรทัศน์ เด็กอาจเลียนแบบการกระทำที่ไม่เหมาะสมได้ เป็นต้น (งามตา วนินทานนท์. 2545? : 316)

ดังนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่าอิทธิพลของสื่อมวลชนนั้นมีความสัมพันธ์กับทัศนคติ เนื่องจากอิทธิพลอย่างหนึ่งที่สำคัญที่เป็นผลมาจากสื่อมวลชนนั่นคือ การเปลี่ยนแปลงทัศนคติ ซึ่งเป็นบทบาทหนึ่งในกระบวนการขัดเกลาทางสังคม กล่าวคือ สื่อมวลชนจะทำหน้าที่สร้างทัศนคติ เพราะสื่อมวลชนจะเป็นผู้ให้ข่าวสารความรู้แก่สมาชิกในสังคม และจะสอนวิธีการประเมินสิ่งต่างๆ รอบตัว ตลอดจนชี้แนวทางที่จะเอื้อประโยชน์ต่อการปฏิบัติ ซึ่งทำให้ทัศนคติของคนเราเปลี่ยนแปลงไป (ชนาธิป ชินะนาวิน. 2545 : 51)

4. การอบรมเลี้ยงดู

4.1 ความหมายของการอบรมเลี้ยงดู

ดวงเดือน พันธุมนาวินและคณะ (อ้างถึงใน ไอฝน ตนสาลี. 2549 : 48) กล่าวว่า การอบรมเลี้ยงดูหมายถึง การที่ผู้ใกล้ชิดเด็ก ติดต่อเกี่ยวข้องกับเด็กทั้งทางด้านคำพูดและการกระทำ ซึ่งเป็นการสื่อความหมายกับเด็กทั้งทางด้านความรู้สึกและอารมณ์ของผู้กระทำ ตลอดจนเป็นทางให้ผู้เลี้ยงดูสามารถจะให้รางวัลและลงโทษเด็กได้ นอกจากนี้ยังเป็นโอกาสให้เด็กได้ดูแบบอย่างการกระทำของผู้เลี้ยงดูตนด้วย

ชีวิน ประทุมรัตน์ (2546 : 11) ได้กล่าวถึงความหมายของการอบรมเลี้ยงดูว่าหมายถึง การที่พ่อแม่หรือผู้ดูแลปฏิบัติต่อเด็กและเรียกร้องให้เด็กปฏิบัติต่อตน และผู้อื่นในทำนองต่างๆ ปฏิสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องในชีวิตเด็ก ทำให้เด็กได้เรียนรู้สิ่งต่างๆ รอบตัว และเลียนแบบการกระทำต่างๆ ของผู้อบรมเลี้ยงดู

ทิพาพร ลิขิตกุล (2544 : 25) ได้สรุปความหมายของการอบรมเลี้ยงดูว่า หมายถึง การที่บิดามารดา หรือผู้ปกครองจะต้องปฏิบัติต่อเด็กในลักษณะต่างๆ ทั้งเหตุผลและการกระทำที่เหมาะสม เพื่อ ให้เด็กได้เรียนรู้ในสิ่งที่ดีงาม และปฏิบัติตนอยู่ในสังคมได้

กมลนันท์ รังสยาธร (2543 : 6) ได้ให้ความหมายของการอบรมเลี้ยงดูว่า หมายถึง การที่พ่อแม่หรือผู้ปกครองปฏิบัติต่อเด็ก โดยการให้คำแนะนำสั่งสอน ดูแลให้ความช่วยเหลือ คุ้มครอง ให้ความรักความอบอุ่นและตอบสนองความต้องการทางกายและใจ เพื่อให้เด็กได้มีชีวิตอยู่และเจริญเติบโตเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมตามความมุ่งหวัง นอกจากนี้ การอบรมเลี้ยงดูยังเป็นกระบวนการในการพัฒนาบุคลิกภาพของบุคคล เป็นเรื่องของการถ่ายทอดความคิด ความเชื่อ และวิธีการปฏิบัติของแต่ละครอบครัว

ยาใจ จุลพงษ์ (อ้างถึงใน กมลนันท์ รังสยาธร. 2543 : 5) กล่าวว่า การอบรมเลี้ยงดูเด็ก หมายถึง การบำรุงรักษาเด็กให้มีชีวิตอยู่ได้อย่างปลอดภัย อันหมายถึงความต้องการทางกาย เช่น การให้อาหาร และยังหมายถึงการฝึกหัดเด็กในสิ่งที่เกี่ยวกับความรู้สึกนึกคิด ความประพฤติและมารยาททางสังคม

เครก (Craig; อ้างอิงจาก กมลนันท์ รังสยาธร. 2543 : 6) กล่าวว่า การอบรมเลี้ยงดูคือกระบวนการที่บุคคลได้เรียนรู้ในการพัฒนา ทัศนคติ ความเชื่อค่านิยม ความรู้ และความหวังของสังคม ตลอดจนการปฏิบัติตนให้เหมาะสมกับบทบาทของคนในสังคมนั้นๆด้วย

นันทนา แทนธานี (อ้างถึงใน จำรัส มูลสาร. 2542 : 22) ให้ความหมายของการอบรมเลี้ยงดูว่า การอบรมเลี้ยงดูหมายถึง การที่ผู้ปกครองปฏิบัติต่อเด็กเพื่อสนองความต้องการที่จำเป็นของเด็กทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ เพื่อให้เด็กมีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี และนอกจากนี้ยังมีการให้คำแนะนำสั่งสอนอบรมให้เด็กมีพฤติกรรมที่เหมาะสม

รุ่งฤดี เมธีธำรง (2536 : 7) ได้ให้ความหมายของการอบรมเลี้ยงดูว่า หมายถึง วิธีการที่พ่อแม่ หรือผู้ปกครองปฏิบัติต่อเด็กในการอบรมเลี้ยงดู ทั้งทางตรงและทางอ้อม ทั้งทางวาจาและการกระทำ ทำให้เด็กรับรู้ทั้งทางความรู้สึกและการกระทำดังกล่าว

เพ็ญแข ประจนปัจจนึก (2536 : 19) ได้อธิบายว่า การอบรมเลี้ยงดูเป็นกระบวนการส่วนหนึ่งของการถ่ายทอดทางสังคม จัดเป็นวิธีการในการกล่อมเกลาบุคคล ซึ่งมีการให้รางวัลและการลงโทษเป็นสำคัญ

เสริมเกียรติ พรหมผุย (2523 : 4) ได้ให้ความหมายของการอบรมเลี้ยงดูว่า หมายถึง ความรู้สึกการรับรู้ของเด็กที่มีต่อพ่อแม่ เกี่ยวกับการปกครองดูแล หรืออบรมเลี้ยงดู

จิตรา เฟ้าทรัพย์ (2520 : 5) ได้ให้ความหมายของการอบรมเลี้ยงดูว่า หมายถึง วิธีการที่พ่อแม่ปฏิบัติต่อลูกในการอบรมเลี้ยงดู ซึ่งสามารถแยกออกได้อย่างเด่นชัดในลักษณะหนึ่งลักษณะใด

โดยสรุปแล้ว การอบรมเลี้ยงดู หมายถึง กระบวนการฝึกอบรม ปรุงแต่ง หรือการถ่ายทอดคุณลักษณะต่างๆ จากพ่อแม่ หรือผู้ใกล้ชิดให้แก่เด็ก การที่พ่อแม่มีปฏิสัมพันธ์กับลูก ในเรื่องของการตอบสนองความต้องการทั้งทางด้านกาย และทางด้านจิตใจ รวมถึงการอบรมสั่งสอน ชี้แนะแนวทางพฤติกรรมทุกอย่างให้แก่ลูกตามที่พ่อแม่คาดหวัง โดยการอบรมเลี้ยงดูนี้อาจใช้การให้รางวัล และการลงโทษประกอบการขัดเกลาบุคคลด้วย

4.2 ความสำคัญของการอบรมเลี้ยงดู

ในการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่มีความสัมพันธ์กับบุคลิกภาพทุกด้านของลูก ซึ่งความคิดนี้ปรากฏในทฤษฎีทางจิตวิทยาที่สำคัญ เช่น **ทฤษฎีจิตวิเคราะห์ของฟรอยด์** (Freud; อ้างอิงจาก ชีวิน ประทุมรัตน์. 2546 : 11) กล่าวว่า การพัฒนาบุคลิกภาพของคนนั้นเริ่มมาตั้งแต่วัยทารก ซึ่งเป็นพื้นฐานของการพัฒนาการทางบุคลิกภาพเมื่อเด็กเติบโตขึ้น โดยเฉพาะในช่วงอายุ 1-5 ปี เด็กจะต้องได้รับการเลี้ยงดูอย่างดี เพื่อให้เด็กได้รับการตอบสนองความต้องการ ถ้าในช่วงชีวิตตอนต้นเด็กได้รับการเลี้ยงดูไม่ดี เมื่อโตขึ้นจะมีปัญหาทางการปรับตัว และปัญหาอื่นๆ

ส่วนทฤษฎีพัฒนาการทางสังคมของอิริคสัน (Erikson) และดวงเดือน พันธุมนาวิน อรพินทร์

พิมพ์บนกระดาษถนอมสายตา Green Read อ่านได้นาน

ชูชม และงามตา วนินทานนท์ (อ้างอิงจาก ชีวิน ประทุมรัตน์. 2546 : 11) กล่าวว่า เด็กทารกที่ได้รับความสุข ความพอใจจากการดูแลอย่างใกล้ชิดของมารดามาตั้งแต่แรกเกิดจะทำให้เด็กเกิดความ รู้สึกรักใคร่ไว้วางใจมารดา และเมื่อเติบโตขึ้นจะแผ่ขยายความรู้สึกรักใคร่ไว้วางใจนี้ไปยังผู้อื่น และสภาพแวดล้อมที่แปลกใหม่ซึ่งจะทำให้เด็กสามารถปรับตัวได้ดีในเวลาต่อมา เกี่ยวกับการมีสุขภาพจิตที่ดีของเด็กโดยตรง

บัลด์วิน (Baldwin; อ้างอิงจาก ชีวิน ประทุมรัตน์. 2546 : 11) กล่าวว่า ลักษณะบุคลิกภาพทั้งหมดของเด็กเป็นผลมาจากการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ และพฤติกรรมการแสดงออกของเด็กมีความสัมพันธ์กับการอบรมเลี้ยงดู และวิธีการลงโทษของพ่อแม่โดยตรง

มุสเซน (Mussen; อ้างอิงจาก ชีวิน ประทุมรัตน์. 2546 : 11) กล่าวว่า การอบรมเลี้ยงดูในระยะต้นของชีวิตควรมีพื้นฐานของความรักและความอบอุ่นเป็นสำคัญ โดยการเรียนรู้ทางสังคมครั้งแรกของเด็กจะเกิดขึ้นจากการมีความสัมพันธ์กับสมาชิกในครอบครัว ดังนั้นสภาพแวดล้อม วิธีการอบรมเลี้ยงดู ทัศนคติ และค่านิยมของพ่อแม่จึงมีผลโดยตรงต่อการพัฒนาการด้านต่างๆ รวมทั้งลักษณะนิสัยของเด็กในอนาคตด้วย

แอดเลอร์ (Adler; อ้างอิงจาก สุวรรณี ทองรัมภากุล. 2539 : 31) ซึ่งเป็นนักจิตวิทยาสังคม ได้เน้นถึงความสำคัญของความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มว่า เป็นความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ เมื่อทารกเกิดมาได้มีปฏิสัมพันธ์กับผู้ที่อยู่รอบตัว และเริ่มกระบวนการเรียนรู้อยู่ในขอบเขตและกฎเกณฑ์ของสังคม ประสบการณ์ต่างๆ ที่เด็กได้สังเกตและรับไว้จากครอบครัว และจะพัฒนาทุกๆ ด้าน รวมทั้งทัศนคติ ความเชื่อ และบุคลิกภาพของเด็ก องค์ประกอบที่สำคัญยิ่งในการพัฒนาของเด็กคือ ครอบครัว เด็กไม่ว่าจะเป็นเชื้อชาติ วัฒนธรรม หรือศาสนาใดก็ตามจะพัฒนาทั้งกายและใจ โดยมีรากฐานจากประสบการณ์ในครอบครัว

เพ็ญแข ประจนปัจจนึก (2536 : 19) กล่าวถึงความสำคัญของการอบรมเลี้ยงดูไว้ว่า วิธีการอบรมเลี้ยงดูถือได้ว่าเป็นกระบวนการที่มีความสำคัญที่สุดต่อตัวบุคคล เพราะด้วยวิธีการอบรมเลี้ยงดูนี้ จะทำให้เกิดการก่อตั้งคุณลักษณะและพฤติกรรมที่เป็นพื้นฐานในตัวบุคคล และนำไปสู่บุคลิกภาพและลักษณะนิสัยที่ถาวรในตัวบุคคลต่อไป เชื่อกันว่าบุคคลจะมีบุคลิกภาพและลักษณะนิสัยอย่างไรนั้น เป็นผลมาจากรูปแบบของการอบรมเลี้ยงดูที่เขาได้รับมาจากช่วงต้นของชีวิตของเขา

โดยสรุปแล้ว การอบรมเลี้ยงดูเป็นกระบวนการที่มีผลต่อลักษณะทางจิตใจ และพฤติกรรมของเด็กทั้งในปัจจุบัน ตลอดจนศักยภาพของบุคคลในอนาคต เป็นการนำมาซึ่งการเรียนรู้ที่ถูกต้องเหมาะสมของเด็ก ประสบการณ์ทุกอย่างที่เด็กได้รับจากการอบรมเลี้ยงดู จะมีอิทธิพลต่อพัฒนาการในทุกๆ ด้านของลูก และมีส่วนสำคัญในการปลูกฝังบุคลิกภาพ ซึ่งจะแสดงออกเป็นพฤติกรรมต่างๆ ของเด็ก ฉะนั้น การอบรมเลี้ยงดูที่เหมาะสมจากพ่อแม่ เป็นปัจจัยสำคัญในการหล่อหลอมบุคลิกภาพของเด็กให้มีการพัฒนาไปในทางที่ดีงาม สามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข

4.3 รูปแบบของการอบรมเลี้ยงดู

สเตนส์ และมิทเชลล์ (Stanes and Michell; อ้างอิงจาก ชีวิน ประทุมรัตน์. 2546 : 13) ได้แบ่งการอบรมเลี้ยงดูออกเป็น 3 แบบคือ

1. <u>แบบปล่อยตามสบาย</u> การเลี้ยงดูแบบนี้พ่อแม่ให้อิสระ ไม่กวดขัน ไม่บังคับ ไม่อบรมเด็ก ปล่อยให้เด็กตัดสินใจเลือกสิ่งที่เขาคิดว่าดีที่สุดสำหรับเขาเอง พ่อแม่เพียงแต่ให้คำแนะนำบางครั้งบางคราว
2. <u>แบบใช้อำนาจ</u> เป็นการอบรมเลี้ยงดูที่พ่อแม่ชอบใช้อำนาจกับลูก แต่ก็ทราบว่าสิ่งใดควรละเว้น สิ่งใดควรอบรมสั่งสอน หากไม่ทำตามก็ถูกลงโทษ
3. <u>แบบพัฒนาทางจิตใจ</u> การเลี้ยงดูแบบนี้เป็นการเลี้ยงที่พ่อแม่รู้ถึงอารมณ์ ความรู้สึก และความผูกพันระหว่างพ่อแม่กับลูกที่อยู่ในวัยเติบโต พ่อแม่ให้คำแนะนำที่ดีแก่ลูก เป็นผู้วางระเบียบกฎเกณฑ์ให้ลูกปฏิบัติ

พิมพ์บนกระดาษถนอมสายตา Green Read อ่านได้นาน

ตาม

ดวงเดือน พันธุมนาวิน, อรพินทร์ ชูชม และงามตา วนินทานนท์ (อ้างอิงจาก ทิพาพร ลิขิตกุล. 2544 : 28) แบ่งการอบรมเลี้ยงดูตามแบบสังคมไทยออกเป็น 5 แบบ ได้แก่

1. แบบรักสนับสนุน หมายถึง การที่พ่อแม่ปฏิบัติต่อบุตรด้วยความรักใคร่เอาใจใส่ทุกข์สุขของบุตรมาก การอบรมเลี้ยงดูแบบนี้เป็นการให้ในสิ่งที่เด็กต้องการ เด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบนี้จะให้ความสำคัญต่อพ่อแม่ ยอมรับการอบรมสั่งสอนต่างๆ

2. แบบใช้เหตุผล หมายถึง พ่อแม่อธิบายเหตุผลแก่เด็กในขณะที่ส่งเสริมหรือขัดขวางการกระทำของบุตร ลงโทษบุตร มีการให้รางวัลหรือลงโทษอย่างเหมาะสมกับการกระทำของบุตรมากกว่าปฏิบัติต่อบุตรตามอารมณ์

3. แบบลงโทษทางจิตหรือทางกาย หมายถึง การที่พ่อแม่ใช้วิธีลงโทษทางกาย หรือทางจิตกับเด็ก การลงโทษทางกายจะเป็นวิธีปรับพฤติกรรมที่พ่อแม่ใช้อย่างจงใจ ใช้มากหรือบ่อยกว่าการให้รางวัล การลงโทษทางกายมีประโยชน์น้อย ยับยั้งพฤติกรรมได้ชั่วคราว ทำให้เด็กก้าวร้าว รังแก ข่มเหงผู้อ่อนแอ ส่วนการลงโทษทางจิตจะช่วยส่งเสริมจริยธรรมของเด็ก

4. แบบควบคุม หมายถึง การที่พ่อแม่ออกคำสั่งให้เด็กปฏิบัติ แล้วคอยตรวจตราใกล้ชิดว่าทำตามที่ต้องการหรือไม่ ถ้าไม่ทำตามจะลงโทษเด็ก ถ้าควบคุมน้อยลงจะปล่อยให้เด็กคิดและตัดสินใจเองว่าควรทำหรือไม่ เปิดโอกาสให้เด็กเป็นตัวของตัวเองบ่อยครั้ง

5. แบบพึ่งตนเองเร็ว หมายถึง การที่พ่อแม่เปิดโอกาสให้เด็กทำกิจกรรมในชีวิต ประจำวันภายใต้การแนะนำและฝึกฝนจากพ่อแม่หรือผู้เลี้ยงดู ช่วยให้เด็กช่วยตนเองได้เร็ว และไม่ต้องพึ่งพาผู้อื่นมากและนานเกินไป

เฮอร์ลอค (Hurlock; อ้างอิงจาก ทิพาพร ลิขิตกุล. 2544 : 31) ได้แบ่งวิธีการอบรม เลี้ยงดูออกเป็น 3 แบบ ได้แก่

1. แบบเผด็จการ (Authoritarian Method) หมายถึง การที่ผู้เลี้ยงดูใช้กฎหรือระเบียบเข้มงวดเพื่อให้เด็กมีพฤติกรรมที่ต้องการ โดยไม่มีการอธิบายเหตุผลใดๆทั้งสิ้น ถ้าเด็กไม่สามารถปฏิบัติได้ก็จะถูกลงโทษอย่างรุนแรง แต่ถ้าเด็กปฏิบัติได้ตามที่ต้องการก็จะไม่มีการให้คำชมเชยหรือให้เพียงเล็กน้อยเท่านั้น

2. แบบประชาธิปไตย (Democratic Method) หมายถึง วิธีที่ผู้เลี้ยงดูให้ความสำคัญกับการอธิบายและให้เหตุผล เพื่อให้เด็กเข้าใจว่าทำไมเขาจึงถูกคาดหวังให้ทำพฤติกรรมหนึ่งมากกว่าอีกพฤติกรรมหนึ่ง และเมื่อเด็กสามารถทำพฤติกรรมที่ต้องการหรือแสดงว่าพยายามทำ พ่อแม่จะให้รางวัลด้วยการให้การยอมรับ การลงโทษจะใช้ต่อเมื่อตั้งใจที่จะปฏิเสธพฤติกรรมที่พึงประสงค์ และจะใช้การลงโทษที่ไม่รุนแรง

3. แบบปล่อยปละละเลย (Permissive Method) วิธีนี้อาจจะถือว่าไม่ใช่วิธีการอบรม เลี้ยงดูที่แท้จริง เพราะเด็กเรียนรู้ด้วยการลองผิดลองถูกด้วยตนเองมากกว่าคำแนะนำของผู้เลี้ยงดู เมื่อเด็กพบว่าพฤติกรรมใดไม่ได้รับการยอมรับ เขาจะเปลี่ยนพฤติกรรมใหม่หรือคงพฤติกรรมนั้นไว้จนกว่าจะพบพฤติกรรมใหม่ ซึ่งนอกจากจะทำความพึงพอใจให้ตัวเขาเองแล้วยังเป็นที่ยอมรับของกลุ่มด้วย

เฟาและเบลคิน (Faw and Belkin; อ้างอิงจาก กมลนันท์ รังสยาธร. 2543 : 11) ได้สรุปรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ได้ 3 รูปแบบคือ

1. การอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่แบบใช้อำนาจแบบมีเหตุผล (Authoritative Pattern of Parenting) พ่อแม่จะดูแลอบรมให้ความรักแก่ลูก โดยกำหนดมาตรฐานพฤติกรรมต่างๆให้ลูกปฏิบัติตาม โดยพิจารณาความต้องการของลูก ความต้องการของพ่อแม่ และความต้องการของสังคมไปพร้อมๆกัน อธิบายเหตุผลควบคู่ไปกับ

พิมพ์บนกระดาษถนอมสายตา Green Read อ่านได้นาน

การอบรมสั่งสอน การลงโทษจะไม่ใช้การลงโทษทางกาย เมื่อเด็กทำดีก็จะให้คำชมเชย การอบรมสั่งสอนจะให้เด็กมีความเป็นตัวของตัวเอง และปฏิบัติตามแนวทางของสังคม

2. *การอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่แบบเผด็จการ (Authoritarian Pattern of Parenting)* พ่อแม่จะควบคุมลูกโดยกำหนดกฎที่เข้มงวดและไม่คำนึงถึงความต้องการของเด็ก ขาดการใช้เหตุผล การลงโทษมักใช้การลงโทษทางกายและไม่มีคำอธิบายใดๆทั้งสิ้น พ่อแม่ให้ความรัก การอบรมและคำชมเชยกับเด็กน้อย

3. *การอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่แบบปล่อยตามใจ (Permissive Pattern of Parenting)* พ่อแม่จะดูแลลูก แต่ไม่รู้ว่าควรจะทำอย่างไรลูกจึงจะเชื่อฟังและประพฤติดี มักตามใจลูกไม่บังคับควบคุมและไม่ตั้งกฎเกณฑ์ในบ้าน ไม่ใช้อำนาจของการเป็นพ่อแม่ พ่อแม่จะอบรมสั่งสอนลูกมากกว่าพ่อแม่แบบเผด็จการ แต่เมื่อลูกขัดขืนก็จะตามใจ

รุ่งฤดี เมธีธำรง (2536 : 8) แบ่งรูปแบบของการอบรมเลี้ยงดูเป็น 3 ลักษณะคือ

1. *การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย* หมายถึง วิธีการปฏิบัติของพ่อแม่หรือผู้ปกครอง ที่ทำให้เด็กรู้สึกว่าตนเองได้รับการปฏิบัติด้วยความยุติธรรม ไม่ตามใจหรือเข้มงวดจนเกินไป พ่อแม่ให้ความรัก ความอบอุ่น มีเหตุผล ยอมรับความสามารถและความคิดเห็นของเด็ก เปิดโอกาสให้เด็กรับรู้กิจกรรมบางอย่าง ส่งเสริมให้เด็กมีอิสระในการตัดสินใจและแก้ปัญหาด้วยตนเอง มีความเป็นตัวของตัวเองและให้ความร่วมมือกับเด็กตามโอกาสเหมาะสม

2. *การอบรมเลี้ยงดูแบบให้ความคุ้มครองมากเกินไป* หมายถึง วิธีการปฏิบัติของพ่อแม่หรือผู้ปกครอง ที่ทำให้เด็กรู้สึกว่าตนเองไม่ได้รับอิสระเท่าที่ควร ไม่ได้ทำในสิ่งที่ตนเองต้องการ หรือทำอะไรด้วยตนเอง ต้องปฏิบัติตามระเบียบวินัยที่พ่อแม่กำหนดไว้ ถูกควบคุมอยู่ในสายตา หรือคุ้มครองป้องกันให้ความช่วยเหลืออยู่ตลอดเวลา ไม่มีความเป็นตัวของตัวเอง และมีความรู้สึกว่าตนเองเป็นเด็กอยู่เสมอ

3. *การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย* หมายถึง วิธีการปฏิบัติของพ่อแม่หรือผู้ปกครอง ที่ทำให้เด็กรู้สึกว่าตนเองถูกเกลียดชัง ไม่ได้รับการเอาใจใส่สนับสนุน หรือให้คำแนะนำช่วยเหลือเท่าที่ควร ไม่ให้ความสนิทสนมเป็นกันเอง และปล่อยปละละเลยความเป็นอยู่

เพ็ญแข ประจนปัจจนึก (2536 : 20) อธิบายว่ารูปแบบของการอบรมเลี้ยงดูที่เชื่อว่ามีผลต่อการก่อตั้งบุคลิกภาพและพฤติกรรมของบุคคลนั้นมีอยู่หลายรูปแบบด้วยกัน แต่ที่เป็นที่สนใจมากที่สุดคือ รูปแบบของการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย ซึ่งหมายถึง การอบรมเลี้ยงดูที่พ่อแม่ให้โอกาสแก่เด็กในการแสดงความคิดเห็น มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ให้ความดูแลเอาใจใส่และใช้เหตุผลในการอธิบายหรือชมเชยและลงโทษเด็ก ส่วนการอบรมเลี้ยงดูอีกแบบหนึ่งคือ การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน ซึ่งหมายถึง การอบรมเลี้ยงดูที่พ่อแม่ใช้วิธีบังคับให้ปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด ไม่เปิดโอกาสให้บุตรแสดงความคิดเห็นและใช้วิธีการลงโทษหากไม่ปฏิบัติตาม

วราภรณ์ รักวิจัย (2529 : 9-14) ได้แบ่งวิธีการอบรมเลี้ยงดูลูกเป็นวิธีต่างๆ ดังต่อไปนี้

1. *การอบรมเลี้ยงดูแบบให้ความรักความอบอุ่นแบบประชาธิปไตย* เป็นการอบรมเลี้ยงดูแบบที่พ่อแม่ใช้เหตุผลกับลูก ให้ลูกรู้สึกว่าตนได้รับการปฏิบัติด้วยความยุติธรรม ให้ความรักความอบอุ่น ให้ความสำคัญกับลูก ให้ในสิ่งที่ลูกต้องการ จัดประสบการณ์ต่างๆ ให้ตรงกับพัฒนาการของลูกตามความเหมาะสมกับความสามารถทางกาย อารมณ์ สังคม และทักษะของลูก โดยไม่บังคับในสิ่งที่ลูกไม่อยากทำหรือไม่สามารถจะทำได้ ให้การยอมรับและยกย่อง สร้างความเชื่อมั่นในตนเองให้ลูก ให้อิสระแก่ลูกในการทำกิจกรรมต่างๆ เอาใจใส่และช่วยเหลือตามความเหมาะสม ให้กำลังใจ คำแนะนำ และความมั่นคงปลอดภัยแก่ลูก เพื่อที่ลูกจะได้เกิดการเรียนรู้ที่จะอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข

พิมพ์บนกระดาษถนอมสายตา Green Read อ่านได้นาน

2. *การอบรมเลี้ยงดูแบบคาดหวังเอากับเด็ก* เป็นการการอบรมเลี้ยงดูที่พ่อแม่เรียกร้องเอาจากลูกเกี่ยวเข็ญให้ทำตามที่พ่อแม่หวังไว้ กำหนดวิถีชีวิตให้ลูก ลูกมีหน้าที่ทำตามทุกอย่างแม้จะไม่ชอบก็ตาม พ่อแม่มักจะดุด่าว่ากล่าวเมื่อเวลาที่ลูกอธิบายหรือแสดงเหตุผลคัดค้าน

3. *การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย* เป็นการอบรมเลี้ยงดูที่พ่อแม่ไม่สนใจที่จะอบรมสั่งสอนลูก ปล่อยให้ลูกทำตามใจ ไม่มีใครคอยชี้แนะแนวทางที่ถูกต้อง ไม่สนใจความเป็นอยู่ ไม่ดูแลยามเจ็บไข้ ให้ความรักแบบลำเอียง หรือลงโทษแรงเกินกว่าเหตุ บางครั้งก็ปล่อยหน้าที่เลี้ยงดูให้เป็นของคนอื่น ซึ่งอาจเป็นเพราะฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว หรือเป็นลูกที่เกิดมาโดยความไม่ตั้งใจ เป็นครอบครัวแตกแยก

4. *การอบรมเลี้ยงดูแบบรักถนอมมากเกินไป* เป็นการอบรมเลี้ยงดูที่พ่อแม่คอยปกป้องดูแลลูกมากเกินไป ไม่ให้ลูกได้รับความลำบากหรืออันตราย คอยให้ความช่วยเหลือทุกอย่างจนลูกไม่รู้จักวิธีช่วยเหลือตนเอง ไม่รู้จักการแก้ปัญหาด้วยตนเอง มีเรื่องอะไรขัดข้องพ่อแม่จะเป็นคนช่วยเหลือให้หมดโดยที่ลูกไม่ต้องทำอะไร เอาใจใส่ลูกอย่างไม่ให้คลาดสายตา

บรอนเฟนเบรนเนอร์ (Bronfenbrenner; อ้างอิงจาก เสริมเกียรติ พรหมผุย. 2523 : 4) ได้แบ่งการอบรมเลี้ยงดูออกเป็น 3 แบบคือ

1. *การอบรมเลี้ยงดูแบบให้ความรัก* หมายถึง การรับรู้ที่เด็กมีต่อการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่หรือผู้ปกครอง ในด้านการแนะนำสนับสนุนและช่วยเหลือ การยินดีที่จะอยู่กับลูก การยกย่อง คุ้มครอง และการทำให้ลูกมีความเชื่อมั่นในตนเอง

2. *การอบรมเลี้ยงดูแบบการลงโทษ* หมายถึง การรับรู้ที่เด็กมีต่อการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่หรือผู้ปกครอง ในด้านการลงโทษ ทั้งทางร่างกายและจิตใจ เช่น การเฆี่ยนตี การดุด่า การไม่พิจารณาถึงความต้องการของลูก การตัดสิทธิพิเศษ เป็นต้น

3. *การอบรมเลี้ยงดูแบบการคาดหวังเอากับเด็ก* หมายถึง การรับรู้ที่เด็กมีต่อการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่หรือผู้ปกครอง ในด้านการควบคุม การเรียกร้องเอาจากลูก เช่น ในด้านความสำเร็จ ความรู้สึกไม่พอใจเมื่อลูกกระทำผิด

จิตรา เฝ้าทรัพย์ (2520 : 5-6) กล่าวว่า การอบรมเลี้ยงดูมี 3 ลักษณะคือ

1. *การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย* หมายถึง การอบรมเลี้ยงดูที่เด็กรู้สึกว่าตนเองได้รับการปฏิบัติที่ยุติธรรม พ่อแม่มีความอดทน ไม่ตามใจและเข้มงวดกวดขันจนเกินไป ยอมรับนับถือความสามารถและความคิดเห็นของเด็ก ให้ความร่วมมือตามโอกาสเหมาะสม

2. *การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวด* หมายถึง การอบรมเลี้ยงดูที่เด็กรู้สึกว่าพ่อแม่ก้าวก่ายเรื่องส่วนตัวของตน ยับยั้งการก้าวร้าว และทำให้ตนเองรู้สึกผิดเมื่อแสดงพฤติกรรมไม่เหมาะสม มีความรู้สึกว่าถูกบังคับให้ทำตามความต้องการของพ่อแม่ พ่อแม่ใช้คำพูดที่ทำให้ตนรู้สึกละอาย

3. *การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย* หมายถึง การอบรมเลี้ยงดูที่เด็กรู้สึกว่าถูกตามใจ ไม่ได้รับความเอาใจใส่ให้คำแนะนำช่วยเหลือจากพ่อแม่เท่าที่ควร

สำหรับการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ได้นำรูปแบบของการอบรมเลี้ยงดู 4 รูปแบบ ได้แก่ การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน การอบรมเลี้ยงดูแบบ รักถนอมมากเกินไป และการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย ตามแนวคิดของวราภรณ์ รักวิจัย มาจัดแบ่งเป็นการอบรมเลี้ยงดู 2 รูปแบบ ดังนี้คือ

1. <u>การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย</u> กล่าวคือ เป็นการอบรมเลี้ยงดูที่พ่อแม่แสดงความรักความห่วงใย ให้ความสนใจ รักลูกในทางที่ถูกที่ควร ส่งเสริมให้ลูกแสดงความสามารถอย่างเต็มที่ตามศักยภาพของ

พิมพ์บนกระดาษถนอมสายตา Green Read อ่านได้นาน

ตน เปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็น และยอมรับฟังความคิดเห็นของลูก ให้ความยุติธรรมแก่ลูกอย่างเท่าเทียมกัน มีความสนิทสนมเป็นกันเอง เข้าใจและยอมรับความต้องการของลูก มีเหตุผลไม่ใช้อารมณ์ หากมีการลงโทษจะเป็นการลงโทษที่ใช้เหตุผล และอธิบายให้ลูกเข้าใจในการกระทำผิดของเขาเสียก่อน

2. <u>การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย</u> เป็นการอบรมเลี้ยงดูที่พ่อแม่จะไม่เอาใจใส่ ไม่สนใจเกี่ยวกับความเป็นอยู่ของลูก ไม่คำนึงถึงสวัสดิภาพของลูก พ่อแม่มักไม่สนใจในการศึกษาเล่าเรียนของลูก ไม่ให้คำแนะนำ ไม่สนใจกับคำสัญญาหรือข้อเรียกร้องต่างๆ ปล่อยให้ลูกทำอะไรตามใจชอบ ไม่ช่วยเหลือ ไม่ชี้แนะแนวทางที่ถูกต้องเหมาะสมให้ ไม่ให้ความสนิทสนมและความรักความอบอุ่น มักลงโทษลูกด้วยอารมณ์ ไม่มีการใช้เหตุผล และมักจะรักลูกไม่เท่าเทียมกัน

4.4 ความเกี่ยวข้องระหว่างการอบรมเลี้ยงดูกับทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของวัยรุ่น

การอบรมเลี้ยงดูนับเป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องตลอดช่วงวัยเด็ก ซึ่งจะมีผลต่อลักษณะทางจิตใจและพฤติกรรมของเด็กทั้งในปัจจุบัน ตลอดจนศักยภาพของการกระทำในอนาคต พฤติกรรมที่แสดงออกของบุคคลส่วนหนึ่งเป็นผลสืบเนื่องมาจากการอบรมเลี้ยงดูที่เกิดขึ้นในสถาบันครอบครัว อันเป็นสถาบันทางสังคมอันดับแรกสุดที่เด็กเป็นสมาชิก (ชีวิน ประทุมรัตน์. 2546: 10) และเป็นสถาบันทางสังคมที่สำคัญที่สุดสำหรับการพัฒนาการเจริญเติบโตของเด็กแต่ละคนทั้งทางร่างกายและจิตใจ การอบรมเลี้ยงดูจะทำให้เกิดคุณลักษณะและพฤติกรรมที่เป็นพื้นฐานในตัวบุคคล และนำไปสู่บุคลิกภาพและลักษณะนิสัยที่ถาวรในตัวบุคคลต่อไป (เพ็ญแข ประจนปัจจนึก. 2536 : 19) โดยการอบรมเลี้ยงดูในครอบครัวจะเป็นการนำมาซึ่งการเรียนรู้ที่ถูกต้องเหมาะสม เป็นการถ่ายทอดความเชื่อ ทัศนคติ ค่านิยม และแบบแผนพฤติกรรมต่างๆ ซึ่งมีผลต่อคุณลักษณะทางจิตใจและพฤติกรรมของเด็ก ดังที่ Gesell กล่าวไว้ว่า เด็กไม่ได้เกิดมาพร้อมกับการมีจริยธรรมหรือศีลธรรมประจำใจติดตัวมา การที่เด็กจะพัฒนาไปแล้วรู้ว่าสิ่งใดผิด สิ่งใดถูก สิ่งใดดี สิ่งใดเลว สิ่งใดควรประพฤติหรือไม่ควรประพฤตินั้น เด็กจะต้องมาเรียนรู้ภายหลังเกิดแล้ว (วันเพ็ญ พิศาลพงศ์ และคนอื่นๆ. 2526 : 32) นั่นคือประสบการณ์ทุกอย่างที่เด็กได้รับผ่านการอบรมเลี้ยงดูเปรียบเสมือนเป็นเข็มทิศที่ชี้แนวทาง และส่งผลต่อความคิดความเชื่อ ทัศนคติ และรูปแบบในการดำเนินชีวิตของเด็ก เมื่อเติบโตขึ้นเป็นผู้ใหญ่ตามที่ผู้อบรมเลี้ยงดูคาดหวัง ประสบการณ์นี้จะเป็นตัวกำหนดบุคลิกภาพของบุคคลขณะเดียวกันบุคคลย่อมมีบุคลิกภาพที่แตกต่างกัน ซึ่งบุคลิกภาพที่แตกต่างกันนี้จะมีผลทำให้ทัศนคติของบุคคลแตกต่างกันด้วย (ประภาเพ็ญ สุวรรณ. 2520 : 65) การอบรมเลี้ยงดูต่างรูปแบบกันเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลให้บุคคลมีทัศนคติต่อสิ่งเดียวกันแตกต่างกัน เด็กแต่ละคนจะมีความรู้ ความเชื่อ ทัศนคติ และประเพณีที่ได้รับจากคนรุ่นหนึ่งไปยังอีกรุ่นหนึ่ง ซึ่งการเรียนรู้นี้จะมีผลต่อบุคลิกภาพ และพฤติกรรมที่แตกต่างกันออกไป ดังนั้น การอบรมเลี้ยงดูจึงมีความสัมพันธ์กับการมีทัศนคติของบุคคล รวมถึงทัศนคติต่อแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงด้วย

พิมพ์บนกระดาษถนอมสายตา Green Read อ่านได้นาน

บทที่ 3
วิธีดำเนินการวิจัย

การกำหนดกลุ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นวัยรุ่นที่ศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2549 ของโรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนเอกชน เขตบางกะปิ ซึ่งมีจำนวนโรงเรียนทั้งสิ้น 7 โรง โดยเป็นโรงเรียนรัฐบาล 5 โรง ได้แก่ โรงเรียนเทพลีลา โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง โรงเรียนมัธยมวัดบึงทองหลาง โรงเรียนบางกะปิ โรงเรียนมัธยมบ้าน บางกะปิ และโรงเรียนเอกชน 2 โรง ได้แก่ โรงเรียนเพ็ญสมิทธ์ โรงเรียนพระมารดานิจจานุเคราะห์ ซึ่งมีจำนวนทั้งสิ้น 11,046 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นวัยรุ่นที่ศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2549 ของโรงเรียนรัฐบาลและเอกชน ซึ่งมีจำนวน 386 คน จากประชากร โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากสูตรยามาเน่ (Yamane. 1973 : 725) ด้วยความเชื่อมั่น 95 เปอร์เซ็นต์ และเพื่อให้การศึกษามีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น จึงมีการเพิ่มขนาดตัวอย่างสำหรับการศึกษาในครั้งนี้เป็น 403 คน ซึ่งกลุ่มตัวอย่างที่ได้มาด้วยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ด้วยการแบ่งชั้นภูมิในแต่ละชั้นตามเพศชายและหญิงในระดับชั้นของโรงเรียนรัฐบาลและเอกชน

คณะผู้วิจัยได้ประสานขอความร่วมมือจากแต่โรงเรียนรัฐบาล 5 โรง และโรงเรียนเอกชน 2 โรง โดยได้รับความร่วมมือจากโรงเรียน 2 โรง คือ โรงเรียนเทพลีลาและโรงเรียนเพ็ญสมิทธ์ ซึ่งเป็นโรงเรียนรัฐบาลและเอกชน ตามลำดับ และได้แบ่งสัดส่วนจำนวนวัยรุ่นตามจำนวนของนักเรียนของทั้ง 2 โรงเรียน ดังนี้

- วัยรุ่นจากโรงเรียนรัฐบาล โรงเรียนเทพลีลา จำนวน 310 คน แบ่งเป็น
  เพศชาย ในแต่ละระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 จำนวน 38, 38, 24, 9, 10 และ 9 คน ตามลำดับ
  เพศหญิง ในแต่ละระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 จำนวน 41, 33, 47, 20, 20, และ 21 คนตามลำดับ
- วัยรุ่นจากโรงเรียนเอกชน โรงเรียนเพ็ญสมิทธ์ จำนวน 93 คน แบ่งเป็น
  เพศชาย ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 จำนวน 14, 5, 7, 9, 5 และ 5 คน ตามลำดับ
  เพศหญิง ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 จำนวน 11, 5, 8, 10, 7 และ 7 คน ตามลำดับ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. มาตรวัดการพึ่งพาตนเอง โดยใช้แบบสอบถาม "การดูแลตนเอง" ซึ่งคณะผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง
2. มาตรวัดลักษณะมุ่งอนาคต โดยใช้แบบสอบถาม "อนาคตของฉัน" ซึ่งคณะผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง
3. แบบสอบถามอิทธิพลของพ่อแม่ โดยใช้แบบสอบถาม "พ่อแม่ของฉัน" ซึ่งคณะผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง
4. แบบสอบถามอิทธิพลของเพื่อน โดยใช้แบบสอบถาม "เพื่อนของฉัน" ซึ่งคณะผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง
5. แบบสอบถามอิทธิพลของสื่อ โดยใช้แบบสอบถาม "การเปิดรับสิ่งใหม่" ซึ่งคณะผู้วิจัยได้ปรับปรุงมาจากแบบสอบถามวัดผลที่ได้จากสื่อ ของชนาธิป ชินะนาวิน (2545 : 166)

พิมพ์บนกระดาษถนอมสายตา Green Read อ่านได้นาน

6. แบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดู โดยใช้แบบสอบถาม "ครอบครัวของฉัน" ซึ่งคณะผู้วิจัยได้ปรับปรุงมาจากแบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดู ของมาริสา รัฐปัตย์ (2532 : 127-131)

7. มาตรวัดทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้แบบสอบถาม "การใช้ชีวิต" ซึ่งคณะผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเอง

โดยเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้มีรายละเอียด ดังนี้

1. แบบสอบถาม "การดูแลตนเอง"

1.1 การสร้างมาตรวัด

คณะผู้วิจัยสร้างแบบสอบถาม "การดูแลตนเอง" โดยศึกษานิยามและรายละเอียดต่างๆ เกี่ยวกับการพึ่งพาตนเอง จากตำรา เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการเขียนนิยามโครงสร้างพฤติกรรมที่แสดงถึงการพึ่งพาตนเอง ที่สามารถสังเกตและวัดได้ในรูปของนิยามปฏิบัติการ

คณะผู้วิจัยเขียนข้อคำถามตามคำนิยามปฏิบัติการพึ่งพาตนเองที่ได้สร้างไว้ โดย มาตรวัดที่สร้างขึ้นเป็นแบบรายงานตนเอง ประเภทข้อความเดี่ยว และเป็นมาตรวัดประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ คือ จริงที่สุด, จริง, จริงน้อย, จริงน้อยที่สุด และไม่จริงเลย คณะผู้วิจัยได้สร้างข้อคำถามและแก้ไขปรับปรุงคำถามตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ มีข้อคำถามก่อนนำไปทดลองใช้จำนวน 30 ข้อ แล้วนำไปทดลองใช้ (Try-out) และหาคุณภาพรายข้อ มาตรวัดมีจำนวนข้อคำถามที่นำไปใช้ในการวิจัยจำนวน 10 ข้อ มาตรวัดประกอบด้วยข้อคำถามทางบวกและทางลบ ดังนี้

ข้อความทางบวก ได้แก่ ข้อ 1, 3, 4, 6, 9 และข้อความทางลบได้แก่ ข้อ 2, 5, 7, 8, 10

1.2 การตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) และความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ (Face Validity)

คณะผู้วิจัยได้นำมาตรวัดไปให้ผู้เชี่ยวชาญ (รายนามผู้เชี่ยวชาญอยู่ในภาคผนวก ก) พิจารณาความสอดคล้องของข้อคำถามแต่ละข้อกับนิยามปฏิบัติการด้านการพึ่งพาตนเอง และตรวจสอบความสละสลวยของประโยคและภาษาที่ใช้ในข้อคำถามให้สอดคล้องกับกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งคณะผู้วิจัยได้นำมาปรับปรุงแก้ไขข้อคำถามแต่ละข้อตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

1.3 การนำมาตรวัดไปทดลองใช้ (Try-out)

คณะผู้วิจัยนำแบบสอบถาม "การดูแลตนเอง" ซึ่งเป็นมาตรวัดการพึ่งพาตนเอง ไปทดลองใช้ (Try-out) กับวัยรุ่นในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 ในเขตบางกะปิ ที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 35 คน

1.4 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์รายข้อ (Corrected Item-Total Correlation)

คณะผู้วิจัยนำข้อมูลมาคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวมข้ออื่นๆ ในมาตรวัด (Corrected Item-Total Correlation) โดยกำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แล้วคัดเลือกข้อคำถามที่ผ่านเกณฑ์การวิเคราะห์ โดยคัดเลือกข้อความทางบวกให้มีจำนวนใกล้เคียงกับข้อความทางลบ มีข้อคำถามในมาตรวัดที่จะนำมาใช้ใน แบบสอบถาม "การดูแลตนเอง" สำหรับการวิจัยจำนวน 10 ข้อ (ผลการวิเคราะห์รายข้ออยู่ในภาคผนวก ข)

1.5 ความเชื่อมั่นของมาตรวัด (Reliability)

พิมพ์บนกระดาษถนอมสายตา Green Read อ่านได้นาน

คำนวณหาค่าความเชื่อมั่นของมาตรวัด ด้วยการหาค่าความสอดคล้องภายใน (Internal Consistency) จากข้อคำถามที่ผ่านเกณฑ์การวิเคราะห์ โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) พบว่ามีค่าความเชื่อมั่นของมาตรวัดเท่ากับ .883

1.6 ตัวอย่างข้อคำถามในมาตรวัดและการตีความคะแนน

ตัวอย่าง แบบสอบถาม "การดูแลตนเอง"

คำชี้แจง เมื่อนักเรียนอ่านข้อความแล้วโปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ❑ ที่ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนมากที่สุด โดยมีเกณฑ์ในการเลือกตอบ ได้แก่

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนมากที่สุด
จริง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนมาก
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความนั้นไม่ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นไม่ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนน้อยที่สุด
ไม่จริงเลย	หมายถึง	ข้อความนั้นไม่ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนเลย

0. ในการทำงาน ฉันชอบช่วยเหลือตนเอง

❑ จริงที่สุด ❑ จริง ❑ จริงน้อย ❑ จริงน้อยที่สุด ❑ ไม่จริงเลย

0. เมื่อเกิดปัญหา ฉันไม่สามารถแก้ไขได้ด้วยตนเอง

❑ จริงที่สุด ❑ จริง ❑ จริงน้อย ❑ จริงน้อยที่สุด ❑ ไม่จริงเลย

การตีความคะแนน สำหรับข้อความทางบวก การให้คะแนนคำตอบ คือ "จริงที่สุด" ถึง "ไม่จริงเลย" เป็น 5 คะแนน ถึง 1 คะแนน ตามลำดับ ส่วนข้อความทางลบ จะให้คะแนนกลับกัน จาก 1 คะแนน ถึง 5 คะแนน ผู้ที่ได้คะแนนมากกว่าแสดงว่ามีการพึ่งพาตนเองสูงกว่าผู้ที่ได้คะแนนต่ำกว่า

2. แบบสอบถาม "อนาคตของฉัน"

2.1 การสร้างมาตรวัด

คณะผู้วิจัยสร้างแบบสอบถาม "อนาคตของฉัน" โดยศึกษานิยามและรายละเอียดต่างๆ เกี่ยวกับลักษณะมุ่งอนาคต จากตำรา เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการเขียนนิยามโครงสร้างพฤติกรรมที่แสดงถึงลักษณะมุ่งอนาคต ที่สามารถสังเกตและวัดได้ในรูปของนิยามปฏิบัติการ

คณะผู้วิจัยเขียนข้อคำถามตามคำนิยามปฏิบัติลักษณะมุ่งอนาคต ที่ได้สร้างไว้โดย มาตรวัดที่สร้างขึ้นเป็นแบบรายงานตนเอง ประเภทข้อความเดี่ยว และเป็นมาตรวัดประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ คือ จริงที่สุด, จริง, จริงน้อย, จริงน้อยที่สุด และไม่จริงเลย คณะผู้วิจัยได้สร้างข้อคำถามและแก้ไขปรับปรุงคำถามแต่ละข้อตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ มีข้อคำถามก่อนนำไปทดลองใช้จำนวน 30 ข้อ แล้วนำไปทดลองใช้ (Try-out) และหาคุณภาพรายข้อ มาตรวัดมีจำนวนข้อคำถามที่นำไปใช้ในการวิจัยจำนวน 10 ข้อ มาตรวัดประกอบด้วยข้อคำถามทางบวกและทางลบ ดังนี้

พิมพ์บนกระดาษถนอมสายตา Green Read อ่านได้นาน

ข้อความทางบวก ได้แก่ ข้อ 3, 4, 5, 7, 8, 9 และข้อความทางลบ ได้แก่ ข้อ 1, 2, 6, 10

2.2 การตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) และความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ (Face Validity)

คณะผู้วิจัยได้นำมาตรวัดไปให้ผู้เชี่ยวชาญ (รายนามผู้เชี่ยวชาญอยู่ในภาคผนวก ก) พิจารณาความสอดคล้องของข้อคำถามแต่ละข้อกับนิยามปฏิบัติการด้านลักษณะมุ่งอนาคต และตรวจสอบความสละสลวยของประโยคและภาษาที่ใช้ในข้อคำถามให้สอดคล้องกับกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งคณะผู้วิจัยได้นำมาปรับปรุงแก้ไขข้อคำถามแต่ละข้อตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

2.3 การนำมาตรวัดไปทดลองใช้ (Try-out)

คณะผู้วิจัยนำแบบสอบถาม "อนาคตของฉัน" ซึ่งเป็นมาตรวัดลักษณะมุ่งอนาคต ไปทดลองใช้ (Try-out) กับวัยรุ่นในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 ในเขตบางกะปิ ที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 35 คน

2.4 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์รายข้อ (Corrected Item-Total Correlation)

คณะผู้วิจัยนำข้อมูลมาคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวมข้ออื่นๆ ในมาตรวัด (Corrected Item-Total Correlation) โดยกำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แล้วคัดเลือกข้อคำถามที่ผ่านเกณฑ์การวิเคราะห์ โดยคัดเลือกข้อความทางบวกให้มีจำนวนใกล้เคียงกับข้อความทางลบ มีข้อคำถามในมาตรวัดที่จะนำมาใช้ใน แบบสอบถาม "อนาคตของฉัน" สำหรับการวิจัยจำนวน 10 ข้อ (ผลการวิเคราะห์รายข้ออยู่ในภาคผนวก ข)

2.5 ความเชื่อมั่นของมาตรวัด (Reliability)

คำนวณหาค่าความเชื่อมั่นของมาตรวัด ด้วยการหาค่าความสอดคล้องภายใน (Internal Consistency) จากข้อคำถามที่ผ่านเกณฑ์การวิเคราะห์ โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) พบว่ามีค่าความเชื่อมั่นของมาตรวัดเท่ากับ .866

2.6 ตัวอย่างข้อคำถามในมาตรวัดและการตีความคะแนน

ตัวอย่าง แบบสอบถาม "อนาคตของฉัน"

คำชี้แจง เมื่อนักเรียนอ่านข้อความแล้วโปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ❑ ที่ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนมากที่สุด โดยมีเกณฑ์ในการเลือกตอบ ได้แก่

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนมากที่สุด
จริง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนมาก
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความนั้นไม่ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นไม่ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนน้อยที่สุด
ไม่จริงเลย	หมายถึง	ข้อความนั้นไม่ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนเลย

0. ฉันละทิ้งความพยายามในขณะที่งานยังไม่เสร็จ

❑	❑	❑	❑	❑
จริงที่สุด	จริง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด	ไม่จริงเลย

พิมพ์บนกระดาษถนอมสายตา Green Read อ่านได้นาน

0. ในการทำงานสำคัญๆ ฉันมักเตรียมตัวไม่ดีพอ

❑	❑	❑	❑	❑
จริงที่สุด	จริง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด	ไม่จริงเลย

การตีความคะแนน สำหรับข้อความทางบวก การให้คะแนนคำตอบ คือ "จริงที่สุด" ถึง "ไม่จริงเลย" เป็น 5 คะแนน ถึง 1 คะแนน ตามลำดับ ส่วนข้อความทางลบ จะให้คะแนนกลับกัน จาก 1 คะแนน ถึง 5 คะแนน ผู้ที่ได้คะแนนมากกว่าแสดงว่ามีลักษณะมุ่งอนาคตสูงกว่าผู้ที่ได้คะแนนต่ำกว่า

3. แบบสอบถาม "พ่อแม่ของฉัน"

3.1 การสร้างแบบสอบถาม

คณะผู้วิจัยสร้างแบบสอบถาม "พ่อแม่ของฉัน" โดยศึกษานิยามและรายละเอียดต่างๆ เกี่ยวกับอิทธิพลของพ่อแม่ จากตำรา เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการเขียนนิยามโครงสร้าง พฤติกรรม ที่แสดงถึงอิทธิพลของพ่อแม่ที่ส่งผลต่อวัยรุ่น ซึ่งสามารถสังเกตและวัดได้ในรูปของนิยามปฏิบัติการ

คณะผู้วิจัยเขียนข้อคำถามตามคำนิยามปฏิบัติการของอิทธิพลของพ่อแม่ที่ได้สร้างไว้ โดยแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเป็นแบบรายงานตนเอง ประเภทข้อความเดี่ยว และเป็นมาตรวัดประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ คือ จริงที่สุด, จริง, จริงน้อย, จริงน้อยที่สุด และไม่จริงเลย คณะผู้วิจัยได้สร้างข้อคำถามและแก้ไขปรับปรุงคำถามแต่ละข้อตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ มีข้อคำถามก่อนนำไปทดลองใช้จำนวน 30 ข้อ แล้วนำไปทดลองใช้ (Try-out) และหาคุณภาพรายข้อ แบบสอบถามมีจำนวนข้อคำถามที่นำไปใช้ในการวิจัยจำนวน 10 ข้อ ประกอบด้วยข้อคำถามทางบวกและทางลบ ดังนี้

ข้อความทางบวก ได้แก่ ข้อ 1, 3, 5, 6, 8, 9 และข้อความทางลบ ได้แก่ ข้อ 2, 4, 7, 9

3.2 การตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) และความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ (Face Validity)

คณะผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญ (รายนามผู้เชี่ยวชาญอยู่ในภาคผนวก ก) พิจารณาความสอดคล้องของข้อคำถามแต่ละข้อกับนิยามปฏิบัติการด้านอิทธิพลของพ่อแม่ และตรวจสอบความสละสลวยของประโยคและภาษาที่ใช้ในข้อคำถามให้สอดคล้องกับกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งคณะผู้วิจัยได้นำมาปรับปรุงแก้ไขข้อคำถามแต่ละข้อตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

3.3 การนำมาตรวัดไปทดลองใช้ (Try-out)

คณะผู้วิจัยนำแบบสอบถาม "พ่อแม่ของฉัน" ซึ่งเป็นแบบสอบถามอิทธิพลของพ่อแม่ ไปทดลองใช้ (Try-out) กับวัยรุ่นในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 ในเขตบางกะปิ ที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 35 คน

3.4 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์รายข้อ (Corrected Item-Total Correlation)

คณะผู้วิจัยนำข้อมูลมาคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวมข้ออื่นในแบบสอบถาม (Corrected Item-Total Correlation) โดยกำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แล้วคัดเลือกข้อคำถามที่ผ่านเกณฑ์การวิเคราะห์ โดยคัดเลือกข้อความทางบวกให้มีจำนวนใกล้เคียงกับข้อความทางลบ มีข้อคำถามในแบบสอบถามที่จะนำมาใช้ใน แบบสอบถาม "พ่อแม่ของฉัน" สำหรับการวิจัยจำนวน 10 ข้อ (ผลการวิเคราะห์รายข้ออยู่ในภาคผนวก ข)

3.5 ความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability)

พิมพ์บนกระดาษถนอมสายตา Green Read อ่านได้นาน

คำนวณหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ด้วยการหาค่าความสอดคล้องภายใน (Internal Consistency) จากข้อคำถามที่ผ่านเกณฑ์การวิเคราะห์ โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) พบว่ามีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ .827

3.6 ตัวอย่างข้อคำถามในแบบสอบถามและการตีความคะแนน

ตัวอย่าง แบบสอบถาม "พ่อแม่ของฉัน"

คำชี้แจง เมื่อนักเรียนอ่านข้อความแล้วโปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ❑ ที่ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนมากที่สุด โดยมีเกณฑ์ในการเลือกตอบ ได้แก่

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนมากที่สุด
จริง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนมาก
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความนั้นไม่ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นไม่ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนน้อยที่สุด
ไม่จริงเลย	หมายถึง	ข้อความนั้นไม่ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนเลย

0. เมื่อฉันมีปัญหา ฉันจะปรึกษาพ่อแม่

❑ จริงที่สุด ❑ จริง ❑ จริงน้อย ❑ จริงน้อยที่สุด ❑ ไม่จริงเลย

0. ฉันไม่ประพฤติตนตามกฎระเบียบที่พ่อแม่วางไว้

❑ จริงที่สุด ❑ จริง ❑ จริงน้อย ❑ จริงน้อยที่สุด ❑ ไม่จริงเลย

การตีความคะแนน สำหรับข้อความทางบวก การให้คะแนนคำตอบ คือ "จริงที่สุด" ถึง "ไม่จริงเลย" เป็น 5 คะแนน ถึง 1 คะแนน ตามลำดับ ส่วนข้อความทางลบ จะให้คะแนนกลับกัน จาก 1 คะแนน ถึง 5 คะแนน ผู้ที่ได้คะแนนมากกว่าแสดงถึงการยอมรับอิทธิพลของพ่อแม่สูงกว่าผู้ที่ได้คะแนนต่ำกว่า

4. แบบสอบถาม "เพื่อนของฉัน"

4.1 การสร้างแบบสอบถาม

คณะผู้วิจัยสร้างแบบสอบถาม "เพื่อนของฉัน" โดยศึกษานิยามและรายละเอียดต่างๆ เกี่ยวกับอิทธิพลของเพื่อน จากตำรา เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการเขียนนิยามโครงสร้างพฤติกรรม ที่แสดงถึงอิทธิพลของเพื่อนที่ส่งผลต่อวัยรุ่น ซึ่งสามารถสังเกตและวัดได้ในรูปของนิยามปฏิบัติการ

คณะผู้วิจัยเขียนข้อคำถามตามคำนิยามปฏิบัติการของอิทธิพลของเพื่อนที่ได้สร้างไว้ โดยแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเป็นแบบรายงานตนเอง ประเภทข้อความเดี่ยว และมีมาตรวัดเป็นแบบประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ คือ จริงที่สุด, จริง, จริงน้อย, จริงน้อยที่สุด และไม่จริงเลย คณะผู้วิจัยได้สร้างข้อคำถามและแก้ไขปรับปรุงคำถามแต่ละข้อตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ มีข้อคำถามก่อนนำไปทดลองใช้จำนวน 30 ข้อ แล้วนำไปทดลองใช้ (Try-out) และหาคุณภาพรายข้อ แบบสอบถามมีจำนวนข้อคำถามที่นำไปใช้ในการวิจัยจำนวน 10 ข้อ แบบสอบถามประกอบด้วยข้อคำถามทางบวกและทางลบ ดังนี้

พิมพ์บนกระดาษถนอมสายตา Green Read อ่านได้นาน

ข้อความทางบวก ได้แก่ ข้อ 1, 3, 6, 8, 9 และข้อความทางลบ ได้แก่ ข้อ 2, 4, 5, 7, 10

4.2 การตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) และความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ (Face Validity)

คณะผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญ (รายนามผู้เชี่ยวชาญอยู่ในภาคผนวก ก) พิจารณาความสอดคล้องของข้อคำถามแต่ละข้อกับนิยามปฏิบัติการด้านอิทธิพลของเพื่อน และตรวจสอบความสละสลวยของประโยคและภาษาที่ใช้ในข้อคำถามให้สอดคล้องกับกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งคณะผู้วิจัยได้นำมาปรับปรุงแก้ไขข้อคำถามแต่ละข้อตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

4.3 การนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try-out)

คณะผู้วิจัยนำแบบสอบถาม "เพื่อนของฉัน" ซึ่งเป็นแบบสอบถามอิทธิพลของเพื่อนไปทดลองใช้ (Try-out) กับวัยรุ่นในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 ในเขตบางกะปิ ที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 35 คน

4.4 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์รายข้อ (Corrected Item-Total Correlation)

คณะผู้วิจัยนำข้อมูลมาคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวมข้ออื่นๆ ในแบบสอบถาม (Corrected Item-Total Correlation) โดยกำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แล้วคัดเลือกข้อคำถามที่ผ่านเกณฑ์การวิเคราะห์ โดยคัดเลือกข้อความทางบวกให้มีจำนวนใกล้เคียงกับข้อความทางลบ มีข้อคำถามที่จะนำมาใช้ในแบบสอบถาม "เพื่อนของฉัน" สำหรับการวิจัยจำนวน 10 ข้อ (ผลการวิเคราะห์รายข้ออยู่ในภาคผนวก ข)

4.5 ความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability)

คำนวณหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ด้วยการหาค่าความสอดคล้องภายใน (Internal Consistency) จากข้อคำถามที่ผ่านเกณฑ์การวิเคราะห์ โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) พบว่ามีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ .76

4.6 ตัวอย่างข้อคำถามในแบบสอบถามและการตีความคะแนน

ตัวอย่าง แบบสอบถาม "เพื่อนของฉัน"

คำชี้แจง เมื่อนักเรียนอ่านข้อความแล้วโปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ❑ ที่ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนมากที่สุด โดยมีเกณฑ์ในการเลือกตอบ ได้แก่

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนมากที่สุด
จริง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนมาก
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความนั้นไม่ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นไม่ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนน้อยที่สุด
ไม่จริงเลย	หมายถึง	ข้อความนั้นไม่ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนเลย

0. เวลามีปัญหา เพื่อนเป็นบุคคลแรกที่ฉันนึกถึง

❑	❑	❑	❑	❑
จริงที่สุด	จริง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด	ไม่จริงเลย

พิมพ์บนกระดาษถนอมสายตา Green Read อ่านได้นาน

0. ฉันเป็นคนไม่ติดเพื่อน

❑	❑	❑	❑	❑
จริงที่สุด	จริง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด	ไม่จริงเลย

การตีความคะแนน สำหรับข้อความทางบวก การให้คะแนนคำตอบ คือ "จริงที่สุด" ถึง "ไม่จริงเลย" เป็น 5 คะแนน ถึง 1 คะแนน ตามลำดับ ส่วนข้อความทางลบ จะให้คะแนนกลับกัน จาก 1 คะแนน ถึง 5 คะแนน ผู้ที่ได้คะแนนมากกว่าแสดงถึงการยอมรับอิทธิพลของเพื่อนสูงกว่าผู้ที่ได้คะแนนต่ำกว่า

5. แบบสอบถาม "การเปิดรับสิ่งใหม่"

5.1 การสร้างแบบสอบถาม

คณะผู้วิจัยสร้างแบบสอบถาม "การเปิดรับสิ่งใหม่" โดยปรับปรุงมาจากแบบสอบถามผลที่ได้จากสื่อของ ชนาธิป ชินะนาวิน (2545 : 166) แบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบรายงานตนเอง ประเภทข้อความเดี่ยว และเป็นมาตรประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ บ่อยที่สุด, บ่อย, บางครั้ง, นานๆ ครั้ง และไม่ทำเลย มีข้อคำถามก่อนนำไปทดลองใช้ในจำนวน 15 ข้อ เมื่อปรับปรุงคำถามแต่ละข้อตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ ทดลองใช้ (Try-out) และหาคุณภาพรายข้อ แบบสอบถามมีจำนวนข้อคำถามที่นำไปใช้ในการวิจัย จำนวน 10 ข้อ โดยแบบสอบถามประกอบด้วยข้อความทางบวก ทั้งหมด 10 ข้อ ตั้งแต่ข้อที่ 1-10

5.2 การตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) และความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ (Face Validity)

คณะผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญ (รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิอยู่ในภาคผนวก ก) พิจารณาความสอดคล้องของข้อคำถามแต่ละข้อกับนิยามปฏิบัติการด้านอิทธิพลของสื่อ และตรวจสอบความสละสลวยของประโยคและภาษาที่ใช้ในข้อคำถามให้สอดคล้องกับกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งคณะผู้วิจัยได้นำมาปรับปรุงแก้ไขข้อคำถามแต่ละข้อตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

5.3 การนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try-out)

คณะผู้วิจัยนำแบบสอบถาม "การเปิดรับสิ่งใหม่" ซึ่งเป็นแบบสอบถามอิทธิพลของสื่อไปทดลองใช้ (Try-out) กับวัยรุ่นในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 ในเขตบางกะปิ ที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 35 คน

5.4 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์รายข้อ (Corrected Item-Total Correlation)

คณะผู้วิจัยนำข้อมูลมาคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวมข้ออื่นๆ ในแบบสอบถาม (Corrected Item-Total Correlation) โดยกำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แล้วคัดเลือกข้อคำถามที่ผ่านเกณฑ์การวิเคราะห์ มีข้อคำถามที่จะนำมาใช้ใน แบบสอบถาม "การเปิดรับสิ่งใหม่" สำหรับการวิจัยจำนวน 10 ข้อ (ผลการวิเคราะห์รายข้ออยู่ในภาคผนวก ข)

5.5 ความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability)

คำนวณหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ด้วยการหาค่าความสอดคล้องภายใน (Internal Consistency) จากข้อคำถามที่ผ่านเกณฑ์การวิเคราะห์ โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) พบว่ามีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ .824

พิมพ์บนกระดาษถนอมสายตา Green Read อ่านได้นาน

5.6 ตัวอย่างข้อคำถามในแบบสอบถามและการตีความคะแนน

ตัวอย่าง แบบสอบถาม "การเปิดรับสิ่งใหม่"

คำชี้แจง เมื่อนักเรียนอ่านข้อความแล้วโปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ❑ ที่ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนมากที่สุด โดยมีเกณฑ์ในการเลือกตอบ ได้แก่

บ่อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับสิ่งที่นักเรียนตั้งใจที่จะกระทำทุกครั้ง
บ่อย	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับสิ่งที่นักเรียนตั้งใจที่จะกระทำเกือบทุกครั้ง
บางครั้ง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับสิ่งที่นักเรียนตั้งใจที่จะกระทำบ้าง ไม่กระทำบ้างเท่าๆ กัน
นานๆ ครั้ง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับสิ่งที่นักเรียนตั้งใจที่จะกระทำน้อยครั้ง
ไม่ทำเลย	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับสิ่งที่นักเรียนตั้งใจที่จะไม่กระทำเลย

0. ฉันใช้คำศัพท์แสลงตามที่พบเห็นจากสื่อ

❑ บ่อยที่สุด ❑ บ่อย ❑ บางครั้ง ❑ นานๆ ครั้ง ❑ ไม่ทำเลย

0. ฉันมีงานอดิเรกตามที่สื่อแนะนำ

❑ บ่อยที่สุด ❑ บ่อย ❑ บางครั้ง ❑ นานๆ ครั้ง ❑ ไม่ทำเลย

การตีความคะแนน สำหรับข้อความทางบวก การให้คะแนนคำตอบ คือ "บ่อยที่สุด" ถึง "ไม่ทำเลย" เป็น 5 คะแนน ถึง 1 คะแนน ตามลำดับ ผู้ที่ได้คะแนนมากกว่าแสดงถึงการยอมรับอิทธิพลของสื่อสูงกว่าผู้ที่ได้คะแนนต่ำกว่า

6. แบบสอบถาม "ครอบครัวของฉัน"

6.1 การสร้างแบบสอบถาม

คณะผู้วิจัยสร้างแบบสอบถาม "ครอบครัวของฉัน" โดยปรับปรุงมาจากแบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดูของ มาริสา รัฐปัตย์ (2532 : 127-131) แบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดูประกอบด้วยการอบรมเลี้ยงดู 2 แบบ คือ 1) การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย และ 2) การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย โดยแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบรายงานตนเอง ประเภทข้อความเดี่ยว และเป็นแบบสอบถามประมาณค่า (Rating Scale) 4 ระดับ คือ มากที่สุด, มาก, น้อย และน้อยที่สุด มีข้อคำถามก่อนนำไปทดลองใช้ในจำนวน 60 ข้อ เมื่อปรับปรุงคำถามแต่ละข้อตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ ทดลองใช้ (Try-out) และหาคุณภาพรายข้อ แบบสอบถามมีจำนวนข้อคำถามที่นำไปใช้ในการวิจัย จำนวน 10 ข้อ

แบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย ประกอบด้วยข้อความทางบวก ได้แก่ ข้อ 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10 และข้อความทางลบ ได้แก่ ข้อ 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20 สำหรับแบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย ประกอบด้วยข้อความทางบวกได้แก่ ข้อ 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40 และข้อความทางลบ ได้แก่ ข้อ 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30

พิมพ์บนกระดาษถนอมสายตา Green Read อ่านได้นาน

6.2 การตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) และความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ (Face Validity)

คณะผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญ (รายนามผู้เชี่ยวชาญอยู่ในภาคผนวก ก) พิจารณาความสอดคล้องของข้อคำถามแต่ละข้อกับนิยามปฏิบัติการด้านการอบรมเลี้ยงดู และตรวจสอบความสละสลวยของประโยคและภาษาที่ใช้ในข้อคำถามให้สอดคล้องกับกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งคณะผู้วิจัยได้นำมาปรับปรุงแก้ไขข้อคำถามแต่ละข้อตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

6.3 การนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try-out)

คณะผู้วิจัยนำแบบสอบถาม "ครอบครัวของฉัน" ซึ่งเป็นแบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดูไปทดลองใช้ (Try-out) กับวัยรุ่นในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 ในเขตบางกะปิ ที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 35 คน

6.4 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์รายข้อ (Corrected Item-Total Correlation)

คณะผู้วิจัยนำข้อมูลมาคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวมข้ออื่นๆ ในแบบสอบถาม (Corrected Item-Total Correlation) โดยกำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แล้วคัดเลือกข้อคำถามที่ผ่านเกณฑ์การวิเคราะห์ มีข้อคำถามที่จะนำมาใช้ใน แบบสอบถาม "ครอบครัวของฉัน" สำหรับการวิจัยจำนวน 40 ข้อ (ผลการวิเคราะห์รายข้ออยู่ในภาคผนวก ข)

6.5 ความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability)

คำนวณหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ด้วยการหาค่าความสอดคล้องภายใน (Internal Consistency) จากข้อคำถามที่ผ่านเกณฑ์การวิเคราะห์ โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) พบว่ามีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย เท่ากับ .825 และแบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย เท่ากับ .84

6.6 ตัวอย่างข้อคำถามในแบบสอบถามและการตีความคะแนน

ตัวอย่าง แบบสอบถาม "ครอบครัวของฉัน"

คำชี้แจง เมื่อนักเรียนอ่านข้อความแล้วโปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ❑ ที่ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนมากที่สุด โดยมีเกณฑ์ในการเลือกตอบ ได้แก่

มากที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความรู้สึกของนักเรียนมากที่สุด
มาก	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความรู้สึกของนักเรียนมาก
น้อย	หมายถึง	ข้อความนั้นไม่ตรงกับความรู้สึกของนักเรียนน้อย
น้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นไม่ตรงกับความรู้สึกของนักเรียนน้อยที่สุด

การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย

0. ผู้ปกครองมักจะให้รางวัลเมื่อคุณทำสิ่งต่างๆ สำเร็จ

❑	❑	❑	❑
มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด

พิมพ์บนกระดาษถนอมสายตา Green Read อ่านได้นาน

0. ถ้าคุณกลับบ้านค่ำ ผู้ปกครองมักจะให้คุณอธิบายเหตุผล

❑ มากที่สุด ❑ มาก ❑ น้อย ❑ น้อยที่สุด

การตีความคะแนน สำหรับข้อความทางบวก การให้คะแนนคำตอบ คือ "มากที่สุด" ถึง "น้อยที่สุด" เป็น 4 คะแนน ถึง 1 คะแนน ตามลำดับ ผู้ที่ได้คะแนนมากกว่าแสดงว่าได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยสูงกว่าผู้ที่ได้คะแนนต่ำ

<u>การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย</u>

0. ผู้ปกครองชอบไล่คุณให้ไปเล่นไกลๆ จะได้ไม่ทำความรำคาญให้ผู้ปกครอง

❑ มากที่สุด ❑ มาก ❑ น้อย ❑ น้อยที่สุด

0. ผู้ปกครองไม่ค่อยให้ความสนใจเกี่ยวกับความเป็นอยู่ของคุณเท่าที่ควร

❑ มากที่สุด ❑ มาก ❑ น้อย ❑ น้อยที่สุด

การตีความคะแนน สำหรับข้อความทางบวก การให้คะแนนคำตอบ คือ "มากที่สุด" ถึง "น้อยที่สุด" เป็น 4 คะแนน ถึง 1 คะแนน ตามลำดับ ผู้ที่ได้คะแนนมากกว่าแสดงว่าได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยสูงกว่าผู้ที่ได้คะแนนต่ำ

7. แบบสอบถาม "การใช้ชีวิต"

7.1 การสร้างมาตรวัด

คณะผู้วิจัยสร้างแบบสอบถาม "การใช้ชีวิต" โดยศึกษานิยามและรายละเอียดต่างๆ เกี่ยวกับทัศนคติและเศรษฐกิจพอเพียง จากตำรา เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการเขียนนิยามโครงสร้างทางด้านความคิด ความรู้สึก และแนวโน้มของพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งสามารถสังเกตและวัดได้ในรูปของนิยามปฏิบัติการ

คณะผู้วิจัยเขียนข้อคำถามตามคำนิยามปฏิบัติการที่ได้สร้างไว้ โดยมาตรวัดทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงประกอบด้วย 3 ด้าน คือ 1) ด้านคิด 2) ด้านความรู้สึก และ 3) ด้านแนวโน้มพฤติกรรม มาตรวัดที่สร้างขึ้นเป็นแบบรายงานตนเอง ประเภทข้อความเดี่ยว และเป็นมาตรวัดประมาณค่า (Rating Scale) ในด้านความคิดมี 4 ระดับ คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง, เห็นด้วย, ไม่เห็นด้วย, ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ด้านความรู้สึก มี 4 ระดับ คือ มากที่สุด, มาก, น้อย, น้อยที่สุด และด้านแนวโน้มพฤติกรรม มี 5 ระดับ คือ บ่อยที่สุด, บ่อย, บางครั้ง, นานๆ ครั้ง, ไม่เคยเลย คณะผู้วิจัยได้สร้างข้อคำถามและแก้ไขปรับปรุงคำถามแต่ละข้อตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ มีข้อคำถามก่อนนำไปทดลองใช้จำนวน 45 ข้อ แล้วนำไปทดลองใช้ (Try-out) และหาคุณภาพรายข้อ มาตรวัดมีจำนวนข้อคำถามที่นำไปใช้ในการวิจัยจำนวน 18 ข้อ มาตรวัดประกอบด้วยข้อคำถามทางบวกและทางลบ ดังนี้

ด้านความคิด มีจำนวน 6 ข้อ ประกอบด้วย ข้อคำถามทางบวก ได้แก่ ข้อ 1, 5 และข้อความทางลบ ได้แก่ ข้อ 2, 3, 4, 6

พิมพ์บนกระดาษถนอมสายตา Green Read อ่านได้นาน

ด้านความรู้สึก มีจำนวน 6 ข้อ ประกอบด้วย ข้อคำถามทางบวก ได้แก่ ข้อ 3 และข้อความทางลบ ได้แก่ ข้อ 1, 2, 4, 5, 6

ด้านแนวโน้มพฤติกรรม มีจำนวน 6 ข้อ ประกอบด้วย ข้อคำถามทางบวก ได้แก่ ข้อ 6 และข้อความทางลบ ได้แก่ ข้อ 1, 2, 3, 4, 5

7.2 การตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) และความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ (Face Validity)

คณะผู้วิจัยได้นำมาตรวัดไปให้ผู้เชี่ยวชาญ (รายนามผู้เชี่ยวชาญอยู่ในภาคผนวก ก) พิจารณาความสอดคล้องของข้อคำถามแต่ละข้อ กับนิยามปฏิบัติการด้านทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ตรวจสอบความสละสลวยของประโยคและภาษาที่ใช้ในข้อคำถามให้สอดคล้องกับกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งนำมาปรับปรุงแก้ไขข้อคำถามแต่ละข้อตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

7.3 การนำมาตรวัดไปทดลองใช้ (Try-out)

คณะผู้วิจัยนำแบบสอบถาม "การใช้ชีวิต" ซึ่งเป็นมาตรวัดทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงไปทดลองใช้ (Try-out) กับวัยรุ่นในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 ในเขตบางกะปิ ที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 35 คน

7.4 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์รายข้อ (Corrected Item-Total Correlation)

คณะผู้วิจัยนำข้อมูลมาคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวมข้ออื่นๆ ในมาตรวัด (Corrected Item-Total Correlation) โดยกำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แล้วคัดเลือกข้อคำถามที่ผ่านเกณฑ์การวิเคราะห์ โดยคัดเลือกข้อความทางบวกให้มีจำนวนใกล้เคียงกับข้อความทางลบ มีข้อคำถามในมาตรวัดที่จะนำมาใช้ใน แบบสอบถาม "การใช้ชีวิต" สำหรับการวิจัยจำนวน 18 ข้อ (ผลการวิเคราะห์รายข้ออยู่ในภาคผนวก ข)

7.5 ความเชื่อมั่นของมาตรวัด (Reliability)

คำนวณหาค่าความเชื่อมั่นของมาตรวัด ด้วยการหาค่าความสอดคล้องภายใน (Internal Consistency) จากข้อคำถามที่ผ่านเกณฑ์การวิเคราะห์ โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) พบว่ามีค่าความเชื่อมั่นของมาตรวัดเท่ากับ .862

7.6 ตัวอย่างข้อคำถามในมาตรวัดและการตีความคะแนน

ตัวอย่าง แบบสอบถาม "การใช้ชีวิต"

ก. ด้านความคิด

คำชี้แจง เมื่อนักเรียนอ่านข้อความแล้วโปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ❑ ที่ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนมากที่สุด โดยมีเกณฑ์ในการเลือกตอบ ได้แก่

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความคิดของนักเรียนมากที่สุด
เห็นด้วย	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความคิดของนักเรียนมาก
ไม่เห็นด้วย	หมายถึง	ข้อความนั้นไม่ตรงกับความคิดของนักเรียนน้อย
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	หมายถึง	ข้อความนั้นไม่ตรงกับความคิดของนักเรียนน้อยที่สุด

พิมพ์บนกระดาษถนอมสายตา Green Read อ่านได้นาน

0. ก่อนทำอะไร ฉันไม่ไตร่ตรองถึงผลดี ผลเสีย

❑	❑	❑	❑
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

0. เพื่อนในห้องของฉันส่วนใหญ่แต่งตัวเชย

❑	❑	❑	❑
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

ข. <u>ด้านความรู้สึก</u>

<u>คำชี้แจง</u> เมื่อนักเรียนอ่านข้อความแล้วโปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ❑ ที่ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนมากที่สุด โดยมีเกณฑ์ในการเลือกตอบ ได้แก่

มากที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความรู้สึกของนักเรียนมากที่สุด
มาก	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความรู้สึกของนักเรียนมาก
น้อย	หมายถึง	ข้อความนั้นไม่ตรงกับความรู้สึกของนักเรียนน้อย
น้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นไม่ตรงกับความรู้สึกของนักเรียนน้อยที่สุด

0. ฉันไม่รู้สึกผิดที่ไปเที่ยวกับเพื่อนในวันที่มีนัดทำงาน

❑	❑	❑	❑
มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด

0. ฉันเบื่อหน่ายกับคำวิจารณ์ที่คนอื่นบอกให้ฉันปรับปรุงตัว

❑	❑	❑	❑
มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด

ค. <u>ด้านแนวโน้มพฤติกรรม</u>

<u>คำชี้แจง</u> เมื่อนักเรียนอ่านข้อความแล้วโปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ❑ ที่ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนมากที่สุด โดยมีเกณฑ์ในการเลือกตอบ ได้แก่

บ่อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับสิ่งที่นักเรียนตั้งใจที่จะกระทำทุกครั้ง
บ่อย	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับสิ่งที่นักเรียนตั้งใจที่จะกระทำเกือบทุกครั้ง
บางครั้ง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับสิ่งที่นักเรียนตั้งใจที่จะกระทำบ้าง ไม่กระทำบ้างเท่า ๆ กัน
นาน ๆ ครั้ง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับสิ่งที่นักเรียนตั้งใจที่จะกระทำน้อยครั้ง
ไม่ทำเลย	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับสิ่งที่นักเรียนตั้งใจที่จะไม่กระทำเลย

0. ฉันมาโรงเรียนสาย ในวันที่มีเวรทำความสะอาด

❑ บ่อยที่สุด ❑ บ่อย ❑ บางครั้ง ❑ นานๆ ครั้ง ❑ ไม่ทำเลย

0. ฉันลืมเอาสมุด หนังสือมาโรงเรียน

❑ บ่อยที่สุด ❑ บ่อย ❑ บางครั้ง ❑ นานๆ ครั้ง ❑ ไม่ทำเลย

การตีความคะแนน สำหรับด้านความคิด ข้อความทางบวก การให้คะแนนคำตอบ คือ "เห็นด้วยอย่างยิ่ง" ถึง "ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง" เป็น 4 คะแนน ถึง 1 คะแนน ตามลำดับ ส่วนข้อความทางลบ จะให้คะแนนกลับกัน จาก 1 คะแนน ถึง 4 คะแนน ด้านความรู้สึก ข้อความทางบวก การให้คะแนนคำตอบ คือ "มากที่สุด" ถึง "น้อยที่สุด" เป็น 4 คะแนน ถึง 1 คะแนน ตามลำดับ ส่วนข้อความทางลบ จะให้คะแนนกลับกัน จาก 1 คะแนน ถึง 4 คะแนน ด้านแนวโน้มพฤติกรรม ข้อความทางบวก การให้คะแนนคำตอบ คือ "บ่อยที่สุด" ถึง "ไม่เคยเลย" เป็น 4 คะแนน ถึง 1 คะแนน ส่วนข้อความทางลบ จะให้คะแนนกลับกัน จาก 1 คะแนน ถึง 4 คะแนน โดยคำตอบ "บางครั้ง" และ "นานๆ ครั้ง" ให้คะแนนเท่ากัน คือ 2 คะแนน ผู้ที่ได้คะแนนมากกว่าแสดงว่ามีทัศนคติตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงสูงกว่าผู้ที่ได้คะแนนต่ำ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

คณะผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีขั้นตอนดำเนินการ ดังนี้

1. ติดต่อขอหนังสือจากภาควิชาจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ถึงผู้บริหารสถานศึกษาที่ถูกเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

2. ติดต่อกับโรงเรียนที่เลือกเป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขออนุญาตผู้บริหารสถานศึกษาและนัดหมายวันเวลาและสถานที่ในการเก็บข้อมูล ดังนี้

วันที่ 24 ม.ค. 2550 เวลา 10.00 น. ดำเนินการเก็บข้อมูล ณ โรงเรียนเพ็ญสมิทธ์
วันที่ 25 ม.ค. 2550 เวลา 8.30 น. ดำเนินการเก็บข้อมูล ณ โรงเรียนเทพลีลา
วันที่ 26 ม.ค. 2550 เวลา 8.30 น. ดำเนินการเก็บข้อมูล ณ โรงเรียนเทพลีลา
วันที่ 29 ม.ค. 2550 เวลา 10.00 น. ดำเนินการเก็บข้อมูล ณ โรงเรียนเพ็ญสมิทธ์

3. จัดเตรียมแบบสอบถามไว้จำนวน 403 ชุด แล้วแบ่งเก็บข้อมูลตามสัดส่วนจำนวนนักเรียนที่คำนวณไว้ในแต่ละโรงเรียน

4. อธิบายให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเข้าใจถึงวัตถุประสงค์และประโยชน์ที่ได้รับ โดยขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามเพื่อให้ได้ผลตรงตามความเป็นจริง

5. คัดเลือกแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ที่ได้จากกลุ่มตัวอย่าง

6. นำแบบสอบถามที่ได้จากกลุ่มตัวอย่างมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้เพื่อทำการวิเคราะห์หาค่าทางสถิติและทดสอบสมมติฐานที่ตั้งไว้

พิมพ์บนกระดาษถนอมสายตา Green Read อ่านได้นาน

การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

การจัดกระทำข้อมูล

1. นำแบบสอบถามทั้งหมดที่ได้รับคืนมาตรวจความสมบูรณ์

2. กำหนดรหัสสำหรับข้อมูลและตรวจคะแนนแบบสอบถามตามเกณฑ์ที่กำหนด นำข้อมูลไปวิเคราะห์ตามวิธีการทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัว โดยการคำนวณค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. วิเคราะห์เปรียบเทียบระดับทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ระหว่างวัยรุ่นที่ศึกษาในโรงเรียนรัฐและเอกชน

3. วิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางจิตสังคม ได้แก่ การพึ่งพาตนเอง ลักษณะมุ่งอนาคต อิทธิพลของพ่อแม่ อิทธิพลของเพื่อน อิทธิพลของสื่อ การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย และการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย กับทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง

4. วิเคราะห์ปัจจัยทางจิตสังคม ได้แก่ การพึ่งพาตนเอง ลักษณะมุ่งอนาคต อิทธิพลของพ่อแม่ อิทธิพลของเพื่อน อิทธิพลของสื่อ การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย และการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย ที่มีผลต่อทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของวัยรุ่นที่ศึกษาในโรงเรียนเขตบางกะปิ

5. วิเคราะห์ปัจจัยทางจิตสังคม ได้แก่ การพึ่งพาตนเอง ลักษณะมุ่งอนาคต อิทธิพลของพ่อแม่ อิทธิพลของเพื่อน อิทธิพลของสื่อ การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย และการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย ที่มีผลต่อทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของวัยรุ่นที่ศึกษาในโรงเรียนเขตบางกะปิ โดยแบ่งเป็นกลุ่มย่อย คือ เพศ และระดับการศึกษา

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือ ได้แก่

1.1 คำนวณหาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถาม โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวมข้ออื่นๆ ในมาตรวัด (Corrected Item-Total Correlation) จากสูตรสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient)

1.2 คำนวณหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม จากสูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของ ครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient)

2. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

2.1 สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2.2 สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน ได้แก่

2.2.1 เปรียบเทียบระดับทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงระหว่างวัยรุ่นที่ศึกษาในโรงเรียนรัฐบาลและเอกชน เขตบางกะปิ โดยใช้ t-test เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อที่ 1

2.2.2 หาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางจิตสังคม ได้แก่ การพึ่งพาตนเอง ลักษณะมุ่งอนาคต อิทธิพลของพ่อแม่ อิทธิพลของเพื่อน อิทธิพลของสื่อ การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย และการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย กับทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient) เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อที่ 2 และ 3

พิมพ์บนกระดาษถนอมสายตา Green Read อ่านได้นาน

2.2.3 วิเคราะห์ปัจจัยทางจิตสังคม ได้แก่ การพึ่งพาตนเอง ลักษณะมุ่งอนาคต อิทธิพลของพ่อแม่ อิทธิพลของเพื่อน อิทธิพลของสื่อ การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย และการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย ที่มีผลต่อทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของวัยรุ่นที่ศึกษาในโรงเรียนเขตบางกะปิ ทั้งในกลุ่มรวมและย่อย โดยการวิเคราะห์การถดถอยพหุแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อที่ 4

พิมพ์บนกระดาษถนอมสายตา อ่านได้นาน

บทที่ 4
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ คณะผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็น 5 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้น

ส่วนที่ 2 การเปรียบเทียบระดับทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ของวัยรุ่นที่ศึกษาในโรงเรียนเขตบางกะปิ โดยจำแนกตามประเภทของโรงเรียน

ส่วนที่ 3 สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางจิตสังคม ที่ส่งผลต่อทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของวัยรุ่นที่ศึกษาในโรงเรียนเขตบางกะปิ

ส่วนที่ 4 การวิเคราะห์ปัจจัยพยากรณ์ที่ร่วมกันทำนายทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของวัยรุ่นที่ศึกษาในโรงเรียนเขตบางกะปิ

ส่วนที่ 5 การวิเคราะห์ปัจจัยพยากรณ์ที่ร่วมกันทำนายทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของวัยรุ่นที่ศึกษาในโรงเรียนเขตบางกะปิ เมื่อจำแนกตามเพศ และระดับชั้นการศึกษา

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ส่วนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้น

1.1 จำนวนและอัตราส่วนร้อยละด้านข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ ประเภทโรงเรียน ระดับชั้นการศึกษา อาชีพของบิดาและมารดา ของวัยรุ่นที่ศึกษาในโรงเรียนเขตบางกะปิ ดังแสดงผลในตาราง 1

ตาราง 1 จำนวนและอัตราส่วนร้อยละด้านข้อมูลส่วนบุคคลของวัยรุ่น

คุณสมบัติ	จำนวน	อัตราส่วน
เพศ		
หญิง	230	57.1
ชาย	173	42.9
ประเภทโรงเรียน		
รัฐบาล	310	76.9
เอกชน	93	23.1
ระดับชั้นการศึกษา		
มัธยมศึกษาปีที่ 1	104	25.8
มัธยมศึกษาปีที่ 2	81	20.1
มัธยมศึกษาปีที่ 3	86	21.3
มัธยมศึกษาปีที่ 4	48	11.9
มัธยมศึกษาปีที่ 5	42	10.4
มัธยมศึกษาปีที่ 6	42	10.4

พิมพ์บนกระดาษถนอมสายตา Green Read อ่านได้นาน

ตาราง 1 จำนวนและอัตราส่วนร้อยละด้านข้อมูลส่วนบุคคลของวัยรุ่น (ต่อ)

คุณสมบัติ	จำนวน	อัตราส่วน
อาชีพของบิดา		
ข้าราชการ	39	14.9
พนักงานเอกชน	48	18.3
พนักงานของรัฐ	6	2.3
ธุรกิจส่วนตัว	169	64.5
อาชีพของมารดา		
ข้าราชการ	21	9.1
พนักงานเอกชน	39	16.8
พนักงานของรัฐ	5	2.2
ธุรกิจส่วนตัว	167	72.0

จากตาราง 1 พบว่าวัยรุ่นที่ศึกษาในโรงเรียนเขตบางกะปิ ที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ศึกษาโรงเรียนรัฐบาล มีการศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และส่วนใหญ่บิดาและมารดาประกอบธุรกิจส่วนตัว

1.2 ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของวัยรุ่นที่ศึกษาในโรงเรียนเขตบางกะปิ โดยจำแนกตามปัจจัยทางจิต ได้แก่ การพึ่งพาตนเอง และลักษณะมุ่งอนาคต และปัจจัยทางสังคม ได้แก่ อิทธิพลของพ่อแม่ อิทธิพลของเพื่อน อิทธิพลของสื่อ การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย และการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย ดังแสดงผลในตาราง 2

ตาราง 2 ปัจจัยทางจิตสังคม และทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของวัยรุ่นที่ศึกษาในโรงเรียนเขตบางกะปิ (403 ราย)

ตัวแปร	ค่าต่ำสุด	ค่าสูงสุด	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
ปัจจัยทางจิต				
- การพึ่งพาตนเอง	1.30	4.70	3.41	0.67
- ลักษณะมุ่งอนาคต	1.10	5.00	3.45	0.77
ปัจจัยทางสังคม				
- อิทธิพลของพ่อแม่	1.00	5.00	3.42	0.77
- อิทธิพลของเพื่อน	1.60	4.60	2.95	0.47
- อิทธิพลของสื่อ	1.00	4.90	2.82	0.72

พิมพ์บนกระดาษถนอมสายตา Green Read อ่านได้นาน

ตาราง 2 ปัจจัยทางจิตสังคม และทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของวัยรุ่นที่ศึกษาในโรงเรียนเขตบางกะปิ (403 ราย) (ต่อ)

ตัวแปร	ค่าต่ำสุด	ค่าสูงสุด	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
ปัจจัยทางสังคม				
- การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย	1.40	3.80	2.72	0.48
- การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย	1.35	3.50	2.39	0.36
ทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง	1.22	3.89	2.72	0.44

จากตาราง 2 พบว่าโดยเฉลี่ยวัยรุ่นที่ศึกษาในโรงเรียนเขตบางกะปิ ที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้มีการพึ่งพาตนเอง ลักษณะมุ่งอนาคต การยอมรับในอิทธิพลของพ่อแม่ การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย และทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงอยู่ในระดับสูง ส่วนการยอมรับในอิทธิพลของเพื่อน การยอมรับในอิทธิพลของสื่อ และการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยอยู่ในระดับต่ำ

<u>ส่วนที่ 2</u> การเปรียบเทียบระดับทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของวัยรุ่นที่ศึกษาในโรงเรียนเขตบางกะปิ โดยจำแนกตามประเภทของโรงเรียน และระดับชั้นการศึกษา

2.1 การทดสอบสมมติฐานโดยใช้การวิเคราะห์ด้วยสถิติ t-test ของคะแนนทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของวัยรุ่นที่ศึกษาในโรงเรียนเขตบางกะปิ โดยจำแนกตามประเภทของโรงเรียน ดังแสดงผลในตาราง 3

ตาราง 3 การเปรียบเทียบทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของวัยรุ่นที่ศึกษาในโรงเรียนเขตบางกะปิ โดยจำแนกตามประเภทของโรงเรียน

ประเภทโรงเรียน	n	M	SD	t
โรงเรียนเอกชน	93	2.72	0.43	.006
โรงเรียนรัฐบาล	310	2.72	0.45	

<u>หมายเหตุ</u>
n แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
M แทน ค่าเฉลี่ย
SD แทน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
t แทน ค่าสถิติในการแจกแจงแบบที (t-distribution)

จากตาราง 3 ไม่พบว่าทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของวัยรุ่นที่ศึกษาในโรงเรียนเขตบางกะปิ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อจำแนกตามประเภทของโรงเรียน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 1

พิมพ์บนกระดาษถนอมสายตา Green Read อ่านได้นาน

<u>ส่วนที่ 3</u> สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยจิตสังคมที่ส่งผลต่อทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของวัยรุ่นที่ศึกษาในโรงเรียนเขตบางกะปิ

3.1 การทดสอบสมมติฐาน ด้วยการคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางจิต ได้แก่ การพึ่งพาตนเอง และลักษณะมุ่งอนาคต และปัจจัยทางสังคม ได้แก่ อิทธิพลของพ่อแม่ อิทธิพลของเพื่อน อิทธิพลของสื่อ การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย และการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย กับทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของวัยรุ่นที่ศึกษาในโรงเรียนเขตบางกะปิ ดังแสดงผลในตาราง 4

ตาราง 4 สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางจิตสังคมกับทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของวัยรุ่นที่ศึกษาในโรงเรียนเขตบางกะปิ

ตัวแปร	D	F	PA	FR	ME	FD	FO	Att
D	-	.816**	.608**	-.261**	-.358**	.527**	-..410**	.628**
F		-	.740**	-.251**	-.315**	.548**	-.427**	.658**
PA			-	-.299**	-.355**	.501**	-.491**	.692**
FR				-	.362**	-.205**	.091*	-.344**
ME					-	-.195**	.124**	-.479**
FD						-	-.579**	.523**
FO							-	-.444**
Att								-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

หมายเหตุ D แทน การพึ่งพาตนเอง F แทน ลักษณะมุ่งอนาคต
PA แทน อิทธิพลของพ่อแม่ FR แทน อิทธิพลของเพื่อน
ME แทน อิทธิพลของสื่อ FD แทน การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย
FO แทน การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย Att แทน ทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง

จากตาราง 4 พบว่าการพึ่งพาตนเอง (D) ลักษณะมุ่งอนาคต (F) อิทธิพลของพ่อแม่ (PA) และการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย (FD) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง (Att) ของวัยรุ่นที่ศึกษาในโรงเรียนเขตบางกะปิ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนอิทธิพลของเพื่อน (FR) อิทธิพลของสื่อ (ME) และการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย (FO) มีความสัมพันธ์ทางลบกับทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง (Att) ของวัยรุ่นที่ศึกษาในโรงเรียนเขตบางกะปิ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

<u>ส่วนที่ 4</u> การวิเคราะห์ปัจจัยพยากรณ์ที่ร่วมกันทำนายทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของวัยรุ่นที่ศึกษาในโรงเรียนเขตบางกะปิ

4.1 การทดสอบสมมติฐานโดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) เพื่อหาปัจจัยทางจิต ได้แก่ การพึ่งพาตนเอง และลักษณะมุ่งอนาคต และปัจจัยทางสังคม ได้แก่ อิทธิพลของพ่อแม่ อิทธิพลของเพื่อน อิทธิพลของสื่อ การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย และการอบรม

พิมพ์บนกระดาษถนอมสายตา Green Read อ่านได้นาน

เลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย ที่สามารถทำนายทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของวัยรุ่นที่ศึกษาในโรงเรียนเขตบางกะปิ ดังแสดงผลในตาราง 5

ตาราง 5 การวิเคราะห์ปัจจัยพยากรณ์ในการทำนายทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงโดยใช้สมการถดถอยพหุแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis)

ลำดับที่	ตัวทำนาย	B	ß	R	R^2
1	อิทธิพลของพ่อแม่ (PA)	.396	.692	.692	.479
2	อิทธิพลของพ่อแม่ (PA)	.282	.493	.740	.547
	การพึ่งพาตนเอง (D)	.217	.328		
3	อิทธิพลของพ่อแม่ (PA)	.254	.444	.767	.589
	การพึ่งพาตนเอง (D)	.184	.278		
	อิทธิพลของสื่อ (ME)	-.137	-.222		
4	อิทธิพลของพ่อแม่ (PA)	.226	.396	.779	.607
	การพึ่งพาตนเอง (D)	.145	.218		
	อิทธิพลของสื่อ (ME)	-.141	-.229		
	การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย (FD)	.153	.165		

หมายเหตุ B แทน สัมประสิทธิ์ถดถอยของตัวทำนาย ซึ่งทำนายในรูปแบบคะแนนดิบ
ß แทน สัมประสิทธิ์ถดถอยของตัวทำนาย ซึ่งทำนายในรูปคะแนนมาตรฐาน
R แทน สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบพหุคูณ
R^2 แทน อำนาจการทำนายเป็นอัตราร้อย

จากตาราง 5 พบว่าปัจจัยพยากรณ์ที่มีประสิทธิภาพสูงในการทำนายทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของวัยรุ่น เขตบางกะปิ ได้แก่ อิทธิพลของพ่อแม่ การพึ่งพาตนเองอิทธิพลของสื่อ และการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย ซึ่งมีขนาดความสัมพันธ์ที่ .779 และสามารถทำนายทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของวัยรุ่นที่ศึกษาในโรงเรียนเขตบางกะปิ ได้ ร้อยละ 60.7 โดยอิทธิพลของพ่อแม่เป็นปัจจัยพยากรณ์ที่ดีที่สุดในการทำนายทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของวัยรุ่นที่ศึกษาในโรงเรียนเขตบางกะปิ

ในการสร้างสมการพยากรณ์ทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ของวัยรุ่นที่ศึกษาในโรงเรียนเขตบางกะปิ โดยนำค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวพยากรณ์มาเขียนสมการได้ ดังนี้

สมการพยากรณ์ทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ของวัยรุ่นที่ศึกษาในโรงเรียนเขตบางกะปิ โดยใช้คะแนนดิบ คือ

Att = 1.434 + .226(PA) + .145(D) - .141(ME) + .153(FD)

สมการพยากรณ์ทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ของวัยรุ่นที่ศึกษาในโรงเรียนเขตบางกะปิ โดยใช้คะแนนมาตรฐาน คือ

Att' = .396(PA) + .218(D) - .229(ME) + .165(FD)

พิมพ์บนกระดาษถนอมสายตา Green Read อ่านได้นาน

<u>ส่วนที่ 5</u> การวิเคราะห์ปัจจัยพยากรณ์ที่ร่วมกันทำนายทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของวัยรุ่นที่ศึกษาในโรงเรียนเขตบางกะปิ เมื่อจำแนกตามเพศและระดับชั้นการศึกษา

5.1 การคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางจิต ได้แก่ การพึ่งพาตนเอง และลักษณะมุ่งอนาคต และปัจจัยทางสังคม ได้แก่ อิทธิพลของพ่อแม่ อิทธิพลของเพื่อน อิทธิพลของสื่อ การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย และการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย กับทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของวัยรุ่นเพศชายที่ศึกษาในโรงเรียนเขตบางกะปิ ดังแสดง ผลในตาราง 6

ตาราง 6 สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางจิตสังคมกับทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของวัยรุ่นเพศชายที่ศึกษาในโรงเรียนเขตบางกะปิ

ตัวแปร	D	F	PA	FR	ME	FD	FO	Att
D	-	.732**	.495**	-.275**	-.294**	.537**	-.324**	.567**
F		-	.705**	-.327**	-.230**	.540**	-.270**	.575**
PA			-	-.343**	-.260**	.489**	-.342**	.609**
FR				-	.317**	-.218**	.129*	-.367**
ME					-	-.245**	.046	-.417**
FD						-	-.505**	.546**
FO							-	-.369**
Att								-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

<u>หมายเหตุ</u>

D	แทน	การพึ่งพาตนเอง		F	แทน	ลักษณะมุ่งอนาคต
PA	แทน	อิทธิพลของพ่อแม่		FR	แทน	อิทธิพลของเพื่อน
ME	แทน	อิทธิพลของสื่อ		FD	แทน	การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย
FO	แทน	การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย		Att	แทน	ทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง

จากตาราง 6 พบว่าการพึ่งพาตนเอง (D) ลักษณะมุ่งอนาคต (F) อิทธิพลของพ่อแม่ (PA) และการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย (FD) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง (Att) ของวัยรุ่นเพศชายที่ศึกษาในโรงเรียนเขตบางกะปิ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสำหรับอิทธิพลของเพื่อน (FR) อิทธิพลของสื่อ (ME) และการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย (FO) มีความสัมพันธ์ทางลบกับทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง (Att) ของวัยรุ่นเพศชายที่ศึกษาในโรงเรียนเขตบางกะปิ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

5.2 การทดสอบสมมติฐานโดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) เพื่อหาปัจจัยทางจิต ได้แก่ การพึ่งพาตนเอง และลักษณะมุ่งอนาคต และปัจจัยทางสังคม ได้แก่ อิทธิพลของพ่อแม่ อิทธิพลของเพื่อน อิทธิพลของสื่อ การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย และการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย ที่สามารถทำนายทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของวัยรุ่นเพศชายที่ศึกษาในโรงเรียนเขตบางกะปิ ดังแสดงผลในตาราง 7

พิมพ์บนกระดาษถนอมสายตา Green Read อ่านได้นาน

ตาราง 7 การวิเคราะห์ปัจจัยพยากรณ์ในการทำนายทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของวัยรุ่นเพศชายที่ศึกษาในโรงเรียนเขตบางกะปิ โดยใช้สมการถดถอยพหุแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis)

ลำดับที่	ตัวทำนาย	B	ß	R	R^2
1	อิทธิพลของพ่อแม่ (PA)	.375	.609	.609	.371
2	อิทธิพลของพ่อแม่ (PA)	.268	.435	.682	.465
	การพึ่งพาตนเอง (D)	.240	.352		
3	อิทธิพลของพ่อแม่ (PA)	.247	.401	.714	.509
	การพึ่งพาตนเอง (D)	.207	.303		
	อิทธิพลของสื่อ (ME)	-.128	-.223		
4	อิทธิพลของพ่อแม่ (PA)	.211	.342	.732	.536
	การพึ่งพาตนเอง (D)	.154	.225		
	อิทธิพลของสื่อ (ME)	-.121	-.211		
	การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย (FD)	.187	.206		

หมายเหตุ B แทน สัมประสิทธิ์ถดถอยของตัวทำนาย ซึ่งทำนายในรูปแบบคะแนนดิบ
ß แทน สัมประสิทธิ์ถดถอยของตัวทำนาย ซึ่งทำนายในรูปคะแนนมาตรฐาน
R แทน สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบพหุคูณ
R^2 แทน อำนาจการทำนายเป็นอัตราร้อย

จากตาราง 7 พบว่าปัจจัยพยากรณ์ที่มีประสิทธิภาพสูงในการทำนายทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของวัยรุ่นเพศชายที่ศึกษาในโรงเรียนเขตบางกะปิ ได้แก่ อิทธิพลของพ่อแม่ อิทธิพลของสื่อ การพึ่งพาตนเอง และการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย ซึ่งมีขนาดความสัมพันธ์ที่ .732 และสามารถทำนายทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของวัยรุ่นเพศชายที่ศึกษาในโรงเรียนเขตบางกะปิ ได้ร้อยละ 53.6 โดยอิทธิพลของพ่อแม่เป็นปัจจัยพยากรณ์ที่ดีที่สุดในการทำนายทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ของวัยรุ่นเพศชายที่ศึกษาในโรงเรียนเขตบางกะปิ

ในการสร้างสมการพยากรณ์ทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของวัยรุ่นเพศชายที่ศึกษาในโรงเรียนเขตบางกะปิ โดยนำค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวพยากรณ์มาเขียนสมการได้ ดังนี้

สมการพยากรณ์ทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ของวัยรุ่นเพศชายที่ศึกษาในโรงเรียนเขตบางกะปิ โดยใช้คะแนนดิบ คือ

$$Att = 1.269 + .211(PA) + .154(D) - .121(ME) + .187(FD)$$

สมการพยากรณ์ทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ของวัยรุ่นเพศชายที่ศึกษาในโรงเรียนเขตบางกะปิ โดยใช้คะแนนมาตรฐาน คือ

$$Att' = .342(PA) + .255(D) - .211(ME) + .206(FD)$$

พิมพ์บนกระดาษถนอมสายตา Green Read อ่านได้นาน

5.3 การคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางจิต ได้แก่ การพึ่งพาตนเอง และลักษณะมุ่งอนาคต และปัจจัยทางสังคม ได้แก่ อิทธิพลของพ่อแม่ อิทธิพลของเพื่อน อิทธิพลของสื่อ การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย และการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย กับทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของวัยรุ่นเพศหญิงที่ศึกษาในโรงเรียนเขตบางกะปิ ดังแสดง ผลในตาราง 8

ตาราง 8 สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางจิตสังคมกับทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของวัยรุ่นเพศหญิงที่ศึกษาในโรงเรียนเขตบางกะปิ

ตัวแปร	D	F	PA	FR	ME	FD	FO	Att
D	-	.858**	.660**	-.247**	.392**	.519**	-.454**	.658**
F		-	.753**	-.195**	-.359**	.549**	-.507**	.701**
PA			-	-.264**	-.402**	.506**	-.565**	.734**
FR				-	.382**	-.189**	.082	-.325**
ME					-	-.157**	.172**	-.516**
FD						-	-.624 **	.508**
FO							-	-.486**
Att								-

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

หมายเหตุ D แทน การพึ่งพาตนเอง F แทน ลักษณะมุ่งอนาคต
PA แทน อิทธิพลของพ่อแม่ FR แทน อิทธิพลของเพื่อน
ME แทน อิทธิพลของสื่อ FD แทน การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย
FO แทน การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย Att แทน ทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง

จากตาราง 8 พบว่าการพึ่งพาตนเอง (D) ลักษณะมุ่งอนาคต (F) อิทธิพลของพ่อแม่ (PA) และการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย (FD) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง (Att) ของวัยรุ่นหญิงที่ศึกษาในโรงเรียนเขตบางกะปิ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนอิทธิพลของเพื่อน (FR) อิทธิพลของสื่อ (ME) และการอบรบเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย (FO) มีความสัมพันธ์ทางลบกับทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง (Att) ของวัยรุ่นหญิงที่ศึกษาในโรงเรียนเขตบางกะปิ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

5.4 การทดสอบสมมติฐานโดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) เพื่อหาปัจจัยทางจิต ได้แก่ การพึ่งพาตนเอง และลักษณะมุ่งอนาคต และปัจจัยทางสังคม ได้แก่ อิทธิพลของพ่อแม่ อิทธิพลของเพื่อน อิทธิพลของสื่อ การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย และการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย ที่สามารถทำนายทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของวัยรุ่นเพศหญิงที่ศึกษาในโรงเรียนเขตบางกะปิ ดังแสดงผลในตาราง 9

พิมพ์บนกระดาษถนอมสายตา Green Read อ่านได้นาน

ตาราง 9 การวิเคราะห์ปัจจัยพยากรณ์ในการทำนายทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของวัยรุ่นเพศหญิงที่ศึกษาในโรงเรียนเขตบางกะปิ โดยใช้สมการถดถอยพหุแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis)

ลำดับที่	ตัวทำนาย	B	ß	R	R^2
1	อิทธิพลของพ่อแม่ (PA)	.408	.734	.734	.538
2	อิทธิพลของพ่อแม่ (PA)	.349	.628	.773	.597
	อิทธิพลของสื่อ (ME)	-.170	-.264		
3	อิทธิพลของพ่อแม่ (PA)	.223	.401	.799	.639
	อิทธิพลของสื่อ (ME)	-.157	-.243		
	ลักษณะมุ่งอนาคต (F)	.177	.312		
4	อิทธิพลของพ่อแม่ (PA)	.204	.368	.808	.652
	อิทธิพลของสื่อ (ME)	-.164	-.255		
	ลักษณะมุ่งอนาคต (F)	.145	.255		
	การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย (FD)	.134	.142		

หมายเหตุ B แทน สัมประสิทธิ์ถดถอยของตัวทำนาย ซึ่งทำนายในรูปแบบคะแนนดิบ
ß แทน สัมประสิทธิ์ถดถอยของตัวทำนาย ซึ่งทำนายในรูปคะแนนมาตรฐาน
R แทน สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบพหุคูณ
R^2 แทน อำนาจการทำนายเป็นอัตราร้อย

จากตาราง 9 พบว่าปัจจัยพยากรณ์ที่มีประสิทธิภาพสูงในการทำนายทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของวัยรุ่นเพศหญิงที่ศึกษาในโรงเรียนเขตบางกะปิ ได้แก่ อิทธิพลของพ่อแม่ อิทธิพลของสื่อ ลักษณะมุ่งอนาคต และการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย ซึ่งมีขนาดความสัมพันธ์ที่ .808 และสามารถทำนายทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของวัยรุ่นเพศหญิงที่ศึกษาในโรงเรียนเขตบางกะปิ ได้ร้อยละ 65.2 โดยอิทธิพลของพ่อแม่เป็นปัจจัยพยากรณ์ที่ดีที่สุดในการทำนายทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ของวัยรุ่นเพศหญิงที่ศึกษาในโรงเรียนเขตบางกะปิ

ในการสร้างสมการพยากรณ์ทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของวัยรุ่นเพศหญิงที่ศึกษาในโรงเรียนเขตบางกะปิ โดยนำค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวพยากรณ์มาเขียนสมการได้ ดังนี้

สมการพยากรณ์ทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ของวัยรุ่นเพศหญิงที่ศึกษาในโรงเรียนเขตบางกะปิ โดยใช้คะแนนดิบ คือ

Att = 1.638 + .204(PA) - .164(ME) + .145(F) + .134(FD)

สมการพยากรณ์ทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ของวัยรุ่นเพศหญิงที่ศึกษาในโรงเรียนเขตบางกะปิ โดยใช้คะแนนมาตรฐาน คือ

Att' = .368(PA) - .255(ME) + .255(F) + .142(FD)

พิมพ์บนกระดาษถนอมสายตา Green Read อ่านได้นาน

5.5 การคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางจิต ได้แก่ การพึ่งพาตนเอง และลักษณะมุ่งอนาคต และปัจจัยทางสังคม ได้แก่ อิทธิพลของพ่อแม่ อิทธิพลของเพื่อน อิทธิพลของสื่อ การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน การอบรมเลี้ยงดูแบบรักถนอมมากเกินไป และการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย กับทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของวัยรุ่นที่ศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในโรงเรียนเขตบางกะปิ ดังแสดงผลในตาราง 10

ตาราง 10 สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางจิตสังคมกับทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจ พอเพียงของวัยรุ่นที่ศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในโรงเรียนเขตบางกะปิ

ตัวแปร	D	F	PA	FR	ME	FD	FO	Att
D	-	.561*	.218*	-.176*	-.166*	.074	-.042	.199*
F		-	.565**	-.228*	-.214*	.317**	-.013	.363**
PA			-	-.348**	.141	.397**	-.228**	.521**
FR				-	.392**	-.154	.006	-.349**
ME					-	-.203*	.059	-.457**
FD						-	-.231**	.416**
FO							-	-.329**
Att								-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

หมายเหตุ D แทน การพึ่งพาตนเอง F แทน ลักษณะมุ่งอนาคต
PA แทน อิทธิพลของพ่อแม่ FR แทน อิทธิพลของเพื่อน
ME แทน อิทธิพลของสื่อ FD แทน การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย
FO แทน การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย Att แทน ทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง

จากตาราง 10 พบว่าการพึ่งพาตนเอง (D) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง (Att) ของวัยรุ่นที่ศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในโรงเรียนเขตบางกะปิ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนลักษณะมุ่งอนาคต (F) อิทธิพลของพ่อแม่ (PA) และการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย (FD) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง (Att) ของวัยรุ่นที่ศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในโรงเรียนเขตบางกะปิ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสำหรับอิทธิพลของเพื่อน (FR) อิทธิพลของสื่อ (ME) และการอบรบเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย (FO) มีความสัมพันธ์ทางลบกับทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง (Att) ของวัยรุ่นที่ศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในโรงเรียนเขตบางกะปิ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

5.6 การทดสอบสมมติฐานโดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) เพื่อหาปัจจัยทางจิต ได้แก่ การพึ่งพาตนเอง และลักษณะมุ่งอนาคต และปัจจัยทางสังคม ได้แก่ อิทธิพลของพ่อแม่ อิทธิพลของเพื่อน อิทธิพลของสื่อ การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย และการอบรม

พิมพ์บนกระดาษถนอมสายตา Green Read อ่านได้นาน

เลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย ที่สามารถทำนายทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของวัยรุ่นที่ศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในโรงเรียนเขตบางกะปิ ดังแสดงผลในตาราง 11

ตาราง 11 การวิเคราะห์ปัจจัยพยากรณ์ในการทำนายทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของวัยรุ่นที่ศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในโรงเรียนเขตบางกะปิ โดยใช้สมการถดถอยพหุแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis)

ลำดับที่	ตัวทำนาย	B	ß	R	R^2
1	อิทธิพลของพ่อแม่ (PA)	.362	.521	.521	.272
2	อิทธิพลของพ่อแม่ (PA)	.323	.466	.649	.421
	อิทธิพลของสื่อ (ME)	-.219	-.391		
3	อิทธิพลของพ่อแม่ (PA)	.291	.419	.681	.463
	อิทธิพลของสื่อ (ME)	-.216	-.385		
	การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย (FO)	-.261	-.211		

หมายเหตุ B แทน สัมประสิทธิ์ถดถอยของตัวทำนาย ซึ่งทำนายในรูปแบบคะแนนดิบ
ß แทน สัมประสิทธิ์ถดถอยของตัวทำนาย ซึ่งทำนายในรูปคะแนนมาตรฐาน
R แทน สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบพหุคูณ
R^2 แทน อำนาจการทำนายเป็นอัตราร้อย

จากตาราง 11 พบว่าปัจจัยพยากรณ์ที่มีประสิทธิภาพสูงในการทำนายทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของวัยรุ่นที่ศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในโรงเรียนเขตบางกะปิ ได้แก่ อิทธิพลของพ่อแม่ อิทธิพลของสื่อ และการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย ซึ่งมีขนาดความสัมพันธ์ที่ .681 และสามารถทำนายทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของวัยรุ่นที่ศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในโรงเรียนเขตบางกะปิได้ร้อยละ 46.3 โดยอิทธิพลของพ่อแม่เป็นปัจจัยพยากรณ์ที่ดีที่สุด ในการทำนายทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของวัยรุ่นที่ศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในโรงเรียนเขตบางกะปิ

ในการสร้างสมการพยากรณ์ทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของวัยรุ่นที่ศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในโรงเรียนเขตบางกะปิ โดยนำค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวพยากรณ์มาเขียนสมการได้ดังนี้

สมการพยากรณ์ทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ของวัยรุ่นที่ศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในโรงเรียนเขตบางกะปิ โดยใช้คะแนนดิบ คือ

Att = 2.992 + .291(PA) - .216(ME) - .216(FO)

สมการพยากรณ์ทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ของวัยรุ่นที่ศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในโรงเรียนเขตบางกะปิ โดยใช้คะแนนมาตรฐาน คือ

Att' = .419(PA)' - .385(ME) - .211(FO)

5.7 การคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางจิต ได้แก่ การพึ่งพาตนเอง และลักษณะมุ่งอนาคต และปัจจัยทางสังคม ได้แก่ อิทธิพลของพ่อแม่ อิทธิพลของเพื่อน อิทธิพลของสื่อ การอบรม

พิมพ์บนกระดาษถนอมสายตา Green Read อ่านได้นาน

เลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย และการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย กับทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของวัยรุ่นที่ศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในโรงเรียนเขตบางกะปิ ดังแสดงผลในตาราง 12

ตาราง 12 สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางจิตสังคมกับทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของวัยรุ่นที่ศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในโรงเรียนเขตบางกะปิ

ตัวแปร	D	F	PA	FR	ME	FD	FO	Att
D	-	.845**	.708**	-.346**	-.558**	.380**	-.287**	.630**
F		-	.725**	-.342**	.441**	.550**	-.369**	.671**
PA			-	-.433**	-.497**	.542**	-.482**	.731**
FR				-	.299**	-.321**	.282**	-.476**
ME					-	-.133	.100	-.586**
FD						-	-.704**	.483**
FO							-	-.450**
Att								-

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

หมายเหตุ D แทน การพึ่งพาตนเอง F แทน ลักษณะมุ่งอนาคต
PA แทน อิทธิพลของพ่อแม่ FR แทน อิทธิพลของเพื่อน
ME แทน อิทธิพลของสื่อ FD แทน การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย
FO แทน การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย Att แทน ทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง

จากตาราง 12 พบว่าการพึ่งพาตนเอง (D) ลักษณะมุ่งอนาคต (F) อิทธิพลของพ่อแม่ (PA) และการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย (FD) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง (Att) ของวัยรุ่นที่ศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในโรงเรียนเขตบางกะปิ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนอิทธิพลของเพื่อน (FR) อิทธิพลของสื่อ (ME) และการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย (FO) มีความสัมพันธ์ทางลบกับทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง (Att) ของวัยรุ่นที่ศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในโรงเรียนเขตบางกะปิ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

5.8 การทดสอบสมมติฐานโดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) เพื่อหาปัจจัยทางจิต ได้แก่ การพึ่งพาตนเอง และลักษณะมุ่งอนาคต และปัจจัยทางสังคม ได้แก่ อิทธิพลของพ่อแม่ อิทธิพลของเพื่อน อิทธิพลของสื่อ การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย และการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย ที่สามารถทำนายทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของวัยรุ่นที่ศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในโรงเรียนเขตบางกะปิ ดังแสดงผลในตาราง 13

พิมพ์บนกระดาษถนอมสายตา Green Read อ่านได้นาน

ตาราง 13 การวิเคราะห์ปัจจัยพยากรณ์ในการทำนายทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของวัยรุ่นที่ศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในโรงเรียนเขตบางกะปิ โดยใช้สมการถดถอยพหุแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis)

ลำดับที่	ตัวทำนาย	B	ß	R	R^2
1	อิทธิพลของพ่อแม่ (PA)	.381	.731	.731	.534
2	อิทธิพลของพ่อแม่ (PA)	.304	.584	.775	.600
	อิทธิพลของสื่อ (ME)	-.162	-.297		
3	อิทธิพลของพ่อแม่ (PA)	.216	.414	.794	.630
	อิทธิพลของสื่อ (ME)	-.147	-.270		
	ลักษณะมุ่งอนาคต (F)	.147	.252		
4	อิทธิพลของพ่อแม่ (PA)	.168	.322	.808	.653
	อิทธิพลของสื่อ (ME)	-.166	-.304		
	ลักษณะมุ่งอนาคต (F)	.140	.239		
	การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย (FO)	-.234	-.176		

หมายเหตุ B แทน สัมประสิทธิ์ถดถอยของตัวทำนาย ซึ่งทำนายในรูปแบบคะแนนดิบ
ß แทน สัมประสิทธิ์ถดถอยของตัวทำนาย ซึ่งทำนายในรูปคะแนนมาตรฐาน
R แทน สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบพหุคูณ
R^2 แทน อำนาจการทำนายเป็นอัตราร้อย

จากตาราง 13 พบว่าปัจจัยพยากรณ์ที่มีประสิทธิภาพสูงในการทำนายทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของวัยรุ่นที่ศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในโรงเรียนเขตบางกะปิ ได้แก่ อิทธิพลของพ่อแม่ อิทธิพลของสื่อ ลักษณะมุ่งอนาคต และการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย ซึ่งมีขนาดความสัมพันธ์ที่ .808 และสามารถทำนายทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของวัยรุ่นที่ศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในโรงเรียนเขตบางกะปิ ได้ร้อยละ 65.3 โดยอิทธิพลของพ่อแม่เป็นปัจจัยพยากรณ์ที่ดีที่สุด ในการทำนายทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของวัยรุ่นที่ศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในโรงเรียนเขตบางกะปิ

ในการสร้างสมการพยากรณ์ทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของวัยรุ่นที่ศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในโรงเรียนเขตบางกะปิ โดยนำค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวพยากรณ์มาเขียนสมการได้ดังนี้

สมการพยากรณ์ทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ของวัยรุ่นที่ศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในโรงเรียนเขตบางกะปิ โดยใช้คะแนนดิบ คือ

Att = 2.654 + .168(PA) - .166(ME) + .140(F) - .234(FO)

สมการพยากรณ์ทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ของวัยรุ่นที่ศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในโรงเรียนเขตบางกะปิ โดยใช้คะแนนมาตรฐาน คือ

Att' = .322(PA) - .304(ME) + .239(F) - .176(FO)

พิมพ์บนกระดาษถนอมสายตา Green Read อ่านได้นาน

5.9 การคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางจิต ได้แก่ การพึ่งพาตนเอง และลักษณะมุ่งอนาคต และปัจจัยทางสังคม ได้แก่ อิทธิพลของพ่อแม่ อิทธิพลของเพื่อน อิทธิพลของสื่อ การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย และการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย กับทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของวัยรุ่นที่ศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนเขตบางกะปิ ดังแสดงผลในตาราง 14

ตาราง 14 สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางจิตสังคมกับทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของวัยรุ่นที่ศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนเขตบางกะปิ

ตัวแปร	D	F	PA	FR	ME	FD	FO	Att
D	-	.685**	.356**	-.102	-.147	.372**	-.245**	.471**
F		-	.581**	.014	.118	.361**	-.255**	.506**
PA			-	-.030	-.002	.295**	-.374**	.497**
FR				-	.378**	-.094	-.141	-.193*
ME					-	-.005	-.111	-.230*
FD						-	-.570**	.293**
FO							-	-.241*
Att								-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

หมายเหตุ D แทน การพึ่งพาตนเอง F แทน ลักษณะมุ่งอนาคต
PA แทน อิทธิพลของพ่อแม่ FR แทน อิทธิพลของเพื่อน
ME แทน อิทธิพลของสื่อ FD แทน การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย
FO แทน การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย Att แทน ทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง

จากตาราง 14 พบว่าการพึ่งพาตนเอง (D) ลักษณะมุ่งอนาคต (F) อิทธิพลของพ่อแม่ (PA) และการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย (FD) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง (Att) ของวัยรุ่นที่ศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนเขตบางกะปิ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนอิทธิพลของเพื่อน (FR) อิทธิพลของสื่อ (ME) และการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย (FO) มีความสัมพันธ์ทางลบกับทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง (Att) ของวัยรุ่นที่ศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนเขตบางกะปิ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5.10 การทดสอบสมมติฐานโดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) เพื่อหาปัจจัยทางจิต ได้แก่ การพึ่งพาตนเอง และลักษณะมุ่งอนาคต และปัจจัยทางสังคม ได้แก่ อิทธิพลของพ่อแม่ อิทธิพลของเพื่อน อิทธิพลของสื่อ การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย และการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย ที่สามารถทำนายทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของวัยรุ่นที่ศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนเขตบางกะปิ ดังแสดงผลในตาราง 15

พิมพ์บนกระดาษถนอมสายตา Green Read อ่านได้นาน

ตาราง 15 การวิเคราะห์ปัจจัยพยากรณ์ในการทำนายทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของวัยรุ่นที่ศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนเขตบางกะปิ โดยใช้สมการถดถอยพหุแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis)

ลำดับที่	ตัวทำนาย	B	ß	R	R^2
1	ลักษณะมุ่งอนาคต (F)	.288	.506	.506	.256
2	ลักษณะมุ่งอนาคต (F)	.308	.541	.584	.341
	อิทธิพลของสื่อ (ME)	-.162	-.294		
3	ลักษณะมุ่งอนาคต (F)	.214	.377	.626	.392
	อิทธิพลของสื่อ (ME)	-.151	-.274		
	อิทธิพลของพ่อแม่ (PA)	.144	.277		

หมายเหตุ B แทน สัมประสิทธิ์ถดถอยของตัวทำนาย ซึ่งทำนายในรูปแบบคะแนนดิบ
ß แทน สัมประสิทธิ์ถดถอยของตัวทำนาย ซึ่งทำนายในรูปคะแนนมาตรฐาน
R แทน สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบพหุคูณ
R^2 แทน อำนาจการทำนายเป็นอัตราร้อย

จากตาราง 15 พบว่าปัจจัยพยากรณ์ที่มีประสิทธิภาพสูงในการทำนายทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของวัยรุ่นที่ศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนเขตบางกะปิ ได้แก่ ลักษณะมุ่งอนาคต อิทธิพลของสื่อ และอิทธิพลของพ่อแม่ ซึ่งมีขนาดความสัมพันธ์ที่ .626 และสามารถทำนายทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของวัยรุ่น ที่ศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนเขตบางกะปิ ได้ร้อยละ 39.2 โดยลักษณะมุ่งอนาคตเป็นปัจจัยพยากรณ์ที่ดีที่สุดในการทำนายทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ของวัยรุ่นที่ศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนเขตบางกะปิ

ในการสร้างสมการพยากรณ์ทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของวัยรุ่นที่ศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนเขตบางกะปิ โดยนำค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวพยากรณ์มาเขียนสมการได้ดังนี้

สมการพยากรณ์ทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ของวัยรุ่นที่ศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนเขตบางกะปิ โดยใช้คะแนนดิบ คือ

$$Att = 1.947 + .214(F) - .151(ME) + .144(PA)$$

สมการพยากรณ์ทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ของวัยรุ่นที่ศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนเขตบางกะปิ โดยใช้คะแนนมาตรฐาน คือ

$$Att' = .377(F) - .274(ME) + .277(PA)$$

5.11 การคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางจิต ได้แก่ การพึ่งพาตนเอง และลักษณะมุ่งอนาคต และปัจจัยทางสังคม ได้แก่ อิทธิพลของพ่อแม่ อิทธิพลของเพื่อน อิทธิพลของสื่อ การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย และการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย กับทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของวัยรุ่นที่ศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในโรงเรียนเขตบางกะปิ ดังแสดงผลในตาราง 16

พิมพ์บนกระดาษถนอมสายตา Green Read อ่านได้นาน

ตาราง 16 สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางจิตสังคมกับทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของวัยรุ่นที่ศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในโรงเรียนเขตบางกะปิ

ตัวแปร	D	F	PA	FR	ME	FD	FO	Att
D	-	.800**	.640**	-.277*	-.374**	-.572**	-.602**	.682**
F		-	.880**	-.264*	-.452**	.630**	-.633**	.738**
PA			-	-.373**	-.550**	.605**	-.638**	.753**
FR				-	.477**	-.154	.131	-.357**
ME					-	-.353	.340**	-.529**
FD						-	-.692**	.580**
FO							-	-.648**
Att								-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

หมายเหตุ D แทน การพึ่งพาตนเอง F แทน ลักษณะมุ่งอนาคต
PA แทน อิทธิพลของพ่อแม่ FR แทน อิทธิพลของเพื่อน
ME แทน อิทธิพลของสื่อ FD แทน การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย
FO แทน การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย Att แทน ทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง

จากตาราง 16 พบว่าการพึ่งพาตนเอง (D) ลักษณะมุ่งอนาคต (F) อิทธิพลของพ่อแม่ (PA) และการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย (FD) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง (Y) ของวัยรุ่นที่ศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในโรงเรียนเขตบางกะปิ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนอิทธิพลของเพื่อน (FR) อิทธิพลของสื่อ (ME) และการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย (FO) มีความสัมพันธ์ทางลบกับทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง (Y) ของวัยรุ่นที่ศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในโรงเรียนเขตบางกะปิ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

5.12 การทดสอบสมมติฐานโดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุแบบขั้นตอน (Stepwise Regression Analysis) เพื่อหาปัจจัยทางจิต ได้แก่ การพึ่งพาตนเอง และลักษณะมุ่งอนาคต และปัจจัยทางสังคม ได้แก่ อิทธิพลของพ่อแม่ อิทธิพลของเพื่อน อิทธิพลของสื่อ การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย และการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย ที่สามารถทำนายทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของวัยรุ่นที่ศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในโรงเรียนเขตบางกะปิ ดังแสดงผลในตาราง 17

พิมพ์บนกระดาษถนอมสายตา Green Read อ่านได้นาน

ตาราง 17 การวิเคราะห์ปัจจัยพยากรณ์ในการทำนายทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของวัยรุ่นที่ศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในโรงเรียนเขตบางกะปิ โดยใช้สมการถดถอยพหุแบบขั้นตอน (Stepwise Regression Analysis)

ลำดับที่	ตัวทำนาย	B	ß	R	R^2
1	อิทธิพลของพ่อแม่ (PA)	.409	.753	.753	.567
2	อิทธิพลของพ่อแม่ (PA)	.292	.537	.797	.635
	การพึ่งพาตนเอง (D)	.212	.338		

หมายเหตุ B แทน สัมประสิทธิ์ถดถอยของตัวทำนาย ซึ่งทำนายในรูปแบบคะแนนดิบ
ß แทน สัมประสิทธิ์ถดถอยของตัวทำนาย ซึ่งทำนายในรูปคะแนนมาตรฐาน
R แทน สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบพหุคูณ
R^2 แทน อำนาจการทำนายเป็นอัตราร้อย

จากตาราง 17 พบว่าปัจจัยพยากรณ์ที่มีประสิทธิภาพสูงในการทำนายทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของวัยรุ่นที่ศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในโรงเรียนเขตบางกะปิ ได้แก่ อิทธิพลของพ่อแม่ และการพึ่งพาตนเอง ซึ่งมีขนาดความสัมพันธ์ที่ .797 และสามารถทำนายทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของวัยรุ่นที่ศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในโรงเรียนเขตบางกะปิ ได้ร้อยละ 63.5 โดยอิทธิพลของพ่อแม่เป็นปัจจัยพยากรณ์ที่ดีที่สุดในการทำนายทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ของวัยรุ่นที่ศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในโรงเรียนเขตบางกะปิ

ในการสร้างสมการพยากรณ์ทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของวัยรุ่นที่ศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในโรงเรียนเขตบางกะปิ โดยนำค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวพยากรณ์มาเขียนสมการได้ดังนี้

สมการพยากรณ์ทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ของวัยรุ่นที่ศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในโรงเรียนเขตบางกะปิ โดยใช้คะแนนดิบ คือ

Att = .931 +.292(PA) + .212(D)

สมการพยากรณ์ทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ของวัยรุ่นที่ศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในโรงเรียนเขตบางกะปิ โดยใช้คะแนนมาตรฐาน คือ

Att' = .537(PA) + .338(D)

5.13 การคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางจิต ได้แก่ การพึ่งพาตนเอง และลักษณะมุ่งอนาคต และปัจจัยทางสังคม ได้แก่ อิทธิพลของพ่อแม่ อิทธิพลของเพื่อน อิทธิพลของสื่อ การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย และการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย กับทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของวัยรุ่นที่ศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ในโรงเรียนเขตบางกะปิ ดังแสดงผลในตาราง 18

พิมพ์บนกระดาษถนอมสายตา Green Read อ่านได้นาน

ตาราง 18 สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางจิตสังคมกับทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของวัยรุ่นที่ศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ในโรงเรียนเขตบางกะปิ

ตัวแปร	D	F	PA	FR	ME	FD	FO	Att
D	-	.933**	.775**	-.456**	-.436**	.702**	-.641**	.810**
F		-	.824**	-.409**	-.347*	.673**	-.713**	.802**
PA			-	-.348*	-.324*	.519**	-.680**	.791**
FR				-	.427**	-.349*	.328*	-.416**
ME					-	-.420**	.410**	-.490**
FD						-	-.541**	.623**
FO							-	-.628**
Att								-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

หมายเหตุ D แทน การพึ่งพาตนเอง F แทน ลักษณะมุ่งอนาคต
PA แทน อิทธิพลของพ่อแม่ FR แทน อิทธิพลของเพื่อน
ME แทน อิทธิพลของสื่อ FD แทน การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย
FO แทน การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย Att แทน ทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง

จากตาราง 18 พบว่าการพึ่งพาตนเอง (D) ลักษณะมุ่งอนาคต (F) อิทธิพลของพ่อแม่ (PA) และการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย (FD) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง (Att) ของวัยรุ่นที่ศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ในโรงเรียนเขตบางกะปิ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนอิทธิพลของเพื่อน (FR) อิทธิพลของสื่อ (ME) และการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย (FO) มีความสัมพันธ์ทางลบกับทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง (Att) ของวัยรุ่นที่ศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ในโรงเรียนเขตบางกะปิ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

5.14 การทดสอบสมมติฐานโดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) เพื่อหาปัจจัยทางจิต ได้แก่ การพึ่งพาตนเอง และลักษณะมุ่งอนาคต และปัจจัยทางสังคม ได้แก่ อิทธิพลของพ่อแม่ อิทธิพลของเพื่อน อิทธิพลของสื่อ การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย และการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย ที่สามารถทำนายทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของวัยรุ่นที่ศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ในโรงเรียนเขตบางกะปิ ดังแสดงผลในตาราง 19

พิมพ์บนกระดาษถนอมสายตา Green Read อ่านได้นาน

ตาราง 19 การวิเคราะห์ปัจจัยพยากรณ์ในการทำนายทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของวัยรุ่นที่ศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ในโรงเรียนเขตบางกะปิ โดยใช้สมการถดถอยพหุแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis)

ลำดับที่	ตัวทำนาย	B	ß	R	R^2
1	การพึ่งพาตนเอง (D)	.464	.810	.810	.656
2	การพึ่งพาตนเอง (D)	.282	.492	.850	.723
	อิทธิพลของพ่อแม่ (PA)	.256	.409		

หมายเหตุ B แทน สัมประสิทธิ์ถดถอยของตัวทำนาย ซึ่งทำนายในรูปแบบคะแนนดิบ
ß แทน สัมประสิทธิ์ถดถอยของตัวทำนาย ซึ่งทำนายในรูปคะแนนมาตรฐาน
R แทน สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบพหุคูณ
R^2 แทน อำนาจการทำนายเป็นอัตราร้อย

จากตาราง 19 พบว่าปัจจัยพยากรณ์ที่มีประสิทธิภาพสูงในการทำนายทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของวัยรุ่นที่ศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ในโรงเรียนเขตบางกะปิ ได้แก่ การพึ่งพาตนเอง และอิทธิพลของพ่อแม่ .85 และสามารถทำนายทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของวัยรุ่นที่ศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ในโรงเรียนเขตบางกะปิ ได้ร้อยละ 72.3 โดยการพึ่งพาตนเองเป็นปัจจัยพยากรณ์ที่ดีที่สุด ในการทำนายทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของวัยรุ่นที่ศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ในโรงเรียนเขตบางกะปิ

ในการสร้างสมการพยากรณ์ทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของวัยรุ่นที่ศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ในโรงเรียนเขตบางกะปิ โดยนำค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวพยากรณ์มาเขียนสมการได้ดังนี้

สมการพยากรณ์ทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ของวัยรุ่นที่ศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ในโรงเรียนเขตบางกะปิ โดยใช้คะแนนดิบ คือ

Att = .959 + .282(D) + .256(PA)

สมการพยากรณ์ทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ของวัยรุ่นที่ศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ในโรงเรียนเขตบางกะปิ โดยใช้คะแนนมาตรฐาน คือ

Att' = .492(D) + .409(PA)

5.14 การคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางจิต ได้แก่ การพึ่งพาตนเอง และลักษณะมุ่งอนาคต และปัจจัยทางสังคม ได้แก่ อิทธิพลของพ่อแม่ อิทธิพลของเพื่อน อิทธิพลของสื่อ การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย และการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย กับทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของวัยรุ่นที่ศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนเขตบางกะปิ ดังแสดงผลในตาราง 20

พิมพ์บนกระดาษถนอมสายตา Green Read อ่านได้นาน

ตาราง 20 สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางจิตสังคมกับทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของวัยรุ่นที่ศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนเขตบางกะปิ

ตัวแปร	D	F	PA	FR	ME	FD	FO	Att
D	-	.585**	.195	.025	-.332*	.424**	.011	.491**
F		-	.110	.056	-.103	.309**	-.106	.256
PA			-	.255	-.251	.284*	-.500**	.477**
FR				-	.163	-.096	-.054	.006
ME					-	-.099	.012	-.252
FD						-	-.407	.451**
FO							-	-.291*
Att								-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

หมายเหตุ D แทน การพึ่งพาตนเอง
F แทน ลักษณะมุ่งอนาคต
PA แทน อิทธิพลของพ่อแม่
FR แทน อิทธิพลของเพื่อน
ME แทน อิทธิพลของสื่อ
FD แทน การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย
FO แทน การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย
Att แทน ทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง

จากตาราง 20 พบว่า การพึ่งพาตนเอง (D) อิทธิพลของพ่อแม่ (PA) และการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย (FD) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง (Att) ของวัยรุ่นที่ศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนเขตบางกะปิ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย (FO) มีความสัมพันธ์ทางลบกับทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง (Att) ของวัยรุ่นที่ศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนเขตบางกะปิ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5.16 การทดสอบสมมติฐานโดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) เพื่อหาปัจจัยทางจิต ได้แก่ การพึ่งพาตนเอง และลักษณะมุ่งอนาคต และปัจจัยทางสังคม ได้แก่ อิทธิพลของพ่อแม่ อิทธิพลของเพื่อน อิทธิพลของสื่อ การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย และการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย ที่สามารถทำนายทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของวัยรุ่นที่ศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนเขตบางกะปิ ดังแสดงผลในตาราง 21

พิมพ์บนกระดาษถนอมสายตา Green Read อ่านได้นาน

ตาราง 21 การวิเคราะห์ปัจจัยพยากรณ์ในการทำนายทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของวัยรุ่นที่ศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนเขตบางกะปิ โดยใช้สมการถดถอยพหุแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis)

ลำดับที่	ตัวทำนาย	B	ß	R	R^2
1	การพึ่งพาตนเอง (D)	.419	.491	.491	.241
2	การพึ่งพาตนเอง (D)	.353	.413	.626	.392
	อิทธิพลของพ่อแม่ (PA)	.267	.396		

หมายเหตุ B แทน สัมประสิทธิ์ถดถอยของตัวทำนาย ซึ่งทำนายในรูปแบบคะแนนดิบ
ß แทน สัมประสิทธิ์ถดถอยของตัวทำนาย ซึ่งทำนายในรูปคะแนนมาตรฐาน
R แทน สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบพหุคูณ
R^2 แทน อำนาจการทำนายเป็นอัตราร้อย

จากตาราง 21 พบว่าปัจจัยพยากรณ์ที่มีประสิทธิภาพสูงในการทำนายทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของวัยรุ่นที่ศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนเขตบางกะปิ ได้แก่ การพึ่งพาตนเอง และอิทธิพลของพ่อแม่ ซึ่งมีขนาดความสัมพันธ์ที่ .626 และสามารถทำนายทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของวัยรุ่นที่ศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนเขตบางกะปิ ได้ร้อยละ 39.2 โดยการพึ่งพาตนเองเป็นปัจจัยพยากรณ์ที่ดีที่สุดในการทำนายทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของวัยรุ่นที่ศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนเขตบางกะปิ

ในการสร้างสมการพยากรณ์ทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของวัยรุ่นที่ศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนเขตบางกะปิ โดยนำค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวพยากรณ์มาเขียนสมการได้ดังนี้

สมการพยากรณ์ทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ของวัยรุ่นที่ศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนเขตบางกะปิ โดยใช้คะแนนดิบ คือ

Att = .520 + .353(D) + .267(PA)

สมการพยากรณ์ทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ของวัยรุ่นที่ศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนเขตบางกะปิ โดยใช้คะแนนมาตรฐาน คือ

Att' = .413(D) + .396(PA)

พิมพ์บนกระดาษถนอมสายตา Green Read อ่านได้นาน

บทที่ 5
สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ของวัยรุ่นที่ศึกษาในโรงเรียนเขตบางกะปิ
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบระดับทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ของวัยรุ่นที่ศึกษาในโรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนเอกชน เขตบางกะปิ
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางจิตสังคม กับทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของวัยรุ่นที่ศึกษาในโรงเรียนเขตบางกะปิ
4. เพื่อศึกษาปัจจัยพยากรณ์ที่สามารถทำนายทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของวัยรุ่นที่ศึกษาในโรงเรียนเขตบางกะปิ ทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย

สมมติฐานของการวิจัย

1. วัยรุ่นที่ศึกษาในโรงเรียนของรัฐบาลและโรงเรียนเอกชน เขตบางกะปิ มีระดับทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงแตกต่างกัน
2. การพึ่งพาตนเอง ลักษณะมุ่งอนาคต อิทธิพลของพ่อแม่ อิทธิพลของเพื่อน อิทธิพลของสื่อ และการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย มีความสัมพันธ์ทางบวกกับทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง
3. การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย มีความสัมพันธ์ทางลบกับทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง
4. ปัจจัยทางจิตสังคมสามารถทำนายทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของวัยรุ่นที่ศึกษาในโรงเรียนเขตบางกะปิ ทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย ที่จำแนกตามกลุ่มเพศและกลุ่มระดับชั้นการศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2549 ในโรงเรียนรัฐบาลและเอกชน ซึ่งมีจำนวน 403 คน จากโรงเรียนเทพลีลาที่เป็นตัวแทนของโรงเรียนรัฐบาล และโรงเรียนเพ็ญสมิทธ์ที่เป็นตัวแทนของโรงเรียนเอกชน ได้มาด้วยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยการแบ่งชั้นภูมิในแต่ละชั้นตามเพศชายและหญิงในแต่ละระดับชั้นของโรงเรียนรัฐบาลและเอกชน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. มาตรวัดการพึ่งพาตนเอง โดยใช้แบบสอบถาม "การดูแลตนเอง" ซึ่งคณะผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง
2. มาตรวัดลักษณะมุ่งอนาคต โดยใช้แบบสอบถาม "อนาคตของฉัน" ซึ่งคณะผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง
3. แบบสอบถามอิทธิพลของพ่อแม่ โดยใช้แบบสอบถาม "พ่อแม่ของฉัน" ซึ่งคณะผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง

พิมพ์บนกระดาษถนอมสายตา Green Read อ่านได้นาน

4. แบบสอบถามอิทธิพลของเพื่อน โดยใช้แบบสอบถาม "เพื่อนของฉัน" ซึ่งคณะผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง

5. แบบสอบถามอิทธิพลของสื่อ โดยใช้แบบสอบถาม "การเปิดรับสิ่งใหม่" ซึ่งคณะผู้วิจัยได้ปรับปรุงมาจากแบบสอบถามวัดผลที่ได้จากสื่อ ของชนาธิป ชินะนาวิน (2545 : 166)

6. แบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดู โดยใช้แบบสอบถาม "ครอบครัวของฉัน" ซึ่งคณะผู้วิจัยได้ปรับปรุงมาจากแบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดู ของมาริสา รัฐปัตย์ (2532 : 127-131)

7. มาตรวัดทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้แบบสอบถาม "การใช้ชีวิต" ซึ่งคณะผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเอง

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ติดต่อขอหนังสือจากภาควิชาจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ถึงผู้บริหารสถานศึกษาที่ถูกเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

2. ติดต่อกับโรงเรียนที่เลือกเป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขออนุญาตผู้บริหารสถานศึกษาและนัดหมายวันเวลา และสถานที่ในการเก็บข้อมูล

3. จัดเตรียมแบบสอบถามไว้จำนวน 403 ชุด แล้วแบ่งเก็บข้อมูลตามสัดส่วนจำนวนนักเรียนที่คำนวณไว้ในแต่ละโรงเรียน

4. อธิบายให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเข้าใจถึงวัตถุประสงค์และประโยชน์ที่ได้รับ โดยขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามเพื่อให้ได้ผลตรงตามความเป็นจริง

5. คัดเลือกแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ที่ได้จากกลุ่มตัวอย่าง

6. นำแบบสอบถามที่ได้จากกลุ่มตัวอย่างมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ เพื่อทำการวิเคราะห์หาค่าทางสถิติและทดสอบสมมติฐานที่ตั้งไว้

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัว โดยการคำนวณค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ระหว่างวัยรุ่นที่ศึกษาในโรงเรียนรัฐบาลและเอกชน

2. วิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางจิตสังคม ได้แก่ การพึ่งพาตนเอง ลักษณะมุ่งอนาคต อิทธิพลของพ่อแม่ อิทธิพลของเพื่อน อิทธิพลของสื่อ การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย และการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย กับทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง

3. วิเคราะห์ปัจจัยทางจิตสังคม ได้แก่ การพึ่งพาตนเอง ลักษณะมุ่งอนาคต อิทธิพลของพ่อแม่ อิทธิพลของเพื่อน อิทธิพลของสื่อ การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย และการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย ที่มีผลต่อทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของวัยรุ่นที่ศึกษาในโรงเรียนเขตบางกะปิ

4. วิเคราะห์ปัจจัยทางจิตสังคม ได้แก่ การพึ่งพาตนเอง ลักษณะมุ่งอนาคต อิทธิพลของพ่อแม่ อิทธิพลของเพื่อน อิทธิพลของสื่อ การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย และการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย ที่มีผลต่อทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของวัยรุ่นที่ศึกษาในโรงเรียนเขตบางกะปิ โดยแบ่งเป็นกลุ่มย่อย คือ เพศและระดับการศึกษา

พิมพ์บนกระดาษถนอมสายตา Green Read อ่านได้นาน

สรุปผล

1. วัยรุ่นที่ศึกษาในโรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนเอกชน มีระดับทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 1

2. การพึ่งพาตนเอง ลักษณะมุ่งอนาคต อิทธิพลของพ่อแม่ และการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย มีความสัมพันธ์ทางบวกกับทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .628, .658, .692 และ .523 ตามลำดับ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 2

3. อิทธิพลของเพื่อน และอิทธิพลของสื่อ มีความสัมพันธ์ทางลบกับทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ -.344 และ -.479 ตามลำดับ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 2

4. การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย มีความสัมพันธ์ทางลบกับทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ -.444 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 3

5. อิทธิพลของพ่อแม่, การพึ่งพาตนเอง, อิทธิพลของสื่อ และการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย สามารถทำนายทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของวัยรุ่นที่ศึกษาในโรงเรียนเขตบางกะปิ ได้ร้อยละ 60.7 โดยเขียนเป็นสมการทำนายในรูปคะแนนดิบ ดังนี้

Att = 1.434 + .226(PA) + .145(D) - .141(ME) + .153(FD)

และเขียนเป็นสมการทำนายในรูปคะแนนมาตรฐาน ดังนี้

Att' = .396(PA) + .218(D) - .229(ME) + .165(FD)

6. อิทธิพลของพ่อแม่, การพึ่งพาตนเอง อิทธิพลของสื่อ และการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย สามารถทำนายทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของวัยรุ่นเพศชายที่ศึกษาในโรงเรียนเขตบางกะปิ ได้ร้อยละ 53.6 โดยเขียนเป็นสมการทำนายในรูปคะแนนดิบ ดังนี้

Att = 1.269 + .211(PA) + .154(D) - .121(ME) + .187(FD)

และเขียนเป็นสมการทำนายในรูปคะแนนมาตรฐาน ดังนี้

Att' = .342(PA) + .255(D) - .211(ME) + .206(FD)

7. อิทธิพลของพ่อแม่, อิทธิพลของสื่อ, ลักษณะมุ่งอนาคต และการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย สามารถทำนายทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของวัยรุ่นเพศหญิงที่ศึกษาในโรงเรียนเขตบางกะปิ ได้ร้อยละ 65.2 โดยเขียนเป็นสมการทำนายในรูปคะแนนดิบ ดังนี้

Att = 1.638 + .204(PA) - .164(ME) + .145(F) + .134(FD)

และเขียนเป็นสมการทำนายในรูปคะแนนมาตรฐาน ดังนี้

Att' = .368(PA) - .255(ME) + .255(F) + .142(FD)

พิมพ์บนกระดาษถนอมสายตา Green Read อ่านได้นาน

8. อิทธิพลของพ่อแม่, อิทธิพลของสื่อ และการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยสามารถทำนายทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ของวัยรุ่นที่ศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ได้ร้อยละ 46.3 โดยเขียนเป็นสมการทำนายในรูปคะแนนดิบดังนี้

Att = 2.992 + .291(PA) - .216(ME) - .216(FO)

และเขียนเป็นสมการทำนายในรูปคะแนนมาตรฐาน ดังนี้

Att' = .419(PA) - .385(ME) - .211(FO)

9. อิทธิพลของพ่อแม่, อิทธิพลของสื่อ, ลักษณะมุ่งอนาคต และการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย สามารถทำนายทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ของวัยรุ่นที่ศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ได้ร้อยละ 65.3 โดยเขียนเป็นสมการทำนายในรูปคะแนนดิบดังนี้

Att = 2.654 + .168(PA) - .166(ME) + .140(F) - .234(FO)

และเขียนเป็นสมการทำนายในรูปคะแนนมาตรฐาน ดังนี้

Att' = .322(PA) - .304(ME) + .239(F) - .176(FO)

10. ลักษณะมุ่งอนาคต, อิทธิพลของสื่อ และอิทธิพลของพ่อแม่ สามารถทำนายทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของวัยรุ่นที่ศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ได้ร้อยละ 39.2 โดยเขียนเป็นสมการทำนายในรูปคะแนนดิบดังนี้

Att = 1.947 + .214(F) - .151(ME) + .144(PA)

และเขียนเป็นสมการทำนายในรูปคะแนนมาตรฐาน ดังนี้

Att' = .377(F) - .274(ME) + .277(PA)

11. อิทธิพลของพ่อแม่และการพึ่งพาตนเอง สามารถทำนายทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของวัยรุ่นที่ศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ได้ร้อยละ 63.5 โดยเขียนเป็นสมการทำนายในรูปคะแนนดิบดังนี้

Att = .931 +.292(PA) + .212(D)

และเขียนเป็นสมการทำนายในรูปคะแนนมาตรฐาน ดังนี้

Att' = .537(PA) + .338(D)

12. การพึ่งพาตนเองและอิทธิพลของพ่อแม่ สามารถทำนายทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของวัยรุ่นที่ศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ได้ร้อยละ 72.3 โดยเขียนเป็นสมการทำนายในรูปคะแนนดิบดังนี้

Att = .959 + .282(D) + .256(PA)

และเขียนเป็นสมการทำนายในรูปคะแนนมาตรฐาน ดังนี้

Att' = .492(D) + .409(PA)

13. การพึ่งพาตนเองและอิทธิพลของพ่อแม่ สามารถทำนายทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของวัยรุ่นที่ศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ได้ร้อยละ 39.2 โดยเขียนเป็นสมการทำนายในรูปคะแนนดิบดังนี้

พิมพ์บนกระดาษถนอมสายตา Green Read อ่านได้นาน

Att = .520 + .353(D) + .267(PA)

และเขียนเป็นสมการทำนายในรูปคะแนนมาตรฐาน ดังนี้

Att' = .413(D) + .396(PA)

อภิปรายผล

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ พบว่า ระดับทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของวัยรุ่นที่ศึกษาในโรงเรียนเขตบางกะปิอยู่ในระดับสูง (2.72) แสดงว่าวัยรุ่นที่ศึกษาในโรงเรียนเขตบางกะปิมีแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรมตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง และคณะผู้วิจัยสรุปผลที่ได้จากการศึกษา ดังนี้

1. การศึกษาเปรียบเทียบระดับทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของวัยรุ่นที่ศึกษาในโรงเรียนเขตบางกะปิ โดยจำแนกตามประเภทของโรงเรียน

วัยรุ่นที่ศึกษาในโรงเรียนรัฐบาลและเอกชน เขตบางกะปิ มีระดับทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน แม้ว่าวัยรุ่นส่วนใหญ่ที่ศึกษาในโรงเรียนเอกชนจะมีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวสูงกว่าวัยรุ่นที่ศึกษาในโรงเรียนรัฐบาล โดยคณะผู้วิจัยได้พิจารณาจากค่าธรรมเนียมการศึกษา ซึ่งโรงเรียนเทพลีลามีค่าธรรมเนียมการศึกษาในแต่ละภาคเรียนประมาณ 1,250 บาท และสำหรับโรงเรียนเพ็ญสมิทธ์นั้นมีค่าธรรมเนียมการศึกษาในแต่ละภาคเรียนประมาณ 9,300-10,000 บาท นั่นแสดงให้เห็นว่า "ความพอเพียง" ไม่ได้วัดกันที่ฐานะทางเศรษฐกิจของบุคคล ทุกคนสามารถมีเศรษฐกิจพอเพียงได้ทั้งนั้น ไม่ว่าจะมีสถานภาพทางสังคมในระดับใดก็ตาม การนำแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันไม่ได้หมายความว่าจะต้องกลับไปใช้วิถีชีวิตชาวบ้านในอดีตหรือปลูกข้าวรับประทานเอง ไม่ต้องเปิดรับเทคโนโลยีใหม่ๆ จากโลกภายนอก แต่ทุกคนที่สามารถมี สามารถเป็นได้ โดยดำรงชีวิตอยู่บนพื้นฐานแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง เพียงแต่ต้องรู้จัก "พอ" เพราะคนเรายังมีกิเลสตัณหาอยู่ ไม่มีใครสามารถตัดได้ (สุเมธ ตันติเวชกุล. 2549 : 285) คำว่า "พอ" นี้ หมายถึงความพอประมาณ พอดี ที่ไม่มากเกินไปและไม่น้อยเกินไป โดยใช้ความมีเหตุมีผลตัดสินใจเกี่ยวกับระดับของความพอนั้น จะต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผล ด้วยการพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้นๆ อย่างรอบคอบ (วิชิตา วัฒโนภาส และกฤตินี ณัฏฐวุฒิสิทธิ์. 2549 : 105) ดังนั้นแล้วผู้ที่มีฐานะทางเศรษฐกิจสูงก็มีความพอเพียงได้ถึงแม้จะใช้รถสปอร์ตราคาแพง ซึ่งการตัดสินใจเลือกซื้อรถสปอร์ตของบุคคลนั้นมาจากการพิจารณาถึงกำลังในการซื้อ ที่จะไม่ส่งผลกระทบใดๆ อันก่อให้เกิดความเดือดร้อนต่อตนเองและผู้อื่นในภายภาคหน้า ในทางกลับกันหากผู้ที่มีฐานะทางเศรษฐกิจสูงจะเลือกรับประทานมาม่าทุกมื้อ เพื่อมุ่งแต่จะเก็บออมเงินโดยไม่สนใจว่าอาหารที่ตนรับประทานไปนั้นจะส่งผลเสียอย่างไรต่อสุขภาพร่างกาย ก็เรียกได้ว่าเป็นการเบียดเบียนตนเองเช่นกัน ซึ่งไม่อาจเรียกได้ว่าเป็นการประหยัดหรือการมัธยัสถ์อดออม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของชนาธิป ชินะนาวิน (2545 : 109) ที่ศึกษาเรื่องการศึกษาปัจจัยที่สัมพันธ์กับค่านิยมด้านการประหยัดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในเขตกรุงเทพมหานคร โดยการวิเคราะห์เชิงเส้น ไม่พบว่าปัจจัยด้านรายได้ของผู้ปกครองส่งผลต่อค่านิยมด้านการประหยัด ฉะนั้นเศรษฐกิจพอเพียงจึงวัดกันที่ความพอประมาณในตนเอง ซึ่งความพอประมาณของแต่ละบุคคลก็ไม่เท่ากัน เพราะคนเรามีความแตกต่างกัน ดังที่สุเมธ ตันติเวชกุล (วันจันทร์ บวรพานิช. 2549 : 4) กล่าวไว้ในหนังสือ หลักธรรม หลักทำตามรอยพระยุคลบาท ว่า "เศรษฐกิจพอเพียงนี้พระเจ้าอยู่หัวบอกว่าคำที่สำคัญที่สุดในเรื่องราวที่อธิบายมานี้คือคำว่า 'พอ' ทุกคนต้องกำหนดเส้นความพอให้กับตนเองให้ได้และยึดเส้นนั้นไว้เป็นมาตรฐานของตนเอง" ตามที่หลัก

พิมพ์บนกระดาษถนอมสายตา Green Read อ่านได้นาน

ปรัชญา แนวคิด ทฤษฎี และหลักการ ทั้งหลายทั้งปวง ในโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริหลากหลายนั้นส่วนใหญ่มุ่งเน้นไปในการสร้างความ "พออยู่ พอกิน" ความเหมาะสมพอเพียง และความ "พอดี" ต่อการดำเนินชีวิตและการใช้ทรัพยากรธรรมชาติ ซึ่งจำเป็นจะต้องเกื้อกูลกันเพื่อการดำรงอยู่ด้วยดีและยั่งยืนทั้งสิ้น เช่น การรู้จักพอในการบริโภคและการใช้ชีวิต การมัธยัสถ์อดออม เป็นต้น (มนูญ มุกข์ประดิษฐ์. 2543 : 6)

2. การศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยทางจิตสังคมกับทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของวัยรุ่นที่ศึกษาในโรงเรียนเขตบางกะปิ

ปัจจัยทางจิต

2.1 การพึ่งพาตนเอง

ตัวแปรการพึ่งพาตนเอง มีความสัมพันธ์ทางบวกกับทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (.628) กล่าวคือ วัยรุ่นที่ศึกษาในโรงเรียนรัฐบาลและเอกชน เขตบางกะปิ ที่มีระดับการพึ่งพาตนเองสูง จะมีระดับทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงสูง ในทางกลับกัน หากวัยรุ่นที่ศึกษาในโรงเรียนรัฐบาลและเอกชน เขตบางกะปิ มีระดับการพึ่งพาตนเองต่ำ ก็จะมีระดับทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงต่ำ เนื่องจากในการดำเนินชีวิตตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงนั้น หลักปฏิบัติที่ถือเป็นหัวใจสำคัญอย่างหนึ่ง คือ การพึ่งพาตนเอง ดังที่โสภณ สุภาพงษ์ (อ้างถึงใน กนกวรรณ สุถิรนาถ และ ศัลยา อักษรมัต. 2541 : 17) ได้กล่าวว่า เศรษฐกิจพอเพียงเป็นพื้นฐานของการพึ่งตนเอง โดยนัยนี้การดำเนินการตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง เราต้องเริ่มจากหาจุดแข็งของตนเอง เพื่อที่จะสามารถทำอะไรได้ด้วยการพึ่งตนเองมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของวิวัฒน์ ศัลยกำธร (2547 : 60) ที่มีทัศนะต่อแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงว่าเป็นระบบเศรษฐกิจที่พึ่งตนเองได้ มองว่าเป็นแนวคิดที่ชี้ทางการดำเนินชีวิตที่พึ่งตนเองได้ พอมีพอกิน ให้หันกลับมายึดเส้นทางสายกลางในการดำรงชีวิต เช่นเดียวกันกับแนวคิดของสุเมธ ตันติเวชกุล (อ้างถึงใน วันจันทร์ บวรพานิช. 2549 : 3-4) ที่ได้ประมวลไว้ในหนังสือ หลักธรรม หลักทำ ตามรอยพระยุคลบาท 10 ประการ โดยประการที่ 8 ได้กล่าวไว้ว่า "การพึ่งตนเอง หรือเศรษฐกิจพอเพียง คือ การวางเส้นทางชีวิตของตนเองให้เรียบง่าย ธรรมดา และเดินสายกลางเป็นทฤษฎีสำคัญที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวพระราชทานแก่ประชาชนชาวไทย" ซึ่งความสามารถที่จะพึ่งตนเองได้เป็นวัฒนธรรมหรือวิถีชีวิตเศรษฐกิจพอเพียงที่สำคัญประการหนึ่ง (สมพร เทพสิทธา. 2549 : 25) โดยจะเห็นได้จากแนวคิดเกี่ยวกับการพึ่งตนเอง ในทฤษฎีใหม่ที่มุ่งเน้นที่จะช่วยให้เกษตรกรแก้ปัญหาในการดำรงชีวิตด้วยการพึ่งพาตนเอง เลี้ยงตนเองให้อยู่รอด อยู่ดีและมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นตามลำดับ ซึ่งคงจะมาจากความเชื่อที่ว่า มนุษย์ทุกคนมีศักยภาพที่จะดูแลและพึ่งตนเอง และควรมีความรับผิดชอบในชีวิตและการดำรงชีวิตของตน ซึ่งหากทุกคนถือเป็นความรับผิดชอบ และมีความสามารถที่จะเลี้ยงตนเองให้อยู่รอดอยู่ดีได้ ก็จะไม่เป็นภาระหรือก่อความเดือดร้อนให้แก่ผู้อื่นและสังคม ในทางตรงกันข้าม หากบุคคลไม่รับผิดชอบหรือไม่มีความสามารถในการพึ่งตนเองแล้ว ก็จะเดือดร้อนถึงผู้อื่น และเป็นภาระและปัญหาของสังคมต่อไป ดังนั้นการพึ่งตนเองจึงเป็นการดำรงชีวิตที่เหมาะสม เพราะเป็นชีวิตที่ไม่เบียดเบียนกันและกัน (ทิศนา แขมมณี. 2546 : 79) อันเป็นแนวทางหนึ่งที่ปรากฏในหลักการประมาณตน ซึ่งเป็นหลักการที่สำคัญประการหนึ่งของแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ดังนั้นผู้ที่สามารถดำเนินชีวิตตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงได้ต้องเป็นผู้ที่สามารถพึ่งพาตนเองได้ เพราะการมีความพอเพียงแห่งตนทำให้คนพึ่งตนเองได้ สมดังพุทธสุภาษิตที่ว่าตนนั้นแหละเป็นที่พึ่งของตน (ปรีชา ธรรมา. 2543 : 42)

กล่าวโดยสรุป การพึ่งพาตนเองมีความสัมพันธ์ทางบวกกับทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของวัยรุ่นที่ศึกษาในโรงเรียนเขตบางกะปิ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน

พิมพ์บนกระดาษถนอมสายตา Green Read อ่านได้นาน

2.2 ลักษณะมุ่งอนาคต

ตัวแปรลักษณะมุ่งอนาคต มีความสัมพันธ์ทางบวกกับทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (.658) กล่าวคือ วัยรุ่นที่ศึกษาในโรงเรียนรัฐบาลและเอกชน เขตบางกะปิ ที่มีลักษณะมุ่งอนาคตสูง จะมีระดับทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงสูง ในทางกลับกัน หากวัยรุ่นที่ศึกษาในโรงเรียนรัฐบาลและเอกชน เขตบางกะปิ มีลักษณะมุ่งอนาคตต่ำ ก็จะมีระดับทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงต่ำ โดยปรีชา ธรรมา (2543 : 40) ได้ศึกษาถึงลักษณะของผู้ที่พอเพียง พบว่าเป็นผู้ที่สามารถเผชิญปัญหาและอุปสรรคได้ สามารถอดทนและรอคอยต่อสิ่งเย้ายวนใจ มีความสามารถในการปรับตัวหรือพฤติกรรมให้เหมาะสมกับแต่ละสถานการณ์โดยประเมินตามสภาพความเป็นจริง สามารถควบคุมตนเองได้ ซึ่งลักษณะที่ได้กล่าวมาทั้งหมดนี้เป็นลักษณะในด้านการมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัวที่หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงด้านต่างๆ ที่จะเกิดขึ้น โดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ต่างๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตทั้งใกล้และไกล (วิชิตา วัฒโนภาส และกฤตินี ณัฏฐวุฒิสิทธิ์. 2549 : 105) โดยมีเงื่อนไขในการดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติ ปัญญา และความรอบคอบ (พิเชฐ อุดมรัตน์. 2549 : 293) ดังเช่นพระราชนิพนธ์ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ในเรื่องพระมหาชนกที่พระองค์ทรงบรรยายไว้ว่าความเพียรของบุรุษย่อมไม่เสียหาย ย่อมตั้งอยู่ในความสุข ฉะนั้นแม้จะมองไม่เห็นฝั่ง ก็ต้องพยายาม คือกระทำความเพียร นับเป็นอัจฉริยภาพอย่างสูงที่พระองค์ได้สอดแทรกพุทธธรรมลงไปเพื่อให้พสกนิกรได้คิดไตร่ตรอง (ธนะรัตน์ ทับทิมไทย. 2549 : 41) จะเห็นได้ว่าลักษณะของผู้ที่พอเพียงนั้นมีความสอดคล้องกับนัยของลักษณะมุ่งอนาคตภายในตัวบุคคล ซึ่งสมดุล ชาญนุวงศ์ (อ้างถึงใน ประนอม กระจายศรี. 2547 : 47) ได้สรุปว่าบุคคลที่มีลักษณะมุ่งอนาคตคือเป็นผู้ที่สามารถวางแผนล่วงหน้าได้ คาดการณ์ถึงผลดีและผลเสียที่จะเกิดในอนาคตได้ และเป็นผู้ที่สามารถอดได้รอได้ และยังสอดคล้องกับแนวคิดของพรทิพย์ เจนจริยานนท์ (อ้างถึงใน กรภัทร วรเชษฐ์. 2548 : 18) ที่ได้กล่าวว่าผู้ที่มีลักษณะมุ่งอนาคตสามารถคาดการณ์ไกล วางแผนเพื่อเป้าหมายที่ต้องการในอนาคต มีแนวทางในการแก้ปัญหาและสามารถตัดสินใจเลือกกระทำได้อย่างเหมาะสม มีความเพียรพยายามและอดได้รอได้เพื่อความสำเร็จในอนาคต จากแนวคิดของทั้งสองท่านในเรื่องลักษณะมุ่งอนาคตอาจสรุปได้ว่าผู้ที่มีลักษณะมุ่งอนาคตจะใช้วิจารณญาณในการคิดพิจารณาสิ่งต่างๆ มีการเตรียมตัวในปัจจุบันและเตรียมพร้อมกับสิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคต พร้อมทั้งมีการวางแผนป้องกันมิให้สิ่งที่ไม่พึงประสงค์เกิดขึ้น หรือวางแผนเพื่อให้บรรลุสิ่งที่พึงประสงค์ (อ้างถึงใน สุนิสา สิริวิพัธน์. 2541 : 347)

กล่าวโดยสรุป ลักษณะมุ่งอนาคตมีความสัมพันธ์ทางบวกกับทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของวัยรุ่นที่ศึกษาในโรงเรียนเขตบางกะปิ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน

<u>ปัจจัยทางสังคม</u>

2.3 อิทธิพลของพ่อแม่

ตัวแปรอิทธิพลของพ่อแม่ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (.692) กล่าวคือ วัยรุ่นที่ศึกษาในโรงเรียนรัฐบาลและเอกชน เขตบางกะปิ ที่มีระดับการยอมรับอิทธิพลของพ่อแม่สูง จะมีระดับทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงสูง ในทางกลับกัน หากวัยรุ่นที่ศึกษาในโรงเรียนรัฐบาลและเอกชน เขตบางกะปิ มีระดับการยอมรับอิทธิพลของพ่อแม่ต่ำ ก็จะมีระดับทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงต่ำ อันเนื่องมาจากสาเหตุสำคัญประการหนึ่งคือ ในสังคมไทยพ่อแม่เป็นบุคคลที่มีความใกล้ชิดกับเด็กมากที่สุด เพราะเป็นบุคคลแรกที่เด็กได้พบและใกล้ชิด โดยบทบาทที่สำคัญอันหนึ่งของพ่อแม่คือ

พิมพ์บนกระดาษถนอมสายตา Green Read อ่านได้นาน

การเป็นแบบอย่างทางสังคมให้แก่เด็ก หากพ่อแม่ประพฤติตนเป็นคนดีมีเสน่ห์แล้ว เด็กก็จะเกิดความภาคภูมิใจในตัวพ่อแม่ และพร้อมที่จะเลียนแบบสิ่งที่ดีจากพ่อแม่โดยไม่ต้องบังคับ เพราะธรรมชาติของเด็ก ย่อมต้องเลียนแบบบุคคลที่ตนนิยมชมชอบ ดังที่เซียร์ส และแม็คโคบี้ (Sears and Maccoby. 1957) ได้อธิบายว่า เด็กจะเลียนแบบผู้เลี้ยงดูที่ตนรักใคร่ เพราะการเลียนแบบและทำตนคล้ายผู้เลี้ยงดูจะทำให้เด็กพอใจเหมือนว่าตนได้อยู่ใกล้ชิดผู้เลี้ยงดูในขณะนั้น (พชรวรรณ ครุฑนาค. 2542 : 26-27) ดังนั้นพ่อแม่ควรประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี มีหลักศีลธรรมในการครองตน ทำให้การดำเนินชีวิตเป็นไปอย่างถูกต้องตามระเบียบสังคมวัฒนธรรม เพื่อให้เด็กยึดถือเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตของตนต่อไป (ประสาร ทิพย์ธารา. 2521 : 144) ซึ่งบทบาทนี้เป็นบทบาทที่สำคัญที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทัศนคติที่เป็นไปในทิศทางเดียวกับพ่อแม่ ดังที่ประภาเพ็ญ สุวรรณ (2520 : 67) ได้กล่าวว่า การที่บุคคลหนึ่งจะสามารถทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในบุคคลอื่นหรือไม่ และมากน้อยเพียงใดนั้น ขึ้นอยู่กับคุณลักษณะบางอย่างของบุคคลนั้น คือ ความเป็นที่เชื่อถือ ความน่าสนใจ และอำนาจ คุณลักษณะเหล่านี้มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ เชื่อว่าในการสร้างทัศนคติในวัยเด็กนั้น ถ้าพ่อแม่ของเด็กมีคุณลักษณะทั้ง 3 อย่าง ดังกล่าวแล้ว การสร้างทัศนคติย่อมจะทำให้เกิดขึ้นในตัวเด็กได้ง่าย ดังนั้นอิทธิพลของพ่อแม่จึงมีความสัมพันธ์เป็นไปในทิศทางเดียวกันกับทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของวัยรุ่น เมื่อพ่อแม่มีส่วนสำคัญในการสร้างทัศนคติให้กับเด็กแล้ว ดังนั้นการที่เด็กวัยรุ่นจะมีทัศนคติต่อแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงเป็นเช่นไร ย่อมที่จะขึ้นอยู่กับการปลูกฝังโดยการเป็นตัวแบบที่ดีของพ่อแม่

กล่าวโดยสรุป อิทธิพลของพ่อแม่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของวัยรุ่นที่ศึกษาในเขตบางกะปิ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน

2.4 อิทธิพลของเพื่อน

ตัวแปรอิทธิพลของเพื่อน มีความสัมพันธ์ทางลบกับทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (-.344) กล่าวคือ วัยรุ่นที่ศึกษาในโรงเรียนรัฐบาลและเอกชน เขตบางกะปิ ที่มีระดับการยอมรับอิทธิพลของเพื่อนสูง จะมีระดับทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงต่ำ ในทางกลับกัน หากวัยรุ่นที่ศึกษาในโรงเรียนรัฐบาลและเอกชน เขตบางกะปิ มีระดับการยอมรับอิทธิพลของเพื่อนต่ำ ก็จะมีระดับทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงสูง เนื่องจากการยอมรับในความคิด ค่านิยม ทัศนคติต่างๆ ตามเพื่อนมากเกินไป ทำให้เราไม่ได้ใช้ความคิดพิจารณาสิ่งต่างๆ อย่างถูกวิธี ซึ่งเป็นการคิดตามหลักของโยนิโสมนสิการที่เกิดจากการกระทำในใจโดยแยบคาย มองสิ่งทั้งหลายด้วยความคิดพิจารณาสืบค้นถึงต้นเค้า สาวหาเหตุผลจนตลอดสาย แยกแยะออกพิเคราะห์ดูด้วยปัญญาที่เป็นระเบียบและโดยอุบายวิธีให้เห็นสิ่งนั้นๆ หรือเป็นปัญหานั้นๆ ตามสภาวะและตามความสัมพันธ์แห่งเหตุปัจจัย (พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตโต). 2543 : 66; อ้างอิงจาก สมพร พงษ์เสถียรศักดิ์. 2546 : 13) โดยการศึกษา วัฒนธรรม ประเพณี และกัลยาณมิตรจะมีอิทธิพลมาก สามารถทำให้กระแสความคิดเป็นไปตามแนวทางของ "ปรโตโฆสะ" ซึ่งเป็นปัจจัยภายนอกที่หมายเอาเฉพาะส่วนที่ดีงามถูกต้องและจากบุคคลที่เป็นกัลยาณมิตร เช่น การสั่งสอน แนะนำ การถ่ายทอด การโฆษณา คำบอกเล่า ข่าวสาร คำชี้แจง ข้อเขียน คำอธิบาย การเรียนจากคนอื่น เป็นต้น (วัลนิกา ฉลากบาง. 2548 : 16-23) และการคิดถึงปัจจัยภายในที่เป็นปัจจัยที่เกิดขึ้นภายในตัวบุคคลที่ทำให้บุคคลนั้นๆ มีการคิดตามแนวทางของปัญญา คือการรู้จักมอง รู้จักพิจารณาสิ่งทั้งหลายตามสภาวะความเป็นจริงโดยไม่เอาความรู้สึกด้วยตัณหาอุปทานของตนเองเข้าเกี่ยวข้อง ซึ่งเป็นหลักสำคัญของการคิดแบบโยนิโสมนสิการ (สมพร พงษ์เสถียรศักดิ์. 2546 : 15) เมื่อวัยรุ่นมีความคิด ค่านิยม และทัศนคติไปตามอย่างเพื่อนแล้ว ทำให้วัยรุ่นไม่ได้รู้จักมองตนเองซึ่งเป็นสาเหตุหลักที่ทำให้การทำตามอย่างเพื่อนของวัยรุ่นนี้ไม่สอดคล้องกับแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง กล่าวคือ การที่ไม่รู้จักมองตนเองทำให้วัยรุ่นไม่รู้ว่าสิ่งไหนควรหรือไม่ควร

พิมพ์บนกระดาษถนอมสายตา Green Read อ่านได้นาน

ทำตามแบบอย่าง หรือไม่รู้ว่าสิ่งไหนเหมาะกับตัวเราหรือไม่อย่างไร ซึ่งกลายเป็นว่าในบางครั้งที่วัยรุ่นทำตามอย่างเพื่อนอย่างไม่เหมาะสม ทำให้วัยรุ่นเดือดร้อนตนเอง เป็นบ่อเกิดให้วัยรุ่นกลายเป็นผู้ที่เบียดเบียนตนเอง และในบางครั้งการที่วัยรุ่นเรียกร้องที่จะทำตามอย่างเพื่อน เป็นอีกสาเหตุประการหนึ่งที่ทำให้พ่อแม่หรือผู้ปกครองต้องเดือดร้อนไปกับวัยรุ่นด้วย ดังนั้นการยอมรับในความคิด ค่านิยม และทัศนคติต่างๆ ของเพื่อนมากเกินไปในวัยรุ่นจึงเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้วัยรุ่นกลายเป็นผู้ที่ประพฤติตนเบียดเบียนตนเองและผู้อื่น ซึ่งไม่สัมพันธ์กับแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ที่มุ่งเน้นให้เราทุกคนดำรงชีวิตอย่าง "ประมาณตน" คือไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น

กล่าวโดยสรุป อิทธิพลของเพื่อนมีความสัมพันธ์ทางลบกับทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของวัยรุ่นที่ศึกษาในโรงเรียนเขตบางกะปิ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน

2.5 อิทธิพลของสื่อ

ตัวแปรอิทธิพลของสื่อ มีความสัมพันธ์ทางลบกับทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (-.479) กล่าวคือ วัยรุ่นที่ศึกษาในโรงเรียนรัฐบาลและเอกชน เขตบางกะปิ ที่มีระดับการยอมรับอิทธิพลของสื่อสูง จะมีระดับทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงต่ำ ในทางกลับกัน หากวัยรุ่นที่ศึกษาในโรงเรียนรัฐบาลและเอกชน เขตบางกะปิ มีระดับการยอมรับอิทธิพลของสื่อต่ำ ก็จะมีระดับทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงสูง ดังจะเห็นได้ว่าวัฒนธรรมในปัจจุบันเป็นลัทธิบริโภคนิยม (Consumerism) โดยที่สื่อมวลชนมีส่วนในการกระตุ้นให้เกิดความต้องการบริโภค (Want) ที่นอกเหนือไปจากปัจจัยครองชีพที่จำเป็นต่อชีวิต (Need) การกลายเป็นสังคมบริโภค (Consumer Society) เป็นปรากฏการณ์ทางวัฒนธรรมที่สำคัญ ภายใต้กระแสทุนนิยมเสรีที่เน้นการแข่งขันทางการตลาด และพลังของการสื่อสารสมัยใหม่เป็นผู้บริหารจัดการและถ่ายทอดค่านิยมนี้ (อุบลรัตน์ ศิริยุวศักดิ์. 2547 : 570) และนับวันสื่อมวลชนยิ่งทวีความสำคัญในการเป็นสถาบันทางสังคมที่มีบทบาทในการถ่ายทอดค่านิยม ทัศนคติต่างๆ ให้แก่เด็กมากขึ้น (วันเพ็ญ พิศาลพงศ์. 2536 : 216) ซึ่งเป็นไปตามทฤษฎีเข็มฉีดยา (Hypodermic needle or bullet theory) ที่เป็นทฤษฎีผลกระทบของสื่อที่ได้รับการพัฒนาขึ้นมาในยุคนี้ โดยมีทัศนะที่ว่าสื่อมวลชนมีอิทธิพลโดยตรงต่อผู้รับสารเมื่อฉีดยา (ให้ข่าวสาร) อะไรเข้าไปในที่ผู้รับสาร ผู้รับก็จะมีทัศนคติและพฤติกรรมตามที่ผู้ฉีดกำหนด ทฤษฎีนี้เชื่อว่า ผู้รับสารเป็นปัจเจกบุคคลมากกว่าการเป็นปัจเจกบุคคลที่อยู่รวมกันเป็นกลุ่ม หรือเป็นชุมชน หรือสังคม ดังนั้นสื่อมวลชนจึงสามารถมีอิทธิพลอย่างสูงต่อปัจเจกบุคคลแต่ละรายได้โดยง่าย (อุบลรัตน์ ศิริยุวศักดิ์. 2547 : 551) สื่อมวลชนมีอิทธิพลและบทบาทสำคัญอย่างยิ่งต่อการสร้างค่านิยมและพฤติกรรมที่ดีให้กับวัยรุ่น แต่ในสภาพปัจจุบันสื่อมวลชนบางส่วนยังนำเสนอข่าวสาร ตลอดจนสาระบันเทิงที่มีลักษณะสร้างสรรค์น้อย และส่งผลต่อการสร้างพฤติกรรม และลักษณะนิสัยที่ไม่เหมาะสมของผู้บริโภคสื่อ โดยเฉพาะกลุ่มเด็กวัยรุ่นที่มีธรรมชาติไวต่อการรับรู้ และยังขาดการพัฒนาความสามารถในการกลั่นกรองเลือกสรรข้อมูล ข่าวสาร มีสื่อมวลชนทั้งที่เป็นสิ่งพิมพ์ และรายการวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์จำนวนไม่น้อยที่มีการเสนอข้อ ข่าวสาร และสาระบันเทิงที่แสดงออกถึงความก้าวร้าวรุนแรง การแก้ปัญหาด้วยการใช้อารมณ์ การเสพสารเสพติด ความงมงายในเรื่องไสยศาสตร์ อิทธิฤทธิ์ปาฏิหาริย์ การนิยมยกย่องคนมีอิทธิพล มียศ มีตำแหน่ง และค่านิยมด้านวัตถุที่สะท้อนให้เห็นความฟุ้งเฟ้อฟุ่มเฟือย รวมทั้งค่านิยมในการบริโภคสิ่งที่ไม่มีคุณค่าต่อร่างกาย และค่านิยมในการยอมรับศิลปวัฒนธรรมของชาวตะวันตกมากกว่าศิลปวัฒนธรรมของไทย วัยรุ่นในปัจจุบันจึงได้รับข้อมูลข่าวสารจากสื่อมวลชนที่มีลักษณะกระตุ้นพฤติกรรม ทัศนคติ และค่านิยมที่ไม่พึงประสงค์เป็นส่วนใหญ่ (คณะกรรมการพัฒนาการศึกษาอบรม. 2536 : 50) ดังเช่นที่คณะกรรมการพัฒนาการศึกษาอบรมและดูแลวัยรุ่น (อ้างถึงใน ชนาธิป ชินะนาวิน. 2545 : 52-53) ได้กล่าวถึงอิทธิพลของสื่อมวลชนที่มีต่อทัศนคติและค่านิยม เนื่องจากรายการทางวิทยุโทรทัศน์ วิทยุกระจายเสียง

พิมพ์บนกระดาษถนอมสายตา Green Read อ่านได้นาน

และสื่อสิ่งพิมพ์ที่มีระดับความนิยมในเชิงตลาดสูง มักมีเนื้อหาที่ตอกย้ำให้เด็กมีทัศนคติ และค่านิยมบางประการที่ไม่เหมาะสม เช่น มีลักษณะอำนาจนิยม ฟุ้งเฟ้อ นิยมบริโภคสิ่งเสพติดประเภทเหล้า บุหรี่ ให้คุณค่าของเงินมากกว่าคุณธรรมความดี ไม่ยอมรับความเท่าเทียมกันระหว่างเพศ มองภาพพจน์ของสตรีไปในทางลบ เช่น เห็นเป็นวัตถุทางเพศ เป็นต้น จากที่กล่าวในข้างต้น พบว่าการนำเสนอของสื่อมวลชนในยุคนี้ขัดต่อเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริที่อยู่เหนือกว่าเศรษฐกิจแบบทุนนิยมของตะวันตก ซึ่งเกี่ยวกับเรื่องวัตถุที่เป็นรูปธรรม เช่น เงิน ทรัพย์สิน กำไร ไม่เกี่ยวกับเรื่องจิตใจซึ่งเป็นนามธรรม แต่เศรษฐกิจพอเพียงมีขอบเขตกว้างขวางกว่าเศรษฐกิจนายทุน หรือเศรษฐกิจธุรกิจ (สมพร เทพสิทธา. 2549 : 21) เป็นเศรษฐกิจที่เน้นให้ทุกคนดำรงชีวิตอยู่อย่างประมาณตน ตามฐานะ ตามอัตภาพ และที่สำคัญไม่หลงใหลไปตามกระแสของวัตถุนิยม มีอิสรภาพ เสรีภาพ ไม่พันธนาการอยู่กับสิ่งใด (สุเมธ ตันติเวชกุล. วารสารน้ำ : 16) จากการศึกษาของ พัชรลักษณ์ วิตตาภิรดี (2547 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษาบทบาทของสื่อมวลชนต่อการเสนอข่าวเผยแพร่และประชาสัมพันธ์แนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง ผลการศึกษาพบว่า ผู้สื่อข่าวโทรทัศน์มีบทบาทสำคัญที่สุดในการเสนอข้อเท็จจริงในสังคมให้คนในสังคมรับรู้ ในส่วนการเสนอข่าวเผยแพร่และประชาสัมพันธ์แนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง ผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญยอมรับตรงกันว่าเสนอข่าวนี้น้อยเกินไป และนำไปสู่กระแสสังคมให้มีการปรับเปลี่ยนวิถีชีวิตแบบพอเพียงก็ตาม ถ้ามีโอกาสส่วนมากจะเสนอในรูปแบบสารคดีข่าว มีความถี่เพียง 1-2 ครั้งต่อปี มีส่วนน้อยที่เสนอได้มากถึง 40-50 ครั้ง ด้วยเหตุผลที่ภาครัฐขอความร่วมมือมายังสถานีโทรทัศน์หรือเป็นช่วงโอกาสวันสำคัญที่หน่วยงานที่ทำงานด้านเศรษฐกิจพอเพียงตามพระราชดำริ จึงได้เสนอกิจกรรมเทิดพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ เช่น โอกาสวันเฉลิม พระชนมพรรษา 5 ธันวาคม และ 12 สิงหาคม เพื่อนำเสนอข่าวเผยแพร่และประชาสัมพันธ์แนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง ดังนั้นแล้ว หากปัจจุบันนี้สื่อมวลชนยังคงเป็นเครื่องมือในลัทธิบริโภคนิยมที่นำเสนอข้อมูลข่าวสารภายใต้กระแสทุนนิยม จะทำให้การนำเสนอของสื่อมวลชนส่งผลให้วัยรุ่นมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง

กล่าวโดยสรุป อิทธิพลของสื่อมีความสัมพันธ์ทางลบกับทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของวัยรุ่นที่ศึกษาในโรงเรียนเขตบางกะปิ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน

2.6 การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย

ตัวแปรการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย มีความสัมพันธ์ทางบวกกับทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (.523) กล่าวคือ วัยรุ่นที่ศึกษาในโรงเรียนรัฐบาลและเอกชน เขตบางกะปิ ที่มีการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยสูง จะมีระดับทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงสูง ในทางกลับกัน หากวัยรุ่นที่ศึกษาในโรงเรียนรัฐบาลและเอกชน เขตบางกะปิ มีการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยต่ำ ก็จะมีระดับทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงต่ำ ทั้งนี้เนื่องจากเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยจะมีความรู้สึกว่าตนเองได้รับการปฏิบัติด้วยความยุติธรรม ได้รับความรักความอบอุ่น มีการใช้เหตุผล ยอมรับความสามารถ และความคิดเห็นของเด็ก ส่งเสริมให้มีการคิดแก้ปัญหาด้วยตนเอง และให้ความร่วมมือกับเด็กตามความเหมาะสม (รุ่งฤดี เมธีธำรง. 2536 : 7) ดังนั้นเด็กที่มาจากครอบครัวที่มีการอบรมเลี้ยงดูในลักษณะเช่นนี้ จะเป็นเด็กที่เป็นตัวของตัวเอง มีเหตุมีผล สามารถช่วยเหลือตนเองได้ แก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้ดี มีความเชื่อมั่นในตนเองสูง มีความมั่นคงทางอารมณ์ มีความเข้าใจตนเองสูง และรู้สึกว่าตนเองมีคุณค่า (วราภรณ์ รักวิจัย. 2529 : 11) โดยการศึกษาของอัลเฟรด แอล บัลวิน (Alferd L. Baldwin) (อ้างถึงในประวิทย์ หลักบุญ. 2528 : 27) ได้พบเพิ่มเติมอีกว่า การใช้ระบอบประชาธิปไตยภายในบ้านจะทำให้เด็กเป็นคนกระฉับกระเฉง ไม่มีความหวาดกลัว ทำอะไรมีแผนการ และมีความอยากรู้อยากเห็น และนอกจากนี้ดวงเดือน พันธุมนาวิน, อรพินท์ ชูชม และงามตา

วนินทานนท์ (อ้างถึงใน ชีวิน ประทุมรัตน์. 2546 : 13) ยังได้กล่าวถึงการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผล อันหมายถึง การที่พ่อแม่อธิบายให้เหตุผลแก่เด็กในขณะที่มีการส่งเสริมหรือขัดขวางการกระทำของเด็ก หรือลงโทษเด็ก มีการให้รางวัลและลงโทษเด็กอย่างเหมาะสมแก่การกระทำของบุตรมากกว่าที่จะปฏิบัติต่อบุตรตามอารมณ์ของตนเอง ซึ่งการอบรมเลี้ยงดูวิธีนี้ ช่วยให้เด็กได้เรียนรู้ และทราบถึงสิ่งที่ควรทำหรือไม่ควรทำ มีความรับผิดชอบสูง และสามารถต้านทานสิ่งยั่วยุใจได้ เช่นเดียวกับผลการวิจัยของสุนารี เตชะโชควิวัฒน์ (อ้างถึงใน ชีวิน ประทุมรัตน์. 2546 : 17) ที่ศึกษาพบว่า การอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผลทำให้เด็กมีบุคลิกภาพแบบทำอะไรมีการวางแผน และมีความสามารถในการต้านทานสิ่งยั่วยุใจ ซึ่งคุณลักษณะดังกล่าวเป็นลักษณะที่สอดคล้องกับแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงที่ประกอบไปด้วยความมีเหตุมีผล ความพอประมาณ และการมีภูมิคุ้มกันที่ดี

กล่าวโดยสรุป การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยมีความสัมพันธ์ทางบวกกับทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของวัยรุ่นที่ศึกษาในโรงเรียนเขตบางกะปิ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน

2.7 การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย

ตัวแปรการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย มีความสัมพันธ์ทางลบกับทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (-.444) กล่าวคือ วัยรุ่นที่ศึกษาในโรงเรียนรัฐบาลและเอกชน เขตบางกะปิ ที่มีการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยสูง จะมีระดับทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงต่ำ ในทางกลับกัน หากวัยรุ่นที่ศึกษาในโรงเรียนรัฐบาลและเอกชน เขตบางกะปิ มีการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยต่ำก็จะมีระดับทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงสูง ทั้งนี้เนื่องจากเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยจะมีความรู้สึกว่าตนเองไม่ได้รับการเอาใจใส่ สนับสนุน หรือให้คำแนะนำช่วยเหลือเท่าที่ควร ผู้เลี้ยงดูไม่สนใจดูแล ไม่ให้ความสนิทสนมเป็นกันเอง และไม่สนใจเกี่ยวกับความเป็นอยู่ของเด็ก ไม่คำนึงถึงสวัสดิภาพของเด็ก มักลืมหรือไม่สนใจกับคำสัญญาหรือข้อเรียกร้องของเด็ก ปล่อยเด็กให้ทำอะไรตามใจชอบ ไม่สนใจช่วยเหลือไม่ชี้แนะแนวทางที่ถูกต้องและเหมาะสมให้ (กมลนันท์ รังสยาธร. 2543 : 12) มักเกิดจากพ่อแม่ที่ขาดความรักความอบอุ่น ไม่สามารถให้ความรักกับเด็กได้ด้วยคำพูดและกิริยาท่าทางที่แสดงถึงความรักความห่วงใย พ่อแม่มุ่งแต่ทำกิจกรรมนอกบ้าน คิดเรื่องเวลาเป็นเงินเป็นทอง หลงวัตถุ มักให้เงินแทนความรัก เด็กจึงไม่ได้รับการฝึกอบรมในเรื่องการแสดงอารมณ์และควบคุมอารมณ์ (วันเพ็ญ พงศ์ประยูร. 2545 : 405) ดังนั้นเด็กที่มาจากครอบครัวที่มีการอบรมเลี้ยงดูในลักษณะเช่นนี้จะมีลักษณะปรับตัวได้ยาก ไม่มีระเบียบวินัย ยึดตนเองเป็นใหญ่ (Egocentric) ไม่มีเหตุผล ทำตนเหมือนเด็ก ชอบเรียกร้องความสนใจจากผู้อื่นอยู่เสมอ เป็นเด็กที่ยอมแพ้ผู้อื่น ไม่มีความพยายามที่จะทำอะไรแข่งกับใคร มีความไวต่อความรู้สึกต่างๆ ขาดกลัว มีอารมณ์ไม่มั่นคง และมองโลกในแง่ร้าย (กมลนันท์ รังสยาธร. 2543 : 13) เช่นเดียวกับวราภรณ์ รักวิจัย (2529 : 13) ที่ได้กล่าวถึงผลของการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย จะทำให้เด็กมีลักษณะก้าวร้าว ชอบทะเลาะเบาะแว้งกับผู้อื่น ไม่เชื่อฟังผู้ใหญ่ ไม่สามารถปรับตัวได้ มีอารมณ์ไม่มั่นคง ไม่มีเหตุผล ชอบเรียกร้องความสนใจจากผู้อื่นเสมอ เพราะเด็กขาดความรักความอบอุ่น มักเกิดปัญหาสุขภาพจิต ไม่สามารถควบคุมอารมณ์ของตนเองได้ นอกจากนี้จากการศึกษาค้นคว้าของโควิลล์ และคณะ (Coville and other.) ยังพบว่า เด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย จะมีลักษณะคล้ายทารกเลี้ยงไม่รู้จักโต ไม่รู้จักยับยั้งความต้องการ (ประวิทย์ หลักบุญ. 2528 : 24) ซึ่งสอดคล้องกับบรอนเฟนเบรนเนอร์ (Bronfenbrenner) ที่ได้ศึกษาลักษณะการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ที่มีผลต่อพฤติกรรมของวัยรุ่น พบว่าพ่อแม่ที่ปล่อยปละละเลยเด็ก ไม่เอาใจใส่ ไม่แนะแนวช่วยเหลือ จะทำให้เด็กเป็นคนไม่รู้จักควบคุมตนเอง ไม่รู้จักประมาณการในสิ่งต่างๆ มีแนวโน้มจะมีพฤติกรรมที่เป็นปัญหาแก่สังคม ซึ่งคุณลักษณะดังกล่าวเป็น

พิมพ์บนกระดาษถนอมสายตา Green Read อ่านได้นาน

ลักษณะอย่างหนึ่งที่ขัดแย้งกับแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงที่ประกอบไปด้วยความมีเหตุมีผล ความพอประมาณ และการมีภูมิคุ้มกันที่ดี

กล่าวโดยสรุป การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยมีความสัมพันธ์ทางลบกับทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของวัยรุ่นที่ศึกษาในโรงเรียนเขตบางกะปิ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน

3. การวิเคราะห์ปัจจัยพยากรณ์ที่ร่วมกันทำนายทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของวัยรุ่นที่ศึกษาในโรงเรียนเขตบางกะปิ

ปัจจัยทางจิตสังคมที่สามารถทำนายทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ของวัยรุ่นที่ศึกษาในโรงเรียนเขตบางกะปิ คือ อิทธิพลของพ่อแม่, การพึ่งพาตนเอง, อิทธิพลของสื่อ และการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย โดยเรียงจากตัวแปรที่ส่งผลมากที่สุดไปตัวแปรที่ส่งผลน้อยที่สุดตามลำดับ ได้ร้อยละ 60.7 การเลียนแบบเป็นวิธีการเรียนรู้ที่ดีวิธีหนึ่ง โดยเด็กได้ซึมซับจากการได้เห็น ได้ยิน ได้ลิ้มรส ได้สัมผัสจากผัสสะทั้งหมดอยู่ในครอบครัว เด็กได้เรียนรู้แบบอย่างจากผู้ใหญ่ ทั้งทางกาย วาจา และทางจิตใจ อารมณ์ ความรู้สึก สุนทรียภาพ พฤติกรรมการเลียนแบบทางกายและวาจานั้นปรากฏชัดเจนมาก การแต่งกาย ท่าทาง กริยามารยาทของพ่อแม่ย่อมถ่ายทอดไปสู่ลูกหลาน การใช้ภาษาพูดและภาษาท่าทางนั้นเด็กสามารถเลียนแบบพ่อแม่ไม่ผิดเพี้ยน จึงมักจะมีนิทานหรือนิยายหลายเรื่องที่เขียนถึงลูกแฝดซึ่งถูกแยกไปอยู่กับครอบครัวที่แตกต่างกัน แล้วมีพฤติกรรมที่แตกต่างกันอย่างมาก การเลียนแบบพฤติกรรมทางกายนั้นยังไม่หยั่งรากลึกเท่ากับการเลียนแบบทางจิตใจ อันได้แก่ วิธีคิด เจตคติ และคุณธรรม เด็กจะสังเกตความสัมพันธ์ระหว่างพ่อแม่กับสมาชิกในครอบครัว วิธีการตัดสินใจ แก้ปัญหา ความคิดเห็นของพ่อแม่ที่แสดงออกต่อบุคคล เหตุการณ์ และปัญหาต่างๆ ตลอดจนวิถีดำเนินชีวิตประจำวันที่บ่งบอกคุณค่าทางวัฒนธรรมของครอบครัว ซึ่งพ่อแม่นั้นมีหน้าที่เลี้ยงลูกตั้งแต่เกิดจนเป็นทารก เป็นเด็ก เป็นหนุ่มสาว และเป็นผู้ใหญ่ บางครอบครัวนั้นเลี้ยงลูกตั้งแต่เกิดจนตาย ดังนั้นพ่อแม่จึงมีบทบาทดูแลลูกอย่างยาวนานต่อเนื่อง มีความใกล้ชิดกับเด็กมากที่สุด จึงกล่าวได้ว่ามีส่วนสำคัญในการสร้างทัศนคติให้กับเด็ก นอกจากนี้พ่อแม่ยังมีอิทธิพลต่อความสนใจในเรื่องต่างๆ อีกด้วย เช่น ถ้าพ่อแม่สนใจศึกษาธรรมะ ลูกก็สนใจที่จะปฏิบัติธรรม พ่อแม่เที่ยวนอกบ้านยามค่ำคืน เมื่อลูกโตขึ้นก็เที่ยวกลางคืนบ้าง พ่อแม่สนใจดูละครโทรทัศน์หรือสนใจข่าวการบ้านการเมือง พ่อแม่อ่านหนังสือพิมพ์ทุกวัน สนใจเล่นหวยใต้ดิน สนใจเรื่องของชาวบ้านเก็บเอามาซุบซิบนินทา สนใจสัตว์เลี้ยง เช่น ชอบเลี้ยงหมา แมว นกเขา ปลากัด ฯลฯ เด็กก็พลอยสนใจในเรื่องนั้นๆ (สุมน อมรวิวัฒน์. 2540? : 57-59) ดังนั้นการที่เด็กวัยรุ่นจะมีทัศนคติต่อแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงเป็นเช่นไร ย่อมที่จะขึ้นอยู่กับการปลูกฝังโดยการเป็นตัวแบบที่ดีของพ่อแม่ กล่าวโดยสรุปอิทธิพลของพ่อแม่มีส่วนสำคัญที่ช่วยส่งเสริมให้วัยรุ่นมีทัศนคติที่ดีต่อแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง

4. การวิเคราะห์ปัจจัยพยากรณ์ที่ร่วมกันทำนายทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของวัยรุ่นที่ศึกษาในโรงเรียนเขตบางกะปิ เมื่อจำแนกตามเพศ และระดับชั้นการศึกษา

4.1 กลุ่มเพศ

<u>เพศชาย</u>

ปัจจัยพยากรณ์ที่สามารถทำนายทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของวัยรุ่นเพศชายที่ศึกษาในโรงเรียนเขตบางกะปิ คือ อิทธิพลของพ่อแม่, การพึ่งพาตนเอง, อิทธิพลของสื่อ และการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย ได้ร้อยละ 53.6 โดยเรียงตามลำดับปัจจัยที่มีประสิทธิภาพสูงสุดไปต่ำสุด

พิมพ์บนกระดาษถนอมสายตา Green Read อ่านได้นาน

เพศหญิง

ปัจจัยพยากรณ์ที่สามารถทำนายทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของวัยรุ่นเพศหญิงที่ศึกษาในโรงเรียนเขตบางกะปิ คือ อิทธิพลของพ่อแม่, อิทธิพลของสื่อ, ลักษณะมุ่งอนาคต และการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย ได้ร้อยละ 65.2 โดยเรียงตามลำดับจากปัจจัยที่มีประสิทธิภาพสูงสุดไปต่ำสุด

จะพบว่าปัจจัยพยากรณ์ที่สามารถทำนายทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของวัยรุ่นในกลุ่มเพศชายและเพศหญิงแตกต่างกันเพียงเล็กน้อย กล่าวคือ ปัจจัยด้านการพึ่งพาตนเองสามารถทำนายทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงได้ในเพศชาย แต่ไม่สามารถทำนายได้ในเพศหญิง ในทางกลับกัน ปัจจัยด้านลักษณะมุ่งอนาคตก็สามารถทำนายทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงได้เฉพาะในกลุ่มเพศหญิง ไม่สามารถทำนายทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของกลุ่มวัยรุ่นเพศชายได้ ซึ่งสามารถอธิบายได้จากการถูกกำหนดของสังคมมักที่จะกำหนดให้สมาชิกมีสิทธิและความรับผิดชอบ หรือสถานภาพตามสภาพร่างกายเป็นพื้นฐาน กล่าวคือ ทุกคนถูกกำหนดให้มีสถานภาพตามลักษณะทางเพศ อายุ และเชื้อชาติ ซึ่งถึงแม้จะเป็นเรื่องลักษณะธรรมชาติ แต่มนุษย์ก็กำหนดสิ่งต่างๆ ดังกล่าว ให้กลายมาเป็นความแตกต่างทางสังคมได้ คือ ให้มีสิทธิ หน้าที่แตกต่างกัน เช่น การเกิดมาเป็นผู้ชาย หรือผู้หญิง ก็ไม่ได้เป็นชายหรือหญิงตามร่างกายเท่านั้น ความเป็นชายหรือหญิง เป็นเรื่องของสถานภาพที่กำหนดโดยสังคมว่า ชายมีสิทธิอะไรบ้าง ควรแสดงบทบาทอย่างไร ผู้ที่เกิดมาเป็นผู้หญิงก็ทำนองเดียวกัน แต่ผู้หญิงมักจะถูกกำหนดให้มีสถานภาพที่ด้อยกว่าชาย เป็นต้น (พวงเพชร สุรัตนกวีกุล และเฌอมาลย์ ราชภัณฑารักษ์. 2544 : 76) ตามแนวความคิดของบทบาททางเพศแบบดั้งเดิม (Gender Role Traditinality) เชื่อว่าผู้ชายจะต้องมีลักษณะก้าวร้าว พึ่งพิงตนเอง เป็นอิสระ ชอบการแข่งขัน ไม่อ่อนไหว เจ้าอารมณ์ เชื่อมั่นในตนเอง มีบทบาทเป็นผู้นำ กล้าตัดสินใจ และแข็งแรง เป็นต้น (พลินี อากาศ. 2543 : 25) บทบาทเหล่านี้ที่กำหนดไว้ตามความคาดหวังของบุคคลทั่วไปในสังคม เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติ เป็นแบบฉบับที่สมบูรณ์ ซึ่งผู้ที่มีสถานภาพนั้นๆ ควรกระทำ แต่อาจไม่มีใครทำตามนั้นก็ได้ (พวงเพชร สุรัตนกวีกุล และเฌอมาลย์ ราชภัณฑารักษ์. 2544 : 78) จึงเป็นบทบาทในอุดมคติ (Ideal role) ของเพศชายนั่นเอง โดยเด็กชายจะมีความรักและต้องการแม่มาก ในขณะเดียวกันเขาก็รู้ว่าพ่อรักและต้องการแม่มากด้วยเช่นกัน ทำให้เกิดความอิจฉาพ่อ และเกิดความวิตกกังวลว่าพ่อจะไม่พอใจและจะทำโทษ ด้วยการตัดอวัยวะของตน (Castration Anxiety) เด็กชายจึงเก็บกดความปรารถนาในตัวแม่ไว้ แล้วหันมาถอดแบบให้เหมือนพ่อมากที่สุดเท่าที่เขาจะทำได้ โดยมีการรับเอาบทบาททางเพศ ค่านิยม และบุคลิกของพ่อมาเป็นของตนเพื่อให้แม่รัก และในขณะเดียวกันก็จะทำให้เขามีคุณสมบัติของพ่อที่ให้แม่พอใจ (นิตย์กุล อรรถนุพรรณ; อ้างอิงจาก พลินี อากาศ. 2543 : 33) ดังนั้นวัยรุ่นเพศชายจึงมีบทบาททางเพศเช่นเดียวกับพ่อ ซึ่งบทบาทของเพศชายในเรื่องการพึ่งพาตนเอง เป็นคุณลักษณะที่สำคัญประการหนึ่งในการดำเนินชีวิตตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ทำให้คุณลักษณะด้านการพึ่งพาตนเองส่งผลต่อทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงในวัยรุ่นเพศชาย

บทบาททางเพศและความรับผิดชอบของผู้หญิงและผู้ชายจะแตกต่างกันไป โดยขึ้นอยู่กับความเชื่อถือและวัฒนธรรมของแต่ละครอบครัว ผู้หญิงมักถูกคาดหวังจากพ่อแม่ให้เป็นผู้ที่เรียบร้อย อ่อนหวาน มีความรับผิดชอบงานบ้าน เอาใจใส่ครอบครัว ดูแลเด็ก รักเด็ก เพื่อปลูกฝังให้เด็กวัยรุ่นหญิงมีลักษณะของการเป็นแม่ที่ดีในอนาคต ผู้หญิงต้องรักนวลสงวนตัวและระแวดระวังความเสื่อมเสียในเรื่องเพศมากกว่า และมักจะเป็นฝ่ายที่ต้องยอมจำนน อ่อนน้อมถ่อมตน เมื่อเปรียบเทียบกับบทบาทของผู้ชายที่มักจะแข็งแกร่ง ก้าวร้าว และเป็นผู้นำมากกว่า อย่างไรก็ตาม สังคมแต่ละสมัยก็มีการเปลี่ยนแปลงของค่านิยมและรับวัฒนธรรมต่างชาติมากขึ้น บทบาทของผู้หญิงก็เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม มีการเรียกร้องสิทธิของผู้หญิงมากขึ้น ผู้หญิงทุกวันนี้จึงต้องตื่นตัวที่จะประกอบอาชีพ และพึ่งตนเองทางเศรษฐกิจ ทะเยอทะยานไปสู่ความสำเร็จด้วยตนเองมากขึ้น ผู้หญิงมีโอกาสในการศึกษาและอาชีพมากขึ้นทุกที ภาพพจน์ที่ผู้หญิงจะเป็นผู้ตาม ก็จะค่อยๆ เปลี่ยนแปลงไป (ยุวดี เทียรฆ

พิมพ์บนกระดาษถนอมสายตา Green Read อ่านได้นาน

ประสิทธิ์. 2536 : 68) บทบาทของผู้หญิงในสังคมยุคใหม่นี้หากพิจารณาบทบาททางเพศแบบยืดหยุ่น (Gender Role Flexibility) เชื่อว่าผู้หญิงสามารถขอความช่วยเหลือจากผู้อื่นแทนการรอคอยความช่วยเหลือได้ แสวงหาโอกาสในความก้าวหน้าทางการงาน ไม่รู้สึกว่าตนเองขาดความเป็นผู้หญิงหากประสบความสำเร็จในหน้าที่การงานสูงกว่าผู้ชาย เป็นต้น (พลินี อากาศ. 2543 : 27) ดังนั้นปัจจุบันผู้หญิงไม่ได้เป็นเพียงส่วนสนับสนุน ดูแลกิจกรรมในครอบครัวแต่เพียงอย่างเดียว แต่ยังมีบทบาทการทำงานนอกบ้าน เป็นแรงงานที่สำคัญในหลายภาคอุตสาหกรรม และได้รับการยอมรับมากขึ้นให้มีส่วนส่งเสริม ผลักดันการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศทัดเทียมกันกับผู้ชาย (วิชิตา วัฒโนภาส และกฤตินี ณัฏฐวุฒิสิทธิ์. 2549 : 106) โดยลักษณะที่สำคัญในผู้หญิงยุคใหม่นี้จะเห็นได้ว่า สอดคล้องกับลักษณะที่แสดงถึงการมุ่งอนาคต ซึ่งเป็นลักษณะที่จะช่วยผลักดันตนเองให้สามารถปรับตัวเข้ากับสภาพสังคมในปัจจุบันได้ ผู้หญิงหลายคนเลือกที่จะปรับตัวเองให้เข้ากับบทบาทที่คาดหวังจากสังคม โดยการพัฒนาทักษะให้ตนเองมีคุณสมบัติแบบผู้ชาย เช่น ความแข็งกร้าว (Aggressive) ความทะเยอทะยาน (Ambition) การผลักดัน (Forceful) เชื่อในความคิดและการทำงานของตนเองเป็นหลัก (Dominant) (วิชิตา วัฒโนภาส และกฤตินี ณัฏฐวุฒิสิทธิ์. 2549 : 108)

กล่าวโดยสรุป ความสามารถในการพึ่งพาตนเองของเพศชายจึงเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำนายทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงได้ และลักษณะมุ่งอนาคตของเพศหญิงจึงเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำนายทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงได้

4.2 ระดับชั้นการศึกษา

มัธยมศึกษาปีที่ 1

ปัจจัยที่สามารถทำนายทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ของวัยรุ่นที่ศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 คือ อิทธิพลของพ่อแม่, อิทธิพลของสื่อ และการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย ได้ร้อยละ 46.3 โดยเรียงตามลำดับปัจจัยที่มีประสิทธิภาพสูงสุดไปต่ำสุด

มัธยมศึกษาปีที่ 2

ปัจจัยที่สามารถทำนายทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ของวัยรุ่นที่ศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 คือ อิทธิพลของพ่อแม่, อิทธิพลของสื่อ, ลักษณะมุ่งอนาคต และการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย ได้ร้อยละ 65.3 โดยเรียงตามลำดับปัจจัยที่มีประสิทธิภาพสูงสุดไปต่ำสุด

มัธยมศึกษาปีที่ 3

ปัจจัยที่สามารถทำนายทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ของวัยรุ่นที่ศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 คือ ลักษณะมุ่งอนาคต, อิทธิพลของสื่อ และอิทธิพลของพ่อแม่ ได้ร้อยละ 39.2 โดยเรียงตามลำดับปัจจัยที่มีประสิทธิภาพสูงสุดไปต่ำสุด

มัธยมศึกษาปีที่ 4

ปัจจัยที่สามารถทำนายทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ของวัยรุ่นที่ศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 คือ อิทธิพลของพ่อแม่ และการพึ่งพาตนเอง ได้ร้อยละ 63.5 โดยเรียงตามลำดับปัจจัยที่มีประสิทธิภาพสูงสุดไปต่ำสุด

พิมพ์บนกระดาษถนอมสายตา Green Read อ่านได้นาน

มัธยมศึกษาปีที่ 5

ปัจจัยที่สามารถทำนายทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของวัยรุ่นที่ศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 คือ การพึ่งพาตนเอง และอิทธิพลของพ่อแม่ ได้ร้อยละ 72.3 โดยเรียงตามลำดับปัจจัยที่มีประสิทธิภาพสูงสุดไปต่ำสุด

มัธยมศึกษาปีที่ 6

ปัจจัยที่สามารถทำนายทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของวัยรุ่นที่ศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 คือ การพึ่งพาตนเอง และอิทธิพลของพ่อแม่ ได้ร้อยละ 39.2 โดยเรียงตามลำดับปัจจัยที่มีประสิทธิภาพสูงสุดไปต่ำสุด

เมื่อพิจารณาปัจจัยที่สามารถทำนายทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ของวัยรุ่นที่ศึกษาในโรงเรียนเขตบางกะปิ ในแต่ละระดับชั้นการศึกษาแล้วจะพบว่า การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย สามารถทำนายทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของวัยรุ่นที่ศึกษาในระดับชั้นการศึกษาปีที่ 1 และ 2 ได้ ทั้งนี้เนื่องจากเด็กที่ย่างก้าวเข้าสู่วัยรุ่น ซึ่งเป็นวัยที่ร่างกายจะเจริญขึ้นโดยรวดเร็ว ทั้งในด้านความเติบโตและความสูง การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในทางกาย มีผลกระทบกระเทือนต่อจิตใจและอารมณ์ตลอดจนต่อการกระทำของเด็กๆ โดยไม่รู้ตัว เป็นต้นว่า เด็กบางคนจะอายความเจริญเติบโตอย่างรวดเร็วของตนเอง มองเห็นแขนที่ใหญ่ขึ้นยาวออกตลอดจนรูปร่างดูเก้งก้างไปหมด จนจะวัดจะเหวี่ยงไปทางไหนก็จะดูไปเที่ยวโดนผู้คนหรืออะไรต่ออะไรไปทั้งนั้น เด็กวัยรุ่นจึงดูเป็นเด็กที่มีการกระทำเข้าประเภทซุ่มซ่ามในสายตาของคนบางคน เด็กบางคนเกิดความรู้สึกว่าตนออกจะสูงเกินไปเลยต้องระวังโดยเดินก้มๆ ให้หลังงอ เพื่อจะได้ไม่สูง (โสมรัสมิ์ จันทรประภา, คุณหญิง. 2523 : 43) ส่วนการเปลี่ยนแปลงทางเพศนั้น ในเพศหญิงจะมีเต้านมโตขึ้น สะโพกพาย มีขนขึ้นที่รักแร้และบริเวณอวัยวะเพศ กระดูกเชิงกรานขยายออก เริ่มมีส่วนเว้าส่วนโค้ง และในเพศชายที่มีการเปลี่ยนแปลงทางร่างกายช้ากว่า โดยการเปลี่ยนทางกายที่เห็นเด่นชัดในชายคือ ขนขึ้นตามร่างกาย มีหนวดมีเคราตามใบหน้า มีขนรักแร้และขนที่บริเวณอวัยวะเพศ เสียงใหญ่และห้าวขึ้น (ประสาท อิศรปรีดา. 2523 : 30-31) การเปลี่ยนแปลงเหล่านี้ทำให้วัยรุ่นเกิดความกังวล หวั่นไหว กลัวการเจริญเติบโตของตนเอง การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วนี้ทำให้วัยรุ่นเกิดความสับสนและไม่แน่ใจในตนเอง วัยรุ่นจึงเป็นช่วงเปลี่ยนบทบาทจากเด็กเป็นผู้ใหญ่ ตัววัยรุ่นเองนั้น แม้จะมีร่างกายพัฒนาขึ้นจนใกล้เคียงของผู้ใหญ่ แต่ก็ยังไม่สามารถควบคุมพฤติกรรมของตนให้เป็นไปตามที่สังคมคาดหวังได้เต็มที่ เพราะส่วนหนึ่งของจิตใจยังเป็นเด็ก ต้องการแสดงออกอย่างเด็ก และต้องการให้ผู้ใหญ่เข้าใจเห็นใจ (รัชนี ลาชโรจน์. 2545 : 264) ซึ่งการอบรมเลี้ยงดูเด็กแบบปล่อยปละละเลยนั้นวัยรุ่นมักไม่ได้รับการดูแลให้ความรัก ความเอาใจใส่ และไม่ได้รับความสนใจในการตอบสนองความต้องการตามธรรมชาติจากพ่อแม่เท่าที่ควร การอบรมเลี้ยงดูแบบนี้นั้นจึงไม่สอดคล้องกับความต้องการของเด็กที่อยากได้รับจากผู้ใหญ่ ดังนั้นจึงทำให้การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย จึงส่งผลให้วัยรุ่นที่ศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และ 2 ที่เป็นช่วงวัยที่เพิ่งเริ่มเข้าสู่การเปลี่ยนแปลงของร่างกายดังกล่าวนี้ มีทัศนคติที่ไม่ดีต่อแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง

ในวัยรุ่นเป็นขั้นตอนสำคัญต่อการเรียนรู้ความสามารถต่างๆ ที่จำเป็นและเป็นที่ต้องการ เพื่อการก้าวอย่างมีประสิทธิผลจากวัยเด็กไปสู่วัยผู้ใหญ่ วัยรุ่นเริ่มสนใจอนาคตมากขึ้น โดยเฉพาะการวางแผนการดำเนินชีวิตของตนในวันข้างหน้า รวมทั้งการเรียน การงานและชีวิตครอบครัว มีการตั้งความหวังว่าโตขึ้นจะเป็นอะไรหรือประกอบอาชีพประเภทไหน ซึ่งเป็นตัวตนในอุดมคติ คือตัวตนที่เด็กวัยรุ่นอยากเป็น ดังจะเห็นเด็กวัยรุ่นใฝ่ฝันอยากจะเป็นนั่นเป็นนี่ตามพื้นเพ ตามกมลสันดาน ตามสิ่งแวดล้อมที่บันดาลให้เด็กวัยรุ่นกำหนดอุดมคติ เช่น วัยรุ่นชาวสเปนอยากเป็นนักต่อสู้วัวกระทิง วัยรุ่นอเมริกันอยากเป็นประธานาธิบดี วัยรุ่นธิเบตอยากเป็นลามะ

พิมพ์บนกระดาษถนอมสายตา Green Read อ่านได้นาน

วัยรุ่นไทยอยากเป็นเจ้าคนนายคน เป็นต้น (โสมรัสมิ์ จันทรประภา, คุณหญิง. 2523 : 31) สังคมในปัจจุบันให้ความสำคัญกับความสำเร็จของบุคคลที่การศึกษา การศึกษาจึงเป็นหนทางการไปสู่อนาคตที่สดใส ดังนั้น การศึกษาในขั้นต้นจึงมีความสำคัญมากก่อนที่วัยรุ่นจะเข้าศึกษาในระดับอาชีพ วัยรุ่นจะต้องใช้เวลาช่วงหนึ่งในการศึกษาวิชาสามัญระดับต้นเสียก่อน ในช่วงที่วัยรุ่นอายุ 12-16 วัยรุ่นต้องเริ่มแสวงหาเอกลักษณ์ของตนเอง ตามความต้องการของหลักสูตร โดยการเลือกแผนการเรียนตามความถนัดและแนวอาชีพที่ต้องการ อย่างไรก็ตาม การที่เป้าหมายการศึกษาของประเทศมุ่งไปสู่การผลิตบัณฑิตเพื่องานวิชาการ จะทำให้วัยรุ่นเกิดความไขว้เขวคิดว่างานทางวิชาการเท่านั้นที่จะทำให้เขามีอนาคตต่อไปข้างหน้า ทุกคนจึงพยายามเรียนกันไปถึงมัธยมศึกษาตอนปลายโดยมีเป้าหมายเดียวกันเพื่อเข้าสถาบันอุดมศึกษา ซึ่งการวางแผนการศึกษาของวัยรุ่นนี้มีส่วนเชื่อมโยงสัมพันธ์กับอาชีพในอนาคตของวัยรุ่น หากวัยรุ่นในประเทศส่วนใหญ่เลือกที่จะเรียนสายวิชาการ ปัญหาที่สำคัญที่จะเป็นผลตามมานั่นคือ งานทางวิชาการมีมากเพียงพอหรือไม่ ในการวางแผนการดำเนินชีวิตของวัยรุ่นทั้งด้านการศึกษาและอาชีพการงาน วัยรุ่นต้องเลือกหรือตัดสินด้วยเหตุผลโดยการมองสภาพแวดล้อมของตนเอง ความสามารถทางสติปัญญา สามารถคาดการณ์ไกลถึงผลดีผลเสียที่จะเกิดขึ้นในอนาคต และเห็นถึงผลดีในด้านใดก็เลือกทางด้านนั้น โดยวัยรุ่นที่ศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 และ 3 เป็นช่วงวัยที่มีความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจที่จะต้องเลือกศึกษาต่อในสายวิชาการหรือสายอาชีพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งวัยรุ่นในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่จะต้องมองอนาคตของตนเอง จึงต้องมีความสามารถในการคาดการณ์ไกล โดยมองเชื่อมโยงกับความสามารถของตนเอง เพื่อจะได้เห็นถึงผลดีผลเสียที่จะเกิดขึ้นในอนาคตของการตัดสินใจเลือกสายการเรียน ดังนั้นลักษณะมุ่งอนาคต จึงมีส่วนช่วยส่งเสริมให้วัยรุ่นชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 และ 3 มีทัศนคติที่ดีต่อแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง

สำหรับปัจจัยที่สามารถทำนายทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ของวัยรุ่นที่ศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4, 5 และ 6 นั้นไม่แตกต่างกันมากนัก กล่าวคือมีตัวแปรเพียงสองตัวที่สามารถทำนายได้ คือ การพึ่งพาตนเอง และอิทธิพลของพ่อแม่ แต่ต่างกันในเรื่องของการเรียงลำดับของตัวแปรที่เข้าสมการทำนาย โดยในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ตัวแปรที่มีผลมากที่สุดคือ อิทธิพลของพ่อแม่ ส่วนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 และ 6 ตัวแปรที่มีผลมากที่สุดคือ การพึ่งพาตนเอง เนื่องจากเมื่อเด็กย่างเข้าสู่วัยรุ่นตอนปลาย ความหวังของสังคมจะแตกต่างจากเมื่อครั้งที่เขาเป็นวัยรุ่นตอนต้น เด็กวัยรุ่นตอนปลายจะเรียนรู้ทัศนคติของสังคมในเรื่องวุฒิภาวะของบุคคลตามความคาดหวังของสังคม และจะรู้จักแสดงพฤติกรรมให้เหมาะสมกับบทบาทที่สังคมคาดหวัง เช่น รู้จักการพึ่งตนเองมากขึ้น (ปรียา เกตุทัต. 2545 : 231) ดังนั้นวัยรุ่นในช่วงระดับชั้นนี้ที่มีพัฒนาการที่ก้าวพ้นมาจากวัยรุ่นในช่วงระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นมากขึ้น จากการพัฒนาความคิดของตนเอง รู้จักว่าตนเองเป็นใครและต้องการอะไร วัยรุ่นที่เรียนชั้นมัธยมปลายจึงรู้สึกว่าตนเองเป็นผู้ใหญ่ และเกือบจะพึ่งพาตนเองได้แล้ว วัยรุ่นจะดิ้นรนที่จะแสดงตนว่าโตพอที่จะเป็นอิสระและพึ่งพาตนเองได้ วัยรุ่นรู้สึกว่าตนเองมีความสามารถพอที่จะเลือกทางเดินของตนเองได้ (วารุณี อมรทัต และขัตติยา กรรณสูต. 2532 : 9-108) ดังนั้นการพึ่งพาตนเองจึงส่งผลต่อทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของวัยรุ่นที่ศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6

เมื่อเปรียบเทียบปัจจัยพยากรณ์ตามระดับชั้นการศึกษาแล้วจะพบว่า ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น คือ มัธยมศึกษาปีที่ 1-3 กับในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย คือ มัธยมศึกษาปีที่ 4-6 พบว่า อิทธิพลของสื่อ เป็นตัวแปรที่สามารถทำนายทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงได้ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นเท่านั้น ทั้งนี้เนื่องจากวัยรุ่นในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 เป็นวัยที่ได้เรียนรู้ศักยภาพของตนเอง รู้จักตนเอง เข้าใจตนเอง รู้ถึงความต้องการของตนเองมากขึ้น ดังนั้นสภาพแวดล้อมรอบตัว โดยเฉพาะสื่อมวลชนที่มีบทบาทสำคัญอย่างมากในยุคนี้ จึงไม่ส่งผลอย่างเด่นชัด จนสามารถทำนายทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของวัยรุ่นที่ศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 ได้

พิมพ์บนกระดาษถนอมสายตา Green Read อ่านได้นาน

กล่าวโดยสรุป การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยสามารถทำนายทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงได้ในกลุ่มระดับชั้นการศึกษาปีที่ 1-2 ลักษณะมุ่งอนาคตสามารถทำนายทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงได้ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2-3 อิทธิพลของสื่อสามารถทำนายทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงได้ในกลุ่มระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 และการพึ่งพาตนเองสามารถทำนายทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงได้ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากการทำวิจัยครั้งนี้

1.1 เราควรปลูกฝังและพัฒนาคุณลักษณะของความพอเพียงให้กับวัยรุ่น ดังที่ ปรีชา ธรรมา (2543 : 43) ได้เสนอแนะวิธีการอบรมบ่มเพาะให้เกิดคุณลักษณะดังกล่าวข้างตน ซึ่งมีขั้นตอนดังนี้

1. ชี้แจงให้เห็นความสำคัญของความพอเพียงแห่งตนในชีวิตประจำวัน
2. ยกตัวอย่างบุคคล กลุ่มบุคคล หรือชุมชน ที่มีความพอเพียงแห่งตนโดยเฉพาะในการประกอบภารกิจการงาน เพื่อให้เห็นว่ามีพฤติกรรมประการใด อย่างไร
3. จำแนกลักษณะย่อยอันเป็นส่วนประกอบสำคัญของความพอเพียงแห่งตน เพื่อใช้เป็นวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้
4. ปลูกฝังลักษณะย่อยเหล่านั้นให้กับผู้เรียนโดยอาศัยกระบวนการเรียนรู้ที่เหมาะสม
5. กระตุ้นให้กำลังใจผู้เรียนที่อยู่ในกระบวนการเรียนการสอน
6. สังเกตติดตามความเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรมที่เกิดขึ้นตามวัตถุประสงค์เป็นระยะๆ
7. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงคุณลักษณะของความพอเพียงแห่งงาน ในการทำงานหรือกิจกรรมใดๆ ไม่ว่าที่โรงเรียนหรือที่บ้านและคอยติดตามประเมินผล

1.2 จากการศึกษาปัจจัยที่สามารถทำนายทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ของวัยรุ่นที่ศึกษาในโรงเรียนเขตบางกะปิ ทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย พบว่า อิทธิพลของพ่อแม่มีส่วนสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาส่งเสริมให้เด็กมีทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ดังนั้นพ่อแม่จึงควรจะพยายามปลูกฝัง และส่งเสริมให้วัยรุ่นมีทัศนคติที่ดีต่อแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อที่จะได้เป็นรากฐานสำคัญที่ทำให้วัยรุ่นจะได้มีวิถีการดำเนินชีวิตตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงได้ โดยพ่อแม่ควรจะมีความใกล้ชิด เอาใจใส่ในตัวเด็ก ทำตัวเป็นแบบอย่างที่ดีที่แสดงให้ถึงความพอเพียงในการดำรงชีวิต

1.3 จากการศึกษาพบว่าการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย จะช่วยส่งเสริมให้วัยรุ่นมีทัศนคติที่ดีต่อแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ส่วนการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย จะเป็นตัวขัดขวางทำให้วัยรุ่นมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง สภาพของครอบครัวที่ขาดความตระหนักและความรู้ความเข้าใจในการอบรมดูแลวัยรุ่น ครอบครัวที่ไม่มีเวลาอบรมดูแลลูก ไม่ว่าจะสาเหตุความยากจน หรือมีธุรกิจการงานผูกมัด และครอบครัวที่มีการหย่าร้าง ทะเลาะวิวาท ล้วนส่งผลทำให้วัยรุ่นไม่ได้รับการอบรมดูแลอย่างถูกต้อง ครอบครัวจำนวนมากยกภาระเลี้ยงดูลูกให้กับโรงเรียนหรือสถาบันอื่น ซึ่งเป็นความเชื่อและพฤติกรรมที่ผิดอย่างยิ่ง นอกจากนี้วัยรุ่นบางส่วนถูกเลี้ยงอย่างเข้มงวดกวดขันเกินไป ใช้อำนาจมากกว่าเหตุผล หรือมีการปกป้องเด็กเกินไปทำให้เด็กไม่รู้จักพึ่งตนเองหรือรับผิดชอบ ในขณะที่อีกบางส่วนถูกเลี้ยงอย่างปล่อยปละละเลยหรือต้องทนอยู่กับสภาพการหย่าร้างและทะเลาะวิวาทของพ่อแม่ เด็กเหล่านี้มักจะมีปัญหาทั้งทางด้านสุขภาพการและสุขภาพจิตที่ขาดความอบอุ่น หรือเกิดความเครียด หรือคับข้องใจ ซึ่งส่งผลให้มีพฤติกรรมเก็บกดหรือก้าวร้าว

พิมพ์บนกระดาษถนอมสายตา Green Read อ่านได้นาน

นิยมความรุนแรง และมีความเสี่ยงสูงที่จะก่อปัญหาอาชญากรรมหรือติดสารเสพติดให้โทษ (คณะกรรมการพัฒนาการศึกษาอบรมและดูแลเด็กวัยรุ่น. 2535 : 46) ดังนั้นจึงควรส่งเสริมให้เกิดบรรยากาศการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย ในครอบครัว เพื่อที่วัยรุ่นจะได้มีทัศนคติที่ดีต่อแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง และปฏิบัติตนตามแนวคิดนี้

1.4 เราควรที่จะส่งเสริมให้วัยรุ่นรู้จักการพึ่งพาตนเอง และมีลักษณะมุ่งอนาคต เพื่อที่วัยรุ่นจะได้มีทัศนคติที่ดีต่อแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง อย่างไรก็ตาม ถึงแม้ว่าคุณลักษณะทั้งสองอย่างนี้จะมีส่วนส่งเสริมให้วัยรุ่นมีทัศนคติที่ดีต่อแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง แต่เราก็ไม่ควรที่จะส่งเสริมให้วัยรุ่นนี้มีคุณลักษณะทั้งสองอย่างนี้มากเกินไป เพราะว่าหากมีความพอเพียงแห่งตนในระดับสูงเกินไป จะถูกมองในแง่ของการมีพฤติกรรมประเภทที่ไม่พึ่งพาอาศัยผู้อื่นมาก จนกลายเป็นความเย่อหยิ่ง ทะนงตน อวดดี อวดเด่น อวดเก่ง ขาดสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น ทำให้ต้องมีชีวิตอยู่อย่างโดดเดี่ยว โอกาสที่จะสัมผัสกับโลกภายนอกก็จะลดน้อยลงไป ในขณะเดียวกันตนเองต้องแบกภาระงานที่มากและหนัก ปิดกั้นตนเองไม่ให้ได้รับการตอบสนองจากการใช้บริการหรือจากการใช้เครื่องอุปโภคบริโภคจากแหล่งอื่นเท่าที่ควรจะได้ ไม่ว่าจะในรูปแบบของการค้าขายหรือการแลกเปลี่ยนระหว่างกัน ผลที่สุดจะกลายเป็นบุคคล กลุ่มบุคคล หรือชุมชนที่มีโลกทัศน์แคบ เป็นผู้ทำความสิ้นเปลือง หรือความสูญเสียให้กับทรัพยากรหรือปัจจัยต่างๆ อันเป็นส่วนประกอบการผลิต ส่วนผลที่บังเกิดจากการมีความพอเพียงระดับต่ำเกินไป ย่อมเป็นผลให้แสดงถึงความด้อยในด้านความสามารถ การทำกิจการงานไม่บรรลุเป้าประสงค์เท่าที่ควร ตนเองไม่ได้รับการตอบสนองความต้องการทำอะไรไม่ได้ตามความคาดหวัง นับว่าเป็นความล้มเหลว พึ่งพาตนเองไม่ได้ ไม่ได้รับผลตอบแทนอันควร ทำให้เสียโอกาสเสียเวลา ไม่คุ้มค่า ตนเองด้อยคุณค่า ฯลฯ (ปรีชา ธรรมา. 2543 : 41-42) ส่วนคนที่มีลักษณะมุ่งอนาคตสูงเกินไป จะทำให้บุคคลเป็นผู้ที่มีความทะเยอทะยานมากเกินไป ครุ่นคิดถึงสิ่งที่ยังไม่เกิดขึ้น ไม่อยู่กับปัจจุบัน จะเห็นได้ว่าคุณลักษณะที่ได้กล่าวมาทั้งหมดนี้เป็นคุณลักษณะที่ขัดแย้งกับแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ที่ต้องการมุ่งเน้นให้คนเราทำอะไรอย่างพอประมาณ ไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น ทำอะไรอย่างมีเหตุมีผล การทำอะไรอย่างพอเพียงพอเหมาะ มีความพอเพียงแห่งตนในระดับหรือภายในขอบเขตอันเหมาะสม น่าจะอำนวยผลประโยชน์ได้สูงสุดและเกิดผลเสียหายน้อยที่สุด ทั้งต่อตนเองและผู้อื่น ตลอดทั้งต่อสิ่งแวดล้อม (ปรีชา ธรรมา. 2543 : 42)

1.5 หากวัยรุ่นมีการยอมรับในอิทธิพลของสื่อมากเกินไป จะทำให้วัยรุ่นมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อเศรษฐกิจพอเพียง ดังนั้นพ่อแม่และผู้ปกครองควรพิจารณาเลือกรับสื่อที่เหมาะสมให้กับวัยรุ่น และควรให้การดูแลอย่างใกล้ชิดในขณะที่วัยรุ่นรับสื่อ เพื่อคอยให้คำแนะนำและคำตักเตือน ที่จะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อวัยรุ่นมากที่สุด

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ได้ศึกษาเฉพาะเด็กวัยรุ่นที่ศึกษาในโรงเรียนเขตบางกะปิเท่านั้น แต่เนื่องจากการทราบถึงทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของวัยรุ่นเป็นเรื่องที่สำคัญ และในปัจจุบันรัฐบาลได้นำแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นนโยบายในการบริหารประเทศ ดังนั้นจึงควรทำการศึกษาเพิ่มเติมกับกลุ่มตัวอย่างอื่นที่เป็นวัยรุ่นด้วย ได้แก่ วัยรุ่นในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล วัยรุ่นที่อาศัยในต่างจังหวัด เป็นต้น เพื่อที่จะสามารถนำข้อมูลมาเป็นส่วนช่วยปลูกฝังและส่งเสริมให้วัยรุ่นมีทัศนคติที่ดีต่อแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง

2.2 "ผู้ใดที่ได้นำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวไปใช้ในชีวิตประจำวัน ผู้นั้นจะมีสุขภาพจิตดีและมีความสุข" ซึ่งเป็นคำกล่าวของพิเชฐ อุดมรัตน์ที่เป็นนายกสมาคมจิตแพทย์แห่งประเทศไทย ดังนั้นคณะผู้วิจัยจึงเห็นว่าในการวิจัยครั้งต่อไปควรจะศึกษาหาความสัมพันธ์ระหว่างความสุขกับเรื่องของเศรษฐกิจพอเพียงด้วย

พิมพ์บนกระดาษถนอมสายตา Green Read อ่านได้นาน

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

กนกวรรณ อุ่นใจ. (2535). *ผลของการใช้เทคนิคการพยากรณ์ที่มีต่อลักษณะมุ่งอนาคตของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสามร้อยยอดวิทยา จังหวัดประจวบคีรีขันธ์.* ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

กนกวรรณ สุถิรนาถ; และ ศัลยา อักษรมัต. (2541, พฤศจิกายน). เศรษฐกิจพอเพียง กู้วิกฤติเศรษฐกิจไทย. *วารสารส่งเสริมการลงทุน.* 9(11): 14-20.

กมลนันท์ รังสยาธร. (2543). *การศึกษาวิธีอบรมเลี้ยงดูที่ส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.* สารนิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

กมลรัตน์ หล้าสุวงษ์. (2527). *จิตวิทยาสังคม.* กรุงเทพฯ: ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

กรภัทร วรเชษฐ์. (2549). *การศึกษาความสัมพันธ์ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดบุรีรัมย์. กรุงเทพมหานคร.* ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (การวิจัยและสถิติทางการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

กิติกร มีทรัพย์. (2545). วัยรุ่นกับกลุ่มเพื่อน. ใน *เอกสารการสอนชุดวิชาพัฒนาการวัยรุ่นและการอบรม หน่วยที่ 1-8.* หน้า 352-397. พิมพ์ครั้งที่ 7. นนทบุรี: สำนักพิมพ์โขทัยธรรมาธิราช.

กิติมา สุรสนธ์. (2541). *ความรู้ทางการสื่อสาร.* กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

เกษร พันธุ. (2543). *ปัจจัยที่มีผลต่อการพึ่งตนเองของคนพิการ.* กรุงเทพฯ: คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2546). *การคิดเชิงกลยุทธ์.* พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: Success media.

กุณฑลี เวชสาร. (2541, มีนาคม). การวัดทัศนคติ : The Fishbein Attitude Modle. *จุฬาลงกรณ์ธุรกิจปริทัศน์.* 20(75): 8.

คณะกรรมการพัฒนาการศึกษาอบรมและดูแลเด็กวัยรุ่น. (2535). *วัยรุ่นวัยสร้างสรรค์เพื่อสังคมไทย.* กรุงเทพฯ : อมรินทร์พริ้นติ้งกรุ๊ป.

งามตา วนินทานนท์. (2545?). *การถ่ายทอดทางสังคมกับพัฒนาการมนุษย์ วป 581.* กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

จรรยา สุวรรณทัต. (2531). *ประมวลบทความทางวิชาการระหว่างปี พ.ศ. 2526-2531 ฉบับอภินันทนาการครบรอบ 33 ปี.* กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

----------. (2545). การพัฒนาค่านิยม อุดมคติ และจริยธรรมของวัยรุ่น. ใน *เอกสารการสอนชุดวิชาพัฒนาการวัยรุ่นและการอบรม หน่วยที่ 1-8.* หน้า 317-397. พิมพ์ครั้งที่ 7. นนทบุรี: สำนักพิมพ์สุโขทัยธรรมาธิราช.

----------. (2545). พัฒนาการทางสติปัญญาและความสามารถของวัยรุ่น. ใน *เอกสารการสอนชุดวิชาพัฒนาการวัยรุ่นและการอบรม หน่วยที่ 1-8.* หน้า 141-185. พิมพ์ครั้งที่ 7. นนทบุรี: สำนักพิมพ์สุโขทัยธรรมาธิราช.

จักรวาล ภูวพันธ์. (2537). *ผลของการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มที่มีผลต่อลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียนสถานสงเคราะห์เด็กหญิง บ้านราชวิถี กรุงเทพมหานคร.* ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

พิมพ์บนกระดาษถนอมสายตา Green Read อ่านได้นาน

จันทนา นนทิกร. (2533). *การทดลองใช้ชุดฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะการทำงานโดยวางเป้าหมายสำหรับเยาวชน*. ปริญญานิพนธ์ กศ.ด. (พัฒนศึกษาศาสตร์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

จิตรา เฝ้าทรัพย์. (2520). *การศึกษาทัศนคติของเด็กวัยรุ่นที่ติดยาเสพติดที่มีต่อการอบรมเลี้ยงดูของบิดามารดา*. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (สาขาแนะแนวการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

จินอต, ไฮม์ จี. (2532). *พ่อแม่และวัยรุ่น*. แปลโดย วารุณี อมรทัต. กรุงเทพฯ: สำนักคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.

จิรวดี ชุมพล. (2549). *การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการกับการพึ่งตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1*. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (การวิจัยและสถิติทางการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

จำรัส มูลสาร. (2542). *การเปรียบเทียบเหตุผลเชิงจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษา ที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแตกต่างกัน ในจังหวัดยโสธร*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ใจทิพย์ พวงทอง. (2540). *การศึกษาความสอดคล้องระหว่างการอบรมเลี้ยงดูของบิดามารดากับการอบรมเลี้ยงดูตามการรับรู้ของบุตรวัยรุ่น*. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาพัฒนาการ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

เฉลิมชัย หาญกล้า. (2537). *การเปรียบเทียบผลการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มและการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มที่มีต่อการพึ่งตนเองกลุ่มที่มีต่อการพึ่งตนเองทางด้านการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนราชวินิต สำนักงานการประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร*. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

โฉมสมร เหลือโกศล. (2531). *ค่านิยมพื้นฐานเรื่องการพึ่งตนเองกับการอบรมเลี้ยงดู*. กรุงเทพฯ: คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ชนธร มงคลพฤฒางกูร. (2548). *บทบาทการเป็นบิดามารดาด้านการเลี้ยงดูบุตรและความพึงพอใจในการสมรสของหญิงและชายในกรุงเทพมหานคร*. สารนิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาพัฒนาการ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ชนาธิป ชินะนาวิน. (2545). การศึกษาปัจจัยที่สัมพันธ์กับค่านิยมด้านการประหยัดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในเขตกรุงเทพมหานครโดยการวิเคราะห์เชิงเส้น. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (การวิจัยและสถิติทางการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ชัยนาถ นาคบุปผา. (2515). *โลกของวัยรุ่น*. เชียงใหม่: โรงพิมพ์แสงศิลป.

ชลีนาถ สิงหเรศร์. (2535). *รูปแบบการหารายได้เพื่อการพึ่งตนเองของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ*. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ชีวรัตน์ แซ่ตั้ง และคนอื่นๆ. (2549). *การศึกษาทัศนคติเกี่ยวกับการสอบคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาด้วยระบบแอดมิชชั่นส์ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดนวลนรดิศ กรุงเทพมหานคร*. ปริญญานิพนธ์ (วิชาจิตวิทยา). กรุงเทพฯ: คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

พิมพ์บนกระดาษถนอมสายตา Green Read อ่านได้นาน

ชีวิน ประทุมรัตน์. (2546). *การอบรมเลี้ยงดูและการเผชิญความเครียดของเด็กวัยรุ่นที่อยู่ในสถานพินิจและคุ้มครองเด็ก กับเด็กวัยรุ่นในครอบครัวปกติ ในเขตกรุงเทพมหานคร.* ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาพัฒนาการ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ชุติมา โชติจิรพรรณ. (2547). *ผลของการจัดกิจกรรมเล่นเกมและการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเล่นจากบิดามารดาที่มีต่อทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ของเด็กปฐมวัย.* สารนิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ไชยยศ เรืองสุวรรณ. (2526). *เทคโนโลยีทางการศึกษา : หลักการและแนวปฏิบัติ.* กรุงเทพฯ: วัฒนาพานิช.

ณรงค์ โชควัฒนา. (2543, พฤษภาคม). สูตรสู่ความสำเร็จเศรษฐกิจพอเพียง. *สรรสาระทางรัฐศาสตร์.* 1(1): 35.

ดวงกมล เวชบรรยงรัตน์. (2545). วัยรุ่นกับปัญหาสังคม. ใน *เอกสารการสอนชุดวิชาพัฒนาการวัยรุ่นและการอบรม.* หน้า 1-76. พิมพ์ครั้งที่ 7. นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

ดวงเดือน พันธุมนาวิน และบุญยิ่ง เจริญยิ่ง. (2517). *อิทธิพลของสังคมต่อทัศนคติของวัยรุ่น.* กรุงเทพฯ: สถาบันระหว่างชาติสำหรับการค้นคว้าเรื่องเด็ก.

ดวงเดือน พันธุมนาวิน และเพ็ญแข ประจนปัจจนึก. (2520). *รายงานการวิจัยเรื่อง จริยธรรมของเยาวชนไทย.* กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ดวงเดือน พันธุมนาวิน. (2524). *พฤติกรรมศาสตร์เล่ม 2 : จิตวิทยาจริยธรรมและจิตวิทยาภาษา.* กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.

ดวงเดือน พันธุมนาวิน; อรพินทร์ ชูชม; และ สุภาพร ลอยด์. (2529). *รายงานการควบคุมอิทธิพลสื่อมวลชนของครอบครัวกับจิตลักษณะที่สำคัญของเยาวชนไทย.* กรุงเทพฯ: สถาบันพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ดวงเดือน พันธุมนาวิน และคนอื่นๆ. (2529). *รายงานการวิจัยเรื่องการควบคุมอิทธิพลสื่อมวลชนของครอบครัวกับจิตลักษณะที่สำคัญของเยาวชนไทย.* กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

ทศมนพร พุทธจันทรา. (2547). *ความคิดเห็นในการดำเนินชีวิตตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง : กรณีศึกษาข้าราชการจังหวัดราชบุรี.* ภาคนิพนธ์ ศศ.ม. (พัฒนาสังคม). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

ทัศนีย์ ประจะเนย์. (2538). *จิตวิทยาสังคม.* กรุงเทพฯ: ภาควิชาจิตวิทยาและการแนะแนว สถาบันราชภัฏอุดรธานี.

ทิพาพร ลิขิตกุล. (2544). *การใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมกับการอบรมเลี้ยงดูของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง.* วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (พื้นฐานการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

ทิศนา แขมมณี. (2546). *การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม : จากทฤษฎีสู่การปฏิบัติ.* กรุงเทพฯ: เมธีทิปส์.

ธนะรัตน์ ทับทิมไทย. (2549, กรกฎาคม-กันยายน). หลักมงคล 38 ประการ กับพระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ เรื่อง "พระมหาชนก". *วารสารสวนดุสิต.* 3(10): 41.

ธำรง อุดมไพจิตรกุล. (2548, กันยายน). จิตวิทยาสำหรับนักเศรษฐศาสตร์ : เศรษฐกิจพอเพียงกับ SMEs. *วารสารเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.* 1(1): 8.

พิมพ์บนกระดาษถนอมสายตา Green Read อ่านได้นาน

นวลใย วัฒนกูล. (2545, มกราคม-มิถุนายน). เศรษฐกิจชุมชนและชุมชนพึ่งตนเอง : กรณีศึกษาโครงการเกษตรกรรมทางเลือกและอุสาหกรรมชุมชนของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการพัฒนาแม่บ้าน บ้านยางแดง ตำบลคุ้งยายหมี อำเภอสนามชัยเขต จังหวัดฉะเชิงเทรา. *ม ฉ ก.วิชาการ สังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์*. 5(10): 78.

นันทินยา หุตานุวัตร; และ ณรงค์ หุตานุวัตร. SWOT : การวางแผนกลยุทธ์ธุรกิจชุมชน. อุบลราชธานี: ฝ่ายผลิตและบริการเอกสาร สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี.

นิพนธ์ แจ้งเอี่ยม. (2524). *จิตวิทยาสังคม = Social psychology*. ภูเก็ต: ภาควิชาจิตวิทยาและการแนะแนว. วิทยาลัยครูภูเก็ต.

บุญรับ ศักดิ์มณี. (2532). *การเสริมสร้างจิตลักษณะเพื่อพัฒนาพฤติกรรมการทำงานราชการ*. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (พัฒนศึกษาศาสตร์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

บุญเสริม บุญเจริญผล. (2544, มกราคม-มิถุนายน). แนวคิดเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง. *ศรีปทุมปริทัศน์*. 1(1): 40.

บุษราคัม ธุระพันธ์. (2534). *ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติการพนันของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด*. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

บุญเลิศ พูนสุขโข. (2540). *การเปรียบเทียบผลของการวางเงื่อนไขเป็นรายบุคคลและการวางเงื่อนไขเป็นกลุ่มที่มีต่อการพึ่งตนเองทางด้านการเรียนของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสุวรรณาราม กิ่งอำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม*. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาพัฒนาการ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ประนอม กระจายศรี. (2547). *ผลการใช้กิจกรรมต้านยาเสพย์ติดที่มีต่อทัศนคติเกี่ยวกับยาเสพย์ติดของวัยรุ่นที่มีลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน และความเชื่ออำนาจภายในตนแตกต่างกัน*. สารนิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาพัฒนาการ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ประไพ สมปราชญานันท์. (2545). *ผลการใช้สถานการณ์จำลองที่มีต่อการพึ่งตนเองด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ กรุงเทพมหานคร*. สารนิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาพัฒนาการ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ปรมะ สตะเวทิน. (2546). *การสื่อสารมวลชน กระบวนการและทฤษฎี*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: ภาควิชาการประชาสัมพันธ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ประภาเพ็ญ สุวรรณ. (2520). *ทัศนคติ : การวัด การเปลี่ยนแปลง และพฤติกรมอนามัย*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.

ประวิทย์ หลักบุญ. (2528). *อิทธิพลของการอบรมเลี้ยงดูที่มีต่อการใช้กลไกป้องกันตน*. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ประวุฒิ ละครราช. (2544). *ปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานของกลุ่มผลิตภัณฑ์สุขภาพในชุมชนตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ในเขตจังหวัดยโสธร*. ปริญญานิพนธ์ ศศ.ม. (พัฒนาสังคม). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ประสาท อิศรปรีดา. (2523). *จิตวิทยาวัยรุ่น*. กรุงเทพฯ: เรือนแก้วการพิมพ์ ศึกษิตสยาม.

ประสาร ทิพย์ธารา. (2521). *พัฒนาการและการปรับตัวของวัยรุ่น*. กรุงเทพฯ: แพร่พิทยา.

พิมพ์บนกระดาษถนอมสายตา Green Read อ่านได้นาน

ปรางวไล จูวัฒนสำราญ. (2547). *ผลของการจัดกิจกรรมเข้าจังหวะและพฤติกรรมการส่งเสริมการเล่นจากบิดามารดา ที่มีต่อทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ ของเด็กปฐมวัย*. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาพัฒนาการ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ปอแก้ว ศิริจันทร์. (2547). *ผลของการฝึกมุ่งอนาคตและควบคุมตนเอง ที่มีต่อลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนเองและทัศนคติในการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4*. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาพัฒนาการ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ปิยกาญจน์ กิจอุดมทรัพย์. (2539). *ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียนหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น มหาวิทยาลัยสารพัดช่าง กรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ปรีชา ธรรมา. (2543, เมษายน). ความพอเพียงแห่งตน. *สารานุกรมศึกษาศาสตร์*. (19): 41-43.

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2548). *จิตวิทยาอุตสาหกรรม*. กรุงเทพฯ: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.

ปิยะธิดา เกษสุวรรณ. (2542). *การเปรียบเทียบผลการใช้แม่แบบเพื่อนชายและแม่แบบเพื่อนหญิง เพื่อเปลี่ยนแปลงทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์ของนักเรียนของนักเรียนชายชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดเกาะสุวรรณาราม เขตสายไหม กรุงเทพมหานคร*. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

พงษ์ยุทธ เอี่ยมศิริกิจ. (2529). *ทัศนคติที่มีต่อพระพุทธศาสนาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6*. วิทยานิพนธ์ ศศ.บ. (ศึกษาศาสตร์-การสอน). กรุงเทพ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

พงศ์มิตร โพธิ์กลาง. (2544). *ทัศนคติที่มีต่อการออกกำลังกายของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี*. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (พลศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

พชรวรรณ ครุฑนาค. (2542). *ความคาดหวังเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรมสำหรับบิดามารดา ครู และผู้ใหญ่ทั่วไปในทัศนะของครู ผู้ปกครองและนักเรียนในโรงเรียนราชวินิดมัธยม กรุงเทพมหานคร*. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาผู้ใหญ่). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

พนม เกตุมาน. (2535). สุขใจกับลูกวัยรุ่น. พิมพ์ครั้งที่1. กรุงเทพฯ: แปลน พับลิชชิ่ง.

พรทิพย์ เย็นจะบก และคณะ. (2548). *การเรียนรู้สื่อ(คู่มือการสอบระดับมัธยมศึกษา)*. กรุงเทพฯ: ยูเนสโก.

พวงเพชร สุรัตนกวีกุล; และ เฉอมาลย์ ราชภัณฑารักษ์. (2544). *มนุษย์กับสังคม*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

พลินี อากาศ. (2543). *บทบาททางเพศแบบยืดหยุ่นในวัยเด็กตอนปลายถึงวัยผู้ใหญ่ตอนต้น*. การศึกษามหาบัณฑิต กศ.ม. (จิตวิยาพัฒนาการ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

พัชรินทร์ วินัยกุลพงศ์. (2546). *การอบรมเลี้ยงดูของบิดามารดากับทัศนคติต่อการมีเพศสัมพันธ์ก่อนการสมรสของเด็กวัยรุ่น*. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาพัฒนาการ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

พัชรลักษณ์ วิตตาภิรตี. (2547). *บทบาทของสื่อมวลชนต่อการเสนอข่าวเผยแพร่และประชาสัมพันธ์แนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง*. ภาคนิพนธ์ ศศ.ม. (พัฒนาสังคม). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

พิเชฐ อุดมรัตน์. (2549, ตุลาคม-ธันวาคม). สุขภาพจิตกับเศรษฐกิจพอเพียง. *วารสารสมาคมจิตแพทย์แห่งประเทศไทย*. 51(4): 293.

พิมพ์บนกระดาษถนอมสายตา Green Read อ่านได้นาน

พิษณุพร รุโจปการ. (2541). *บทบาทของบิดา บทบาทของมารดากับค่านิยมในการพึ่งตนเองของนักเรียนวัยรุ่น.* ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาพัฒนาการ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

เพ็ญแข ประจนปัจจนึก. (2536). *รายงานการวิจัยเรื่องรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูกับความสามารถในการแก้ปัญหา.* กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

----------. (2545). พิมพ์ครั้งที่ 7. การส่งเสริมความรับผิดชอบของวัยรุ่น. ใน *เอกสารการสอนชุดวิชาพัฒนาการวัยรุ่นและการอบรม.* หน้า 1-47. นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

มัณฑนาวดี เมธาพัฒนะ. (2547). *ประสบการณ์ในสถานศึกษา แบบอย่างด้านจริยธรรมจากบิดามารดาและลักษณะทางจิตที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการปฏิบัติงานอย่างมีจริยธรรมของนักศึกษาพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณะสุข ในเขตภาคกลาง.* ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

มธุรส ชำนาญทัศน์. (2532). *ความสัมพันธ์ระหว่างความตั้งใจจะประพฤติตนตามหลักสัปปุริสะธรรมของบุตรวัยรุ่นกับความประพฤติตามหลักสัปปุริสธรรมของมารดาตามการรับรู้ของบุตร.* ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาพัฒนาการ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

มนูญ มุกข์ประดิษฐ์. (2543, พฤศจิกายน-ธันวาคม). แนวคิดทฤษฎีใหม่เศรษฐกิจพอเพียง. *แรงงานสัมพันธ์.* 4(6): 9.

มาริสา รัฐปัตย์. (2532). *ความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์.* ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

ยุพาณี ภูมิศรีแก้ว. (2545). *ความสัมพันธ์ของลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตนเองกับความต้องการออกกำลังกายของพนักงานธนาคารพาณิชย์ในเขตเทศบาลนครอุดรธานี.* วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (สาขาพลศึกษา). ขอนแก่น: มหาวิยาลัยขอนแก่น.

ยุวดี เทียรมประสิทธิ์. (2536). *เอกสารประกอบการสอนวิชา จต 323 จิตวิทยาวัยรุ่น.* กรุงเทพฯ: ภาควิชาการแนะแนว และจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เขตประทุมวัน.

รวีวรรณ อังคนุรักษ์พันธุ์. (2533). *เอกสารคำสอน วผ 306 : การวัดทัศนคติเบื้องต้น.* ชลบุรี: ภาควิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยบูรพา.

รัชนี ลาชโรจน์. (2545). พัฒนาการทางสติปัญญาและความสามารถของวัยรุ่น. ใน *เอกสารการสอนชุดวิชาพัฒนาการวัยรุ่นและการอบรม หน่วยที่ 1-8.* หน้า 141-185. พิมพ์ครั้งที่ 7. นนทบุรี: สำนักพิมพ์สุโขทัยธรรมาธิราช.

รัตนา ประเสริฐสม. (2526). *การเสริมสร้างจิตลักษณะเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมอนามัยของนักเรียนประถมศึกษา.* ปริญญานิพนธ์ กศ.ด. (การวิจัยและพัฒนาหลักสูตร). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

รุ่งฤดี เมธีธำรง. (2536). *ทัศนคติต่ออบายมุข 6 ของนักเรียนวัยรุ่นในเขตกรุงเทพมหานคร.* ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาพัฒนาการ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

รุจิรา จารุฤทัยกานต์. (2549). *การศึกษาปัจจัยทางจิตสังคมที่มีอิทธิพลต่อทัศนคติในการลดความอ้วนของวัยรุ่นหญิง : รายงานการวิจัย.* ปริญญานิพนธ์ วท.บ. (จิตวิทยา). กรุงเทพฯ: สาขาจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

พิมพ์บนกระดาษถนอมสายตา Green Read อ่านได้นาน

วราภรณ์ รักวิจัย. (2527). *การอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย.* กรุงเทพฯ: ภาคหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

วันจันทร์ บวรพานิช. (2547, มกราคม). ตามรอยพระยุคลบาท พระราชดำรัสเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง. *วารสารกรมประชาสัมพันธ์.* 9(97): 3-4.

วันเพ็ญ พิศาลพงศ์ และคนอื่นๆ. (2526). *การศึกษาวิธีการอบรมเลี้ยงดู พัฒนาการทางร่างกายและความพร้อมทางการเรียนของเด็กก่อนวัยเรียนในกรุงเทพมหานคร.* กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

วันเพ็ญ พิศาลพงศ์. (2536). *การถ่ายทอดทางสังคมกับพัฒนาการของมนุษย์.* กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

————. (2549, กุมภาพันธ์). หลักปฏิบัติ 10 ประการ ตามรอยพระยุคลบาท. *วารสารกรมประชาสัมพันธ์.* 11(122): 3.

วัลนิกา ฉลากบาง. (2548). *การพัฒนาความสามารถในการรู้จักคิดแบบโยนิโสมนสิการและการบริโภคด้วยปัญญาของนักศึกษาสถาบันราชภัฏสกลนคร.* ปริญญานิพนธ์ วท.ด. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

วิจิตร อาวะกุล. (2537). *เทคนิคมนุษยสัมพันธ์.* พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: โอ เอส พริ้นท์ติ้ง เฮ้าส์.

วินัย วรวัฒน์. (2549). *แนวโน้มการใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการประชาสัมพันธ์ของสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ กระทรวงวัฒนธรรมในช่วงปี พ.ศ.2549-2553.* ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (เทคโนโลยีการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

วิวัฒน์ ศัลยกำธร. (2547, ธันวาคม). เศรษฐกิจพอเพียง (self-sufficiency Economy). *วารสารกรมประชาสัมพันธ์.* 8(96): 60.

วิชิตา วัฒโนภาส; และ กฤตินี ณัฏฐวุฒิสิทธิ์. (2549, กรกฎาคม-กันยายน). เศรษฐกิจพอเพียงกับบทบาทของผู้หญิงในสังคมไทย. *จุฬาลงกรณ์วารสาร.* 18(72): 105-108.

ศักดิ์ไทย สุรกิจบวร. (2545). จิตวิทยาสังคม : *ทฤษฎีและการปฏิบัติการ = Social psychology : theory and practism.* กรุงเทพ: สุวีริยาสาส์น.

ศศิพรรณ บัวทรัพย์. (2547). *ความคิดเห็นของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหงต่อปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง.* ภาคนิพนธ์ ศศ.ม. (พัฒนาสังคม). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

สมจิตต์ เพิ่มพูล. (2532). *การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนวิชาสังคมศึกษาโดยใช้เทคนิคการพยากรณ์กับการสอนตามคู่มือครู.* ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

สมชาย ธัญธนกุล. (2526). *จิตวิทยาวัยรุ่น.* พิษณุโลก: โครงการตำรามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก.

สมพงษ์ พานิชสกุล. (2533). *ค่านิยมในการพึ่งตนเองของนักศึกษาผู้ใหญ่ระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดนนทบุรี.* ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาผู้ใหญ่). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

สมพร พงษ์เสถียรศักดิ์. (2546). *การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการประพฤติตนตามคุณธรรมในปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 ที่เรียนหลักธรรมในพุทธศาสนาด้วยการสอนแบบโยนิโสมนสิการกับการสอนแบบไตรสิกขา.* ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

พิมพ์บนกระดาษถนอมสายตา Green Read อ่านได้นาน

สมพร เทพสัทธา. (2549). *การเดินตามรอยพระยุคลบาท เศรษฐกิจพอเพียงช่วยแก้ปัญหาความยากจนและการทุจริต*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: ธรรมสาร.

สมศักดิ์ ชุมสาย, ม.ล. (2518). *ทัศนคติและความสนใจต่อพระพุทธศาสนาของ เยาวชนที่ศาลพิพากษาว่ากระทำผิด*. วิทยานิพนธ์ คณะสังคมศาสตร์. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

สัญญา สัญญาวิวัฒน์. (2544). *การพึ่งตนเองทางเศรษฐกิจในชนบท ฉบับรวมชุด*. กรุงเทพฯ: สภาวิจัยแห่งชาติ.

สาขาวิชาศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. (2535). เอกสารการสอนชุดวิชามนุษย์กับสังคม 10131. พิมพ์ครั้งที่ 19. นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

สายผึ้ง รัตนงาม. (2547). *ความคิดเห็นในการดำเนินชีวิตตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง : กรณีศึกษาสมาชิกเสถียรธรรมสถาน*. ภาคนิพนธ์ ศศ.ม. (พัฒนาสังคม). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2547). *นานาคำถามเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง*. กรุงเทพฯ: คณะอนุกรรมการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง สำนักงานฯ.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2549, สิงหาคม). ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับบริบทการพัฒนาประเทศ. *วารสารเศรษฐศาสตร์ศรีนครินทรวิโรฒ*. 2(1): 13-15.

สุกัญญา วิบูลย์. (2536). *อัตมโนทัศน์และการพึ่งตนเองทางเศรษฐกิจของคน*. กรุงเทพฯ: คณะพัฒนาสังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

สุชา จันทร์เอม. (2524). *จิตวิทยาสังคม*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.

สุชา จันทร์เอม และสุรางค์ จันทร์เอม. (ม.ป.ป.). *จิตวิทยาสังคม*. กรุงเทพฯ: แพร่พิทยา.

สุนันท์ ปรีชาชัยสุรัตน์. (2542). *การใช้เทคนิคแม่แบบในการพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมทางสังคมของนักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคตแตกต่างกัน*. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาพัฒนาการ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

สุมน อมรวิวัฒน์. (2540?). บทบาทของครอบครัวต่อการพัฒนาคุณธรรมและวัฒนธรรม. ใน *การพัฒนาครอบครัว*. คณะอนุกรรมการด้านครอบครัว สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานสตรีแห่งชาติ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี. หน้า 51-61. กรุงเทพฯ: อมรินทร์พรินติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.

สุวรรณี ทองรัมภากุล. (2539). *การอบรมเลี้ยงดู การส่งเสริมประสบการณ์ทางสังคมจากครอบครัวและลักษณะทางชีวสังคมที่มีผลต่อความสามารถในการหยั่งลึกทางสังคมของเด็กวัยรุ่น (10-12 ปี)*. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาพัฒนาการ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

สุเมธ ตันติเวชกุล. (2543, มีนาคม-เมษายน). การดำเนินชีวิตในระบบเศรษฐกิจ "พอเพียง" ตามแนวพระราชดำริ. *วารสารน้ำ*. 45(2): 16.

สุเมธ ตันติเวชกุล. (ต.ค.-ธ.ค. 2549). สุขภาพจิตดีเพราะมีชีวิตตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง. *วารสารสมาคมจิตแพทย์แห่งประเทศไทย*. 51(4): 285.

เสริมเกียรติ พรหมผุย. (2523). *อิทธิพลของการอบรมเลี้ยงดูที่มีต่อคุณธรรมแห่งพลเมืองดีของนักเรียนชั้นประถมปีที่ 5 ในจังหวัดร้อยเอ็ด*. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

พิมพ์บนกระดาษถนอมสายตา Green Read อ่านได้นาน

เสาวภาคย์ ขำรักษา. (2538). *ค่านิยมพื้นฐานด้านการพึ่งตนเองของนักศึกษา : กรณีศึกษาวิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดชลบุรี*. ปริญญานิพนธ์ พัฒนบริหารศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาสังคม). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

โสมรัสมิ์ จันทรประภา, คุณหญิง. (2523). บทความบริหารจิตวัยรุ่น ออกอากาศสถานีวิทยุ อ.ส. พระราชวังดุสิต. *การบริหารทางจิตสำหรับเด็กวัยรุ่น*.. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหามกุฏราชวิทยาลัย.

อรนุช กันสิทธิ์. (2542). *ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติต่อโรงเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมตอนต้นของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ*. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

อ้อมเดือน สดมณี. (2540). *เอกสารประกอบการสอนวิชา สค. 331 : จิตวิทยาสังคม = SO 331 Social psychology*. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินรวิโรฒ ประสานมิตร.

อัจฉรา เปรมเปรื่องเวส. (2517). *ความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพแสดงตัว-เก็บตัว ความเกรงใจและการพึ่งตนเอง*. ปริญญานิพนธ์ (กศ.ม.) กรุงเทพฯ: วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร.

อุดมพร อมรธรรม. (2549). *ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง พระเจ้าอยู่หัว*. กรุงเทพฯ: แสงดาว.

อุบลรัตน์ ศิริยุวศักดิ์. (2547). *สื่อสารมวลชนเบื้องต้น : สื่อมวลชน วัฒนธรรม และสังคม*. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อุบลรัตน์ ศิริยุวศักดิ์. (2548). *ปิดหู ปิดตา ปิดปาก : สิทธิเสรีภาพในมือธุรกิจ*. กรุงเทพฯ: โครงการ UNESCO Chair in Freedom of Expression คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และ โครงการจัดพิมพ์คบไฟ.

ไอฝน ตนสาลี. (2549). *การศึกษาความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการกำกับตนเองในการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จังหวัดสุพรรณบุรี*. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (การวัดผลการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

พิมพ์บนกระดาษถนอมสายตา Green Read อ่านได้นาน

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

- จดหมายขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลประกอบการวิจัย
- จดหมายขอรับการสนับสนุนในการวิจัย
- จดหมายตอบรับจากบริษัทผลิตภัณฑ์กระดาษไทย จำกัด
- รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ
- รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือในการวิจัย

ที่ ศธ 0519.6.02/02/50

ภาควิชาจิตวิทยา คณะมนุษยศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

4 มกราคม 2550

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลประกอบการทำวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนเทพลีลา

สิ่งที่ส่งมาด้วย รายชื่อนิสิต

เนื่องด้วยนิสิตระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 4 วิชาเอกจิตวิทยา คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ซึ่งขณะนี้กำลังศึกษารายวิชา วิธีการวิจัยในจิตวิทยาพัฒนาการ โดยมี อ.ดร.เรวดี ทรงเที่ยง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา มีความประสงค์จะทำการเก็บข้อมูลเพื่อนำเสนอรายงานวิจัย เรื่อง **"ปัจจัยที่ส่งผลต่อทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียนที่ศึกษาอยู่ในโรงเรียนรัฐบาลและเอกชนของเขตบางกะปิ"** ในการนี้ ได้พิจารณาเห็นว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 โรงเรียนเทพลีลา เป็นแหล่งข้อมูลที่สามารถนำไปประกอบการทำวิจัยได้เป็นอย่างดี

จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านในการอนุญาตให้นิสิตวิชาเอกจิตวิทยา จำนวน 5 คน เข้าไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมปีที่ 1 - 6 พร้อมทั้งขอใช้สถานที่ในการดำเนินกิจกรรมดังกล่าวในเดือนมกราคม 2550 และหากท่านมีข้อเสนอแนะใดๆ กรุณาติดต่อกับ นางสาวกวิสรา พชรเบญจกุล ที่หมายเลข 08 1836 7115

ภาควิชาจิตวิทยา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านในการอำนวยความสะดวกให้แก่นิสิตในเรื่องดังกล่าวข้างต้นด้วย จักขอบพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประณต เค้าฉิม)
หัวหน้าภาควิชาจิตวิทยา

ภาควิชาจิตวิทยา คณะมนุษยศาสตร์
โทร. 02-260-1770 ต่อ 6237
โทรสาร 02-260-1770 ต่อ 6237

รายชื่อนิสิตภาควิชาจิตวิทยา คณะมนุษยศาสตร์ มศว
ที่เข้าร่วมเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบการทำวิจัย
ณ โรงเรียนเทพลีลา

นางสาวนิกษาเนกข์	พูน
นางสาวกวิสรา	พชรเบญจกุล
นายสรายุทธิ์	เรืองอักษร
นางสาวสุดารัตน์	ศรีบุญเรือง
นางสาวอิสริยา	ปาริชาติกานนท์

มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ

ที่ ศธ 0519.6.02/01/50

ภาควิชาจิตวิทยา คณะมนุษยศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

4 มกราคม 2550

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลประกอบการทำวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนเพ็ญสมิทธ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย รายชื่อนิสิต

เนื่องด้วยนิสิตระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 4 วิชาเอกจิตวิทยา คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ซึ่งขณะนี้กำลังศึกษารายวิชา วิธีการวิจัยในจิตวิทยาพัฒนาการ โดยมี อ.ดร.เรวดี ทรงเที่ยง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา มีความประสงค์จะทำการเก็บข้อมูลเพื่อนำเสนอรายงานวิจัย เรื่อง **"ปัจจัยที่ส่งผลต่อทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียนที่ศึกษาอยู่ในโรงเรียนรัฐบาลและเอกชนของเขตบางกะปิ"** ในการนี้ ได้พิจารณาเห็นว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 โรงเรียนเพ็ญสมิทธ์ เป็นแหล่งข้อมูลที่สามารถนำไปประกอบการทำวิจัยได้เป็นอย่างดี

จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านในการอนุญาตให้นิสิตวิชาเอกจิตวิทยา จำนวน 5 คน เข้าไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมปีที่ 1 - 6 พร้อมทั้งขอใช้สถานที่ในการดำเนินกิจกรรมดังกล่าวในเดือนมกราคม 2550 และหากท่านมีข้อเสนอแนะใดๆ กรุณาติดต่อกับ นางสาวกวิสรา พชรเบญจกุล ที่หมายเลข 08 1836 7115

ภาควิชาจิตวิทยา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านในการอำนวยความสะดวกให้แก่นิสิตในเรื่องดังกล่าวข้างต้นด้วย จักขอบพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประณต เค้าฉิม)
หัวหน้าภาควิชาจิตวิทยา

ภาควิชาจิตวิทยา คณะมนุษยศาสตร์
โทร. 02-260-1770 ต่อ 6237
โทรสาร 02-260-1770 ต่อ 6237

รายชื่อนิสิตภาควิชาจิตวิทยา คณะมนุษยศาสตร์ มศว
ที่เข้าร่วมเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบการทำวิจัย
ณ โรงเรียนเพ็ญสมิทธ์

นางสาวนิกษาเนกข์	พูน
นางสาวกวิสรา	พชรเบญจกุล
นายสรายุทธิ์	เรืองอักษร
นางสาวสุดารัตน์	ศรีบุญเรือง
นางสาวอิสริยา	ปาริชาติกานนท์

เรียน คุณกนกนันท์

เรื่อง ขอรับการสนับสนุนในงานวิจัย

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. งานวิจัยฉบับย่อ

เนื่องด้วย คณะผู้วิจัยเรื่อง "**ปัจจัยทางชีวจิตสังคมที่ส่งผลต่อทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของวัยรุ่นที่ศึกษาอยู่ในโรงเรียนรัฐบาลและเอกชน เขตบางกะปิ**" ซึ่งขณะนี้กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นปีที่ 4 สาขาวิชาจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีความประสงค์ที่จะนำกระดาษ Greenread ไปใช้ทำแบบสอบถามสำหรับเก็บข้อมูล และรูปเล่มของงานวิจัย ด้วยคณะผู้วิจัยเล็งเห็นว่ากระดาษ Greenread นี้จะช่วยให้ผู้ตอบแบบสอบถามสามารถอ่านคำถามได้อย่างสบายตา ทำให้ได้รับความร่วมมือจากผู้ตอบมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ในการจัดทำงานวิจัยเป็นรูปเล่มนั้นก็เพื่อให้ผู้ที่สนใจได้ศึกษาค้นคว้า ซึ่งการใช้กระดาษที่ช่วยถนอมสายตาในงานวิจัยที่มักมีจำนวนหลายหน้า จะช่วยให้ผู้ศึกษาค้นคว้ารู้สึกไม่เบื่ออันเนื่องมาจากความเมื่อยล้าของดวงตา ดังนั้นคณะผู้วิจัยจึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ในการสนับสนุนเรื่องกระดาษ Greenread จากท่าน ที่จะนำมาใช้ประโยชน์ในการทำงานวิจัยครั้งนี้

คณะผู้วิจัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความสนับสนุนจากท่านในเรื่องดังกล่าวข้างต้นนี้ด้วย จักขอบพระคุณยิ่ง

ด้วยความเคารพ

นิกษาเนกษ์ พูน

(นางสาวนิกษาเนกษ์ พูน)

ตัวแทนคณะผู้วิจัย

ชื่องานวิจัย

ปัจจัยทางชีวจิตสังคมที่ส่งผลต่อทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของวัยรุ่นที่ศึกษาในโรงเรียนรัฐบาลและเอกชน เขตบางกะปิ

ความเป็นมา

เศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ที่ได้พระราชทานให้แก่พสกนิกร เป็นปรัชญาที่ชี้ถึงแนวทางการดำเนินชีวิต ที่พึ่งตนเองได้ พอมีพอกิน ให้หันกลับมายึดเส้นทางสายกลางในการดำรงชีวิต ใช้วิถีชีวิตไทยที่จะทำให้ชาติบ้านเมืองและตัวเราหลุดพ้นจากความทุกข์ และมีความสุขในที่สุด ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมีเพื่อประโยชน์และแนวทางในการแก้ปัญหาความยากจน และพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนกินดีอยู่ดี บนพื้นฐานแห่งความพอเพียงตามความจำเป็นพื้นฐานของประชาชนที่มีอยู่ เมื่อประชาชนโดยส่วนใหญ่ซึ่งถือเป็นฐานล่างของประเทศ มีความพออยู่พอกินแล้วก็จะเป็นพื้นฐานในการพัฒนาและสร้างความเข้มแข็งให้กับฐานเศรษฐกิจของประเทศต่อไป โดยแนวคิดจากพระราชดำรัสได้มีการนำไปปฏิบัติกันในหลายหน่วยงาน รัฐบาลซึ่งเห็นความสำคัญของแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงจึงได้นำมาเป็นพื้นฐานในการพัฒนาประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งรัฐบาลในปัจจุบันที่เน้นการดำเนินงานตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงอย่างมาก ไม่ว่าจะเป็นในด้านเศรษฐกิจ สังคม การศึกษา เป็นต้น ซึ่งเป็นการแสดงให้เห็นว่าเศรษฐกิจพอเพียงสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ในทุกส่วนของสังคม

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของวัยรุ่นที่ศึกษาในโรงเรียนเขตบางกะปิ
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบระดับทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงระหว่างวัยรุ่นที่ศึกษาในโรงเรียนของรัฐบาลและเอกชน เขตบางกะปิ
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางจิตสังคม กับทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของวัยรุ่นที่ศึกษาในโรงเรียนเขตบางกะปิ
4. เพื่อศึกษาปัจจัยพยากรณ์ที่ร่วมกันทำนายทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของวัยรุ่นทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย

ประโยชน์ของการวิจัย

ประโยชน์ของการทำวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่

1. <u>ประโยชน์ต่อคณะผู้วิจัย</u>

ผู้วิจัยได้ทราบเกี่ยวกับองค์ความรู้ ทฤษฎี และประสบการณ์ในกระบวนการทำวิจัยตามขั้นตอนต่างๆ รวมถึงการได้ศึกษา ค้นคว้าจนทราบถึงแนวคิดเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ซึ่งเป็นแนวคิดที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันได้เป็นอย่างดี

2. <u>ประโยชน์ที่เกิดจากผลงานวิจัย</u>

1. ประโยชน์ต่อการอบรมปลูกฝังให้วัยรุ่นมีทัศนคติที่ดีต่อเศรษฐกิจพอเพียง เพราะจากการวิจัยในครั้งนี้จะทำให้ทราบถึงปัจจัยต่างๆ ที่ส่งผลให้วัยรุ่นมีทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง

2. การศึกษาวิจัยนี้จะสามารถก่อให้เกิดประโยชน์ต่อผู้ที่สนใจทำการศึกษาวิจัยในเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงต่อไป

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม แบ่งเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัว

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเอง โดยแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่

<u>ส่วนที่ 1</u> แบบสอบถามการดูแลตนเอง จำนวน 10 ข้อ

<u>ส่วนที่ 2</u> แบบสอบถามอนาคตของฉัน จำนวน 10 ข้อ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมรอบตัว โดยแบ่งออกเป็น 4 ส่วน ได้แก่

<u>ส่วนที่ 1</u> แบบสอบถามพ่อแม่ของฉัน จำนวน 10 ข้อ

<u>ส่วนที่ 2</u> แบบสอบถามเพื่อนของฉัน จำนวน 10 ข้อ

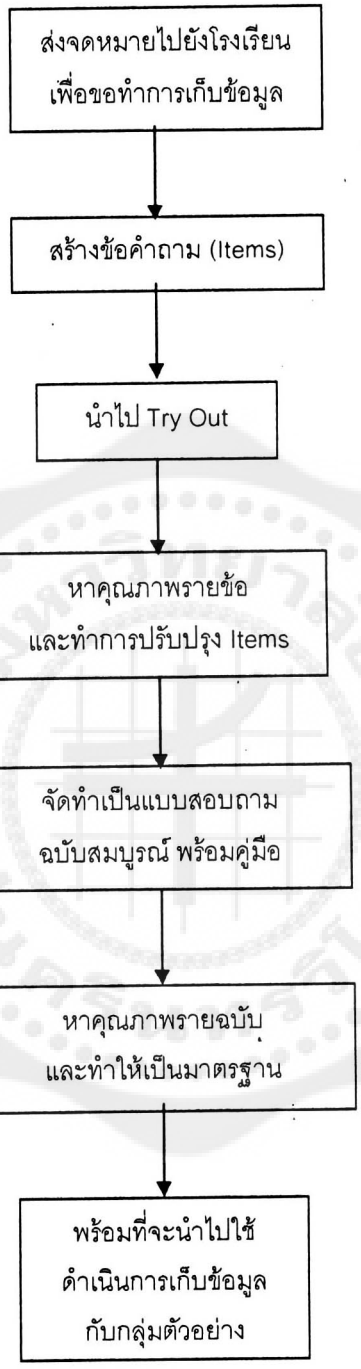
<u>ส่วนที่ 3</u> แบบสอบถามการเปิดรับสิ่งใหม่ จำนวน 10 ข้อ

<u>ส่วนที่ 4</u> แบบสอบถามครอบครัวของฉัน จำนวน 40 ข้อ

ตอนที่ 4 แบบสอบถามการใช้ชีวิต จำนวน 18 ข้อ

รวมเป็นแบบสอบถามทั้งสิ้นจำนวน 108 ข้อ

ขั้นตอนการดำเนินงานวิจัย

บันทึก

วันที่ 18 มกราคม 2550

เรื่อง การสับสนุนกระดาษถนอมสายตา Green read แก่นักศึกษามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในการงานทำวิจัย

เรียน คุณนิกษาเนกษ์ พูน

สืบเนื่องจาก ที่คณะผู้วิจัยจากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสงค์จะทำการวิจัยเรื่อง "ปัจจัยทางชีวจิตสังคมที่ส่งผลต่อทัศนคติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียนที่เรียนอยู่ในโรงเรียนรัฐบาลและเอกชนในเขตบางกะปิ" ได้ทำการขอสนับสนุนกระดาษถนอมสายตา Green Read เพื่อใช้ในการทำวิจัย เป็นจำนวน 7 รีม ทางบริษัทฯ มีความยินดีที่จะให้การสนับสนุนดังกล่าว และได้ทำการมอบกระดาษจำนวน 7 รีม มาพร้อมกับจดหมายฉบับนี้

ทางบริษัทฯ หวังว่าคณะผู้วิจัยได้รับประโยชน์สูงสุดจากการสนับสนุนนี้

จึงเรียนมาเพื่อทราบ

ด้วยความเคารพ

อาทิตยา จำปา

(หัวหน้าแผนกการตลาดสินค้าสำเร็จรูป)

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

ดร.เรวดี ทรงเที่ยง

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือในการวิจัย

วิไลรัตน์	หิรัญศุภโชติ
เกศรา	กาญจนวสะ
อรุณวรรณ	พงศ์ถาวรสวัสดิ์
ไชยพัฒน์	กลั่นสุภา
ขจรเดช	ช่วงชยพันธุ์
จักรพันธ์	พูนแสง
ธนากร	ตรงกระพงษ์
นัญชพัช	พันชั่ว
มัลลิกา	ชาตวนิช
วรศมณ	จูงสาย
สุธารัตน์	เหลืองรัตนเจริญ

พิมพ์บนกระดาษถนอมสายตา Green Read อ่านได้นาน

ภาคผนวก ข

- คุณภาพเครื่องมือวัด

ตาราง 22 การวิเคราะห์รายข้อของแบบสอบถาม "การดูแลตนเอง"

ข้อ	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์รายข้อ	ข้อ	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์รายข้อ
1.	.574	6.	.655
2.	.585	7.	.789
3.	.559	8.	.575
4.	.580	9.	.645
5.	.521	10.	.446

ตาราง 23 การวิเคราะห์รายข้อของแบบสอบถาม "อนาคตของฉัน"

ข้อ	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์รายข้อ	ข้อ	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์รายข้อ
1.	.489	6.	.352
2.	.382	7.	.545
3.	.712	8.	.795
4.	.620	9.	.622
5.	.693	10.	.591

ตาราง 24 การวิเคราะห์รายข้อของแบบสอบถาม "พ่อแม่ของฉัน"

ข้อ	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์รายข้อ	ข้อ	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์รายข้อ
1.	.454	6.	.701
2.	.443	7.	.557
3.	.420	8.	.604
4.	.323	9.	.575
5.	.625	10.	.457

ตาราง 25 การวิเคราะห์รายข้อของแบบสอบถาม "เพื่อนของฉัน"

ข้อ	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์รายข้อ	ข้อ	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์รายข้อ
1.	.593	6.	.422
2.	.409	7.	.521
3.	.373	8.	.436
4.	.490	9.	.263
5.	.354	10.	.418

พิมพ์บนกระดาษถนอมสายตา Green Read อ่านได้นาน

ตาราง 26 การวิเคราะห์รายข้อของแบบสอบถาม "การเปิดรับสิ่งใหม่"

ข้อ	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์รายข้อ	ข้อ	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์รายข้อ
1.	.468	6.	.443
2.	.411	7.	.552
3.	.432	8.	.530
4.	.536	9.	.519
5.	.640	10.	.599

ตาราง 27 การวิเคราะห์รายข้อของแบบสอบถาม "ครอบครัวของฉัน"

ข้อ	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์รายข้อ	ข้อ	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์รายข้อ
	การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย		การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย
1.	.430	21.	.421
2.	.475	22.	.500
3.	.649	23.	.331
4.	.589	24.	.067
5.	.524	25.	.405
6.	.712	26.	-.248
7.	.595	27.	.575
8.	.737	28.	.437
9.	.615	29.	-.198
10.	.815	30.	.328
11.	-.456	31.	.781
12.	.067	32.	.703
13.	.251	33.	.771
14.	.696	34.	.489
15.	.562	35.	.416
16.	.172	36.	.464
17.	.069	37.	.582
18.	.231	38.	.553
19.	-.006	39.	.366
20.	.460	40.	.638

พิมพ์บนกระดาษถนอมสายตา Green Read อ่านได้นาน

ตาราง 28 การวิเคราะห์รายข้อของแบบสอบถาม "การใช้ชีวิต"

ข้อ	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์รายข้อ	ข้อ	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์รายข้อ	ข้อ	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์รายข้อ
	ก. ด้านความคิด		ข. ด้านความรู้สึก		ค. แนวโน้มพฤติกรรม
1.	.569	1.	.431	1.	.659
2.	.571	2.	.463	2.	.468
3.	.448	3.	.341	3.	.558
4.	.569	4.	.324	4.	.542
5.	.378	5.	.445	5.	.354
6.	.547	6.	.316	6.	.531

พิมพ์บนกระดาษถนอมสายตา อ่านได้นาน

ภาคผนวก ค

- แบบสอบถามความคิดเห็น

แบบสอบถามความคิดเห็น

<u>คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม</u>

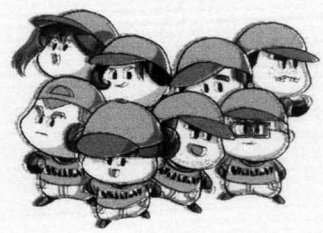
1. แบบสอบถามฉบับนี้ มีทั้งหมด 16 หน้า (ด้านหน้าและด้านหลัง) แบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัว
ตอนที่ 2 แบบสอบถาม “การดูแลตนเอง”
ตอนที่ 3 แบบสอบถาม “อนาคตของฉัน”
ตอนที่ 4 แบบสอบถาม “พ่อแม่ของฉัน”
ตอนที่ 5 แบบสอบถาม “เพื่อนของฉัน”
ตอนที่ 6 แบบสอบถาม “การเปิดรับสิ่งใหม่”
ตอนที่ 7 แบบสอบถาม “ครอบครัวของฉัน”
ตอนที่ 8 แบบสอบถาม “การใช้ชีวิต”

2. แบบสอบถามนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อสำรวจลักษณะโดยส่วนรวมของนักเรียนเกี่ยวกับความรู้สึก ความคิดเห็น หรือการกระทำบางอย่างในเรื่องทั่วๆ ไปในชีวิตประจำวัน

3. **คำตอบของนักเรียนไม่ถือว่าถูกหรือผิด** เพราะเป็นเรื่องของความแตกต่างระหว่างบุคคล **และไม่กระทบกระเทือนต่อตัวนักเรียนในทุกๆ ด้าน** แบบสอบถามนี้ต้องการทราบลักษณะโดยส่วนรวมของนักเรียนเพื่อใช้ในการวิจัยเท่านั้น โดย**คณะผู้วิจัยจะเก็บข้อมูลทั้งหมดเป็นความลับ** จึงขอให้นักเรียนตอบตามความเป็นจริงกับตัวนักเรียนเองให้มากที่สุด และ**<u>ขอความกรุณาตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อ</u>**

คณะผู้วิจัยขอขอบคุณนักเรียนทุกท่านที่กรุณาสละเวลา และให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามครั้งนี้

พิมพ์บนกระดาษถนอมสายตา Green Read อ่านได้นาน

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัว

คำชี้แจง เมื่อนักเรียนอ่านข้อความแล้วโปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ❍ และเติมข้อความลงไปในช่องว่าง ให้ตรงกับความเป็นจริง

1. **เพศ** ❍ **ชาย** ❍ **หญิง**

2. **โรงเรียน** _____

3. **ระดับการศึกษา** (เลือกตอบเพียง 1 ข้อ)

❍ **มัธยมศึกษาตอนต้น ปีที่** _____ ❍ **มัธยมศึกษาตอนปลาย ปีที่** _____

4. **อาชีพบิดา** (เลือกตอบเพียง 1 ข้อ)

❍ **ข้าราชการ**
❍ **พนักงานของรัฐ**
❍ **อื่นๆ** _____
❍ **พนักงานเอกชน**
❍ **ธุรกิจส่วนตัว**

5. **อาชีพมารดา** (เลือกตอบเพียง 1 ข้อ)

❍ **ข้าราชการ**
❍ **พนักงานของรัฐ**
❍ **อื่นๆ** _____
❍ **พนักงานเอกชน**
❍ **ธุรกิจส่วนตัว**

ตอนที่ 2 แบบสอบ "การดูแลตนเอง"

คำชี้แจง เมื่อนักเรียนอ่านข้อความแล้วโปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ❑ ที่ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนมากที่สุด โดยมีเกณฑ์ในการเลือกตอบ ได้แก่

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนมากที่สุด
จริง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนมาก
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความนั้นไม่ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นไม่ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนน้อยที่สุด
ไม่จริงเลย	หมายถึง	ข้อความนั้นไม่ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนเลย

1. **ในการทำงาน ฉันชอบช่วยเหลือตนเอง**

❑	❑	❑	❑	❑
จริงที่สุด	**จริง**	**จริงน้อย**	**จริงน้อยที่สุด**	**ไม่จริงเลย**

2. เมื่อเกิดปัญหา ฉันไม่สามารถแก้ไขได้ด้วยตนเอง

❑	❑	❑	❑	❑
จริงที่สุด	จริง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด	ไม่จริงเลย

3. ในการดำเนินชีวิตของฉัน ฉันเลือกที่จะตัดสินใจเอง

❑	❑	❑	❑	❑
จริงที่สุด	จริง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด	ไม่จริงเลย

4. หากฉันทำสิ่งใดผิดพลาด ฉันจะพยายามไม่ให้ผิดอีกเป็นครั้งที่สอง

❑	❑	❑	❑	❑
จริงที่สุด	จริง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด	ไม่จริงเลย

5. ฉันไม่สามารถลิขิตชีวิตของตนเองได้

❑	❑	❑	❑	❑
จริงที่สุด	จริง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด	ไม่จริงเลย

6. ถึงแม้มีงานที่ต้องทำหลายอย่าง ฉันจะพยายามทำจนเสร็จโดยไม่ย่อท้อ

❑	❑	❑	❑	❑
จริงที่สุด	จริง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด	ไม่จริงเลย

7. ฉันมักนำงานของเพื่อนมาลอกเลียนแบบ

❑	❑	❑	❑	❑
จริงที่สุด	จริง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด	ไม่จริงเลย

8. ฉันไม่มีความสามารถ จึงไม่ขอรับทำงานที่กลุ่มมอบหมายให้

❑	❑	❑	❑	❑
จริงที่สุด	จริง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด	ไม่จริงเลย

9. ฉันใช้ความรู้ความสามารถของฉันอย่างเต็มที่ในการทำงาน

❑	❑	❑	❑	❑
จริงที่สุด	จริง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด	ไม่จริงเลย

10. การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองทำให้เสียเวลาไม่คุ้มกับความรู้ที่ได้

❑	❑	❑	❑	❑
จริงที่สุด	จริง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด	ไม่จริงเลย

ตอนที่ 3 แบบสอบถาม "อนาคตของฉัน"

คำชี้แจง เมื่อนักเรียนอ่านข้อความแล้วโปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ❑ ที่ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนมากที่สุด โดยมีเกณฑ์ในการเลือกตอบ ได้แก่

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนมากที่สุด
จริง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนมาก
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความนั้นไม่ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นไม่ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนน้อยที่สุด
ไม่จริงเลย	หมายถึง	ข้อความนั้นไม่ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนเลย

1. **ฉันละทิ้งความพยายามในขณะที่งานยังไม่เสร็จ**

❑ จริงที่สุด ❑ จริง ❑ จริงน้อย ❑ จริงน้อยที่สุด ❑ ไม่จริงเลย

2. **ในการทำงานสำคัญๆ ฉันมักเตรียมตัวไม่ดีพอ**

❑ จริงที่สุด ❑ จริง ❑ จริงน้อย ❑ จริงน้อยที่สุด ❑ ไม่จริงเลย

3. **ฉันมีความมุ่งมั่นเพื่อการมีอนาคตที่ดี**

❑ จริงที่สุด ❑ จริง ❑ จริงน้อย ❑ จริงน้อยที่สุด ❑ ไม่จริงเลย

4. **เมื่อฉันรู้ว่าต้องไปค้างแรมที่อื่น ฉันจะจัดกระเป๋าแต่เนิ่นๆ ให้พร้อมสำหรับการเดินทาง**

❑ จริงที่สุด ❑ จริง ❑ จริงน้อย ❑ จริงน้อยที่สุด ❑ ไม่จริงเลย

5. **ฉันจะขยันมาเรียน เพื่อจะได้เข้าใจบทเรียนที่ครูสอนและสอบได้คะแนนดี**

❑ จริงที่สุด ❑ จริง ❑ จริงน้อย ❑ จริงน้อยที่สุด ❑ ไม่จริงเลย

6. **ไม่จำเป็นต้องทุ่มเทกับสิ่งต่างๆ มากมาย ในเมื่ออนาคตเป็นสิ่งที่ไกลตัว**

❑ จริงที่สุด ❑ จริง ❑ จริงน้อย ❑ จริงน้อยที่สุด ❑ ไม่จริงเลย

7. เมื่อฉันได้รับเงินมาจำนวนหนึ่ง ฉันจะวางแผนการใช้จ่ายอย่างรอบคอบ

❑	❑	❑	❑	❑
จริงที่สุด	จริง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด	ไม่จริงเลย

8. ฉันจะพยายามทำงานให้เสร็จก่อนถึงเวลาที่กำหนด

❑	❑	❑	❑	❑
จริงที่สุด	จริง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด	ไม่จริงเลย

9. เมื่อพบปัญหาในเรื่องใดก็ตาม ฉันจะคิดวางแผนแก้ไขปัญหานั้นอย่างรอบคอบ

❑	❑	❑	❑	❑
จริงที่สุด	จริง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด	ไม่จริงเลย

10. ถ้าได้รับมอบหมายงาน ฉันจะคิดวางแผนการทำงานอย่างเป็นขั้นตอนจนงานสำเร็จ

❑	❑	❑	❑	❑
จริงที่สุด	จริง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด	ไม่จริงเลย

ตอนที่ 4 แบบสอบถาม "พ่อแม่ของฉัน"

คำชี้แจง เมื่อนักเรียนอ่านข้อความแล้วโปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ❑ ที่ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนมากที่สุด โดยมีเกณฑ์ในการเลือกตอบ ได้แก่

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนมากที่สุด
จริง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนมาก
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความนั้นไม่ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นไม่ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนน้อยที่สุด
ไม่จริงเลย	หมายถึง	ข้อความนั้นไม่ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนเลย

1. เมื่อฉันมีปัญหา ฉันจะปรึกษาพ่อแม่

❑	❑	❑	❑	❑
จริงที่สุด	จริง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด	ไม่จริงเลย

2. ฉันไม่ประพฤติตนตามกฎระเบียบที่พ่อแม่วางไว้

❑	❑	❑	❑	❑
จริงที่สุด	จริง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด	ไม่จริงเลย

3. ฉันนิสัยเหมือนพ่อแม่

❑	❑	❑	❑	❑
จริงที่สุด	จริง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด	ไม่จริงเลย

พิมพ์บนกระดาษถนอมสายตา Green Read อ่านได้นาน

4. ฉันแต่งตัวตามความพอใจโดยไม่สนใจในคำตักเตือนของพ่อแม่

❑	❑	❑	❑	❑
จริงที่สุด	จริง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด	ไม่จริงเลย

5. ฉันเชื่อฟังพ่อแม่มากกว่าเพื่อน

❑	❑	❑	❑	❑
จริงที่สุด	จริง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด	ไม่จริงเลย

6. ฉันรู้สึกไม่ดีหากไม่ได้ทำตามคำแนะนำของพ่อแม่

❑	❑	❑	❑	❑
จริงที่สุด	จริง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด	ไม่จริงเลย

7. ฉันจะทำตามเหตุผลของตนเอง ไม่ว่าเหตุผลของพ่อแม่จะเป็นอย่างไรก็ตาม

❑	❑	❑	❑	❑
จริงที่สุด	จริง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด	ไม่จริงเลย

8. สิ่งที่พ่อแม่เลือกให้เป็นสิ่งที่ดี

❑	❑	❑	❑	❑
จริงที่สุด	จริง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด	ไม่จริงเลย

9. ฉันไม่ชอบให้พ่อแม่มาก้าวก่ายชีวิตของฉัน

❑	❑	❑	❑	❑
จริงที่สุด	จริง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด	ไม่จริงเลย

10. ฉันจะไม่ไปเที่ยวกับเพื่อน หากว่าพ่อแม่ไม่อนุญาต

❑	❑	❑	❑	❑
จริงที่สุด	จริง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด	ไม่จริงเลย

ตอนที่ 5 แบบสอบถาม "เพื่อนของฉัน"

คำชี้แจง เมื่อนักเรียนอ่านข้อความแล้วโปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ❑ ที่ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนมากที่สุด โดยมีเกณฑ์ในการเลือกตอบ ได้แก่

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนมากที่สุด
จริง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนมาก
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความนั้นไม่ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นไม่ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนน้อยที่สุด
ไม่จริงเลย	หมายถึง	ข้อความนั้นไม่ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนเลย

1. เวลามีปัญหา เพื่อนเป็นบุคคลแรกที่ฉันนึกถึง

❑ จริงที่สุด ❑ จริง ❑ จริงน้อย ❑ จริงน้อยที่สุด ❑ ไม่จริงเลย

2. ฉันเป็นคนไม่ติดเพื่อน

❑ จริงที่สุด ❑ จริง ❑ จริงน้อย ❑ จริงน้อยที่สุด ❑ ไม่จริงเลย

3. ฉันและเพื่อนชอบใช้สิ่งของที่มีลักษณะเหมือนกัน เพื่อแสดงถึงเอกลักษณ์ของกลุ่ม

❑ จริงที่สุด ❑ จริง ❑ จริงน้อย ❑ จริงน้อยที่สุด ❑ ไม่จริงเลย

4. ฉันไม่นิยมกับการใช้สินค้าใหม่ๆ ซึ่งเป็นที่นิยมกันทั่วไปในหมู่เพื่อน

❑ จริงที่สุด ❑ จริง ❑ จริงน้อย ❑ จริงน้อยที่สุด ❑ ไม่จริงเลย

5. ฉันเลือกที่จะทำอะไรคนเดียว หากความสนใจของฉันแตกต่างจากเพื่อน

❑ จริงที่สุด ❑ จริง ❑ จริงน้อย ❑ จริงน้อยที่สุด ❑ ไม่จริงเลย

6. ฉันไม่สามารถปฏิเสธคำชักชวนของเพื่อนได้

❑ จริงที่สุด ❑ จริง ❑ จริงน้อย ❑ จริงน้อยที่สุด ❑ ไม่จริงเลย

7. หากฉันทำในสิ่งที่ถูกต้องแล้ว ฉันจะไม่สนใจว่าเพื่อนจะมองฉันอย่างไร

❑ จริงที่สุด ❑ จริง ❑ จริงน้อย ❑ จริงน้อยที่สุด ❑ ไม่จริงเลย

8. ฉันต้องล้มเลิกความตั้งใจในการทำบางสิ่งบางอย่าง เมื่อเพื่อนไม่เห็นด้วย

❑ จริงที่สุด ❑ จริง ❑ จริงน้อย ❑ จริงน้อยที่สุด ❑ ไม่จริงเลย

9. ฉันมักสนใจอะไรคล้ายๆ เพื่อน

❑ จริงที่สุด ❑ จริง ❑ จริงน้อย ❑ จริงน้อยที่สุด ❑ ไม่จริงเลย

พิมพ์บนกระดาษถนอมสายตา Green Read อ่านได้นาน

10. ฉันจะไม่ทำตามใจเพื่อนเมื่อสิ่งนั้นขัดกับความรู้สึกของฉัน

❑ จริงที่สุด ❑ จริง ❑ จริงน้อย ❑ จริงน้อยที่สุด ❑ ไม่จริงเลย

ตอนที่ 6 แบบสอบถาม "การเปิดรับสิ่งใหม่"

คำชี้แจง เมื่อนักเรียนอ่านข้อความแล้วโปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ❑ ที่ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนมากที่สุด โดยมีเกณฑ์ในการเลือกตอบ ได้แก่

บ่อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับสิ่งที่นักเรียนตั้งใจที่จะกระทำทุกครั้ง
บ่อย	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับสิ่งที่นักเรียนตั้งใจที่จะกระทำเกือบทุกครั้ง
บางครั้ง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับสิ่งที่นักเรียนตั้งใจที่จะกระทำบ้าง ไม่กระทำบ้างเท่าๆ กัน
นานๆ ครั้ง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับสิ่งที่นักเรียนตั้งใจที่จะกระทำน้อยครั้ง
ไม่ทำเลย	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับสิ่งที่นักเรียนตั้งใจที่จะไม่กระทำเลย

1. ฉันใช้คำศัพท์แสลงตามที่พบเห็นจากสื่อ

❑ บ่อยที่สุด ❑ บ่อย ❑ บางครั้ง ❑ นานๆ ครั้ง ❑ ไม่ทำเลย

2. ฉันมีงานอดิเรกตามที่สื่อแนะนำ

❑ บ่อยที่สุด ❑ บ่อย ❑ บางครั้ง ❑ นานๆ ครั้ง ❑ ไม่ทำเลย

3. ฉันใช้สินค้าตามการแนะนำของสื่อ

❑ บ่อยที่สุด ❑ บ่อย ❑ บางครั้ง ❑ นานๆ ครั้ง ❑ ไม่ทำเลย

4. ฉันเปลี่ยนการแต่งกายตามการนำเสนอจากสื่อ

❑ บ่อยที่สุด ❑ บ่อย ❑ บางครั้ง ❑ นานๆ ครั้ง ❑ ไม่ทำเลย

5. ฉันเปลี่ยนความสนใจตามการนำเสนอของสื่อ

❑ บ่อยที่สุด ❑ บ่อย ❑ บางครั้ง ❑ นานๆ ครั้ง ❑ ไม่ทำเลย

5. ฉันใช้วิธีการแก้ปัญหาตามวิธีที่เห็นจากสื่อ

❑ บ่อยที่สุด ❑ บ่อย ❑ บางครั้ง ❑ นานๆ ครั้ง ❑ ไม่ทำเลย

7. ฉันเปลี่ยนแปลงความเชื่อตามการถ่ายทอดจากสื่อ

❑ บ่อยที่สุด ❑ บ่อย ❑ บางครั้ง ❑ นานๆ ครั้ง ❑ ไม่ทำเลย

8. ฉันทำกิจกรรมที่สื่อแนะนำ

❑ บ่อยที่สุด ❑ บ่อย ❑ บางครั้ง ❑ นานๆ ครั้ง ❑ ไม่ทำเลย

9. ฉันเปลี่ยนแปลงแนวคิดตามที่สื่อได้เสนอ

❑ บ่อยที่สุด ❑ บ่อย ❑ บางครั้ง ❑ นานๆ ครั้ง ❑ ไม่ทำเลย

10. ฉันเปลี่ยนแปลงค่านิยมตามแบบที่สื่อเสนอ

❑ บ่อยที่สุด ❑ บ่อย ❑ บางครั้ง ❑ นานๆ ครั้ง ❑ ไม่ทำเลย

ตอนที่ 7 แบบสอบถาม "ครอบครัวของฉัน"

คำชี้แจง เมื่อนักเรียนอ่านข้อความแล้วโปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ❑ ที่ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนมากที่สุด โดยมีเกณฑ์ในการเลือกตอบ ได้แก่

มากที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความรู้สึกของนักเรียนมากที่สุด
มาก	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความรู้สึกของนักเรียนมาก
น้อย	หมายถึง	ข้อความนั้นไม่ตรงกับความรู้สึกของนักเรียนน้อย
น้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นไม่ตรงกับความรู้สึกของนักเรียนน้อยที่สุด

1. ผู้ปกครองมักจะให้รางวัลเมื่อคุณทำสิ่งต่างๆ สำเร็จ

❑ มากที่สุด ❑ มาก ❑ น้อย ❑ น้อยที่สุด

2. ถ้าคุณกลับบ้านค่ำ ผู้ปกครองมักจะให้คุณอธิบายเหตุผล

❑ มากที่สุด ❑ มาก ❑ น้อย ❑ น้อยที่สุด

3. ผู้ปกครองให้ความอบอุ่นแก่คุณ และช่วยเหลือคุณเมื่อมีปัญหา

❑ มากที่สุด ❑ มาก ❑ น้อย ❑ น้อยที่สุด

4. ผู้ปกครองแบ่งหน้าที่การงานในบ้านให้คุณและพี่ๆ น้องๆ รับผิดชอบเท่าๆ กัน

❑ มากที่สุด ❑ มาก ❑ น้อย ❑ น้อยที่สุด

5. เวลาคุณทะเลาะกับพี่ๆ น้องๆ ผู้ปกครองจะถามเหตุผลทั้งสองฝ่าย

❑ มากที่สุด ❑ มาก ❑ น้อย ❑ น้อยที่สุด

6. ถ้าผู้ปกครองจะให้รางวัลแก่คุณ ท่านจะถามคุณก่อนว่าคุณต้องการอะไร

❑ มากที่สุด ❑ มาก ❑ น้อย ❑ น้อยที่สุด

7. เมื่อมีปัญหาเกิดขึ้นในครอบครัว ผู้ปกครองและคุณจะช่วยกันแก้ปัญหา

❑ มากที่สุด ❑ มาก ❑ น้อย ❑ น้อยที่สุด

8. ผู้ปกครองจะซักถามสาเหตุก่อนลงโทษคุณ

❑ มากที่สุด ❑ มาก ❑ น้อย ❑ น้อยที่สุด

9. ผู้ปกครองจะลงโทษตามความเหมาะสม ถ้าคุณผิดจริง

❑ มากที่สุด ❑ มาก ❑ น้อย ❑ น้อยที่สุด

10. ผู้ปกครองจะซื้อสิ่งของให้ลูกทุกๆ คนเท่าๆ กัน

❑ มากที่สุด ❑ มาก ❑ น้อย ❑ น้อยที่สุด

11. เมื่อคุณขอไปเที่ยวกับเพื่อน ผู้ปกครองมักไม่อนุญาต

❑ มากที่สุด ❑ มาก ❑ น้อย ❑ น้อยที่สุด

12. คุณต้องกลับบ้านตามเวลาที่ผู้ปกครองกำหนด

❑ มากที่สุด ❑ มาก ❑ น้อย ❑ น้อยที่สุด

13. คุณจะไปไหน คุณต้องขออนุญาตและชี้แจงให้ผู้ปกครองฟัง

❑ มากที่สุด ❑ มาก ❑ น้อย ❑ น้อยที่สุด

14. ถ้าคุณทำผิดมักจะถูกลงโทษโดยไม่มีการถามเหตุผลก่อน

❑ มากที่สุด ❑ มาก ❑ น้อย ❑ น้อยที่สุด

15. เวลาคุณทำผิด ผู้ปกครองจะดุโดยไม่ฟังเหตุผล

❑ มากที่สุด ❑ มาก ❑ น้อย ❑ น้อยที่สุด

16. ผู้ปกครองจะห้ามไม่ให้คุณแต่งตัวตามสบายเมื่อออกนอกบ้าน

❑ มากที่สุด ❑ มาก ❑ น้อย ❑ น้อยที่สุด

17. วันเสาร์-อาทิตย์ ผู้ปกครองมักไม่อนุญาตให้คุณออกไปเที่ยว

❑ มากที่สุด ❑ มาก ❑ น้อย ❑ น้อยที่สุด

18. คุณไม่ค่อยมีโอกาสไปเที่ยวกับเพื่อนๆ นอกจากไปกับผู้ปกครอง

❑ มากที่สุด ❑ มาก ❑ น้อย ❑ น้อยที่สุด

19. ผู้ปกครองจะห้ามคุณไม่ให้ไปเล่นกับเพื่อนคนที่ผู้ปกครองของคุณไม่ชอบ

❑ มากที่สุด ❑ มาก ❑ น้อย ❑ น้อยที่สุด

20. คุณรู้สึกว่าในบ้านมีกฎเกณฑ์มากเกินไป

❑ มากที่สุด ❑ มาก ❑ น้อย ❑ น้อยที่สุด

พิมพ์บนกระดาษถนอมสายตา Green Read อ่านได้นาน

21. เมื่อคุณต้องการสิ่งต่างๆ แม้ว่าสิ่งของนั้นจะราคาแพง ผู้ปกครองก็จะหามาให้ประจำ

❑	❑	❑	❑
มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด

22. ผู้ปกครองอนุญาตให้คุณดูทีวีได้ตามที่คุณต้องการ

❑	❑	❑	❑
มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด

23. ผู้ปกครองมักไม่ยอมให้คุณออกไปเที่ยวตามลำพัง

❑	❑	❑	❑
มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด

24. ผู้ปกครองไม่ยอมให้คุณคบเพื่อนต่างเพศเพราะกลัวเสียการเรียน

❑	❑	❑	❑
มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด

25. ผู้ปกครองจะซักถามเกี่ยวกับเพื่อนๆ ของคุณอยู่เสมอ

❑	❑	❑	❑
มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด

26. ผู้ปกครองไม่อยากให้คุณไปเล่นกับเพื่อนๆ เพราะกลัวถูกรังแกหรือได้รับอันตราย

❑	❑	❑	❑
มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด

27. เวลาคุณทำงานบ้าน ผู้ปกครองจะมาช่วยทำด้วย

❑	❑	❑	❑
มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด

28. ผู้ปกครองมักพาคุณไปหาหมอ แม้ว่าคุณจะเจ็บป่วยเพียงเล็กน้อย

❑	❑	❑	❑
มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด

29. คุณรู้สึกว่าผู้ปกครองดูแลเอาใจใส่คุณมากเกินไป

❑	❑	❑	❑
มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด

พิมพ์บนกระดาษถนอมสายตา Green Read อ่านได้นาน

30. คุณรู้สึกว่าไม่จำเป็นต้องทำตามกฎหรือระเบียบภายในบ้าน

❑ มากที่สุด ❑ มาก ❑ น้อย ❑ น้อยที่สุด

31. ผู้ปกครองไม่ค่อยสนใจซักถามเกี่ยวกับการเรียนของคุณมากนัก

❑ มากที่สุด ❑ มาก ❑ น้อย ❑ น้อยที่สุด

32. ผู้ปกครองไม่ค่อยสนใจคุณไม่ว่าเรื่องใด

❑ มากที่สุด ❑ มาก ❑ น้อย ❑ น้อยที่สุด

33. ผู้ปกครองไม่ค่อยเอาใจใส่ดูแลสุขภาพของคุณ

❑ มากที่สุด ❑ มาก ❑ น้อย ❑ น้อยที่สุด

34. เมื่อคุณทะเลาะกับพี่ๆ น้องๆ หรือคนอื่นๆ คุณจะถูกลงโทษเสมอ

❑ มากที่สุด ❑ มาก ❑ น้อย ❑ น้อยที่สุด

35. เมื่อคุณทำงานบ้านเสร็จ ไม่เคยได้รับคำชมเชยจากผู้ปกครอง

❑ มากที่สุด ❑ มาก ❑ น้อย ❑ น้อยที่สุด

36. เวลาคุณไม่สบายหรือบาดเจ็บ ผู้ปกครองจะให้ไปหยิบยามากินเอง

❑ มากที่สุด ❑ มาก ❑ น้อย ❑ น้อยที่สุด

37. คุณมักได้รับสิ่งของหรือเงินทองน้อยกว่าคนอื่นๆ ในครอบครัว

❑ มากที่สุด ❑ มาก ❑ น้อย ❑ น้อยที่สุด

38. เมื่อคุณทำผิดมักถูกลงโทษหรือดุด่าอย่างรุนแรง

❑ มากที่สุด ❑ มาก ❑ น้อย ❑ น้อยที่สุด

39. ผู้ปกครองชอบไล่คุณให้ไปเล่นไกลๆ จะได้ไม่ทำความรำคาญให้ผู้ปกครอง

❑ มากที่สุด ❑ มาก ❑ น้อย ❑ น้อยที่สุด

40. ผู้ปกครองไม่ค่อยให้ความสนใจเกี่ยวกับความเป็นอยู่ของคุณเท่าที่ควร

❑ มากที่สุด ❑ มาก ❑ น้อย ❑ น้อยที่สุด

ตอนที่ 8 แบบสอบถาม "การใช้ชีวิต"

ก. ด้านความคิด

คำชี้แจง เมื่อนักเรียนอ่านข้อความแล้วโปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ❑ ที่ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนมากที่สุด โดยมีเกณฑ์ในการเลือกตอบ ได้แก่

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความคิดของนักเรียนมากที่สุด
เห็นด้วย	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความคิดของนักเรียนมาก
ไม่เห็นด้วย	หมายถึง	ข้อความนั้นไม่ตรงกับความคิดของนักเรียนน้อย
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	หมายถึง	ข้อความนั้นไม่ตรงกับความคิดของนักเรียนน้อยที่สุด

1. ไม่ว่าจะยืน เดิน หรือนั่ง ฉันจะพยายามปรับปรุงบุคลิกภาพของตนเอง

❑ เห็นด้วยอย่างยิ่ง ❑ เห็นด้วย ❑ ไม่เห็นด้วย ❑ ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

2. ก่อนทำอะไร ฉันไม่ไตร่ตรองถึงผลดี ผลเสีย

❑ เห็นด้วยอย่างยิ่ง ❑ เห็นด้วย ❑ ไม่เห็นด้วย ❑ ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

3. เพื่อนในห้องของฉันส่วนใหญ่แต่งตัวเชย

❑ เห็นด้วยอย่างยิ่ง ❑ เห็นด้วย ❑ ไม่เห็นด้วย ❑ ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

4. ในการเลือกซื้อเสื้อผ้า ฉันจะพิจารณาจากยี่ห้อเป็นอันดับแรก

❑ เห็นด้วยอย่างยิ่ง ❑ เห็นด้วย ❑ ไม่เห็นด้วย ❑ ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

5. ฉันคิดว่าวัยรุ่นสมัยนี้จำเป็นต้องอ่านหนังสือหาความรู้

❑ เห็นด้วยอย่างยิ่ง ❑ เห็นด้วย ❑ ไม่เห็นด้วย ❑ ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

6. **ถ้าวันหนึ่งครอบครัวของฉันยากจนลง ฉันคิดว่าฉันคงอยู่ไม่ได้**

❑	❑	❑	❑
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	**เห็นด้วย**	**ไม่เห็นด้วย**	**ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง**

ข. <u>ด้านความรู้สึก</u>

<u>คำชี้แจง</u> เมื่อนักเรียนอ่านข้อความแล้วโปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ❑ ที่ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนมากที่สุด โดยมีเกณฑ์ในการเลือกตอบ ได้แก่

มากที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความรู้สึกของนักเรียนมากที่สุด
มาก	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความรู้สึกของนักเรียนมาก
น้อย	หมายถึง	ข้อความนั้นไม่ตรงกับความรู้สึกของนักเรียนน้อย
น้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นไม่ตรงกับความรู้สึกของนักเรียนน้อยที่สุด

1. **ฉันไม่รู้สึกผิดที่ไปเที่ยวกับเพื่อนในวันที่มีนัดทำงาน**

❑	❑	❑	❑
มากที่สุด	**มาก**	**น้อย**	**น้อยที่สุด**

2. **ฉันเบื่อหน่ายกับคำวิจารณ์ที่คนอื่นบอกให้ฉันปรับปรุงตัว**

❑	❑	❑	❑
มากที่สุด	**มาก**	**น้อย**	**น้อยที่สุด**

3. **ฉันพอใจกับค่าขนมที่ได้รับ**

❑	❑	❑	❑
มากที่สุด	**มาก**	**น้อย**	**น้อยที่สุด**

4. **ฉันไม่พอใจกับชีวิตความเป็นอยู่ในขณะนี้**

❑	❑	❑	❑
มากที่สุด	**มาก**	**น้อย**	**น้อยที่สุด**

5. **ฉันไม่ชอบคิดถึงสิ่งที่ยังไม่สามารถคาดการณ์อะไรได้**

❑	❑	❑	❑
มากที่สุด	**มาก**	**น้อย**	**น้อยที่สุด**

6. **ฉันไม่ชอบการเตรียมอะไรล่วงหน้านานๆ เพราะไม่ทำให้เกิดประโยชน์มากนัก**

❑	❑	❑	❑
มากที่สุด	**มาก**	**น้อย**	**น้อยที่สุด**

ค. <u>ด้านแนวโน้มพฤติกรรม</u>

คำชี้แจง เมื่อนักเรียนอ่านข้อความแล้วโปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ❑ ที่ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนมากที่สุด โดยมีเกณฑ์ในการเลือกตอบ ได้แก่

บ่อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับสิ่งที่นักเรียนตั้งใจที่จะกระทำทุกครั้ง
บ่อย	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับสิ่งที่นักเรียนตั้งใจที่จะกระทำเกือบทุกครั้ง
บางครั้ง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับสิ่งที่นักเรียนตั้งใจที่จะกระทำบ้าง ไม่กระทำบ้างเท่า ๆ กัน
นานๆ ครั้ง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับสิ่งที่นักเรียนตั้งใจที่จะกระทำน้อยครั้ง
ไม่ทำเลย	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับสิ่งที่นักเรียนตั้งใจที่จะไม่กระทำเลย

1. ฉันมาโรงเรียนสาย ในวันที่มีเวรทำความสะอาด

❑	❑	❑	❑	❑
บ่อยที่สุด	**บ่อย**	**บางครั้ง**	**นานๆ ครั้ง**	**ไม่ทำเลย**

2. ฉันลืมเอาสมุด หนังสือมาโรงเรียน

❑	❑	❑	❑	❑
บ่อยที่สุด	**บ่อย**	**บางครั้ง**	**นานๆ ครั้ง**	**ไม่ทำเลย**

3. ฉันแกล้งเพื่อนในขณะที่อาจารย์สอนอยู่

❑	❑	❑	❑	❑
บ่อยที่สุด	**บ่อย**	**บางครั้ง**	**นานๆ ครั้ง**	**ไม่ทำเลย**

4. ฉันนอนไม่หลับ เพราะครุ่นคิดถึงสิ่งนั้นสิ่งนี้

❑	❑	❑	❑	❑
บ่อยที่สุด	**บ่อย**	**บางครั้ง**	**นานๆ ครั้ง**	**ไม่ทำเลย**

5. ฉันมีการบ้านคั่งค้างมาก

❑	❑	❑	❑	❑
บ่อยที่สุด	**บ่อย**	**บางครั้ง**	**นานๆ ครั้ง**	**ไม่ทำเลย**

6. ฉันข้ามถนนโดยใช้ทางม้าลาย หรือสะพานลอย

❑	❑	❑	❑	❑
บ่อยที่สุด	**บ่อย**	**บางครั้ง**	**นานๆ ครั้ง**	**ไม่ทำเลย**

ประวัติย่อคณะผู้วิจัย

ชื่อ ชื่อสกุล	กวิสรา พชรเบญจกุล
เกิดวันที่	13 พฤศจิกายน 2528
สถานที่เกิด	กรุงเทพมหานคร
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	118 หมู่บ้านวาเลนไทน์ ซอยรามอินทรา 46 แยก 11 ถนนรามอินทรา แขวงคันนายาว เขตคันนายาว กรุงเทพฯ 10230
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2545	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนนวมินทราชูทิศ กรุงเทพมหานคร
พ.ศ. 2549	วิทยาศาสตรบัณฑิต วท.บ. (สาขาจิตวิทยา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
E-mail	talltan@hotmail.com

ชื่อ ชื่อสกุล	นิกษาเนกษ์ พูน
เกิดวันที่	1 กุมภาพันธ์ 2528
สถานที่เกิด	กรุงเทพมหานคร
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	630/4 ซอยพหลโยธิน 30 ถนนพหลโยธิน เขตจตุจักรลาดยาว กรุงเทพฯ 10900
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2544	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนหนองนกประสาทศิลป์
พ.ศ. 2549	วิทยาศาสตรบัณฑิต วท.บ. (สาขาจิตวิทยา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
E-mail	mafanfakulo@hotmail.com

พิมพ์บนกระดาษถนอมสายตา Green Read อ่านได้นาน

ชื่อ ชื่อสกุล	สรายุทธิ์ เรืองอักษร
เกิดวันที่	8 สิงหาคม 2527
สถานที่เกิด	กรุงเทพมหานคร
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	130/10 หมู่บ้านส.ภาณุรังษี ซอยจรัญสนิทวงศ์ 75 ถนนบางกรวยไทรน้อย อำเภอบางกรวย ตำบลบางกรวย จังหวัดนนทบุรี 11130
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2545	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนราชวินิตมัธยม
พ.ศ. 2549	วิทยาศาสตรบัณฑิต วท.บ. (สาขาจิตวิทยา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
E-mail	aqua_benedict@hotmail.com

ชื่อ ชื่อสกุล	สุดารัตน์ ศรีบุญเรือง
เกิดวันที่	29 กรกฎาคม 2528
สถานที่เกิด	กรุงเทพมหานคร
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	451 ซอยหมู่บ้านฉัตรแก้ว ถนนแฮปปี้แลนด์ แขวงคลองจั่น เขตบางกะปิ กรุงเทพฯ 10240
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2545	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ เตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า
พ.ศ. 2549	วิทยาศาสตรบัณฑิต วท.บ. (สาขาจิตวิทยา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
E-mail	jaae_aeja@hotmail.com

พิมพ์บนกระดาษถนอมสายตา Green Read อ่านได้นาน

ชื่อ ชื่อสกุล	อิสริยา ปาริชาติกานนท์
เกิดวันที่	8 สิงหาคม 2528
สถานที่เกิด	กรุงเทพมหานคร
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	161/865-6 หมู่บ้านแก้ววิลล่า ซอยจรัญสนิทวงศ์ 27 ถนนจรัญสนิทวงศ์ แขวงบางขุนศรี เขตบางกอกน้อย กรุงเทพฯ 10700

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2545	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสตรีวิทยา
พ.ศ. 2549	วิทยาศาสตรบัณฑิต วท.บ. (สาขาจิตวิทยา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
E-mail	itsa_p@hotmail.com

พิมพ์บนกระดาษถนอมสายตา Green Read อ่านได้นาน